Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Scr. Gr. 16 (Juk.)

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΝΤΕ ΦΩΝΑΣ ΑΠΟΦΩΝΗΣ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ.

Μαθόντας ἡμᾶς φιλοσοφῆσαι χρὴ, ἀναγκαῖον δὲ μαθεῖν τί ποτέ
ἐστι φιλοσοφία. δεῖ γὰρ τὴν ἀρχόμενον ἔργου, πρότερον μαθεῖν τί ὂν
τυγχάνει. οὕτω γὰρ εὐπορώτερον ἀνθέξεται τοῦ πράγματος. μαν-
θάνομεν δὲ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ὁρισμῶν. ἡ γὰρ εἰς ἀρετὴν δὲ
ὁρισμοῦ μαθεῖν πρᾶγμα, ἀγνοουμένου τοῦ τί ἐστιν ὁρισμός. ὁρισμός
τοίνυν ἐστὶ λόγος σύντομος δεικνὺς τὴν τοῦ πράγματος φύσιν. ὁρι-
σμὸς δὲ λέγεται, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὁρῶν. ὡς γὰρ
οἱ ἐκεῖνοι τὰ λαμβάνοντα τὸ χωρίον καὶ χωρίζουσι τῶν ἀγρῶν,
οὕτω καὶ οἱ ὁρισμοὶ τὰ λαμβάνουσι τὸ πρᾶγμα, καὶ χωρίζουσι τῶν ἄλλων ἁπάντων. δεῖ τοίνυν ὁρι-
σμὸν τῆς φιλοσοφίας ἔχειν. ὡς γὰρ καὶ τῆς γραμματικῆς ἀρχόμενοι, τὴν ὁρισμὸν ἐμανθάνο-
μεν. ὅτι γραμματική ἐστιν, ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πο-
λὺ λεγομένων. ὁμοίως καὶ ἡ ἐκφρικῆς ἀρχόμενοι, τὴν ὁρισμὸν ἐμάθομεν. ὅτι ἐκφρικική ἐστι,
δύναμις τεχνικὴ παθητικοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχοντα τὸ εὖ λέγειν. δεῖ οὖν καὶ τὴν
φιλοσοφίας τὸν ὁρισμὸν μαθεῖν. ἔστι γὰρ ἐπιστήμη καὶ τέχνη τῶν ὄντων ἐπιστήμης καὶ τέχνας τὸ ὁρισμὸν
περιέχουσα. πάσα οὖν ἐπιστήμη καὶ τέχνη, πρακτέον τι ἔχει καὶ τέλος. πρακτέον μὲν οὖν ἐστι,
τὸ ὁ κτίζει. τέλος δὲ, οὗ στοχάζεται, καὶ ὃ βούλεται ποιῆσαι. ἔστι, κατὰ τεχνικὴ πρακτέον τὰ ἀν-
θρώπινα σώματα. τὸ γὰρ τοῦτο κτίζει. τέλος δὲ, τὸ ὑγιάσαι τοῦτο. τοῦτο γὰρ στοχάζεται.
ὁμοίως καὶ ὁ τεκτων πρακτέον τὰ ξύλα. τέλος δὲ, τὸ ποιῆσαι ἀβράκιον. οἱ οὖν ὁρισμοὶ, λαμ-
βάνουσι καὶ ἐκ τοῦ πρακτέου, καὶ ἐκ τοῦ τέλους, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ συναμφοτέρου. ἐκ μὲν τοῦ πρα-
κτέου, ὡς ὅταν φῶμεν, ἰατρικὴ τέχνη τὰ ἀνθρώπινα σώματα κτίζουσα. ἐκ δὲ
τοῦ τέλους, ὡς ὅταν φῶμεν, ὑγιεινὴ τὴν ποιητικήν. ἐκ δὲ τοῦ συναμφοτέρου, τέχνη τὰ
ἀνθρώπινα σώματα κτίζουσα, ὑγιεινὴ τὴν ποιητικήν. ὁμοίως καὶ ἀστρονομία ἐπιστήμη οὖσα,
πρακτέον τὰ οὐράνια σώματα. τέλος δὲ, τὸ γνῶναι τὰς κινήσεις αὐτῶν. μάθωμεν οὖν τί
πρακτέον τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ τί τὸ τέλος αὐτῆς. καὶ οὐδὲν ἀπόμεθα αὐτῆς τὸν ὁρισμὸν ἀπο-
λοῦσαι. ἰστέον τοίνυν, ὅτι ἄμα μὲν ἅμα ἐπιστήμη καὶ τέχνη, περί τινα μυστικὰ κτίζουσα. οἷον, ἡ
γεωμετρικὴ, περὶ μόνα τὰ ξύλα. καὶ ἀστρονομία, περὶ μόνα τὰ οὐράνια. μόνη δὲ ἡ φιλοσοφία
περὶ πάντα τὰ ὄντα κτίζει. τέλος δὲ ἔχει, οὐ ποιῆσαι, ἀλλὰ γνῶναι αὐτά. τὸν δὲ λαμβάνου-
σιν τὴν φιλοσοφίας οἱ ὁρισμοὶ, πολλοί. πολλοὶ γὰρ πολλαχῶς ὥρισαν τοτῶν πολλῶν ὁρῶν

ὁρισμὸς

Γραμματική ἐμπειρία.

ὑποκείμενον

Τέλος

ἰατρική

Res pro definitione non exprimunt.

Quid est & cui subiectum habet & finem.

Definitiones ex subiecto ex fine aut ab utrique sumunt.

KOENIGL. BIBLIOTHEK ZU DUSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ἀληθῆ. ἵνα δὲ μὴ τοῖς φιλαληθέσι ἀκαίρου φιλοτιμίας ἕνεκα τῶν πρόσθεν δόμενον ἔγκλημα τοῖς
ἑκάστου διεξιόντες ὅροις, ἀποχρώντως τε καὶ λίαν τελείοις προσεπελθεῖν. διὸ μὲν ἐστὶν
ἐκ τοῦ πρακτικοῦ. διὸ δὲ ἐκ τοῦ τέλους. καὶ ἕτερος ἐκ τῆς ὑποστάσεως, καὶ ἐξ ἀφ' ὧν τὰς ἀρετὰς
τέχνας, καὶ ἕτερος ἐξ ἐτυμολογίας. ἔστι γοῦν ὁ πρῶτος ὁρισμὸς οὗτος. φιλοσοφία δὲ γνῶσις
τῶν ὄντων ἧ ὄντα θεῖα. τὸ δὲ ἧ, ἀντὶ καθὰ ὄντα θεῖα. οὐ γὰρ προτίθεται ὁ φιλόσοφος πάν-
τας τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπους ἁδέναι κατ' ἀριθμόν, ἀλλ' ἧς ποτέ ἐστιν ἡ τοῦ ἀνθρώ-
που φύσις. τὴν γὰρ οὐσίαν ἑκάστου πραγματεύεται καὶ τὰ ἀναφερόμενα τῷ φιλόσοφος. ὁ δὲ Πλά-
των, οὕτως ὁρίζεται τὴν φιλοσοφίαν. φιλοσοφία δὲ γνῶσις θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων
πραγμάτων. καὶ δῆλον, ὅτι ὁ αὐτός ἐστι τῷ προ αὐτοῦ. διαφέρει δὲ μόνῳ, τῷ σαφέστερον καὶ
ἀσαφέστερον. διέλεγε τὰ ὄντα, ἥς τε θεία καὶ ἀνθρώπινα. τὰ μὲν ἀΐδια, ἃ πάντα θεία. τὰ δὲ
συγκείσει καὶ φθορᾷ, ἃ πάντα ἀνθρώπινα. οὗτος οὖν ὁ ὁρισμὸς καὶ ὁ πρῶτος, ἐκ τοῦ πρακτικοῦ
ἀπορίδος τὰ. διεκκρίνοντα ἀλλήλων ὡς ἄρκτα, τῷ σαφέστερον καὶ ἀσαφέστερον. ἔστι δὲ καὶ τρίτος
τρίτος ὁρισμὸς ἀπὸ τοῦ τέλους ὁλόκληρος, φιλοσοφία δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώ-
πῳ. οὕτω γὰρ ὁ Πλάτων ὥρισεν. ὁ γὰρ θεός, διὰ τὴν ἐν τῷ συμμετρίας. τὰς μὲν, γνωστικὰς,
καθὸ τὰ πάντα γινώσκει, ὡς καὶ οἱ ποιηταὶ σημαίνουσι λέγοντες. Θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι. τὰς
δὲ, προνοητικὰς τῶν κατὰ δεύτερον, καθὸ τοῦ κόσμου ὅλου πρόνοιαν ἔχει, ὡς καὶ οἱ ποιη-
ταί φασι. Θεοὶ δὲ τε πάντες ἐάων. ὁ δὲ φιλόσοφος βούλεται κατὰ τὰ μέτρα ἐν τοῖς ἐξομοιοῦν
τῷ θεῷ. βούλεται γὰρ καὶ θεωρητὴς ἔναι τῶν ὅλων. πάντα γὰρ ἐπίσταται. καὶ μὴν καὶ πρό-
νοητικός. πρόνοιαν γὰρ τῶν κατὰ δεύτερον ποιεῖται. ὅτι δὲ πολιτικὸς φιλόσοφος, δικαίᾳ,
καὶ νόμους τίθησιν. ὥστε καὶ φιλοσοφία ἐνεργεῖ τὴν ὁμοίωσις θεῷ. τὸ δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ,
καλῶς πρόσκειται. οὔτε γὰρ ἡ γνῶσις ὁμοία, οὔτε πρόνοια ἡ αὐτή. ἐπεί, Οὐ ποτε φύλλον
ὁμοῖον αἰθαλόεν τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων. ὧν γὰρ ἀφοῦσαν διάφοροι, τοῦ
καὶ ἀγχιστόν τ' διάφοροι ὑπάρχουσι. καὶ ἔστιν ἰδεῖν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἐπεὶ καὶ γὰρ
ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ ἵπποι διάφορον ἔχουσι τὸ οὖσαν, διάφορον ἔχουσι καὶ τὸ ἀγχιστόν τα.
ἀνθρώπου μὲν γὰρ τὸ ἀγχιστόν τῆς, τὸ μετὰ λόγου καὶ φρονήσεως ζῆν. ἵππου δὲ, τὸ ἐξέως θεῖν, καὶ ἐν
πολέμοις ἐπιτήδειον εἶναι. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τοῖς ἄλλοις, πολλὴ διαφορὰ ὑπάρχει τῶν τε-
λεοτήτων. ἐπεὶ καὶ τὸ οὖσας ἄλλων, ἄλλη μὲν ὑπάρχει κοινὸς τὸ ἀγχιστόν τῆς, ἄλλη δὲ ἴδιον. ἃ
οὖν καὶ τοῦ διάφοροι εἰσὶν ἀγχιστότητες κατὰ τὸ διάφορον οὖσαν, πολλῷ μᾶλλον ἐν ἀν-
θρώπου τε καὶ θεοῦ. ἐπεὶ οὖν πολὺ διαφέρουσι κατὰ τὸ οὖσαν, εἰκότως καὶ τὰς ἀγχιστότητας
διαφορούσας ἔχουσι. καλῶς οὖν πρόσκειται τῷ ὅρῳ, τὸ, κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ἔστιν
οὖν καὶ φιλοσοφία ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ἐκ ποίας δὲ αἰτίας ὥρμησεν ὁ φι-
λόσοφος οὕτως ὁρίσασθαι τὴν φιλοσοφίαν, λεκτέον. ἐπεὶ γὰρ ὡς ἔστιν διττάς ἐνεργείας ἀγαθοῦ
θεοῦ δυνάμεις, ἄς τε γνωστικὰς καὶ πρακτικὰς, διττάς καὶ τὴν μεθόρας ψυχῆς, ἄς τε θεω-
ρητικὰς καὶ πρακτικάς. ὁ δὲ φιλόσοφος ἐκ τῶν μεθόρων τῆς ψυχῆς κοσμεῖν βούλεται πρὸς
θεὸν μιμήσει. τὸ μὲν, τὴν τῶν ὄντων φύσιν ὡς ἐπίσταται ὅμοιος. τὸ δὲ, τὰς παθητικὰς τῆς
ψυχῆς κοσμοῦν δυνάμεις καὶ τὴν ἄλογον ἐπιμελούμενος, εἰκότως ὁ πλάτων ὁμοίωσιν ἔφη θεῶν τὴν
φιλοσοφίαν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὥρισεν. ἔστιν δὲ καὶ ἄλλος ὁρισμὸς ἐκ τοῦ τέλους, ὁλόκληρος.

φιλοσοφίας πέντε ὁρισμοί

δεύτερος

τρίτος

Philosophi quomodo deo se similes exhibent

Quomodo substantiis suis diversa hoc est fines diversi.

τέλειος

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

φιλοσοφίᾳ μελέτη θανάτου. ἐπεὶ ὁ προκείμενος τῆς φιλοσοφίας μελέτη θα-
νάτου ὁρίζει, ἐκτέον ὅπως δεῖ τῆς τοῦ θανάτου μελέτης ἀπτόμεθα. Κλεόμβροτος γὰρ τὸν
ὀνόματι, ἐγκύψας τῷ τοῦ Πλάτωνος φαίδωνι, καὶ ὅτι μὲν δεῖ τὸν φιλόσοφον θάνατον μελε-
τᾶν γνοὺς, ὅπως δὲ μὴ γνοὺς, ἀνεκρήμνισε τοῦ τείχους, ἑαυτὸν κατενεγκὼν. τοῦ
μὲν τύριον ὁ ἀπὸ τραμβρακιωτικὸν μειράκιον σκεθεμὲ ἐπιγραμμα ποιητής φησι γὰρ.
Εἰ πᾶς ἁλιεχαίρε. κλεόμβροτος ἀμβρακιώτης ἅλλατ' ἀφ' ὑψηλοῦ τείχεος ἆς ἀΐδου,
ἄξιον οὐδὲν ἰδὼν θανάτου κακόν, ἀλλὰ πλάτωνος ἐν τῷ περὶ ψυχῆς γράμματι ἀνελεξάμεν.
διὰ τὸ ἄξ ἀγνοεῖν τὴν τῶν νέων συμβᾶσαν ἐν χάρησιν, ἐπισκεπτέον αὐτὴν, τί ποτε βούλε-
ται ἡ ἐκθεσις τοῦ θανάτου μελέτη. καὶ γὰρ καὶ ὁ πλάτων παρακελεύεται μὴ ἄξ ἀγνοεῖν ἑαυτόν. φησὶ γὰρ
οὕτως. Ὁ μὲν οὖν ἐν ἀρρήτοις περὶ ἄλλων λεγόμενος λόγος, ὃς ἡμᾶς φρουρᾶς ἕνεκα οἱ ἄνθρω-
ποι. καὶ οὐδὲ ἄλλοις ἐκ τάλαντος ἄξ ἀγνοεῖν, οὐ δεῖ ἀπολύεσθαι, μέγας τίς μοι φαίνεται, καὶ οὐ ῥά-
διος διϊδεῖν. οὐδὲ δὲ ἄξ ἀγνοεῖν ἑαυτοὺς. ὡς τοῦ γὰρ ὄντος φρουρᾶς παρεχόμενοι καὶ κεφ δεθεὶς διὰ τὴ
τὴν μὴ μέλημα, βουλοίμεθ' ἂν ἀπολύεσθαι, ἀναιρεῖν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ τοὺς νόμους, οὕτω καὶ ὁ
πεύδων διὰ λύσαι τὸν δεσμὸν τοῦ σώματος τὸν δεθέντα τὰ ὑπὸ τοῦ τρόπου, ἀναιρεῖν τοὺς δικαι-
ουρμικοὺς νόμους. οὐδὲ δὴ θανατῶν. ἀγνοεῖν τὰ ἄλλα ὅλως ἄξ, τῶς μελέτην θανάτου τῆς
φιλοσοφίαν φαμεν. πρόσεχε οὖν τοῖς λεγομένοις, καὶ λυθήσεται ἡ ἀπορία. Ἔστον ὅτι τοῦ
ἀνθρώπου σύνθετον ὄντος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ὁ σύνδεσμος διττὸς, καὶ ἡ ψυχῆς λύσις
διττή. ἔστι γὰρ ὁ φυσικὸς λεγόμενος δεσμὸς, καθ' ὃν τὴν ψυχὴν δεδεσθαι τὸ σῶμα, καὶ ζῶον ποιεῖ τὴν ἐξ
αὐτῆς. ἔστι δὲ καὶ ὁ προαιρετικὸς δεσμὸς, καθ' ὃν ἡ ψυχὴ δεδεται, δουλεύουσα τῷ σώματι ἑαυτῷ,
κεκραυγμένῳ τῷ ἀπόλυσιν. διττὴ οὖν καὶ λύσις. ἡ μὲν τοῦ σώματος, ἀπὸ ψυχῆς. ἡ δὲ τῆς ψυχῆς,
ἀπὸ σώματος. καὶ ὁ θάνατος διττός. ὁ μὲν, φυσικὸς, καθ' ὃν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀποθνή-
σκομεν. τοῦτ' ἔστι, καθ' ὃν χωρίζεται τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς. ὁ δὲ, προαιρετικὸς, καθ' ὃν οἱ φιλό-
σοφοι μελετῶσι χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος. καὶ κατὰ τοῦτο λεγόμενος μελετᾶν θάνατον,
τοῦτ' ἔστι χωρισμὸν ψυχῆς ἀπὸ σώματος. Ἔστον γὰρ, ὅτι οὐ πάντως τοῦ σώματος χωριζόμενος τῆς ψυ-
χῆς, καὶ ἡ ψυχὴ χωρίζεται τοῦ σώματος. ἀμφὶ γὰρ φιλοσώματοι ψυχαὶ, καὶ μετὰ θάνατον τὴν τῶν σωμάτων
ἔτι περιέπουσιν ὄρεξιν. καὶ τοῦτο φασὶ τὰ φαινόμενα περὶ τοὺς τάφους σκιοειδῆ
φαντάσματα. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοῦ σώματος χωρίζομένου, τὸ σῶμα πάντως χωρίζεται τῆς ψυχῆς.
οἱ γὰρ φιλόσοφοι ζῶντες, καὶ ἐν τῇ ζωῇ ὄντες ἔτι, χωρίζουσιν ἑαυτοὺς τοῦ σώματος. ἔστιν οὖν καὶ
φιλοσοφία μελέτη θανάτου. τοῦτ' ἔστι, μελέτη χωρισμοῦ ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. Ζητήσαι
δ' ἴσως ἄξιον, ὡς ἡ τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας τῶν ὄντων γνῶσιν, τῶς τὸν ὁρισμὸν τῶν λε-
γομένων γνῶσις τῶν ὄντων ἐστί. καὶ πάλιν, γνῶσις θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἐκ τῆς
ἐπιστήμης φαμεν, καὶ οὐκ ἐκ τῆς ἕξεως. ὡς γὰρ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα
καὶ γεωμετρικὴν ἐκ τῆς ἕξεως φαμεν ὁρίζεσθαι, ὅταν εὐγείας περὶ ποιητικὴν ἐκ τῆς ἕξεως ὁ τε
τέχνος ἔχει, οὕτω δὴ καὶ τὴν τῆς φιλοσοφίας, ἡ τῆς ἕξεως τῶν ὄντων γνῶσιν, ἐκ τῆς ἕξεως ἡμᾶς
λέγειν δεῖ τοὺς ἀποδιδομένους ὁρισμοὺς. ἐκεῖνο δὲ προσεπιστήσωμεν τοῦ. ὡς ἡ φιλοσοφία τὸ
μέρος ἕξις, μόνον θεωρητικόν. τὸ δὲ, πρακτικόν, διττὸν ἔχει τὸ τῆς ἕξεως. ὅταν γὰρ λέγω
μεν μελέτην ἡμᾶς θανάτου τῆς φιλοσοφίαν, ἐκ τῆς πρακτικῆς ἕξεως ἀεὶ ὁριζόμεθα.

Cleombrotus Irrito Platonis Phaedone se ab alto muro proprio dedit

Platonis verba ne exordendi ne vana.

Corporis et animi compositio duplex duplex etiam solutio.

Θανατος διττὸς

De umbris et similia

ὅταν γνῶσιν τὸν τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ γνωστὸν. ὅταν δὲ ὁμοίωσιν θεῷ καὶ τὸ δυνατὸν ἀν-
θρώπῳ, ἀξιάμφοιν. ἡ μὲν οὖν ἀστικὴ μικτὴ οὖσα, ὅταν μὲν κατὰ μόνον τὸ θεωρητικὸν ἀστῆς
ὁρίζηται, λέγεται ἐπιστήμη τῶν ἀνθρωπίνων καὶ μυομένη. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ καὶ τὸ πρακτικὸν
ἀστῆς, τὴν τοιοῦτον φαμὲν ὁρισμόν. ὅταν καὶ τὸ οὗ ἕνεκα τῆς ἀστῆς χρήσεως θεωρῇ, ὑγείας
ἄνευ τῆς ποιητικήν. καὶ ὅκρου τέλους ἄνευ τοῦ λόγου τὸν ὁρισμόν. ἡ δὲ φιλοσοφία
ἀπολοῦσα τὸ θεωρητικὸν ἄνευ τοῦ, ἀστοῦ γὰρ ἡμῶν ἕνεκεν τὸ γνῶναι τὰ πράγματα,
οὐκ ἄν ἄμον μὲν ὅκρου τὸ πρακτὸν δὲ ἐξ ἀναγκαίου ὁρισμὸν, ἄμον δὲ ὅκρου τέλους. ἡ γὰρ γνῶσις, τιμῶν ἐστι
γνῶσις. ἅμα οὖν ἡ ὀλιγγνῶσις, ἡ τιμῶν ἐστι γνῶσις, συμπεπλέκεται. ἡ ὁμοῦ τε, ἅ τε ὅκρου
πρακτὸν τοιοῦτον ὁρισμὸν, ἅ τε ἐκ τέλους ἀναιρεῖν, οὐκ ἄν ἀμφοῖν
ἅ κ ἄν. ἀλλ' ἴσως πρὸς δίαστολὴν τῶν ἄνω ὁρισμῶν, τοῦ τε λέγοντος ὁμοίωσις θεῷ καὶ
τὸ δυνατὸν, καὶ οὐ προσδιορίζοντος ἐν τῇ ὁμοίωσις, καὶ τὸ λέγοντος μελέτη θανάτου, ὅκ
τὸ πρακτὸν ἀφῃρημένους ὅρους προσκορεύσαμεν. ἔστι δὲ καὶ ἄμος τὸ φιλοσοφεῖν ὁρισμὸς ἀρι-
στοτέλους, ὅκ τοῦ προσχῆς ἀστῆς τὸ πρὸς τὰς ἄνας ἐπιστήμας καὶ τέχνας, λέγων. φιλοσοφεῖν
δοκεῖ τέχνη τέχνῃ, καὶ ἐπιστήμη ἐπιστήμῃ, τοιῶν δὲ τινὶ τρόπῳ πρὸς τὴν ἀστῆς τὰ πόδο-
σιν. τῶν γνώσεων αἱ μὲν, τῆς τέχνας πρέπουσιν. αἱ δὲ, τῆς ἐπιστήμης. αὐταὶ δὲ τέχναι καὶ
ἐπιστῆμαι, καὶ μὲν τὸ λόγου, οὐδὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων. οἱ γὰρ ἑκάστης λόγοι, καθ' ἑαυ-
τὸ μὲν, ἀστατοι εἰσι. καὶ τὴν ὕλην, διὰ κατὰ τὸ ποιεῖν. αἱ μὲν γὰρ ἐπιστῆμαι, περὶ τὰ ὡσαύτως
ἔχοντα καὶ μόνον. οἷον, ἀστρονομία. γεωμετρία. ἀριθμητική. αἱ δὲ τέχναι, περὶ τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ
μεταβλητὸ μόνα. οἷον καὶ γεωμετρία οἱ λόγοι ἀστατοι μόνοι εἰσὶν, ὡς ἐκ τοῦ πολλοῦ. καὶ τὸ κύκλου
τὰ ἀπὸ τῆς κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν διάστημα, ἴσα τοῖς ἀλλήλοις. τοῦτο γὰρ ὡσαύτως ἔχον
ἀεὶ. οἱ δὲ τῆς ἰατρικῆς ἀστατοί εἰσιν, ὡς ὁ λόγος. τὰ σύνθετα τῶν σύνθετων ἴαται, διὰ τὸ μὴ
περὶ τὸ ὡσαύτως ἔχειν ἀεὶ καὶ γίνεσθαι. πρὸς τὸν, οὐ πάντων ἀνθρώπων ἴαται ἀεὶ. εἰ γὰρ ἐὰν
ὑπόστος ὁ λεθρίνη. ἄμως τε. ἔστιν ὅτε οὐ τὰ ἀνθρώπινα πρὸς ἀτοῦσιν, ἀλλὰ τὰ ὅμοια, ὡς ἐπὶ
τῶν καὶ συμβεβηκότος. πολλάκις γὰρ ψυχὸν ὕδωρ ἐπὶ χεόμενον, ἡ τῶν κυάνων ἀνθρωφρόνητα
ἀνεκάλεσαν. πάσης τιμῶν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης, ἡ φιλοσοφεῖ τὰς ἀρχὰς δί-
δωσι. τὴν μὲν γεωμετρίαν, τὸ καθολικὸν λόγου. φιλοσοφεῖ γὰρ τὸ καθόλου ζητεῖν. ἄμως τε ὁ
γεωμέτρης τὸ σημεῖον ἄμορφες λαμβάνει, καὶ τὸ μέγεθος ἐπὶ ἄπαρον διαιρεῖ. καὶ τὰς ἀπὸ
δείκνυσι τὰς ἀρχὰς κέχρηται. οὐ φιλόσοφος, τὰ δὲ δείκνυσιν. ἐπὶ δὲ γραφῇ τὸ πε-
ραρῶν, τὸ πόρρω ἀρυμὸν λέγεται μὰ διάστασιν. τὸ γὰρ σῶμα τρεῖς ἔχον διάστασις, πόρρω τοῦ τὰ
τὸ ἐπιφανεῖ, ἡ τις ἔχει δύο διάστασις, μῆκος καὶ πλάτος. βάθος γὰρ οὐκ ἔχει τὸ λεγόμε-
νον σῶν. ἡ δὲ ἐπιφάνεια δύο ἔχουσα διάστασις, πόρρω τοῦ τὰ γραμμῆς, ἡ τις μία
ἔχει διάστασιν τὸ μῆκος μόνον. ἡ δὲ γραμμὴ, πόρρω τοῦ σημείου. καὶ δηλονότι οὐκ
ἔχει οὐδεμίαν διάστασιν, ἀλλ' ἔστι ἀμέρες, ἅ τε ὡς ἄρκτα τῶν πόρρω τοῦ πόρρω ἀρυμὸν λε-
γεται μὰ διάστασιν. ὅτι δὲ καὶ τῶν μέγεθος ἐπὶ ἄπαρον διαιρετὸν, δείκνυσι λαμ-
βάνων. ὅτι ἡ μὴ κατὰ σημεῖα, ἀπορουσῶν λέγεται οὐ ποιοῦσι σῶμα. οὐκ ἄν πρὸς μὰ τὴν
ἔχει διάστασις, καὶ σημεῖα διαιρούμενον. οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται τοῦ σῶν ἡ διαίρεσις,
πλὴν τὸ ποσοῦ τὸ μέγεθος. τὸ δὲ τὴν ἔχει διάστασις, οὐκ ἀφαιρεῖται. οὐκ ἄν ὁ λόγος τὸ σῶ-

μαλλος ἐπιδέχεται τὴν ἐπιπόνητον τομήν. ἡ δὲ ἀδύνατός ἐστι διὰ τὴν σύμφυτον ἀθένειαν
ἀνυπόστατον, οὐ διὰ τοῦτο ἀνήρηται. τῇ ἰατρικῇ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τῶν φιλοσόφων ἀπορεῖ-
κνύουσιν, τέσσαρας ἔνια τῶν σωμάτων ἐστὶ σωμάτων τὰ στοιχεῖα, ταῦτα δὴ τὰ πολυθρύλλητα,
καὶ οὔτε πολύονυμα, οὔτε ἐξάτλονα, ἐκείνοι ὁμολογοῦμεν τοῦτο λαμβάνοντες, ἐκ τοῦ προ-
σεχῆ στοιχεῖα τὴν τέσσαρας γνῶσιν ἀφαιφασιν χυμοὺς, ἀναλόγως ἐκείνοις τῆς πορείας τε-
ρῶν στοιχείοις τούτοις λαμβάνοντες. ἔνιοι γε μὴν καὶ τῇ ἐκτρικῇ καὶ φιλοσοφίᾳ τὰς ἀρχὰς
διδόασιν. ἀναλόγως γὰρ τῇ τε ἐπιπωτῇ καὶ τῷ συλλογισμῷ, τὸ παράδειγμα καὶ τὸ ἐνθύμημα
ὁ ἐκτὸς λαμβάνει. ὡς γὰρ ὁ συλλογισμὸς ἀληθὴς ἐστὶν ἐπειδὴ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον, οὕτω καὶ τὸ
ἐνθύμημα ἀληθὲς βούλεται εἶναι. μὰ μὴν τοι τὰ τοῦ συλλογισμοῦ λέγεται. ὅθεν καὶ
συλλογισμὸς ἀτεχνὴς λέγεται. συλλογισμὸς δὲ ἐστὶ, λόγος ἐν ὧ τεθέντων τινῶν, ἕτερόν τι τῶν
κείμενῶν ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τὸ ταῦτα εἶναι. τὸν αὐτὸν τρόπον ἀναλογεῖ καὶ τῇ ἐπιπωτῇ
τὸ παράδειγμα. ὡς γὰρ ἐκείνη τὸ ὡς ἐπὶ πολὺ ἔχει, καὶ τὸ εἰκὸς, οὐ πάντως τὸ ἀληθὲς,
οὕτω καὶ τὸ παράδειγμα. διαφέρει καὶ ταῦτα ἀλλήλων. ὅτι καὶ μὲν ἐπιπωτὴ, λόγος ἐστὶν ἀπὸ
τῶν μυθικῶν τὸ καθόλου ποιούμενος. οἱ, ἐκτρικὴ καὶ νομοθετικὴ, καὶ ἡδέα καὶ ἡδέα τέχνα
οὖσα, ὠφέλιμοί εἰσι τῷ βίῳ. τέχνη γὰρ οἷον καὶ ἰατρικὴ, ὠφέλιμός ἐστι τῷ βίῳ. τὸ παρά-
δειγμα, ἀπὸ τῶν μυθικῶν τὰ ὡσὶ μέρος ποιοῦνται. καὶ τὰ ἐπιχειρήματα ἐκείθεν λαμ-
βάνει. πεῖ γὰρ ποικῶν ὁ ἀριστοτέλης ἐν τῇ ῥητορικῇ διήλεγξε. καὶ ὅλως ἐκτρικὰς τέχνας
ἐπραγματεύσατο. οὐκοῦν καὶ ἐκτρικὴ παρὰ τῆς φιλοσοφίας τὰς ἀρχὰς εἴληφεν. ἄμφω
τε καὶ ὁ ἐκτωρικὲ χρῆται τῷ δικαίῳ, καὶ τῷ καλῷ, καὶ τῷ συμφέροντι, οὐκ εἰδὼς πῶς καὶ ποῦ-
ποτε θεωρεῖται τὸ δίκαιον. οὐ δὴ ἀπαλόνεστι τῷ συμφέροντι. ἔστι γὰρ ὅπου ἐς ἀπαλὸν ἀπὸ
νομίζοι τὸ δίκαιον. ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφεροῦν ἀπὸ, καὶ ἐναντίον εἶναι. δείκνυται δὴ ὅτι
ἀπὸ ἐστὶν ὅτε καὶ ἀντιστρέφει. καὶ γραμματικὴ δὴ ὁμοῖ. πεῖ γὰρ γόνοις καὶ χρόνοις κινεῖ-
ται, ἀπὸ ἐστὶ μουσικῆς. ἡ δὲ μουσικὴ, φιλοσοφίας ἐστὶ μέρος. οὐ μόνον δὲ ἀλογκὰ τέχνα
καὶ ἐπιστήμη δεόντως φιλοσοφίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἀβλάβεσι λαμόμενα τέχνα. ὁ γὰρ οἰνοδόμος, τῇ
καθέτῳ χρῆται πρὸς τὸ διακρίνειν ἆρα τε ὄρθιος ἐστὶν ὁ τοῖχος, ἢ τε οὔ. τίς μὴν ἡ κάθετος,
οὐκ εἴδεν. ὁ μὴν φιλόσοφος, οἶδεν εὐθὺς τὴν ἀρχὴν. ὁρᾷ γὰρ ὅτι πᾶν τὸ βάρος, ἀπο-
φυῶς εἰς τὸ κέντρον ὁρμᾷ. ὅθεν πρὸς ὀρθὰς γωνίαν πάντα χοῦν τὸ βάρος καὶ φέρεται. αἱ δ' ὀρθαὶ
γωνίαι, ἀπαράλλακτοι εἰσι. καὶ ὁ τέκτων δὴ πρὸς τὸ εὐθὺ ποιῆσαι τὸ ξύλον, τῇ σάθμῃ κέχρηται.
τίς μὴν ἡ τοῦ θεοῦ φύσις, οὐκ εἴδεν. καὶ γε μὲν ἡ μέρος τε οἷον καὶ ἀπὸ φιλοσοφίᾳ,
ὁρᾷ. εὐθὺ ἀγρεῖν, ἡ τίς ἐξίσου τῆς ἐφ' ἑαυτὴν σταθμείοις κεῖται. ὁμοῖ δὴ πάσας τὰς ἀρχὰς
ἐπιστήμας καὶ τέχνας, ἀπὸ φιλοσοφίᾳ τὰς ἀρχὰς ἐχούσας ἔστιν εὑρεῖν. ἔστι νοῦν καὶ φιλοσοφίᾳ
τέχνη τεχνῶν, καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν. ὁμὴν τοι τοῦ θαυμάσας φῇ, ὅτι φιλοσοφίᾳ φιλία σο-
φίᾳ, πρὸς τὸ πρὸς τῆς ἀμαθέσι ἐπιστᾶς ἀμφισβητεῖ. ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνοι σοφὸν ὠνόμα-
ζον τὴν τέχνας μεθίστον τέχνη, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ ἄρχιλοχος, λέγων. Τρίαν ἐπίστην,
καὶ κυβερνήτης σοφός. καὶ ὁ ποιητής. Εἰ ἐπεὶ σοφὸς κιθαρεῦ τέκτων, καὶ οὐ δὴ ὡς σοφίας ἐπιθη-
μοσύνης ἀθήνης, μεθίστησι τὴν προσηγορίαν ἐπὶ τὴν τοῦ θεοῦ, ὃς μόνον ἐκείνον κεκλῆ-
σθαι σοφὸν τὸν θεὸν, τὸν σοφίαν τε καὶ τὸν τοῦ αἰδίου ἔχοντα γνῶσιν. ὁρῶν δὴ τὸν μὴ, ὅτι

ἐκτρικὴν, τὸ δ', γραμματικὴν, τὸ δ', ἐπὶ τὴν φυσικὴν ζήτησιν ἔχοντας. ἄλλοις δ'
ἐπὶ ἑτέρα, προσαγορεύει τὸ τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἀσκοῦντας, φιλοσόφους.
οἷον εἰ φιλοῦντας τὸν σοφὸν, ὁ ἐστὶν ἡ εἰκὼν καλεῖ τὸν θεόν. τὸ δὲ τοῦ γνῶσιν, ἀναλόγως
φιλοσοφίαν ὠνόμαζε. τοῦτο παθητόρας. ἔστι δὲ καὶ ἄλλοι τὸ φιλοσοφεῖ ὁρισμοί. ἀρκοῦσι
δὲ καὶ οὗτοι. ἐπειδὴ δὲ πᾶν πρᾶγμα, ἢ τε διαιρετόν ἐστιν, ἢ τε ἀδιαίρετον, ἀνάγκη καὶ ἡμᾶς
ἢ πεῖν. πότερον, ἡ φιλοσοφεῖ διαιρετικῶν, ἢ οὔ. πρὸς τοῦ, δίκαιον ἐστὶν ἢ πεῖν, ἢ ὅλως
ἐστὶ διαίρεσις, καὶ ἢ ἐπὶ διαίρεσις, καὶ ἢ ὑπὸ διαίρεσις. τὴν γὰρ περὶ διαιρέσεως διάλεγόμεθα,
χρὴ πρότερον ἢ πεῖν ὅ, ἢ ποτε ἐστὶ τοῦ ἑκάστου. ἔστι μὲν οὖν διαίρεσις, ἡ κατὰ πρώτην
ἐπιβολὴν τὰ τὸ πράγματος. ἐπὶ διαίρεσις δὲ, ἡ κατὰ δευτέραν ἐπιβολὴν τὰ τὸ. οἷον, κατὰ
πρώτην ἐπιβολὴν, τέμνω τὸν ἄνθρωπον ἢ ἀλόγου. τοῦτο διαίρεσις. κατὰ δὲ δευτέ-
ραν, ἢ ἐστὶ τὸ ἐπουράνιον, καὶ ἐπὶ χθόνιον. ἢ πρὸς θνητὸν καὶ ἀθάνατον. τοῦτο δὲ ἐπὶ-
διαίρεσις. μόνον δὲ τὴν τάξιν διαφέρει ἀλλήλων. ὑπὸ διαίρεσις δὲ δὲ, ἡ τοῦ διαιρεθέντος
ἤδη πράγματος τὰ μέρους, ἤτοι ἢ ὅλου τὰ τὸ. ἢ ὅλος δὲ λέγεται τὸ, τὸ τὰ τὸ ἀλλήλων. οἷον, ὁ ἢ τοῦ
ἐπουρανίου, τὸ μὲν, ἀστὴν ἀπλανές. τὸ δὲ, πλανώμενον. τὸ γὰρ ἐπουράνιον, ἢ ὅλος ἐστὶ τοῦ
ζώου. τοῦτο δὲ ὑπὸ διαιρεῖται ἢ τε τὰ ἀπλανές, καὶ τὸ πλανώμενον. διὰ δὲ ἀπαντῶν ἡ μὲν ἢ
ἐστὶ διαίρεσις, καὶ ἢ ἐπὶ διαίρεσις, καὶ ἢ ὑπὸ διαίρεσις, ἀκολουθοῦσι καὶ περὶ τὸν τῆς φιλοσο-
φεῖ διαιρέσεως ἢ πεῖν. διαιρεῖται γὰρ ὡς ἀνωτάτω διὰ δύο ἢ μόνον τινὰς, ἢ δύο. κατὰ
δὲ ἑτέρους, ἢ τρία. καὶ τινὲς ἢ τρία διαιροῦσι τὸν φιλοσοφίαν. ἢ θεωρητικὴν, πρακτι-
κὴν, καὶ γνωστικὴν. ἢ ὁ ὅλως ἐστὶ, καὶ μὴ, ἢ σόμεθα. Ἰστέον ὅτι τὸν διαιρέσεως τὴν ἀληθῆ, τὸ θεο-
ρητικὴν πρῶτον ἐστὶν. ἀρχὴ γὰρ πάντων τὰ θεῖα. διὸ καὶ οὐκ ἀκριβῶς οἱ πολλοὶ τοῦτο προσέθη-
κεν. τὸν δὲ φιλοσοφοῦντα, ὡς μὲν πρὸς ἡμᾶς, πρῶτον. οὐ γὰρ ἀν ἐπιθυμοῖμεν τὸν νοητὴν οὐσίαν
πρὸς τὸν ἀληθῆς. ὡς δὲ πρὸς τὸν ἀληθῆς, ἔσχατον. ἐσχάτη γὰρ οὐσία, ἡ ὕλη. διὸ καὶ τὴν
ἐσχάτην ἀλήθειαν τάξιν. μέσον δὲ τοῦ τὸ μαθηματικὸν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ φύσιν μέσον ἐστὶ τά-
ξιν. τοῦτο δὲ τινὲς τῶν παλαιῶν προέταξαν τὸν φιλοσοφοῦντα. οἱ μὲν κατὰ πλάτωνα, ἵνα φα-
σὶ τὰς ἰδέας σὺν τῇ ψυχῇ ἤδη ἀπεκδεδυκέναι ἐπιγνώσκωμεν, ἤτοι ἀναμιμνήσκωμεθα
τὰ σὺν τῇς καθέκαστον θεωρούμενα, ὁδῷ τινὶ καὶ κλίμακι τῷ μαθηματικῷ χρώμενοι. οἱ δὲ
κατὰ ἀριστοτέλη, τὸν μέσην τάξιν ἀπῶν ἀπεν ἡμᾶν, βουλόμενοι ἡμᾶς ἐθίζειν ἀπὸ τὸν σύν-
λου οὐσίας γνώσκειν τὸν νοητὴν. ἄτις δὴ μὲν ἀόρατος, πολλάκις δὲ καὶ σὺν φθορᾷ καὶ σὺν
τὸν πρόσασιν. κατὰ ὕλην. καὶ γὰρ σὺν ταύτῃ τὸν γραμμὴν τὸν σὺν τῇ ὕλῃ μανθάνομεν. οὐχ ὅπως
τὸν ὕλην, ἢ τὸν κηρὸν, ἢ τὸν χαλκὸν γνοίημεν, ἀλλ' ἵνα ἀπὸ συλήσαντες τὸν ὕλην, ἀπὸ θώμε-
θα ἐπὶ τὴν νοῦν ἀμθα βεβαιοτέραν ὁρμὴν ἀπὸ τὸν πρόσασιν. ὅτι δὲ ὁ ὑπὸ ἰωνὶ τῶν κη-
ρῶν κατὰ τὸν σὺν τὸ σχῆμα, οἷον, ἡ γραμμὴ, ἢ τὸ γίγνον, ἀπὸ θεν δῆλον. Ἰστέον τοῦν. ἀπὸ ἐκ
γιγνόμενος σχήματος μεταβληθέντος, ἀφαιρεθέντος τὸν μᾶς πλευρᾶς, ὁ συμμεταβάλλει
ὁ κηρός. καὶ περὶ ἐνοιῶν κατὰ τὸν σὺν, ἔδει συμμεταβάλλεσθαι. διαιρεῖται οὖν ἡ φιλο-
σοφία ὡς ἤδη ἐρρέθη, ἐστὶ τε θεωρητικὸν, καὶ πρακτικόν. ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, διὰ τὴν αἰτίαν
ἐστὶ δύο. καὶ διὰ τί ἐστὶ ταῦτα διαιρεῖται. καὶ μήτε ἐστὶ πλείονα, μήτε ἐστὶ ἐλάττονα. καὶ ἐστὶ ἐλά-
ττονα μὲν, ἀδύνατον τὴν ποιῆσαι τὸν διαίρεσιν. οὐ γὰρ ἀν τὸν ἐστὶν διαιρεθέν. διὰ τί οὖν

μὴ δὲ πολλὰ δοκοῦντα, καὶ δὲ δύο. τοῦ δὲ ἀληθοῦς δύο δόξαν. ἐπειδὴ γὰρ ζητοῦμεν τὴν φιλοσοφίαν
ὁμοίωσιν δὲ ἀνθρώπου θεῷ κατὰ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ὁ θεὸς διὰ πλάσας ἀρετὰς συνέφρανε, τὰς μὲν,
γνωστικὰς τῶν ὄντων πάντων, τὰς δὲ, προαιρετικὰς τῶν κατὰ δεξέρων, δηλονότι καὶ φιλοσοφίαν διὰ
ἀρετὰς δὲ θεωρητικὸν, καὶ πρακτικόν. διὰ μὲν τοῦ θεωρητικοῦ, γινώσκομεν τὰ ὄντα. διὰ
δὲ τοῦ πρακτικοῦ, προσεοούμεθα τῶν κατὰ δεξέρων. καὶ οὕτως ὁμοιοῦμεν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ.
πάλιν δὲ τὴν μεταφορὰς ψυχῆς διὰ πλάσας ἀρετὰς. ἃ μὲν, γνωστικά. οἷον, νοῦς. δόξα. ἀλήθεια.
φαντασία. διάνοια. ἃ δὲ, ζωτικὰ καὶ ὀρεκτικά. οἷον, βούλησις. προαίρεσις. θυμὸς, καὶ
ἐπιθυμία. ὁ οὖν φιλόσοφος, πάντα τὰ τῆς ψυχῆς μέρη βουλόμενος σωμῆσαι, καὶ ἀρετὰς δῶσιν
ἀγαθὰ. διὰ τοῦ τὸ θεωρητικοῦ, τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐν ἡμῖν γνωστικόν. διὰ δὲ τὸ πρακτικοῦ,
τὸ ζωτικόν. δηλονότι οὖν καὶ φιλοσοφίαν διαιρεῖται εἰς δύο. εἰς τε θεωρητικὸν, καὶ πρακτι-
κόν. πάλιν τὸ θεωρητικὸν, διαιρεῖται εἰς τρία. εἰς θεολογικὸν, καὶ μαθηματικὸν, καὶ φυσιολογι-
κόν. καὶ τοῦτο δηλονότι. ἐπειδὴ γὰρ πάντα τὰ ὄντα βούλεται θεωρεῖν ὁ φιλόσοφος. τῶν δὲ ὄντων τὰ
πολλὰ, τρία εἰσὶ τάξεις. τὰ μὲν γὰρ τὰ πρῶτα, πάντα τὰ πάντῃ χωρὶς τὰ ὕλης, καὶ τὰ
ἀρτάσει, καὶ τὰ πεῖ ἀλλῶν ἐπινοῖ, οἷα εἶδη τὰ θεῖα. τὰ δὲ, πάντα τὰ πάντῃ ἀχώρισα τῆς
ὕλης, καὶ τὰ ἀρτάσει, καὶ τὰ πεῖ ἀλλῶν ἐπινοῖ, οἷα εἶδη τὰ φυσικὰ καὶ ἄψυχα εἴδη. οἷον, ξύ-
λου, καὶ ὀστοῦ, καὶ σίδηρος. καὶ πάντα ἀπλῶς τὰ ἄψυχα. ταῦτα δὲ φυσικὰ καλοῦμεν, ὡς ἀρ φύ-
σεως δημιουργούμενα προσεχῶς. τὰ δὲ, μέσα τοῦ ὄντα, καὶ τὰ μὲν εἶδη χωρὶς, καὶ
τὰ δὲ ἀχώρισα, οἷα εἶδη τὰ μαθηματικά. κύκλος μὲν γὰρ καὶ τρίγωνον καὶ τὰ τοιαῦτα, καθ'
ἑαυτὰ ἀρτὴν ἀφὶ ὕλης τινὸς ὀνόματα. καὶ τὸ τοῦτο ἀχώρισα εἶδη τὴν ὕλης. ἐπειδὴ δὲ
θεασάμεν κύκλον ξύλινον, καὶ χαλκοῦν, καὶ λίθινον, ἀνεμαξάμεθα τὴν ἔδος αὐτοῦ τὸν κύ-
κλου σὺν τῇ διανοίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ, καὶ ἔχομεν πρὸς ἑαυτοῖς δίχα τὴν ὕλης, ὡς πρὸς ἀκηρός λάβοι
τὸν τύπον τοῦ δακτυλίου, μὴ πρὸς λαβὼν τὴν ὕλης, καὶ τοῦτο χωρὶς εἶδη τῆς
ὕλης, καθὸ τῇ ἐπινοῖ χωρίζεται. ἐπειδὴ οὖν τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἐστι πάντα τὰ πάντῃ χωρὶς,
τὰ δὲ, πάντα τὰ πάντῃ ἀχώρισα, τὰ δὲ, κατά τι μὲν χωρὶς, κατά τι δὲ ἀχώρισα, δηλονότι
τὸ θεωρητικὸν, διαιρεῖται εἰς θεολογικὸν. μαθηματικὸν. καὶ φυσιολογικόν. τὰ μὲν γὰρ πάν-
τα πάντῃ χωρὶς, ἀπονέμουσι τῷ θεολογικῷ μέρει. τὰ δὲ πάντα τὰ πάντῃ ἀχώρισα, τῷ φυσιο
λογικῷ. τὰ δὲ κατά τι μὲν χωρὶς, κατά τι δὲ ἀχώρισα, τῷ μαθηματικῷ. ὅτι δὲ τὰ μὲν
ἄψυχα εἴδη πάντα τὰ πάντῃ εἶδη ἀχώρισα τὴν ὕλης, τὰ δὲ μαθηματικὰ χωρὶς, δῆλον ἐκ
τῶν ὁρισμῶν. κύκλον γὰρ ὁρίζομεν, οὐδεμίαν ὕλην προσλαμβάνομεν λέγοντες. κύκλος
εἶναι ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον. πρὸς ἣν ἀφ' ἑνὸς σημείου τῶν ἐντὸς τοῦ
σχήματος κείμενον, πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν γραμμὴν οὖσαι εὐθεῖαι πρὸς τὴν τοῦ κύκλου περιφέρειαν, ἴσαι
ἀλλήλαις εἰσί. οἷον δὲ ὁρίζομεν, ἄνευ ὕλης ἀδύνατον τοῦ μὴ ὁρίζεσθαι. φαμὲν οὖν ὅτι οἷ-
νος εἶδος σκεύασμα ὄμβρων τε καὶ καυμάτων κωλυτικὸν, ἐκ λίθων καὶ ξύλων. εἰ γὰρ μὴ προ-
σθῶμεν τὴν ὕλην, οὐδὲν ἂν καὶ σκηνὴν καὶ ἐπιφάνειαν τὴν σκέπην νοῆσαι. μέσον δὲ ἐστὶ τὸ
μαθηματικὸν εἶδος. ἐπεὶ γὰρ οὐδὲν ἀμέθα ἀμέσως ἀπὸ τῶν φυσικῶν εἰδῶν τὰ θεῖα ἀνάγε-
σθαι, καὶ ἀπὸ τῶν πάντα τὰ πάντα ἀχωρίστων τὴν ὕλης εἰδῶν τὰ πάντα τὰ πάντα χωρὶς, διὰ τῶν
μαθηματικῶν ὁδεύομεν. τῶν κατά τι μὲν χωρὶς, κατά τι δὲ ἀχωρίστων. διὰ τοῦτο γὰρ

καὶ μαθήματα λέγω, ὅτι δὲ ταῦτα μανθάνοντας καὶ ἐθιζόντας, νοῦν ἀσωμάτως ἀναγέσθαι
εἰς τὰ θεῖα. καὶ γὰρ ὁ θεῖος Πλάτων φησί. Παραδοτέον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα, πρὸς
σωφροσύνην τὴν ἀσωμάτου φύσεως. ἐὰν γὰρ βουληθῶμεν εὐθὺς ἀπὸ τῶν φυσιολογικῶν εἰς
θεολογίαν ἀμέσως ἑαυτοὺς ἀναγαγεῖν τυφλώττομεν, καθάπερ οἱ ἐκ σκοτεινοτάτου
οἴκου ἐξαιφνῆς εἰς φῶς ἀμέσως ἐξερχόμενοι. δεῖ γὰρ πρότερον ἐν οἴκῳ διαβίβειν ἔχοντας συμ-
μεμορφῶς, εἶθ' οὕτως ἐξιέναι εἰς τὸν φωτεινότατον. οὕτως οὖν μετὰ τὰ φυσικὰ δεῖ διαβί-
βασαντας ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀναγεσθαι εἰς θεολογίαν. κλίμαξ γάρ τις καὶ γέφυρα εἰσὶ τὰ μαθή-
ματα. κοινωνοῦντα μὲν τοῖς φυσικοῖς, καθὸ ἀχώριστα. τοῖς δὲ θείοις, καθὸ χωριστά. καὶ τὸ
φυσιολογικὸν μὲν οὖν καὶ τὸ θεολογικόν, τὰς διαιρέσεις τινὰς ἐπιδέχονται. ἀλλὰ τὰς μὲν
τοῦ τὰς διαιρέσεις ὡς ἀσυμμέτρους οὔσας, ἐπιστατικαῖς φωναῖς σιωπήσωμεν. τὸ δὲ μα-
θηματικόν, διαιρεῖται εἰς τέσσαρα. εἰς γεωμετρίαν. ἀστρονομίαν. μουσικὴν. καὶ ἀριθμητι-
κήν. καὶ ἡ μὲν ἀριθμητικὴ, τὸ ἀριθμεῖν ἐπίσταται. ἔστι δὲ θεῖα τὰ ἀριθμητικὰ θεωρήματα.
οὐ γὰρ τὸν λεγόμενον ἀριθμὸν πρὸς τοῖς ἰδιώταις, καθ' ὃν ἀπαριθμοῦντα θεωρεῖ ἡ ἀριθμη-
τική, ἀλλὰ τὰ εἴδη τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ ὁποῖαν ἔχει πρὸς ἄλληλα. οἷον, ὁ ἕκτος πρὸς τὸν τρί-
τον, τὸν διπλάσιον ἔχει λόγον. καὶ ὁ ἕνατος πρὸς τὸν ἕκτον, τὸν ἡμιόλιον. ἔτι γε μὴν καὶ τὰς
γενέσεις τῶν ἀριθμῶν, τοῦ τε ἀρτίου, καὶ τοῦ περιττοῦ, καὶ τοῦ περισσαρτίου. καὶ ἅμα πολλὰ
τῶν τοιούτων ἐπίσταται. καὶ γεωμετρία, τὰ μεγέθη καὶ τὰ σχήματα. καὶ μουσική, τὰς τῶν
χορδῶν συμφωνίας. ἐπιτηδεύεται καὶ κίνησιν μελῶν. κοινωνίζοντα μὲν, τὰς τῆς ψυχῆς πάθη.
διεγείροντα δὲ ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὴν ἀρετήν. οὐδὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, δηλοῖ τὰ ἐπισταθέντα ἀεί χρῆ,
καὶ οἱ ἀπὸ πλάσεως τῆς μουσικῆς. ἀκούοντες γὰρ σάλπιγγος, θυμικώτερον διατιθέμεθα. καὶ
διὰ τοῦτο ἐν τοῖς πολέμοις καὶ σάλπιγξ ἐπιτηδεύεται. ἀκούοντες δὲ θεατρικῶν μελῶν, ἐκ
λυπηροῦ διακείμεθα τὰς ψυχὰς. φορεῖται δὲ καὶ ἱστορεῖται τοιαῦτα. ὅτι τοῦ θεατοῦ ἑωρακότος
νέον νεανίσκον ἐκ λυπουμένου ἀνιαρὸν ἐκπεπτωκότος, κελεῦσαι αὐλητὴν τρέψαι τὸν αὐλὸν
αὐλήσαι. καὶ τοῦ χωμῳδοῦ, πεῖσαι τὸν νέον τὴν ἐπιθυμίαν. ὡς τεοῦ δὲ ἀπιστεῖν τοῖς λεγομέ-
νοις περὶ τὴν μουσικῆς. διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς πλάτων παρακελεύεται τοὺς νέους, καὶ διὰ μου-
σικῆς, καὶ διὰ γυμναστικῆς ἔνα. ἵνα διὰ μὲν τῆς μουσικῆς, τὴν ψυχὴν ἐπιτηδεύῃ. διὰ δὲ τῆς
γυμναστικῆς, τὸ σῶμα. καὶ ἀστρονομία, κατὰ μίαν τὰς ἐπιστήμας τῶν ἀστέρων. διαφέρει δὲ τέσ-
σαρα διαιρεῖται καὶ μαθηματικὴ, καὶ μὴ δὲ πλείονα καὶ κλάττονα, νῦν λέγομεν. Ἰστέον ὅτι τὸ
μαθηματικόν, περὶ τὸ ποσὸν κατὰ μίαν. τὸ δὲ ποσοῦ, τὸ μὲν, ἀδιάστατον, τὸ δὲ, διωρισμένον. διαι-
ρεῖται δὲ τοῦ ἑκάτερον, εἰς δύο. τὸ μὲν συνεχές, εἰς κινητὸν καὶ ἀκίνητον. τὸ κινητὸν πάλιν τὸ
μὲν, ἐξαρμόνιον. τὸ δὲ, οὐκ ἐξαρμόνιον. τὸ δὲ διωρισμένον ποσὸν, εἰς τὸ καθ' αὑτὸ καὶ εἰς τὸ πρός τι.
καὶ ποσὸν συνεχὲς ἀκίνητόν ἐστιν ἡ γεωμετρία. ἔστι οὖν ἡ γεωμετρία, γνῶ-
σις ποσοῦ συνεχοῦς ἀκινήτου σύνθεσιν. ποσὸν ἐξαρμόνιον οὐρανός, περὶ ὃν κατὰ μίαν ἡ
ἀστρονομία. καὶ ἔστιν ἡ ἀστρονομία γνῶσις ποσοῦ συνεχοῦς ἐξαρμονίου. κατὰ μίαν ἡ ἀστρονο-
μία καὶ ἡ γεωμετρία, περὶ ποσὸν συνεχές. συνεχὲς δὲ ἐστὶν, οὗ τὰ μόρια πρὸς τὴν κοινὸν ὅρον
συνάπτει. λέγομεν δὲ καὶ τὸ διωρισμένον ποσοῦ, τὸ μὲν, ἕνα καθ' αὑτό. τὸ δὲ, πρός τι. πο-
σὸν διωρισμένον καθ' αὑτό ἐστιν ὁ ἀριθμός, ὅταν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν σκοπῶμεν. οἷον, τὸν ἀρτιά-

κις δύο, καὶ τὸν πεντάκις ἀριθμόν. καὶ μὴν τὸ πρός ἕτερον αὐτοῦ σχέσιν καὶ συμβεβηκός.
τοῦτο γὰρ μουσικῆς. καὶ γίνεται οὖν πεντάκις τοσόνδε διωρισμένον. καθ' αὑτὸν δὲ ὁ ἀριθμὸς ἐστὶ
αὐτοδύναμος τοσοῦτος. ἡ ἀριθμητικὴ οὖν γνῶσις τοσοῦ καθ' αὑτὸ διωρισμένου. τοσόνδε δὴ διω-
ρισμένον πρὸς ἕτερον, ἔστιν ἡ σχέσις ἡ πρὸς ἄγκλα τῶν χορδῶν, πεντάκις καὶ ἁρμονικῶς γίνεται, καὶ
δὲ ἀριθμοῦ γνωρίζομεν. πεντάκις καὶ γίνεται ἡμιόλιον. καὶ ἔστιν ἡμιόλιον, γνῶσις τοσοῦδε διω-
ρισμένου σχέσιν ἔχοντος ἑτέρου πρὸς ἕτερον. δεδείκται οὖν ἡμιόλιον καὶ ἀριθμητικὴ, ὅτι πεντὰ τὸ
διωρισμένον τοσόνδε καὶ γίνεται. διωρισμένον δέ ἐστιν, οὗ τὰ μόρια καθ' αὑτὰ θεωρεῖται, ὡς
μὴ συνεφεστάκεσθαι ἀλλήλοις. ἃς τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ ἵνα τὸ θεωρητικὸν θεωρεῖται, καὶ τὴν ἐκ
τούτων, ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον. ἐπεὶ δὲ καὶ πρακτικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας εἰρήκαμεν,
ἀνάγκη καὶ τοῦτο διελθεῖν. διαιρεῖται γὰρ τὸ πρακτικὸν, εἴς τε τὸ ἠθικὸν, καὶ οἰκονομικὸν,
καὶ πολιτικόν. ὁ γὰρ πράττων τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς ἑαυτὸν πρᾶττει καὶ πρὸς αὐτὸν τὰ ἤθη καὶ λέ-
γεται ἠθικός, καὶ εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, καὶ λέγεται οἰκονομικός. καὶ τὸ ὅλην συστῆσαι πόλιν, καὶ λέγεται
πολιτικός. τινὲς δέ φασιν, ὅτι ὁ πολιτικὸς, καὶ ἠθικὸς λέγεται, καὶ οἰκονομικός. ὁ γὰρ πόλιν
ὅλην διοικῆσαι συστήσας, πολλῶν μὲν καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ εἰς ταὐτὸν ἄγουσι τὰ
πρακτικὰ, τὸ πολιτικόν. πρὸς οὓς ἐροῦμεν. ὅτι πολλοί τινες κενοδοξίᾳ κρατοῦμεν,
τὴν μὲν πόλιν συστῆσαι, ἑαυτῶν δὲ καὶ φονεῦσιν. ὡς τε διῄρηται τὰ ἀρετὰ τὰ πρακτικὰ τὰ τῶν
πολιτῶν ἀλλὰ τὰ ἄγκλα. τοὺς δ' ἕκαστον διαιροῦσιν, εἴς τε τὸ νομοθετικὸν, καὶ δικαστικόν.
ὁ γὰρ πολιτικὸς φιλόσοφος, καὶ νόμοις τίθησι καθ' οὓς δεῖ ζῆν τὸν ἐν τῇ πόλει, καὶ δικάζει.
καὶ τὸν μὲν, γεροῦν ἄξιοι. τὸν δὲ, παραλείψαντάς τι τῶν κειμένων νόμων, κολάζει. εἰδέναι δὲ
χρὴ, ὅτι καὶ ἐν τῷ οἰκονομικῷ, θεωρεῖται τὸ νομοθετεῖν καὶ κολάζειν. καὶ γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ νό-
μους τίθεμεν, καὶ δικάζομεν τῶν οἰκετῶν, καὶ τῶν υἱῶν τὸν παραβαίνοντας. οὐ μόνον δὲ ἐν τῷ
οἰκονομικῷ ταῦτα θεωρεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ. καὶ γὰρ ὁ ἠθικὸς, ἑαυτῷ νόμους τίθησιν,
ὅταν λέγῃ. Κρατεῖν δ' εἰθίζεο τῶνδε. γαστρὸς μὲν πρώτιστα, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε.
καὶ πάλιν ὅταν ἰσοκράτης λέγῃ. Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ. τὸν δὲ γονεῖς τίμα. τὸν δὲ φίλους
αἰδέου. οὐδὲ γὰρ ἠθικοὶ νόμοι τε καὶ λόγοι ὑπάρχουσι. καὶ δικάζει τὸν ἀνθρωπον ὅτε φησί. Μὴ
δ' ὑπνον μαλακοῖσιν ἐπόμμασι πρὸς δέξαιθαι, πρὶν τῶν ἡμέρην ἕκαστον
ἐπελθεῖν. τῶν πρόβην. εἰ δ' ἔρεξα. εἰ μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη. ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου,
ἐπέξιθι καὶ μετέπειτα. δειλὰ μὲν ὅσ' πρήξας, ἐπὶ πλείστον. χρῆσαι δὲ, πρῶτον. καὶ πάλιν
μετὰ οἰκονομικοῦ καὶ πολιτικοῦ, κατὰ τὸν οἰκονομικὸν εἰρήσεται. ἐν δὲ τῷ ἠθικῷ
διαιρέσεως οὐδὲν ἐστιν. καὶ πρῶτον εἰ ἔθος. ἔθος τί ἐστιν ἔθος, ἀνθρώπου κόσμος. κόσμος
δὲ, ἡ ἑκάστου ἡδονή. ἡ δὲ τῶν ἀνθρωπικῶν ἡδονῶν, ἡ μὲν πρακτικῶν καρπουμένη.
τῆς τε εὐπορίας, καὶ τῆς εὐδαιμονίας. ἀκοσμία γὰρ, ὅ τε πλεονασμὸς, καὶ ἡ ἔλλειψις. καὶ γὰρ
ἡ ἀποιεῖς ἄκοσμον τὸν ἄνθρωπον εὐδαιμονίας τινὸς μορίου, οἷον χρόνος, καὶ ἑτέρου, ἀποιεῖ δὲ ὡς
ἄκοσμον καὶ τὸν πλεύνοντα μορίοις τοῖς τῆς εὐδαιμονίας. οἷον, ἐξαδάκτυλον, καὶ ἑξάχρα,
ὡς τὸν κατὰ Ἀπολλώνιον τὸν ποιητὴν γίγαντας. οὐκοῦν ἀκοσμία, καὶ τὸ εὐπορία, καὶ ἡ ἔλ-
λειψις. ἡ δὲ ἀκοσμία, ἀνηδονία. τὸ γὰρ εὐαναίρετον τοῦ πάθους, ὀνόσμος. ἡδονὴ τῆς ὄρεξιν τὸ
πρακτικῆς ἐστὶ, τοῦ τε πλεονασμοῦ καὶ τῆς εὐδαιμονίας, ἀπορεῖται ἀνηδονία. ἡδονὴ γὰρ,

συμφύον τῇ ἀνθρώπῃ. τὰ δὲ σύμφυα, διὰ τὴν τῶν συμφύων παρατηρήσεως καταρθοῦται.
ἐμάθομεν πρίν τι ἐστὶ φιλοσοφία, καὶ ποῖα ἄλλης τὰ μέρη. θέλα πρίν τι δὲ καὶ ἐφεύρη. καὶ
καθὼς περὶ ἄλλης ἐρρέθη. ὅτι πρὸ τοῦ τὴν ἀγαθὸν οὐ τὴν ἀληθινὴν ἄνθρωπος, οὐδὲ ἠξίωτο τε-
λεσθῆναι μὲν νοερῶς περὶ φιλοσοφίας ἄρχεσθαι. ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ προκειμένου βιβλίου, λέγομεν
ταῦτα. ἄρκεται ὅτι καὶ φιλοσοφία, γνῶσις πάντων ὄντων τῶν ὄντων. ἐζήτησαν οὖν οἱ φιλό-
σοφοι, ἵνα ἀνθρώπου γνῶσιν τῶν ὄντων ἔσται σύμμορες. καὶ ἐπειδὴ ἐώρων τὰ κατὰ μέρος γνω-
νικὰ καὶ φθαρτὰ ὄντα, ἐξ οὗ καὶ ἄπειρα, καὶ ἐστὶ σύμμικτα ἀϊδίων τε καὶ πεπερασμένων ἐστὶ γνῶ-
σις, τὸ γὰρ γνωστὸν βουλεῖ τὴν τῆς γνώσεως περιλαμβάνεσθαι, τὸ δὲ ἄπειρον ἀπορίλη-
πτον, ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν μυρικῶν εἰς τὰ καθόλου, ἀϊδία ὄντα καὶ πεπερασμέ-
νια. ὡς γράφησιν ὁ πλάτων, ἐστὶ σύμμικτα ἄρκεται, πάντα γὰρ ἄνθρωπος ἐστίσασιν ἡμᾶς καὶ ὅρον τινὰ προ-
ΐλθν τῶν πραγμάτων. τοῦτο δὲ ποιοῦμεν, διὰ τὴν ἄνθρωπος τὰ καθόλου ἀναβαίνομεν. ἀνέβη
μονοῦν ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων, εἰς τὸν καθόλου ἄνθρωπον. οὐ προτίθεται γὰρ
οἱ φιλόσοφοι πόσοι εἰσὶν ἐν τῷ κόσμῳ ἄνθρωποι γνῶναι, ἀλλὰ τίς ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώ-
που, ὅτι ζῶον λογικὸν θνητόν ἐστιν. ὁ γὰρ τοῦτο ἐγνωκώς, ἔσται καὶ πάντας τὸν ἐν τῷ κό-
σμῳ ἀνθρώπους. καὶ τὸν ἤδη γνωμένους, καὶ τὸν αὖθις ἐσομένους. οὕτως οὖν ἀπὸ τῶν κατὰ
μέρος ἀνθρώπων, ἀνήγαγον ἑαυτοὺς ἐς τὴν κοινότητα τὴν τοῦ ἀνθρώπου. πάλιν ἀπὸ
τῶν κατὰ μέρος ἵππων, ἐπὶ τὴν κοινότητα τὸν ἵππου, περιεκτικὴν πάντων τῶν κατὰ μέ-
ρος ἵππων, ἄρκεσθαι ὅτι ἵππος ἐστὶ ζῶον τετράποδον χερεμετιστικόν. οὐ γὰρ τὸν κατὰ μέρος
ἵππους βουλεῖ γνῶναι ὁ φιλόσοφος, ἢ τὶς ὁ ξάνθος, καὶ τὶς ὁ βαλιός, ἀλλὰ τὶς ὁ καθόλου
ἵππος. τὰ γὰρ καθόλου, ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι. καὶ ὄντα μὲν ἄλλως, αὖθις δὲ ἑτέρως, ὡς πάντ
τὰ μερικά. ἀλλὰ γὰρ φύσις ἡ τοῦ βαλιοῦ ἵππου, καὶ ἀλλὰ καὶ τὸ ξάνθου. ὡς πάντ ἀλλὰ φύσις
πλάτανος, καὶ ἀλλὰ λυβιάδου. ὁ δὲ καθόλου ἄνθρωπος καὶ ὁ καθόλου ἵππος, ἀεὶ ὡσαύ-
τως ἔχει. πᾶς γὰρ ἵππος, ζῶον ἐστὶ τετράποδον χερεμετιστικόν. καὶ πάλιν. πᾶς ἄνθρωπος,
ζῶον λογικὸν θνητόν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ κυνός, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑκάστου τοῦ ζῴου. θεασάμενοι οὖν
ταῦτα τὰ ἑκάστου καὶ πεπερασμένα, ἀλλ' οὖν τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν ἀνεπίληπτα, καὶ
ἀπορίληπτα, οὐδὲν γὰρ θαυμαστὸν πολλὰ ἡμῖν ἑνὶ ἄγνωστα ἦν, ἀνήγαγον ἑαυτοὺς
ἐπὶ τὴν κοινότητα τοῦ ζῴου περιεκτικὴν πάντων τῶν κατὰ μέρος. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶ-
ον, καὶ ὁ ἵππος, καὶ ὁ κύων. καὶ τὰ ἄλλα καθόλου ζῷα οὐδὲν διαφέρει, πάντα οὐσία ἔμψυχος αἰσθη-
τικὴ ὑπάρχοντα. ὁ οὖν ἐγνωκὼς τί ποτέ ἐστι τὸ ζῶον, ἔσται ἐγνωκὼς πάντα τὰ ζῷα. πάλιν
ἀπὸ τῆς δὲ τῆς συκῆς, καὶ τῆς δὲ τῆς πλατάνου, καὶ τῆς δὲ τῆς ἀμπέλου, ἀνήγαγον ἑαυτοὺς εἰς
τὴν καθόλου συκῆν καὶ πλάτανον καὶ ἄμπελον. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων φυτῶν. πάλιν
ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα, εἰς τὸ κοινὸν γένος ἀνήγαγον τὸ φυτόν, περιέχον τὰ κατὰ μέρος φυτά. ἔχον-
οὖν δύο κοινότητας. τήν τε τοῦ ζῴου, καὶ τὴν τοῦ φυτοῦ. πάλιν τό, τε ζῶον καὶ τὸ φυτὸν, ἀνή-
γαγον ἐς τὸ ἔμψυχον. καὶ γὰρ τὸ φυτὸν, ἔμψυχόν ἐστιν. αὔξεται γὰρ καὶ γεννᾶ ὅμοιον
ἑαυτῷ. ἐπειδὴ καὶ τῷ ἐμψύχῳ ἀνθίκει τὸ ἄψυχον, ἄψυχα δὲ ἐστὶ τὰ μὴ μετέχοντα ψυχῆς, οἷον,
λίθος, ξύλα, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα πλήσια, πολλὰ δὲ ἐστι ταῦτα ἐν τῇ κατὰ μέρος καὶ ἄπειρα,
διὰ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος λίθων, ἀνήγαγον ἑαυτοὺς εἰς τὸν καθόλου λίθον. καὶ ἀπὸ

τῶν καὶ μέρος ξύλων, οἷον τὰ καθόλου ξύλα. καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν τῶν τοιούτων ὁμοί. καὶ
ἀπὸ τ καθόλου λίθου. καὶ ἀπὸ τ καθόλου ξύλου. καὶ τῶν τοιουτ, οἷον τὸ κοινόν γένος τὸ
ἄψυχον, ὅ πολλοὶ ὀλίγα ταῦτα πάντα. ἔχουσι δὲ κοινότητας, τὸ ἔμψυχον, καὶ τὸ ἄψυχον. ταῦτα δὲ
πάντα ἀνάλογον οἷον τὸ κοινόν γένος τὸ σῶμα, ὅ ἐστι τὸ διχῇ διαστατόν. λίθος δὲ καὶ ξύλα καὶ
ἄνθρωπος, καὶ πάντα ἁπλῶς ὅσα τοιαῦτα, τὰς τοῖς ἔχουσι διαστάσεις. πάντων ἀπὸ τῶν ψυχῶν
καὶ ἀγγέλων καὶ τῶν τοιούτων, ἀνάλογον ἑαυτοὺς ἐπί τινα κοινότητα τ τοῦ ἀσωμάτου,
ἀντιπαρατιθότας τῷ σώματι ἔχουσαν. τὸ μὲν γὰρ, διχῇ διαστατόν ἐστι, καὶ πάντη μερι-
στόν. τὸ δ, πάντῃ ὡς ἀμερές τε καὶ ἀδιάστατον. ἐξ ἁπάντων οὖν τοῦ ἐστι κοινὸν ἐν ἀμφοτέροις,
καὶ εὑρόντας οὐσία δύνε κάτερον. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐσία ἐστί, καὶ τὸ ἀσώματον. οἱ, ψυχή. ἄγγε-
λος. θεός. ἔχον οὖν ἀναφανῆ ἑαυτοὺς οἷον τὸ κοινόν γένος τ οὐσίας, τοῦ τ οὐσίας ὀνό-
ματος αὐθυπόστατον πρᾶγμα δηλοῦντος. μάθοιμεν δ' αὖ τὸ λεγόμενον τ ἐναντίου. ἔστι
τινὰ τῶν πραγμάτων, ἃ μὴ δύναται καθ' ἑαυτὰ ὑπάρχειν, ἀλλ' ἐν ἄλλοις τὸ εἶναι ἔχει. ἃ
καὶ συμβεβηκότα καλεῖται. λευκότης. μελανία. γλυκύτης. καὶ τὰ τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ
αὐτὰ μὲν, καθ' ἑαυτὰ οὐδὲν ἄν τι εἴη. ἀλλ' ἀπαντῶν κλευκότης, καὶ ἐν ἱματίῳ, καὶ
ἐν γλυκεῖ σώματι οὖσιν, ὑφέστηκεν. ὁμοί καὶ τὰ ἄλλα. ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ
ὑπάρχειν δύνάμενα, καὶ μὴ δεόμενα πρὸς τὸ ὑπάρξαι ἄλλου τινός, οὐσίαι λέγονται. οἱ, ἄν-
θρωποι. ψυχαί. λίθοι. καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀνήκουσιν οὖν ὡς εἴρηται ἐπί τινα κοινότητα τ
οὐσίαν. ἅμα οὖν πάντα τὰ οὐσία πεῖ λαμβάνει, ἐπειδὴ πολλῶν τῶν ὄντ ἐπιστήμων ὑπ
χνεῖται ὁ φιλόσοφος εἶναι, οὐδαμῶς. πάντων γὰρ ἔστι δύο τινὰ καὶ δέκα καὶ εἴκοσιν, ἅ-
περ ἀνάλογον ἐπί τι κοινόν γένος, τὸν ἀριθμὸν δηλαδή. πάντων εὑρόντες μέγα καὶ μικρόν,
ἅ περ ἐκ διέστασιν ἐχῇ. ἐπεὶ οὖν ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ συνεχὲς κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις καθό περ
στάσεις, τοσοῦτον γὰρ ἑκάτερον, ἀνάλογον ταῦτα οἷον τὸ καθόλου τοσοῦτον. ἔχον οὖν κοινότητας
δύο πεῖ κοινὰς πραγμάτων πολλῶν, τ οὐσίαν καὶ τὸ τοσοῦτον. πάντων ἔστι τὸ λευκόν, καὶ πολ-
λαὶ ἀκτὶ μέρος λευκότητες. τὸ γὰρ λευκόν, καὶ ἐν ἱματίῳ ἐστὶν, καὶ ἐν χιόνι, καὶ ἐν κύκνῳ.
ταῦτα οὖν πάντα τὰ ἁπλῶς λευκὸν ἀνάλογον. ὥσαυτως δὲ καὶ τὸ μέλαν, καὶ τὸ φαιόν, καὶ τὰ
τοιαῦτα, ἀνάλογον τὸ χρῶμα. ἔστι δὲ πάντων, γλυκύ. πικρόν. θερμόν. ψυχρόν. ταῦτα
οὖν πάντα τὰ ἀπαριθμηθέντα, ἀνάλογον τὸ κοινόν γένος τὸ ποιόν. ποιὸν δὲ ἐστιν, ἀφ' οὗ
καὶ ὠνόμασται τὸ μετέχον ὀνομάζεται. ἀπὸ γὰρ τῆς λευκότητος, λέγεται λευκός. καὶ ἀπὸ τῆς
γραμματικῆς, λέγεται γραμματικός. πάντων ἔστι τὸ δεξιόν, καὶ ἀριστερόν. διπλάσιον, καὶ ἥμι-
συ. καὶ ταῦτα πάντα ἀνάλογον τὸ κοινόν γένος τὸ πρός τι, ὅ ἐστι σχέσις ἑτέρου πρὸς ἕτερον.
πάντων δὲ ἔστι τὸ συλλυκεῖν εἶναι, καὶ συμφορά. καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἅ περ ἀνάλογον τὸ ποῦ,
ὅ περ ἐστὶ τόπου σημαντικόν. πάντων ἔστι τὸ χθές. πέρυσι. σήμερον. αὔριον. καὶ ὅσα τοι-
αῦτα. ἅ περ ἀνάλογον τὸ πότε, ὅ περ ἐστὶ χρόνου σημαντικόν. πάντων ἔστι τὸ κεῖσθαι. τὸ ἑστάναι. τὸ κεκλῆσθαι. ἅ περ ἀνάλογον τὸ κεῖσθαι. κεῖσθαι δὲ θέσιν, καὶ ἡ θέσις
τοῦ σώματος. πάντων δὲ ἔστι τὸ ὑπεῖναι. τὸ ὑποτίθεσθαι. τὸ ὑποκείμενον φορεῖν. τὰ τοι-
αῦτα ἀνάλογον τὸ ἔχειν. ἔχειν γὰρ ἔστιν, οὐσίας πεῖ οὐσίαν περίθεσις. πάντων ἔστι τὸ τυ-
πτεῖν. θερμαίνειν. ψύχειν. τὰ τοιαῦτα ἀνάλογον τὸ ποιεῖν. πάντων θεασάμενοι τὰ λευ-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

καινόμενα, λυπούμενα, ἀνιώμενα ὑπὸ τοῦ πάσχειν, ὅπερ ἐστὶν ἀλλοιοῦσθαι ὑφ' ἑτέρου. ποι-
ότητες δὲ εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν τρεῖς. ἔχουσι δὲ καὶ ταῦτα ποιότητας. οὐσίαν. ποσόν. ποιόν. πρός τι.
ποῦ. πότε. κεῖσθαι. ἔχειν. ποιεῖν. πάσχειν. ἕκαστον οὖν τῶν ὄντων πάντων, ὑπὲρ μὲν τοῦ
τῆς ἑνὸς τῶν ποιοτήτων. ταύτας ἐκλέγεσιν κατηγορεῖν, ὡς κατὰ τινῶν τῶν ὑποκειμένων
ἀφορισμένας καὶ λεγομένας. περὶ τοῦ οὖν τῶν δέκα κατηγοριῶν, ὁ Ἀριστοτέλης ἔγραψε
βιβλίον, καὶ ἐμνήσθη ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀπλῶν, φωνῶν ποτέ τινων ἀγνώστων ἡμῖν οὐσῶν τῇ
συνηθείᾳ. γένους. εἴδους. διαφορᾶς. ἰδίου, καὶ συμβεβηκότος. ὁ τοῖνυν φιλόσοφος πορφύριος,
φιλανθρώπως ποιούμενος καὶ φιλοσόφως, ἔγραψε τοῦτο τὸ βιβλίον, διδάσκων ἡμᾶς
τί ἑκάστου φωνή. ἵνα μαθόντες, οὐ χρείαν ἔχωμεν πρὸς τὸν ἀριστοτέλους λεγομένοις περὶ τῶν κατηγοριῶν. ὁ οὖν πορφύριος διδάσκων, οὗτός ἐστιν ὁ γρά-
ψας τὸ βιβλίον εἰσαγωγή, ἐπειδὴ ὁδός ἐστι πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν. προκαταλαμβάνει γὰρ τὸν
φιλόσοφον πᾶσιν συγγραμμάτων, ἡ κατηγορία. τοῦ δὲ εἰσαγωγή. ὅπερ δὲ οἱ φιλόσοφοι πάντων
τῶν ὄντων ἐποίησαν, ἀνιχνεύοντες γὰρ πάντα τὰ ὄντα ὑπὸ τὰς δέκα ποιότητας, καὶ οὐδέν ἐστι τῶν
ὄντων ὃ μὴ πάντως εὑρίσκεται πρός τινα τῶν τοιούτων ποιότητα ἀναφερόμενον, τοῦτο καὶ οἱ γραμ-
ματικοὶ πάντων τῶν ὀνομάτων ἐποίησαν. βουλόμενοι γὰρ τὰς ἀπαρεμφάτους τῶν φωνῶν ἐξῆς
θεῖναι καὶ μὴ σύνθετα, ἀνιχνεύοντες τὰς μὲν τοιάσδε φωνάς, ἐπὶ τινα ποιότητα τὰ τοῦ ὀνόμα-
τος. τὰς δὲ τοιάσδε, ἐπὶ τινα ποιότητα τὰ τοῦ ῥήματος. καὶ οὕτως ἐποίησαν τὰ ὀνόματα
τῶν ἀπλοῖς τῶν λογουμένων. οὕτω καὶ ὁ πορφύριος ἀνιχνεύσας πᾶσαν σημαντικὴν φωνὴν πάρεξ
τῶν σημαντικῶν τῶν ἀτόμων ἐπὶ τὰς πόσας φωνάς, ὑφ' ἃς πᾶσα ἡ κατὰ μέρος ἀναγόμενα
σημαντικὰ φωνή. ἃς πόσας μὲν οὖν καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τῆς φιλοσοφίας διαιρέτα ἕκαστον μέρος,
καὶ τί ἐστὶν ἑκάστου μέρους, ἤδη εἴρηται. ὅθεν δὲ ἡμᾶς ἔδει καὶ τὰ πρὸς τῶν φιλοσόφων οὕτω προ-
σαγορευόμενα προλεγόμενα, ἤτοι προδιδασκόμενα ὡς πρὸς βιβλίου. ἔστι δὲ
ταῦτα. ὁ σκοπός. τὸ χρήσιμον. τὸ γνήσιον. ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως. ἡ ἐπιγραφή. τὸ μέρος ἀναφο-
ρά. ταῦτα δὲ ἐποίησαν οἱ φιλόσοφοι προλέγειν, οὐχ ὡς περί τινος προσεποιούντες
ἀπλοῖς, καὶ τὰς ἀμφιβολίας, ἀλλὰ προθυμοτέροις ποιεῖν βουλόμενοι τὸν ἀναγινώσκον-
τας. ἀναγινώσκων γὰρ τις, ἐὰν ἀγνοῇ τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου, ὀκνεῖ καὶ ἀφίστασθαι διὰ μέσου.
καὶ ταῦτα πάσχει τοῖς ὁδοιπορεῖν ἐφ' ἃ μὴ ἴσασι. διὰ τοῦτο οὖν τὸν σκοπὸν λέγουσιν.
οὐμὲν οὐδὲ ὁ τὸν σκοπὸν ἐγνωκώς, προθύμως ἐπιχειρεῖ τῷ ἔργῳ, πρὶν αὐτὸν καὶ τὰ πάντα τοῦ
χρήσιμον μαθεῖν. ὥστε ἀνάγκη καὶ τὸ χρήσιμον λέγουσιν. ἔτι δὲ καὶ ταῦτα μαθόντες, ἀπιστοῦ-
μεν εἰ χρήσιμόν ἐστι, πρὶν γνῶμεν εἰ γνήσιόν ἐστι τὸ βιβλίον, ὃν ἴσμεν ἔνδοξον
ὄν. οἱ, τοῦ ἀριστοτέλους, καὶ πολάτωνος. ἐκ δύνοις γὰρ ἀπολαμβάνομεν χρήσιμα πάντα δρακέ-
ναι. διὰ τοῦτο οὖν καὶ τὸ γνήσιον λέγομεν. ἐκ δὲ τοῦ γνώσεως, ἀναγκαῖον καὶ ἡ περὶ τάξε-
ως ζήτησις. πόθεν, ἀπὸ ὁδὸν πρῶτον τάττεσθαι, καὶ ὕστερον. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν τάξιν
λέγουσι. τὸ δὲ ἐπιγραφὴν λέγουσιν, ἐπειδὴ ὡς ἐνδιώκομεν τὸν σκοπὸν περὶ ἐχέ. ἔτι δὲ καὶ τὸ
ἀναγκαῖον μέρος ἀναφέρεται τῆς φιλοσοφίας, διὰ τὸ δεῖσθαι πολλοῦ μάλιστα σπουδῆς. δεδειγμένος
δὲ τίνος ἕνεκα ταῦτα προλέγουσιν οἱ φιλόσοφοι, καιρὸς ἤδη καὶ ἡμᾶς λέγειν τὰ προλεγό-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

μωα τ βιβλίου. ἔστι δ σκοπὸς ἐν τούτῳ τῷ πορφυρίῳ πεῖ πόντε ζηνῶν δ πεῖν φω-
νῶν, ὑφ' ἁ πᾶν τὰ ὄντα δεῖ. κατὰ ἐν γένεσι ὑπάρθεωρεῖται. ἔστι δ ταῦτα. γένος. εἶδος.
διαφορά. ἴδιον. καὶ συμβεβηκός. χρήσιμον δ' ἐστὶ τὸ βιβλίον πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν.
διδάσκει γὰρ ἡμᾶς τὰ καθόλου ἃ προσόντα τοῖς εἴδεσιν, ἅπερ ἀναλύειν ἀνάγκη τ συγκρί-
σεως. ἐκ δ τῶν ἀναλύσεων τ συγκρίσεως, τὰς ἀπο δείξεις λαμβάνομεν. ὥστε ἀπο δεικτικὴν διδά-
σκει, καὶ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν χρήσιμον. διὰ γὰρ τῆς ἀπο δείξεως, τὰ τῆς ἀληθείας μανθά-
νομεν. τὸ δ γνήσιον, δηλοῖ μὲν καὶ ἡ φάσις σαφῆς οὖσα, καὶ τὸ ἐν ἄλλοις ἀλλοῦ βιβλίοις τ
ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ θεωρηκέναι μεμνῆσθαι. ἔτι δ καὶ τὸ προσφωνεῖν ἀλλὸ χρυσορίῳ. τούτῳ
γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ προσφωνήσας βιβλία, καὶ τοῦτο προσφωνεῖ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. διδά-
σκαλος ἦν τ χρυσορίου. καὶ ἐζήτουν ἀλλὰ τὰ μαθήματα, ἐδέησεν ἱστορῆσαι τὸν πῦρ τῆς
ἀγάπης, καὶ ἐξεδίδασε. τούτῳ τῷ χρόνῳ εὑρίσκεται ὁ χρυσόριος τὰς ἀριστοτέλους κατηγο-
ρίας. καὶ οὐδὲ ὅλως ἠκολούθει ἐγκύκλιον. δηλοῖ οὖν τῷ πορφυρίῳ ἐκεῖνον γράψας
τὸ συμβάν. καὶ ἐμὲν ἱστόρησε τὸν πῦρ, ἐζήθει. ἐὰν δὲ μὴ ἱστόρησεν, ἐσταυρωκὼς γράψει, δι' οὗ
ἂν μὴ οἱ ἀκολουθεῖν τῷ βιβλίῳ. ἐπεὶ δὴ τοίνυν ὁ πορφύριος οὐκ ἠδύνατο τέως ἐπι-
στρέψαι, γράφει πάλιν τὸν βιβλίον τοῦτο, ἐκ τῶν ἐρημικῶν τῷ πλάτωνι καὶ ταῦτι συλλέξας χρε-
ίαν, καὶ δι' ἀλλῶν τῶν ἐρημικῶν ἐζήθων. καὶ ἐκ τούτου μὲν, δηλονότι γνήσιον τοῦ παρόντος τὸ βι-
βλίον. πρῶτον δεῖ τὴν τάξιν. ἐπὶ γὰρ ἐστὶ τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας ἐξετάζει, αἱ πεῖ τ ἀπλῶν
ἐστι φωνῶν, αὐτὰ δ' τ λογικῆς ἀρχαί, δηλονότι πρῶτον τὴν τάξιν ἐξ τ λογικῆς. ἐνιότατος οὖν
πρὸ ἀλλῆς τάττει. καὶ ταῦτα μὲν πεῖ τ τάξεως. ἐσταυρωκὼς ἐπιγράπτει. καὶ ἀπορροῦσι τι-
νές, διὰ τί ἀπροδιορίστως ἐπέγραψεν ἐσταυρωκ. ἄδηλον γὰρ. πόθεν, γραμματικῆς, ἢ
ἐκφρικῆς, ἢ λογικῆς. φαμὲν οὖν πρὸς ἄλλους, ὅτι τὰ ὑπο κείμενα τῶν πραγμάτων, ἀορίστως
ἐπιθαμεν σημαίνει. ὡς πο ὅτε τὸν ὁμηρον βουλόμενος σημῆνα, ὁ ποιητὴς λέγομεν κατ
ἐξοχήν. τι οὖν ἐκώλυε τὸν βουλόμενον τὴν φιλοσοφίαν σημῆνα, ἀορίστως κατ ἐξοχὴν ση-
μῆνα. ἔπεται δὲ καὶ τοῦτο φαμέν. ἡ ἐσταυρωκὼς, τέχνης ἐπιστήμης ἐστὶν ἐσταυρωκὼς ἀναμφι-
σβητήτως. καὶ φιλοσοφεῖ, τέχνη ἐστὶ τέχνων, καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν. πῶς οὖν ἐστὶ λαμβάνομεν
μεῖζον ἐσταυρωκὼς, καὶ διὰ μέσης λαμβάνης ἐστὶ ἀπάσας τὰς τέχνας ἐστὶν ἀληθῶς ἐξόχορος, ἔμελ-
λε μᾶστιγος τέχνης ἐσταυρωκὼς τὸ βιβλίον ἐπιγράφειν. τοσαῦτα καὶ πεῖ τ ἐπιγραφῆς.
Ἰστέον δὲ ὅτι διήρηται τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς μία. καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει, διδάσκει πεῖ
τ ἐρημικῶν πόντε φωνῶν. ἐν δ τῷδε τῷ δευτέρῳ, συμπλέκει ἀλλὰς κ' δύο. καὶ διδάσκει ἓν κοινὸν
ἀλλᾶς, καὶ ἓν ἴδιον. οἷον, ἓν κοινὸν γένει, καὶ ἓν εἴδει, καὶ ἓν ἴδιῳ, καὶ ἓν διαφορᾷ, καὶ ἓν συμβεβηκότι.
ἐν δ τῷ τρίτῳ, διδάσκει ἵνα πᾶν ἅμα κοινὰ ἔστι. πρὸ δ τοῦ, ἐν τῷ προοιμίῳ τὸν σκοπὸν τε
προαπαγγέλλει τοῦ βιβλίου, καὶ τὸ χρήσιμον διδάσκει, καὶ τὸν τρόπον τ διδασκαλίας, ὅτι
ἀπλούστερός τε καὶ ἐσταυρωκὼς ἔστι. πρὸ δ τὸ λογικὸν ὄργανον ἀνάγει τ φιλοσοφίας, τὸ
πρόκειμενον βιβλίον. διδάσκει ἀρτὰ ἐστ ἀρχὴν τ ἀπο δείξεως σωτήρια, καὶ τις δεῖ τῶν
λόγων συλλογισμῶς. ὃς ἔστι δεῖ τοῦ σωθέντος λόγου. ὃς πάντων λόγων δεῖ λόγος. ἔπεται δ, καὶ ἐν
τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας ἐξετάζει, ἅπερ ἐστὶ τ λογικῆς. καὶ δ λογικὴ, οὐ μέρος τ φιλοσοφίας,
ἀλλ' ὄργανον, ὡς ἐν ἑτέροις δείξομεν. Ὅνπερ ἀναγκαῖον χρυσόριε. Πάντα τὰ ὄντα ἀπ-

τοφυῶς ἐφιέῃ τ ἀγαθοῦ, ἐπειδὴ πᾶσι τ ὀν τ ἀπόν μία δόξα ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. ἐπεὶ οὖν πρὸς
τὸ ἀγαθόν, ὡς οἰκεῖον ἀγαθὸν ἀναπτείνῃ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ τὸν τ ὀν τ ἕκαστον, μετέχον ἐκείνου κ τὰ
τὰ οἰκεῖα μέρη. οὐδεὶς οὖν καινοῦ ἐφίεται. ἀλλὰ καὶ οἱ τοῦ ἐφιέμεθα, ὡς ἀγαθοῦ αὐτοῦ ὀρέγονται.
ἡνίκα τοίνυν βουλεταί τις καὶ ἐπὶ πρὸς ἔλθοιμι, τὸ σκοπὸν τοῦ ἀγαθὸν ἀναφαίνει, ὡς
σκοπὸν τοῦ ἐφίεσθαι αὐτοῦ. τοῦτο τοίνυν ὁ φιλόσοφος πορφύριος ποιεῖ. βουλόμενος
γὰρ τοὺς ἀστρονομικοὺς προτρέψασθαι εἰς τὴν τοῦ βιβλίου ἀνάγνωσιν, τὸ σκοπὸν τοῦ ἐπι-
μελοῦς ἀγαθὸν μηνύει κατ ἀρχάς. ἐπειδὴ δὲ διττόν ἐστι τὸ ἀγαθόν, τὸ μὲν, ὡς τέλος, ὅλαν
ἔπεμψεν ἀγαθὸν τὴν τύχειαν, τὸ δ, ὡς πρὸς τέλος, ὅλαν ἔπεμψεν τὸ φλεβοτομεῖν ἀγαθόν, οὐ
καθ αὑτό, ἀλλὰ διὰ τὴν τύχειαν. τὸ ἀναγκαῖον σύν ἴσθι οὐ κυρίως λέγεται ἀγαθόν, ἀλλ' ὡς πρὸς μεῖ-
ζον ἀγαθὸν ἀναφερόμενον. λέγεται γὰρ ἔμπαλιν ἀναγκαῖον φλεβοτομεῖσθαι. διὰ τοῦτο
οὕτως ἔστιν ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ὡς πρὸς τέλος ἄλλο ἀναφέρεται τὸ βιβλίον, τὰς κατηγορί-
ας. καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ὡς τέλος, ἀλλὰ ὡς πρὸς ἄλλο συμβαλλόμενον. καὶ ἁπλῶς ἔστιν,
ἀναγκαῖον σύν ἴσθι λέγει τὸ βιβλίον, ὡς πρὸς μεῖζον ἀγαθὸν αὐτὸ ἀνάγων. καὶ κρὶ ὡς χρήσι-
μον, καὶ ὡς καθ αὑτὸ ἀναγκαῖον. καὶ χωρὶς αὐτοῦ, τὰ ἄλλα μὴ διέλθῃ τῶν φιλοσόφων ἀνελέγε-
θαι συγγράμματα. Ἰστέον γὰρ ὅτι οἱ φιλόσοφοι, τὰ ἀναγκαῖα διχῶς λέγουσιν. ἀναγκαῖα γὰρ λέ-
γουσιν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ τὸ ἀνυπεξαίρετον μὴ τῶν σύν δεχομένων. καὶ χρήσιμον μὲν λέγουσι, τὸ
συμβαλλόμενον πρὸς τι. οἷον, τὸ πόδας δεδέσθαι. τὸ σύν δεῖσθαι. συμβάλλει γὰρ πρὸς τὸ μὴ πόνον διαφθεί-
ρεσθαι τὰ σώματα. καὶ διὰ τοῦτο διαρκεῖ πρὸς πολύονα χρόνον. λέγει δ ἀναγκαῖα ὡς πρὸς, καὶ
τὸ τῶν σύν δεχομένων ἀνυπεξαίρετον μὴ. οὐ τοιοῦτος χωρὶς, τὸ ἄνευ μὴ δυνατὸν εἶναι. οἷον, ἀνάγκη
τὰ ζῷα τὰ ἔχοντα πνεύμονα ἀναπνεῖν πάντως ἵνα ζῶσιν. ἀναγκαῖον τοῦτο τι χρήσιμον
ἀναπνοή. χωρὶς γὰρ ταύτης, ἀδύνατον ζῆν τὰ ἔχοντα πνεύμονα ζῷα. ἀναγκαῖον οὖν λέ
γει τοῦτο εἶναι τὸ βιβλίον, καὶ κατὰ τὸ πρῶτον, καὶ κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον. καὶ φαμεν. οὐχὶ
κατὰ τὸ δεύτερον, ἀλλὰ κατὰ τὸ πρῶτον. καὶ γὰρ πρὶν γνωσθῆναι τὸν πορφύριον, οὐκ ἦν ἀνόητον τὸ
τὴν διαλογικὴν τῶν φιλοσόφων πραγματείαν. δηλονοτι ὡς χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον τὴν
ἐκείνων νόησιν, οὕτως ἀναγκαῖον εἶναι λέγει. μήποτε γὰρ ἔδοξε τὸν καὶ κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον,
ἀναγκαῖον λέγεσθαι. οὐ χωρὶς, ἐκείνα νοηθῆναι ἀδύνατον. οὐχὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ συγγράμματος
τὸ κεῖμαι τὸ ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἐπὶ αὐτῆς τῶν εἰρημένων πέντε φωνῶν θεωρίας. ἀνάγκη γὰρ τὸ
τούτων γνώσεως, τὰ ἄλλα ἀκριβῶς γνωσθῆναι ἀδύνατον. ὅθεν καὶ ὁ πορφύριος οὐκ εἶπεν
ἀναγκαῖόν ὄντος τοῦ τοῦ συγγράμματος, ἀλλ' ἀναγκαίας οὔσης τὴν τοῦ θεωρίας. καὶ γὰρ
πρὶν τὸν πορφύριον περὶ τούτου γράψαι, ἀναγκαία ἦν περὶ αὐτῶν θεωρία εἶναι τῶν φιλοσόφων
θεωρηθῆναι νόησιν. καὶ ἄνευ ταύτης, ἐκείνα νοηθῆναι ἀδύνατον. τοσοῦτον οὖν ἐστὶ τὸ σκο-
πὸς βιβλίου γάρ ἐστι χρήσιμον. ὅτι τὰ πορόντα πρὰ τοῖς πρεσβυτέροις εἰρημένα
σωκράτε, καὶ ἡμῖν καὶ σύντομον τὴν περὶ αὐτῶν θεωρίαν ἐποιήσατο. ὅθεν οὐδὲ
ὁ πορφύριος ἴδιον ποιεῖται τὴν εὕρεσιν τῆς περὶ αὐτῶν θεωρίας, ἀλλὰ τὰ παρὰ τοῖς πρεσβυ-
τέροις φησὶ ἐπελθεῖν πεπράσθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐθὲν σύν προοιμίοις, περὶ ἑνὸς τοῦ διαλέ-
γεται. λέγει γὰρ τίς ἡ πρόθεσις τοῦ συγγράμματος, ὅτι περὶ τῶν πέντε φωνῶν ἐκείνων βου-
λεῖ διαλεχθῆναι. καὶ τὸ χρήσιμον, ὅτι χρησιμεύει οὐ μόνον εἰς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορί-

ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ἁπεῖν, ἁς πᾶσαν εὑρετικὴν μέθοδον φιλοσοφίας. καὶ ἔμοιγε κέχρηται τρόπῳ διδασκαλίας, ὅτι σαφῆ καὶ πρέποντα τῇ σατομένῃ ἀνοᾶς. οὔτε γὰρ μαίζονα κατὰ τοὺς ἁσατομένους θεωρήματα διδάσκει, οὔτε ἁς μῆκος ἐκτείνει τὸ σύγγραμμα, οὔτ' ἀσαφῆ τῇ λέξει κέχρηται, ἵνα διὰ τούτων προτέψηται τοὺς νέους ἁς τὴν τοῦ βιβλίου ἐκλογήν. ὃ καὶ σύνδεσμος, ὃν ἡμῖν ὡς οὐ μόνον ἁς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν συμβάλλεται τὸ βιβλίον, ἀλλὰ καὶ ἁς πᾶσαν φιλοσοφίαν. ἅμα τε καὶ ἁς τὴν τῶν παρὰ Ἀριστοτέλει κατηγοριῶν ἁπτεν, ἐπειδὴ συμβάλλεται τὸ βιβλίον, οὐ μόνον ἁς τὴν διδασκαλίαν τῶν παρὰ Ἀριστοτέλει κατηγοριῶν, ἀλλὰ καὶ ἁς τὰς ἄλλας κατηγορίας. ἁδέναι δὲ χρὴ, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν Ἀριστοτέλους ἑταίρων, κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου ἔγραψαν κατηγορίας καὶ περὶ ἑρμηνείας καὶ ἀναλυτικά. συμβάλλεται οὖν τὸ βιβλίον τοῦτο, οὐ μόνον ἁς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ ἁς τὰς ἀρχαίας, καὶ ἁς πάσας τὰς τῶν φιλοσόφων πραγματείας. ἀποροῦσι δέ τινες αὐτὴν ἐν ἀρχῇ, ἁς τί ὄντος ἀναγκαίου. λόγον μὲν, καὶ οὐκ ἀπόλουθον ἀπορίαν. πολλὴν καλῶς ἔχουσαν ἁρμόττει διὰ τὴν ἐπιλύσεων θεωρίαν, γλαφυρωτέραν καὶ ὠφελιμωτέραν οὖσαν. ἀπορεῖται οὖν οὕτως. τοῦ ὄντος τὸ μὲν, ἀναγκαῖον. τὸ δὲ, ἐνδεχόμενον. τὸ δὲ, ὑπάρχον. ἀναγκαῖον μὲν οὖν ἐστι, τὸ ἀεὶ πάντως ἔχον, καὶ ἐξ ἀνάγκης ὄν. οἷον, τοῦ ἡλίου ὑπάρχειν ὄντος, ἡμέρα ἐστίν. ἐνδεχόμενον δὲ, τὸ δυνάμει ἔχον τὴν τῶν δύο ἀντικειμένων ὑπάρξιν. οἷον, τὴν τοῦ ἀναγνῶναι, καὶ τὴν τοῦ μὴ ἀναγνῶναι. οὐ πάντως δὲ οὐδ' ἕτερον ὄν, ἀλλ' ἐν τῷ δυνάμει μόνον ἔχειν θεωρούμενον. ὑπάρχον δὲ ἐστι, τὸ ἁς ἐνέργειαν προελθὲν, καὶ ἐνεστὸς ἐνδεχόμενον. τούτων τοίνυν τὸ ὄν, οὐκ ἔστιν ἐπίστασθαι. οὐ γὰρ ἀντιστρέφει καὶ τοῦ ἔναι ἀπολουθίαν, ἃς τὸ ἴδιον καὶ ὁ ὅρος, κατηγορούμενα ἀλλήλοις κατὰ μέρος. διὸ γὰρ ταῦτα ἐξισάζει. τοῖς τε κατὰ μέρος κατηγορούμενα, καὶ τοῖς κατηγορουμένοις κατὰ μέρος. τό, τε ἴδιον, καὶ ὁ ὅρος. ποῖον δὲ ἐστι κατηγορούμενον, καὶ ποῖον κατὰ μέρος. κατὰ μέρος μὲν, ἐν ᾧ τὸ ἄρθρον προσκεῖται. κατηγορούμενον δὲ, ἐν ᾧ τὸ δυνάμει καὶ ἐνέργειαν σύνεζευκται. τῶν γὰρ κατηγορουμένων καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τοῖς μὲν ὀνόμασιν, ἐνέργειαν σύνεζευκται καὶ φωνή. τοῖς δὲ ῥήμασι, δυνάμει. ὅ, ἐὰν ἁπτῶν ὁ λόγος, κατὰ μέρος ἁπτῶν. ἐὰν δὲ προσθῇς ὅλον, κατηγορούμενον ἁπτῶν. τὸ οὖν ὄν ἐπίστασθαι οὐκ δύναται, οὔτε κατηγορούμενον, οὔτε κατὰ μέρος κατηγορούμενον τῷ ἀναγκαίῳ, καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ, καὶ τῷ ὑπάρχοντι, ἀλλ' ἐπιπλέον. οὐ γὰρ ἀντιστρέφει τὴν τοῦ ἔναι ἀπολουθίαν. πᾶν μὲν γὰρ ἁπτὶ δύναται ἀναγκαῖον, καὶ ἐνδεχόμενον, καὶ ὑπάρχον, τοῦτο καὶ ὄν ἐστιν. οὐκ ἐπὶ δὲ ἁπτὶ δύναται ὄν, τοῦτο πάντως καὶ ἀναγκαῖον δύναται, καὶ ἐνδεχόμενον, καὶ ὑπάρχον. ἀλλ' ὅτι ἀν τούτων ἔν τι καὶ τὰ ἄλλα οὐκ δύναται. ὅ, ἐὰν ἐνδεχόμενον καὶ, οὔτε ἀναγκαῖον δύναται, οὔτε ὑπάρχον. ἁ τοίνυν οὐκ ἀντιστρέφει τὴν τοῦ ἔναι ἀπολουθίαν τὸ ὄν, ἐπιπλέον ἄρα δύναται τοῦτο ἀναγκαίου, καὶ τοῦ ἐνδεχομένου, καὶ τοῦ ὑπάρχοντος. ἁ δὴ ποτε οὖν ὁ πορφύριος πάσης κατηγορίας, καὶ ἐπιπλέον, καὶ ἐπίστασθαι βουλόμενος ἔναι τῷ ἀρκεμένῳ, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ ἔλαττον, ἀλλὸς τὸ ἀναγκαῖον ἐπὶ ἔλαττον ὄν, τοῦ ἐπιπλέον κατηγόρησε. λέγω δὴ τοῦ ὄντος. ἁ πᾶν, ὄντος ἀναγκαίου. φαμὲν οὖν ὅτι ἀληθὲς μόνον ἐστὶ, τὸ μὴ ἐπὶ ἔλαττον τῶν ἐπιπλέον κατηγορεῖσθαι. τὸ μόνον, οὐκ ἔστιν ἐπιπλέον τοῦ ἀναγκαίου. κυρίως γὰρ ἐκείνα δύναται ἐπι-

πολέον ὀνόματα, ὅσα καὶ πολλῶν κατηγορούμενα, καὶ ἐν πολλοῖς ἔχοντα προσῳδίας,
ἔνιστε πρᾶγμα δηλοῦν καὶ ἰδίαν προσῳδίαν ἔχει· ἀλλὰ καθ' αὐτὰ θεωρούμενα, ὡς τὸ ζῷον· κατη-
γορεῖται γὰρ καὶ κυνὸς, καὶ ἀνθρώπου· καὶ ἵππου· καὶ ὅμοιον μὲν καὶ ἐν τούτοις προσῳδίας
ἔχει· καὶ οὐσίαν μόνην ἰδίαν ὅμοιον καθ' αὐτὸ νοοῦμεν· ὁριζόμεθα οὖν τὸ ζῷον, οὐσίαν
ἔμψυχον αὐτὸ λέγοντες, αἰσθητικὴν ἔμψυχον· ἐπεὶ ὅσα μὴ ὅμοιον προσῳδίας ἰδίας, ἀνώνυμά εἰσι
φωναὶ ὁ μώνυμος, ὡς ὁ κύων, καὶ ὁ ἄστρον, καὶ ὅσα τοιαῦτα, οὐκ ἔστιν ἐπὶ πλέον· ἡ λαὶ
γὰρ εἰσι φωναὶ, καὶ οὐ πρᾶγματα· τὸ δὲ ἐπὶ πλέον τινὸς ἔστιν ἢ, δὲ πρότερον αὐτὸ καθ'
αὐτὸ ἔστιν, ἢ τὰ ἐπὶ πλέον ἑτέρων ἔστιν· τὸ οὖν ὄν ἐπεὶ οὐκ ὅμοιον ἰδίαν προσῳδίας, ἀνώ-
νυμος μόνον ἐστὶν ἐν τούτοις κοινωνία, τῶν τε ἀναγκαίων, καὶ τῶν ἐνδεχομένων, καὶ τῶν ὑπάρ-
χοντι, οὐκ ἔστιν οὐδενὸς αὐτῶν ἐπὶ πλέον· φωνὴ γὰρ ἐστὶ λαλή· ἔπεται δὲ ἢ ἐπὶ πλέον
λέγοιτο ἔστιν τὸ ὄν, ὡς γένος αὐτὸ πάντως ἀξιοῦσιν εἶναι ἐπὶ πλέον· τὸ δὲ γένος τε μυό-
μενον καὶ τὸ αὐτὸν χρόνον, τὰ ἤδη ποιεῖ ὑφεστάναι· καὶ πάντως οὐδενὸς· οὔτε προτρέπον-
τος, οὔτε ὑστεροῦντος· ἀνάγκη οὖν αὐτοῖς ὁμολογεῖν καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον γίνεσθαι τό, τε
ἀναγκαῖον, καὶ τὸ ἐνδεχόμενον, καὶ τὸ ὑπάρχον· ὅ πορ ἄτοπον· τὸ μὲν γὰρ ἀναγκαῖον, τὸ ἀεὶ ὄν·
τὸ δὲ ἐνδεχόμενον, καὶ τὸ ὑπάρχον, τὸ ποτέ· οὐκ ἄρα γένος τὸ ὄν τῶν ἤδη μνῶν· οὐδ' ἄρα ἔτι
ἀνάγκης ἐπὶ πλέον· ἔστι γὰρ τὸ ὄν, φωνὴ ὁ μώνυμος καὶ οὐ γένος· οὐ δὲ φύσις τῆς ἀφωρι-
σμένης καὶ κεχωρισμένης ἑκάστῳ τῶν καὶ μέρος ὑπάρχουσα, ὡς τὰ γένη ἐστίν· ἄμφω τε δὲ,
ἅπαντα τὰ πράγματα, ἃ ἀπροσδιόριστα λέγομεν, ἃ μετὰ προσδιορισμοῦ· προσδιορι-
σμοὶ δέ εἰσι, τέσσαρες· πᾶς· τὶς· οὐ πᾶς· οὐδεὶς· καὶ φασὶν αὐτοὺς ἢ ἐπὶ προσδιορισμῷ,
διὰ τὸ δεῖ αὐτῶν ὁρίζειν τὸν διαλεγόμενον· ἢ τε πᾶς καθόλου ὁρίζεται τινός, ἢ τε πᾶς
μερικοῦ· ἐὰν μὲν γὰρ ἢ πᾶς πᾶς, καθόλου σημ· ἐὰν δὲ τὶς, μερικόν· τούτων τοίνυν οὕτως
ἐχόντων, ἐπεὶ δὲ δεδείκται τοῖς φιλοσόφοις ἅπασιν, ὅτι τὸ ἀπροσδιόριστον τὶ λέγειν,
ἰσοδυναμεῖ τῷ μετὰ προσδιορισμοῦ μερικῷ, τῷ τὶς· τὸ γὰρ τὶς ἄνθρωπος ἐλθεν, ταυτόν
ἐστι τῷ ἄνθρωπος ἐλθεν· ἢ τῷ ὅλως ἄρα, καὶ ὁ πορφύριος ἄρα ἀπροσδιόριστον ἢρη-
κώς ὄντος ἀναγκαίου, καὶ μὴ προσθεὶς πάντος, μερικὸν ἔλαβε τὸ ὄν, ὥσπερεὶ ἔλεγε τὶ ὄν
ἀναγκαῖον ἐστί· μερικὸν δὲ ὄν, ἐπὶ σκοπῷ τῷ ἀναγκαίῳ, ὡς καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν· ὥστε ἢ καὶ
μὴ φωνὴ λαλὴ τὸ ὄν ἦν, ἀλλὰ πρᾶγμα ἰδίαν προσῳδίαν ἔχον, ὡς τὸ ζῷον, οὐκ ἀκῶς κατη-
γόρησε τὸ ἀναγκαῖον τοῦ ὄντος, ἀπροσδιόριστον αὐτοῦ κατηγορήσας· ἔτι δὲ, ὅτε μὲν τὰ
πράγματα βουλόμεθα σημαίνειν, κατὰ θέσιν αὐτῶν τιθῶσιν αὐτὰ σημαίνομεν λέγοντες, ὁ ἄν-
θρωπος· ὁ ἵππος· ὁ βοῦς· ὅτε δὲ μέρος τὶ τῶν πραγμάτων, ἢ πῶς τὰ πράγματα τὶ ὑπάρ-
χον, διὰ τῆς γενικῆς σημαίνομεν· οἷον, ἐὰν ἢ πόμεν τοῦ σωκράτους, ἢ τῶν μορφῶν αὐτοῦ τὶ
σημαίνομεν, ὡς τὴν χεῖρα ἢ τὴν κεφαλὴν, ἢ τῶν πῶς αὐτοῦ τὶ· οἷον, τὸν οἶνον, ἢ τὸ βιβλί-
ον· ὁ οὖν πορφύριος ἢ μὲν ἐρήκει τὸ ὄν ἀναγκαῖον διὰ τὸ θέσει, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἔμελλε
σημαίνειν· καὶ ὅλως αὐτῶν ἔδοξε τὸ τοῦ ὅλου μέρος κατηγορεῖν· ἐπεὶ δὲ ὄντος ἢ πῶς διὰ
τὸ γενικῆς, ἀνάγκη δεῖπνον ἢ μέρος τοῦ πράγματος, ἢ τῶν πῶς τὸ πρᾶγμα τὶ δηλοῦν· μέ-
ρους δὲ τινος τῶν πῶς τὸ ὄν ἐπὶ σκοπῷ τὸ ἀναγκαῖον, ὡς ἄνθρωπος ἐπὶ σκοπῷ τινὸς ζῴου·
καὶ χεὶρ ἐπὶ σκοπῷ τινὸς τῶν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ πάλιν τοῦτον τὸν λόγον, ἢ καὶ ἰδίαν προ-

σασιν ἔχειν λέγει τίς τὸ ὄν, οὐ κακῶς κατηγόρησε τοῦ ὄντος τὸ ἀνάλογον ὁ πορφύριος,
ἐπειδὴ καὶ τοῦτο δεδώκαμεν. καὶ γὰρ τοῦ ἴσου, τὸ ἴσον κατηγόρησεν. ἔτι μὴν καὶ κατὰ
ἄλλον λόγον δείκνυται, μὴ ὂν γένος τὸ ὄν. μήτε τῶν προσφερομένων εἰδῶν, τοῦτο ἀναλογίου, καὶ
τοῦ ἐνδεχομένου, καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, μήτε τῆς οὐσίας τε καὶ τοῦ συμβεβηκότος, καὶ τῶν
λοιπῶν κατηγοριῶν. ἐν οἷς γὰρ πρώτοις καὶ δευτέροις, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον
γένος οὐκέτι. τὸ γὰρ γένος, ἑνῶν ἐστι γένος. τὰ δὲ ἕνα, καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑφίσταται, καὶ
ἐν ἑαυτοῖς ἕκαστον ἔχει τὸ εἶναι, οὐκ ἐν ἀλλήλοις. εἰ δὲ καὶ τὸ συμβεβηκὸς δευτέρου τῆς
οὐσίας, καὶ ἐν ἑκάστῃ ἔχει τὸ εἶναι καὶ τὸ ὑπάρχειν, δευτέρον ἐστὶ τοῦ ἐνδεχομένου, καὶ ἐν ἑκά-
στῳ ἔχει τὸ εἶναι. ὁμωνύμως ἄρα καὶ τούτων, ἀλλ' οὐ συνωνύμως τὸ ὂν κατηγορηθήσεται.
οὐ γὰρ ἐστι γένος. ἐπειδὴ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δευτέρου ἐν τούτοις φαίνεται, πόθεν δῆλον ὅτι
τὸ συμβεβηκὸς ἐν τῇ οὐσίᾳ ἔχει τὸ εἶναι, καὶ ἐν τῷ ἐνδεχομένῳ τὸ ὑπάρχειν, ἀλλ' οὐκ ἐν
ἄλλοις. ὅτι ἀναιρουμένης τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἐνδεχομένου, συναναιρεῖται τὸ συμβεβη-
κὸς καὶ τὸ ὑπάρχον. εἰ δὲ ἤδη ἐκ τῶν ὄντων ἀνῃρημένα, καὶ μὴ ἐν ἑκάτοις ἔχει τὸ εἶναι,
οὐκ ἂν τούτων τῶν εἰδῶν ἀναιρουμένων, οἱ τῆς οὐσίας, καὶ τοῦ ἐνδεχομένου, συναναιρεῖται
τὸ ἕτερον. οὐ γὰρ εἰ τὸ εἶδος φθαρήσεται τοῦ ζώου, οἷον κύνων, καὶ ἵππος, συναναιρεῖται τὰ ἕτερα
εἴδη. ὥσπερ, ἀνθρώπων, καὶ βοῶν, καὶ κάμηλον, καὶ ἀμφότερα τῶν λοιπῶν εἰδῶν. καὶ τρισσοῦ τοῦ
γένους, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ἄλογον δεδείκται, καὶ τὸ τῶν λύσεων γλαφυρόν. τινὲς πολὺν ἀ-
τιῶνται τὴν ἀρχὴν ὡς κακῶς ἔχουσαν, καὶ φασίν. εἰ γὰρ τὸ ὂν τῶν ὁμωνύμων ἐστί, τὸ δὲ ὁ-
μώνυμον ἀόριστον, τὸ ὂν ἄρα ἀόριστον. οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἀορίστου ποιεῖσθαι. φαμὲν
οὖν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁμώνυμον τὸ ὄν, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑνὸς μέν. ὡς ἀπὸ τῆς ἰατικῆς, ἰατικὸν
βιβλίον. ἰατικὸν ἐργαλεῖον. πρὸς ἕν βλέποντα, τὸ ἰατικὸν ἐργαλεῖον, καὶ τὸ ἰατικὸν
φάρμακον, τὴν ὑγείαν. εἰ δὲ ἐστὶ τὸ ἀφ' ἑνός, ἐν τῇ κατηγορίᾳ ἐσόμεθα. καὶ διὰ τί τὸ ὂν
τοῦ ἀναλογίου προέταξε. λέγομεν οὖν ὅτι διὰ τὴν ἀξίαν. μάλιστα μὲν ὡς καθολικώ-
τερον τὸ ὂν προέταξε. καὶ δευτέρως δὲ, διὰ τὸ εὐφραδές. εἰ γὰρ εἶπεν ἀναλογίου ὄντος,
οὐχ οὕτως ἔμελλεν εἶναι ἡ φάσις εὔφωνος, ἔχουσα τὸ κεχωρισμένος. καὶ δὲ τὴν αἰτίαν, ἵνα
ἀπὸ τῶν γνωριμωτάτων ἀρχώμεθα. οὕτως οὖν ἀπὸ γνωριμωτάτων ἐξαπαβουλόμενος
ὁ πορφύριος, τὸ ὂν προέταξε. Διὰ τί δὲ οὐκ εἶπε διαιρετικοῦ καὶ φαθοῦ, καὶ χειροῦμου, ἀλλ'
ἀναλογίου. ἐκτέον οὖν ὅτι ἀπὸ τινος διαιρέσεως. [τέον δὲ ὅτι τὰ δύο ταῦτα,
ἀλλήλοις παρακείμενα εἰσὶ, τὸ φαθὸν, καὶ τὸ χρήσιμον. τὸ δὲ χρήσιμον, τέμνεται εἰς δύο. εἰς
τὸ ὁμώνυμον τῷ γένει χρήσιμον, καὶ εἰς τὸ ἀναλόγῳ. καὶ φαθὸν μέν ἐστι, τὸ δι' ἑαυτὸ αἱρετόν.
ὥσπερ, καὶ εὐδαιμονία. καὶ εὐσεβεία. χρήσιμον δὲ, τὸ ἀντιδιαστελλόμενον τῷ ἀναλόγῳ. ὅ πορ οὔτε
πρὸς σωζεῖ, οὔτε ἀπὸ φθείρει, ὡς καὶ τὰ δεξιὰ καὶ ἀναλόγῳ, ὃ πρὸς σωζεῖ, καὶ ἀπὸ φθεί-
ρει, ὡς καὶ ἀναπνοή. πολλὴν τὴν ἀναλόγῳ διαφορὰν. καὶ τὸ δι' ἑαυτὸ αἱρετὸν, ὅ πορ οὐδὲν τὸ φαθοῦ
διαφέρει. οἷον, καὶ εὐδαιμονία. καὶ ὑγεία. καὶ τὸ δι' ἄλλο αἱρετὸν, ὡς τὸ φλεβοτομεῖν. καὶ τὸ φάρ-
μακον. καὶ οὖν τὸ πρῶτον σημαινόμενον, καὶ τῶν πάντε φωνῶν γνῶσις ἀναλογία, διὰ τὸ συμ-
βαίνεσθαι καὶ ἡμῖν εἰς τὰς κατηγορίας, καὶ εἰς τὴν λογικὴν μέθοδον. τοῦτο δὲ τὸ ἀναλόγου,
ἐξαχῶς λέγεται. λέγει ἀναλόγου καὶ ὕλη. λέγει ἀναλόγου, καὶ τὸ λογικὸν τῷ ἀνθρώπῳ.

λέγεται ἀναφορικόν, καὶ τὸ δι' αὑτὸ μὲν φυκτὸν, δι' ἕτερον δὲ αἱρετόν. λέγεται ἀναφορικόν, καὶ τὸ
δι' αὑτὸ αἱρετόν. λέγεται πάλιν ἀναφορικόν, καὶ τὸ δι' ἑαυτὸ μὲν οὔτε αἱρετὸν, οὔτε φυκτόν.
δι' ἄλλο δὲ αἱρετὸν, ὡς τινα τῶν φαρμάκων. καὶ τὸ δι' ἑαυτὸ καὶ δι' ἄλλο αἱρετόν. καὶ τοῦτο οὖν
τὸ τελευταῖον σημαινόμενον, τοῦ ἀναφορικοῦ ἐστὶ τὸ πρῶτον σύγγραμμα ἀναφορικόν, διὰ τὸ δι'
ἑαυτὸ καὶ δι' ἄλλο ἀναφορικὸν εἶναι. Οὗτος ἀναφορικοῦ χρησάμενος καὶ εἰς τὴν τῶν πρὸ Ἀρι-
στοτέλους κατηγοριῶν διδασκαλίαν, τοῦ γένους τὸ γένος καὶ τὸ διαφορά. τὸ τε εἶδος, καὶ τὸ
ἴδιον, καὶ τὸ συμβεβηκός. Ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς κατηγορίαις πολλαχοῦ τῶν φω-
νῶν διαλέγεται. καὶ διαφορᾶς ἀλλάς χωρίζει καὶ ἰδίοις. ἔστιν ἐκεῖ πολλῶν καὶ διαφορῶν
καὶ ἰδίων ὁ Ἀριστοτέλης διαλέγεται, τὰ δὲ γένη τὸ μὲν ἔστι γένος, καὶ τὸ διαφορὰ, καὶ τὸ ἴδιον,
καὶ τὸ εἶδος, χρήσιμον πρὸς οὐ χρεστέρων ἐκείνων κατάληψιν. κέχρηται δὲ τῶν καὶ σύν-
δεσμον, ἐπεὶ οὐ μόνον εἰς τὰς κατηγορίας χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄπορα ἐπιλύειν ἀλλός
λέγει. Τινὲς δὲ φασιν ἀλλὸν εἰρηκέναι καὶ εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας, ὡς καὶ εἰς τὰς
ἀρχύτου, χρησιμεύουσας τὴν τούτων τῶν πέντε φωνῶν γνώσεως. καὶ γὰρ κάκεινος ἔγρα-
ψε κατηγορίας. ἄρτιον δὲ τοῦτο λέγειν ἀλλοῦ τοῦ πορφυρίου καὶ τὰ λοιπὰ διασα-
φήσαντος, εἰς ἃ ἔστιν ἥ τε τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν γνῶσις χρήσιμος. τὴν
δὲ διαφορὰν προέταξε τοῦ εἴδους, ἐπεὶ φυσικῶς προτρεύει τὸ εἶδος. διαιρεῖ δὲ τὸ γένος
προέταξε τὴν διαφορᾶς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, τοῦτο ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἀπελθόντες δεί-
ξομεν. νῦν δὲ πεῖ ὢν ὁ πορφύριος προθέτεται τὴν διδασκαλίαν ποιεῖσθαι, τοῦτ' ἔστι.
γένος. διαφορά. εἶδος. ἴδιον, καὶ συμβεβηκός. Ἄξιον δὲ ἐξετάσαι ἐν τούτοις τί δήποτε
οὕτω καὶ τάξιν ἔθηκε τὰς φωνὰς ὁ πορφύριος. οὐ γὰρ ἀνάγκη ἦν τοῦτο μόνην ποιήσαι.
ἀλλ' ἐβουλόμεθα τοῦτο γνῶναι, μικρὸν ἄνωθεν ἀρξόμεθα. Εἰδέναι δὲ ὅτι ἔστι τινὰ
ἐν τοῖς πράγμασι καθόλου καὶ μερικά. ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλον τὰ μερικὰ φθείρεσθαι, καὶ
οἱ ἀπολύεσθαι, ἐπρόνοησεν ἡ φύσις γενικώτερόν τι τούτων περιλαμβάνον πάντα καὶ
διασῴζον τὴν ἑκάστου μορφήν. καὶ τοῦτο γένος, καὶ εἶδος καλεῖται. ἵνα δὲ μὴ ἀνόητοι τοιαῦτ'
ὦμεν, καὶ τῆς τάξεως τὴν αἰτίαν μάθωμεν, εἰπεῖν ὡς ἐν πρᾶγμα τί ἐστιν ἕκα-
στον. σωκράτην μόνον καὶ πλάτωνα καὶ τοῦτο μέρος, καλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι μερικὰ καὶ
ἄτομα. ὁμοίως δὲ καὶ ξάνθον καὶ βουκέφαλον, καὶ τόνδε τὸν ἵππον. τὰ δὲ τῶν μέρος περιε-
κτικὰ, προσεχῶς καλοῦσιν εἴδη. οἷον, τὸν καθόλου ἄνθρωπον. περιέχει γὰρ τοῦτο μέρος
ὁ καθόλου. καὶ τάλλα ὁμοίως. τὰ δὲ τούτων, πάλιν περιεκτικὰ καλοῦσι γένη. οἷον, τὸ ζῷον.
περιέχει γὰρ καὶ ἄνθρωπον, καὶ ἵππον. μέσα δὲ τούτων εἰσὶν αἱ διαφοραί. διαφορὰ δέ ἐστιν
ὡς ἀλλὸς ὁ πορφύριος προϊὼν ὁρᾷ, ἡ διανοχὴ ἑτέρου ἑτέρου. καὶ τοῦτο γὰρ ἡ διαφο-
ρὰ τῶν πραγμάτων διαφαίνεται, ἐπεὶ καὶ γένος οὐδεμία γίνεται διαφορὰ ἐκδήλος. ὅ
τὸ ζῷον γένος οὐ πάρχει, καὶ κατ' ἀλλὸ οὐδὲν ἄλλου διαφέρει. πάντα γὰρ ζῷα καλοῦνται,
καὶ ἵππος, καὶ κύων, καὶ βοῦς, καὶ ἄνθρωπος. ἐὰν γὰρ εἴπω ὅτι τοῦ ζῴου, τὸ μὲν ἐστι λογι-
κόν, τὸ δὲ, ἄλογον, προδιελὼν ἐποίησα τὴν διαφορὰν καθ' ἣν ἐφάνη διαφέρων ὁ ἄν-
θρωπος ἵππου, καὶ βοὸς, καὶ τῶν λοιπῶν ἀλόγων. λογικὸν μὲν γὰρ λέγει, τὸ μετὰ λόγου
καὶ κρίσεως τινὸς δίαγον. ὅ, ἄνθρωπος. ἄγελος. ἄλογον δὲ, τὸ χωρὶς λόγου καὶ κρί-

στεως. ϛ, ἵππος, καὶ βοῦς, καὶ τὰ ἄλογα ζῷα. ὥστε αὕτη μυριακωτέρα μία ἐστὶ τῶν
ζῴων. καθολικωτέρα δὲ τῶν ἡδονῶν. ϛ, τὸ λογικὸν, καὶ τὸ θνητόν. τὸ μὲν λογικὸν, μυριακω-
τέρον τοῦ ζώου. πολὺ γὰρ τὸ ζῶον τοῦτο, τὸ λογικὸν δηλονότι καὶ τὸ ἄλογον. καθολι-
κωτέρον δὲ τοῦ ἡδονῆς. πολὺ γὰρ πολλὰ ἡδὺ τὸ λογικόν. ἄγγελον γὰρ καὶ ἄνθρωπον.
ἅμα τε δὲ, μυριακωτέρα δὴ τοῦ ζώου ἡ διαφορὰ, καθὸ καὶ τὸ ζῶον πέπονθε. καθολι-
κωτέρα δὲ τοῦ ἡδονῆς, καθὸ αὕτη δύο ζῴων ἐστὶ ποιεκτική, τοῦ λογικοῦ τε καὶ τοῦ ἀλόγου,
ὑφ' ἃ πάντα τὰ ζῷα πέπονθε. τὸ δὲ ἡδὺ, ἑνὸς μόνου δὴ ποιεκτικόν. ϛ, ἀνθρώ-
που, καὶ ἵππου, καὶ ἄλογου ζῴου. τὸ δὲ ἴδιον, ἑνὶ μὲν ἡδεῖ μόνῳ ὑπάρχει, καὶ πάνυ. οἷον, τὸ ἀν-
θρώπου ἴδιον λέγεται, τὸ γελαστικόν. ἀλλὰ γὰρ μόνῳ ὑπάρχει, καὶ πάντι, καὶ ἀεί. συμβεβηκὸς
δὲ ἐστὶ, τὸ δυνάμει δίχα ζῴου βλάβης ἀπογενέσθαι, τοῦ ζῴου ὄντος. ϛ, λύπη. μέλαν.
καθῆσθαι. ἐστάναι. Τούτων οὖν τὰ μὲν, συμπληρωτικά ἐστι τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων.
τὰ δὲ, ἐπεισακτα. καὶ συμπληρωτικὰ μέν ἐστι τῆς οὐσίας, τὸ γένος, καὶ τὸ ἡδὺ, καὶ ἡ μέσι
τούτων διαφορά. ἅτινα οὐσιώδη καλεῖται. ταῦτα γὰρ συμπληρωτικά εἰσι πάντες ζώου.
ἕκαστον γὰρ τούτων τῶν εἰδῶν μετέχει. ϛ, σωκράτης. καθὸ μὲν γὰρ ζῶον, ἔχει τὸ γένος. καθὸ
δὲ λογικὸν θνητὸν, τὴν διαφορὰν. καθὸ δὲ ἄνθρωπος, τὸ ἡδὺ. ὁ μοίως δὲ καὶ πλάτων,
καὶ ἀλκιβιάδης. τὰ δὲ ἅμα δύο, ἐπουσιώδη καλεῖται καὶ ἐπεισακτα. τό, τε ἴδιον λέγω, καὶ
τὸ συμβεβηκός. διότι οὐδὲν ἧττον τῆς οὐσίας τοῦ ὑποκειμένου συμβάλλεται λόγου. ὧν
τὸ μὲν ἴδιον, πλησιέστερον ὑπάρχει τῶν οὐσιωδῶν, ἐπειδὴ ἀεὶ ὑπάρχει τινί. τὸ δὲ συμβε-
βηκὸς, πόρρω ὑπάρχει. ἐπειδὴ τῷ μὲν ὑπάρχει, τῷ δὲ οὐχ ὑπάρχει. ταῦτα δὲ χωρὶς καὶ
καθ' αὑτὰ, ἐπειδὴ κατ' ἐπίνοιαν χωριζόμενα, οὐδὲν λυμαίνεται τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώ-
που. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο οὕτω, ἔδει τοὺς μέλλοντας μὴ ἁμαρτάνειν ἀνθρώπους, ὅ περ ἄρτον. καὶ τῶν
γελάν δὲ τὴν δύναμιν ἀπεβάλομεν, οὐδὲν ἧττον ἐς μὲν ἀνθρωποι, πάσας τὰς τῶν
ἀνθρώπων συμφορείας συμφροῦντες. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, ὅρα πῶς ὁ πορφύριος
τὴν τάξιν προῆλθε. προέταξε μὲν γὰρ τὰ οὐσιώδη καὶ συμπληρωτικὰ τῆς οὐσίας.
ὕστερον δὲ ἔταξε τὰ ἐπουσιώδη. καὶ πάλιν τῶν οὐσιωδῶν, προέταξε μὲν τὸ γένος ὡς καθο
λικώτερον. εἶτα τὴν διαφορὰν, ὡς τούτου μυριακωτέραν. εἶτα τὸ ἡδὺ, ὡς τούτης μυρι
κώτερον. τῶν δὲ ἐπουσιωδῶν, ἐπειδὴ τὸ ἴδιον πλησιέστερόν ἐστι τῆς οὐσίας, προέταξε μὲν
αὐτὸ, ὡς καὶ μᾶλλον συγγενέστερον τοῖς εἰρημένοις. τὸ δὲ συμβεβηκὸς, τῆς ἐσχάτης τετύ-
χηκε τάξεως, ὡς μὴ κοινωνοῦν τοῖς εἰρημένοις. καὶ ὡς αὐτὸ μόνον μνημονεύοντα καὶ ἀπο-
μνημονεύειν χρεὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς. Ζητήσαι δὲ ἄξιον, πῶς ἀντιδιαιρεῖται τῷ γένει καὶ
τῷ ἡδεῖ τὸ συμβεβηκός. καίτοι καὶ αὐτὸ ἡδὺ καὶ γένη τεμνόμενον. λέγω τοίνυν ὡς ἅμα ὅτι
δεῖ σκοπεῖν ἕκαστον καθ' ὃ ἔχει τὸ εἶναι, καὶ ἅμα ὡς ἀνελλιπῶς πρὸς ἕτερον σχέσιν. εἰ γὰρ
μὲν γὰρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἕκαστον ὄν, εἴη τε ἐστὶ σκοπούμενον, φαμὲν τὸ μέν τι εἶναι, οὐσίαν.
τὸ δὲ, ποσόν. τὸ δὲ, ποιόν. καὶ τὰ λοιπά. ὅταν δὲ ἀπιδώμεν εἰς τὰς μετὰ τὴν οὐσίαν κα
τηγορίας, ὡς οὐκ ἐφεστηκυίας καθ' ἑαυτὰς, ἀλλὰ δεομένας ἐκείνης πρὸς ὑπαξιν, συμβε
βηκέναι αὐτὰς τῇ οὐσίᾳ φαμέν. πάλιν τοῦ ἑκάστου τῶν κατηγοριῶν, ὅταν ἀπαβλέψαν-
τες ἴδωμεν, τὸ μέν τι καθολικώτερον. τὸ δὲ, ἡδικώτερον. τὸ δὲ, ὃ τὰ ἡδικώτερα τέμνει

ἀπὸ τῶν γνωικωτέρων. τούτων τὸ μὲν τοι, καλοῦμεν γένος. τὸ δὲ, διαφορά. τὸ δὲ, εἶδος.
ὥστε τὸ αὐτό, ἁπλῶς μὲν θεωρούμενον λέγεται γένος, καὶ εἶδος, καὶ διαφορά. καθ' ἃ διαφέ-
ρουσι τὰ κατὰ τὰς κατηγορίας. ἁπλῶς δὲ, τὸ μὲν τοι οὐσία. τὸ δὲ, συμβεβηκός. ἔστι τὴν τοῦ
ὁρισμοῦ ἀποδοσιν. καὶ ὅλως εἰς τὰ περὶ αἱρέσεως καὶ ἀποδείξεως χρήσιμος οὖσης τοῦ
θεωρεῖν. Χρὴ εἰδέναι πρῶτον, ὅτι ἁπλῆ καὶ ἀριστοτελικὴ διαλεκτικὴ, καὶ ἑτέρα καὶ
πλάτωνα. ἡ μὲν γὰρ κατὰ ἀριστοτέλη διαλεκτικὴ, δόξας ἐπιτεταχῶς, ὡς ἐν τοῖς
διέταξεν. ἡ δὲ κατὰ πλάτωνα, τεταχῶς. κατὰ διαίρεσιν, καὶ ὁρισμὸν, καὶ ἀπόδειξιν, καὶ
ἀνάλυσιν. τὸ οὖν χρήσιμον, εἰς τε τὴν τῶν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν, καὶ εἰς τὰ περὶ διαιρέσεως
καὶ ἀπὸ δείξεως. χρήσιμον ἔσται δηλονότι καὶ εἰς τὴν κατὰ πλάτωνα διαλεκτικήν. εἰ δὲ τοῦτο,
δηλονότι καὶ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν. εἰσὶ δὲ εἰρηται, διαιρετικὴ. ὁριστικὴ. ἀποδεικτι-
κὴ, καὶ ἀναλυτικὴ. οὕτως οὖν ἐκλητέον τὸν νοῦν τοῦ χωρίου, ὥσαν εἰ ἔλεγεν ὁ πορφύρι-
ος, ὅτι τοῦτο τὸ συγγράμμα οὐ μόνον εἰς τὰ τῶν φιλοσόφων συμβάλλει συγγράμματα,
ἀλλὰ καὶ μὴ ἦν συγγράμματα, εἰς ἁπλᾶς τὰς τῶν φιλοσόφων μεθόδους συμβάλλεται. διὸ καὶ
δεῖ αὐτὰ εὑρεῖν οἱ φιλόσοφοι ἕκαστον τῶν πραγμάτων. τί δὲ ἑκάστου τούτων ὅρου, καὶ τάξιν
εἴπωμεν. Διαιρετικῆς μὲν γὰρ ὅρον εἶναι, τὸ διαιρεῖν τὸ προτεθὲν γένος αὐτάκτως εἰς τὰς
οἰκείας διαφοράς. ζῷον τὸ ζῷον, εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον. εἰς θνητὸν καὶ ἀθάνατον. καὶ μὴ λέγειν
ὅτι τοῦ ζῴου, τὸ μὲν ἐστιν ἄνθρωπος. τὸ δὲ, ἵππος. τὸ δὲ, ἄλογον καὶ ἄλογον. ἐοίκασι γὰρ οὗτοι
ὡς ὀθνεῖος φασὶ πλάτων, τοῖς κακῶς τεμνουσι μαγείροις, καὶ μὴ κατὰ ἄρθρα τὰ ὄψα.
τουτέστιν, ἰδιώτας καὶ ἀμεθόδους ἀνθρώπους. Ὁριστικῆς δὲ ὅρον εἶναι, τὸ τοὺς ὁρισμοὺς οἰκεί-
ως ἑκάστῳ τῶν πραγμάτων ἀποδιδόναι. οὗτος δὲ ἔστι τῶν διαιρετικῶν πρώτων ὄντι, ἐπεί-
δὴ καὶ χρείᾳ ἀλλοῦ. οἱ γὰρ ὁρισμοὶ, ἐκ γένους εἰσὶ καὶ συστατικῶν διαφορῶν. ἐκ τοῦ οὖν διαι-
ρεθέντος καὶ γένους, ὁ ὁριστικὸς ἐκλέγεται τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν ὁρισμόν. ὡς, διαιρεθέν-
τος τοῦ ἐμψύχου, εἰς τε ζῷον καὶ φυτόν. καὶ τοῦ ζῴου, εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον. εἰς θνητὸν καὶ
ἀθάνατον. ὁ ὁριστικὸς βουλόμενος τὸν ἄνθρωπον ὁρίσασθαι, ἐκλέγεται τὸ ζῷον, καὶ τὸ
θνητὸν, καὶ τὸ λογικόν. Ἀποδεικτικῆς δὲ ὅρον, τὸ τὴν ἀπόδειξιν τῶν πραγμάτων ποιεῖ-
σθαι ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδίας αὐτῶν οὐσίας. οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἐξ ἐν δόξων καὶ πιθανῶν
προσώπων τὰς πίστεις φέροντι χρῆμα δὲ ἡ ἀπόδειξις, ἀλλ' ὥσπερ ὁ πλά-
των τὸν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς λόγον ἀποδεῖξαι βουλόμενος, τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας
αὐτῆς ἐχρήσατο, λέγων ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος. τὸ αὐτοκίνητον, ἀείκινητον. τὸ ἀείκινη-
τον, ἀθάνατον. ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. οὕτω δεῖ καὶ τὸν ἀποδεῖξαι βουλόμενον ποιεῖν. εἰ
γὰρ ὄντως ἀποδείξεις, ἐκ τῶν ὁρισμῶν μόνον. οἱ γὰρ ὁρισμοὶ, δηλοῦσι τὴν φύσιν τοῦ πράγμα-
τος. καὶ δεῖ τὰς ἀποδείξεις γίνεσθαι ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων, καὶ οὐκ ἐκ τῶν
ἔξωθεν παρεπομένων οὐκ ἀναγκαίως. ὥστε οὖν τὴν τάξιν ἣν ἡ ἀπόδειξις, εἴρηται τῶν ὁρι-
σικῶν κεχρήται. ὁ δὲ ὁριστικὸς, τῶν διαιρετικῶν. Ἀναλυτικῆς δὲ ὅρον εἶναι, τὸ τὰ σύνθετα
ἀναλύειν εἰς τὰ ἁπλᾶ, ἐξ ὧν συγκεῖται. τί, τὸν λόγον, εἰς ὀνόματα, καὶ ῥήματα. καὶ
ταῦτα εἰς τὰς συλλαβὰς. καὶ ταύτας εἰς τὰ στοιχεῖα. καὶ ταῦτα μὲν, οἱ γραμματικοί. οἱ δὲ
φυσικοὶ φιλόσοφοι, ἐπὶ τὸ πρᾶγμα. οἷον, τὸν ἄνθρωπον, εἰς κεφαλὴν καὶ χεῖρας καὶ πόδας.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

καὶ τάξεις καὶ σάρκας καὶ νεῦρα. καὶ τὰ στοιχεῖα εἰς τέσσαρα στοιχεῖα. καὶ τάξεις εἰς ὕλην
καὶ εἶδος. χρώμεθα δὲ τῇ ἀναλυτικῇ καὶ ἐπὶ συλλογισμοῦ, ἀναλύοντες ἄλλοις εἰς προ
τάσεις. καὶ τάξεις εἰς ὅρους, ὡς ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς διδάσκει. πρώτη μὲν οὖν πασῶν,
ἡ διαιρετικὴ. δευτέρα δὲ, ἡ ὁριστική. τρίτη δὲ, ἡ ἀποδεικτικὴ. καὶ τετάρτη, ἡ ἀναλυτική.
τῶν δὲ ζῴων μόνων ἐμνημόνευσε, διότι τὸ βιβλίον εἰς τέχνας χρήσιμον. διδάσκει γὰρ
τοῦ γνῶναι καὶ διαφορῶν. ὁ μὲν γὰρ διαιρετικὸς, διαιρεῖ κατὰ τὰ γένη εἰς εἴδη, διὰ
τῶν οἰκείων διαφορῶν. ὁ δὲ ὁριστικὸς, ὁρίζεται ἐκ γένους καὶ διαφορᾶς. ὁ δὲ ἀποδεικτικὸς,
τὰς ἀποδείξεις ποιεῖται ἐκ τῶν ὁρισμοῦ. οἱ δὲ ὁρισμοὶ ὡς εἴρηται, ἐκ γένους καὶ διαφο-
ρῶν. ἄμωσγε, διὰ τὸ τὰς τρεῖς ἀλλήλων δεῖσθαι. τῆς μὲν γὰρ διαιρετικῆς, χρῄζει ἡ ὁριστι-
κή. ἡ δὲ ἀποδεικτικὴ, ἀμφοτέρων, ἤγουν ἀποδεικνύων τοὺς ὁρισμοὺς τῶν πραγμάτων λαμ-
βάνει, διὰ τὸ γνῶναι τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος. ἡ δὲ ὁριστική, χρῄζει τῆς διαιρετικῆς. ἡ δὲ
ἀναλυτικὴ, οὐδεμιᾶς χρῄζει. τῇ μὲν γὰρ διαιρετικῇ ἐναντιοῦται, καθὸ ἑκάτερα μὲν εἰς
λαμβάνουσα, πολλὰ ποιεῖ. ἡ δὲ ἀναλυτικὴ, εἰς ἓν τελευτᾷ. λαμβάνουσα γὰρ καὶ
ἀναλύουσα, ἀναλύει τὸν ἄνθρωπον εἰς μόρια. καὶ τάξεις, εἰς χυμοὺς. καὶ τοὺς χυμοὺς, εἰς
στοιχεῖα. καὶ τάξεις, εἰς ὕλην καὶ εἶδος. τὰ γὰρ στοιχεῖα, ἐξ ὕλης καὶ εἴδους σύγκειται. ἄμωσγε,
ὅτι ὁ μὲν διαιρετικὸς, πρόσω ἀπὸ τῶν ἀπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα. ὁ δὲ ἀναλυτικὸς, ἀπὸ
τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλούστερα. τῶν δὲ ὁριστικῶν ἐναντιοῦται, καθὸ οὗτος μὲν συνα-
πτικὸς τῆς οὐσίας. ἐκεῖνος δὲ, ἀναλυτικὸς. ἄμωσγε, ἐν τῷ διαιρετικῷ ἐναντιοῦται, οὗ
τινος χωρὶς ὁ ὁριστικὸς οὐ δύναται ὁρίσασθαι. δηλονότι καὶ τῷ ὁριστικῷ, ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ ἀπο
δεικτικῷ. ἡ γὰρ ἀπόδειξις χρῄζει τοῦ ὁριστικῆς καὶ διαιρετικῆς, καὶ τάξεις δὲ ἐναντιοῦται ἡ
ἀναλυτικὴ, τῇ ἀποδεικτικῇ ἤγουν ἐναντιοῦται ἡ ἀναλυτική. καὶ διαιρετικῆς πρῶ-
τον ἐμνημόνευσε, καὶ οὐ τῆς διαιρετικῆς. καὶ τάξεις πρώτης οὐ πρόκειται. ἔπειδὴ προκεί-
μενον καὶ ἀπὸ τῶν προτεθέντων τοὺς ὁρισμοὺς ἀποδοῦναι. διαφορὰ δὲ ἡ σύνθεσις τῆς
ἀναλύσεως. καὶ μὲν τὸ ἐπικείμενον, οὐδέν. ὡς γὰρ τὸ ἀναιρεῖν τῶν τῶν τῶν δὲ καὶ κατα-
ντῶν, οὕτως ἡ ἀνάλυσις τῶν τῶν δὲ καὶ σύνθεσις. καὶ δὲ τὴν χρῆσιν, διαφορά. ὅταν μὲν γὰρ
ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἀρχῶν πρόσω ἐπὶ τὰ ἔσχατα, σύνθεσις ἐστιν. ὅταν δὲ ἐκ
τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τὰς πρώτας ἀρχὰς ἀναβαίνῃ, ἀνάλυσις. καὶ ὅτι μὲν ἡ σύνθεσις, πρὸς τὸ
σύνθετον τυγχάνει. ἡ δὲ ἀνάλυσις, πρὸς τὸ ἁπλοῦν. ὁ γὰρ ἀναλύων, σύνθετόν τι ἀνα-
λύει. ἤτοι μὴ μόνον τὰ λεγόμενα πορεύεται καὶ ἀδύνατα μοχθεῖν, ἁπλοῦν ἀναλύσαι πειρώμενον. τὸ
δὲ σύνθετον, ἐκ πολλόνων ἁπλῶν σύγκειται. οὐκοῦν ὁ ἀναλύων, εἰς πολλὰ ἀναλύει.
φανερὸς ἄρα τὸ τὸν ἀναλύοντα εἰς ἐν ἁπλοῦν ἀναλύειν τὸ σύνθετον. τοῦτο μὲν
ἐπὶ τοῦ ἀληθοῦς. πλὴν ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι εἰς προσεχὲς μὲν πολλὰ ἀναλύει. τὸ δὲ ἔσχα-
τον, εἰς ἕν. δεικνῦν εἰδὲ καὶ ὡς σαφῶς εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἁπλοῦν, εἰς πολλὰ συνέθη. εἰς οὐ
δὲν δὲ ἀναλύει. τὸ δὲ ἔσχατον συντεθὲν, ἀναλύει μὲν εἰς προσεχὲς πολλά. εἰς τὸ ἀνώτα-
τον δὲ, ἕν. συνέθη οὐκέτι. λεγοῦσι δέ τινες, διὰ τὸν ὁρισμὸν ὕστερον ὄντα, τῆς διαιρέ-
σεως προέταξε. καὶ φαμέν. ὅτι πρῶτον μὲν, ὡς ἐν ἐπικειμένῳ ἀδιάφορον δεῖ τὸ ὁπωσοῦν
συνεστάναι. ἔπειτα δὲ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς πρῶτον δεῖ τὰ σύνθετα τὰ διὰ τοῦ ὁρισμοῦ γνω-

ριζόμθα. ὥστε ἡ μὴ ἡ κὴ σωνέταξιν, ἡ ὁπότως ἐν ὁρισμὸν προέταξε. τὴν δὲ ἀνάλυσιν, διὰ τοῦ παρελίπεν ἡ πεῖν. ἴσως ὅτι ταῦτόν ἐστι τῇ σωθέσει τῷ ἀποκλμένῳ, κὴ τὴν ἀχέσιν μόνον ὡς πρὸς ἡρκτὴν διὰ κλάττουσα, χρησίμης οὔσης τῆς τῶν θεωρίας. ἀντὶ τοῦ τῆς τούτων γνώσεως. θεωρίαν γὰρ καλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι τὴν γνῶσιν. Σύν τομόμενοι πάλιν ποιούμενος, περάσομεν διὰ βραχέων ὡς πρὸς σὺν ἡ σταγωνῆς πρόσω τὰ πρὸς τοῖς προσθύροις ἐπελθεῖν. Ἐπειδὴ κὴ ἄμμος πάλιν ἐστὶ μετρήσεως χάριν κεφαλαιώδης, κὴ σφόδρα ἐστὶν σύντομος κὴ πάνυ διὰ βραχέων μνημονευόμενη, διὰ τοῦτο ἡ πεῖν σύντομον ὡς σὺν ἡ σταγωνῆς πρόσω. Τῶν μὲν βαθυτέρων ἀπεχόμεθα ζητημάτων. Τρία ἡ σὶ τὰ ὀκνηρότερον ποιοῦντα τοὺς νέους πρὸς τὸ σὺν τυχὸν ἡμῖν τῶν πολλῶν συγγράμμασι. τὴν μνήμην τῶν λεγομένων. τὸ ἀσαφὲς τῆς λέξεως, ὡς τὸ πεῖ ἑρμηνεύειν. κὴ τὸ βάθος τῶν νοημάτων. πρόχειρον μὲν οὖν ὁ παρεφύριος τὸν ἀκροατὴν, ἐπαγγέλλεται τὸ βιβλίον τούτων ἀπαλλάξειν. κὴ μήτε πολύσοχον εἶναι, μήτε ἀσάφειαν ἔχειν πεῖ τὴν λέξιν, ὡς δηλοῖ τὸ σὺν ἡ σταγωνῆς πρόσω. μήτε ζητήματα βαθυτέρα. ἀλλὰ διὰ τὸ ἡ πεῖν τὴν μὲν βαθυτέρων ἀπεχόμενον ζητημάτων, ἐδήλωσεν ὅτι ἀπαλλάξειν τοῦ βάθους τῶν νοημάτων. διὰ δὴ τὴν ἡ πεῖν, τῶν δὲ ἀπλουστέρων, ἐδήλωσεν ἀπὸ ἀπαλλάξειν τὴν δυσκολίας τὴν λέξεων. διὰ δὴ τοῦ ἡ πεῖν συμμέτρως σοχαζόμενον, ἐδήλωσεν ἀπὸ ἀπαλλάξειν τοῦ μήκους τῶν πολλῶν ἐχόντων. Τῶν δὲ ἀπλουστέρων συμμέτρως σοχαζόμενον. Τοῦτο οὖν πρὸς τὰ πράγματα ἡ πεῖν, οὐ γὰρ δὴ φιλοσόφου τὸ σοχάζεσθαι, ἀλλὰ ἐπιστημόνως πάντα δεικνύειν. ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀκροατὴν χρυσόριον, τουτέστι σοχαζόμενον τῆς σῆς διανοίας. ὁ γὰρ ἂν προθῇ θεωρεῖν διδάσκειν ὁ φιλόσοφος, οὐ σοχαστικῶς, ἀλλ' ἐπιστημονικῶς παραδίδωσιν. Αὐτίκα πεῖ γνῶναι τε κὴ ἀδῶν. Ἵνα τὸ χρὸ ὁ παρεφύριος σύντομον ποιῇ τὴν διδασκαλίαν, κὴ τὴν λέξιν σαφῆ, κὴ τῶν βαθυτέρων ἀπέχεσθαι ζητημάτων. ἵνα οὖν μὴ κὴ ἡ πεῖν ὅτι οὐκ κὴ βαθύτερον ζήτημα πεῖ τοῦ, ἀπὸ τοῦτο βουλεῖ πάσχειν ὁ φιλόσοφος ἡμῖν διὰ τοῦ. ὅλως οὖν μὴ ὦν βαθύτερον ζήτημα πεῖ τοῦ. ἄξεται τὴν δὲ ἐξ ἴσου. ἵνα δὴ σαφὲς γνῶκτε τὸ λεγόμενον, ἡ πεῖν οὕτως. Τῶν ὄντων τὰ μὲν, ὑφέστηκε. τὰ δὴ, σὺν ὑλῇ ἐπινοίᾳ ὑπάρχει. πάλιν τῶν ὑφεστηκότων τὰ μέν ἐστι, σώματα. τὰ δὴ, ἀσώματα. κὴ πάλιν τῶν ἀσωμάτων, τὰ μὲν, χωριστὰ, ὡς ἡ λογικὴ ψυχὴ, καὶ ὁ ἄγγελος. τὰ δὴ, σώματος ἀχώριστα, ὡς λευκότης. μελανία. κὴ ὡς ἡ κοινὴ ψυχή. τῶν δὴ καθ' αὑτὰ, τὰ μὲν, πρὸ τῶν πολλῶν. τὰ δὴ, ὑστερογενῆ κὴ σὺν τῇ ψυχῇ τῇ ἡμετέρᾳ. τῶν ὄντων τὰ μὲν, ὑφέστηκε. τὰ δὴ, σὺν ὑλῇ ἐπινοίᾳ λέγεῖ εἶναι. ἄλλα ἐπινοούμενα μὲν, ὑφίσαν ται. μὴ ἐπινοούμενα δὴ, οὐχ ὑφίσαν ται. ἀλλὰ πάσα μόνης τῆς ἐπινοίας, κὴ ἀπὸ συμπάσχεται. οἷον, ἱππόκενταυρος. οὐ γὰρ δὴ σὺν ὑφέστασι. ἀλλὰ θεασάμενοι ἵππον κὴ κένταυρον, ἀνεπλάσαμεν τῇ διανοίᾳ σύνθετόν τι τοῦτο τὸν ἱππόκενταυρον. ὁμοίως κὴ γίγαντα μὲν ἐποίησεν ἡ φύσις, κὴ κύκλωπα. ἀναπλάσαντες δὴ καθ' ἑαυτοὺς τῇ διανοίᾳ, ἀνεπλάσαμεν τι σύνθετον γιγαντα φον. κὴ ταῦτα τὸ εἶναι φασί. ὁ φίνιξ ἀντιθέντες, φέρετε τὸν γνῶκτε κὴ τὰ ἤδη σὺν ὑλῇ ἐπινοίᾳ εἶναι. λέγω δὴ ἵππον μὲν ὁρῶ, ἱππότητα δὲ οὐχ ὁρῶ. κὴ πάλιν. ἄνθρωπον μὲν ὁρῶ, ἀνθρωπότητα δὲ οὐχ ὁρῶ. ταῦτα ἐκεῖνος φέρετε τὴν ἀθάνατον μόνη ζῶν, κὴ μὴ δυνάμενος τὸν λό-

τῶν δὲ μείζονα εὕρεσιν εἶναι ὁ λόγος ἀνεφάνη. τῶν οὖν ὑφεστηκότων τὰ μὲν σώματά ἐστι· τὰ δὲ ἀσώματα. ὅλως δὲ τῶν πραγμάτων οἱ μὲν ἔλεγον εἶναι πάντα. οἱ δὲ οὐκ εἶναι· τῶν δὲ λεγόντων εἶναι οἱ μὲν ἔλεγον εἶναι σώματα· οἱ δὲ ἀσώματα· καὶ οἱ μὲν λέγοντες σώματα εἶναι πάντες οὗτοι τῆς αὐτῆς δόξης ἐμείναν· τῶν δὲ λεγόντων εἶναι ἀσώματα, ἐπειδὴ τῶν ἀσωμάτων ὡς ἤδη διῄρηται, τὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ὑφέστηκεν, ὡς ἄγγελος, θεός· τὰ δὲ, ἐν ἑτέροις, ὡς ἡλιότης, καὶ τὰ σχήματα· ταῦτα οὖν οἱ μὲν καθ' ἑαυτὰ· οἱ δὲ, ἐν τοῖς ἀφθαρτοῖς ὑφεστάναι ἔλεγον· πάλιν δὲ, ἐπειδὴ τὰ ἐν τοῖς ἀφθαρτοῖς ὑφεστῶτα ἀσώματα, καὶ διόλου ἐστὶν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἡμιμιθίῳ λεγότης· καὶ τὴν ἐπιφάνειαν δὲ, ὡς τὸ σφαιροειδὲς σῶμα· οἱ μὲν, αὐτὰ διόλου ἔλεγον εἶναι· οἱ δὲ, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν· ἕτεροι δὲ πάλιν περὶ τὰ ὑφεστῶτα ἔλεγον αὐτὰ ὑφεστάναι. περὶ δὲ δὴ περὶ τὰ ὑφεστῶτα· οἱ, ὡς ὁ, τε πρῶτος· οὗτος γὰρ περὶ ἐχθὲς τὰ ἀφθαρτά. καὶ ὁ χρόνος· πρὸς τούτοις οὖν αἱρέσεων περὶ τοῦ εἶναι τὰ μὴ εἶναι, δύναται λῦσαι ζητεῖν περὶ γνωστῶν τε καὶ ἀγνώστων, ἅτε ἔστιν, ἅτε συμπλοκὴ ἐστι νοήσεις καὶ ὄντα. οὕτω γὰρ ὁ ἀντιθέσεις ὥστε· καὶ εὑρὼν δὲ αὐτὰ ὑφεστῶτα, καὶ δύναται πάλιν ζητεῖν, ἅτε ἀσώματά ἐστιν, ἅτε σώματα· γίγνεται γὰρ ἑκατέρου τῆς διαιρέσεως τμήματος προσάντα· πάλιν δὲ εὑρὼν αὐτὰ ἅτε ἀσώματα, ζητεῖν καὶ δύναται ἀχωρίστα ἐστὶ τῆς ὕλης καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς, καὶ τούτων κεχώρισται· ἵνα δὲ σαφὲς καὶ τὸ λεγόμενον, διὰ τοῦ δείγματος διόδευσθωμεν τὸν λόγον· οὐ δὲ γὰρ ἁπλῶς οὕτω καὶ ὡς ἔτυχεν, οἱ μὲν, σώματα αὐτὰ λέγουσιν, οἱ δὲ, ἀσώματα, ἀλλὰ μετὰ λογισμοῦ τινός· οὐ δὲ ἐναντιοῦνται ἀλλήλοις· ἀμφότερα γὰρ ἕκαστοι λέγουσιν· ἐννοήσωμεν δακτυλιόστις ἐκ τύπου μὲν ἔχον, ἀτύχοι ἀκλλέως, καὶ κηρία πολλὰ πρακτέον· ὁ δὲ δακτύλιος, σφραγιζέτω τοὺς κηροὺς πάντας. ὕστερον δὲ ἐλθὼν καὶ θεασάμενος τὰ κηρία, ἐπιστήσας ὅτι πάντα τὸν ἐξ ἑνὸς ἐστιν ἐκ τυπώματος, ἐχέτω πρὸς αὐτὸν τὸν ἐκ τύπου τὴν διάνοιαν· καὶ τοῦτον σφραγὶς καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ, λέγεται πρὸ τῶν πολλῶν εἶναι· καὶ ἐν τοῖς κηροῖς, ἐν τοῖς πολλοῖς· καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ τὰ ἀφαιρεθέντα, ὡς τοῖς πολλοῖς, καὶ ὑστεροφανής· τοῦτον οὖν ἐννοήσωμεν τὸν γνῶν καὶ ἐνδῶν· ὁ γὰρ δημιουργὸς ποιῶν πάντα, ἐκ πρὸς ἐαυτὸν τὰ τοῦ πρὸς ἐαυτὸν παραδείγματα. ὅ, ποιῶν ἄνθρωπον, ἐκ τὸ εἶδος πρὸς ἐαυτὸν τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς ὁ ἀφορῶν πάντας ποιεῖ· εἰδέτις ἐν σκήνῃ λέγων, ὅς οὐκ εἰδὼς πρὸς τὸν δημιουργὸν τὰ εἴδη, ἀνθυπέτω ταῦτα. ὡς ὁ δημιουργὸς δημιουργεῖ, καὶ εἴδως τὰ ὑπὸ αὐτοῦ δημιουργούμενα, καὶ οὐκ εἴδως· ἀλλ' εἰ μὲν μὴ εἴδως, οὐκ ἀν δημιουργήσει· πῶς γὰρ μὴ ὢν ποιήσειν πῶς, ἀγνοεῖ ὁ μὴ εἰδὼς ποιεῖν· οὐ γὰρ ὡς καὶ φύσις ἀπόρρητον δύναμιν ποιεῖ· ὅθεν καὶ ποιεῖ καὶ φύσις, οὐκ ἐφιστάνουσα γνωστικῶς τῷ μνημονεύω· εἰ δὲ τι καθ' ἕξιν λογικὴν ποιεῖ, οἱ δὲ πρὸς πάντας τὸ μνημονεῖν τοῦ αὐτοῦ· εἰ τοίνυν μὴ χρεὸν καὶ ἄνθρωπον ὁ θεὸς ποιεῖ, οἱ δὲ τὸ τοῦ αὐτοῦ μνημονεῖν· εἰ δὲ οἱ δὲ ὁ ποιεῖ, αὐτόθι δῆλον, ὡς ἔστιν ἐν τῷ δημιουργῷ τὰ εἴδη· ἔστι δὲ τὸ εἶδος ἐν τῷ δημιουργῷ, ὡς ὁ ἐν τῷ δακτυλίῳ τύπος· καὶ λέγεται τοῦτο τὸ εἶδος πρὸ τῶν πολλῶν, καὶ χωρίστον τῆς ὕλης· ἔστι δὲ τὸ εἶδος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον ἀνθρώποις, ὡς τὰ ἐν τοῖς κηροῖς ἐκ τυπώματα· καὶ λέγεται τὰ τοιαῦτα ἐν τοῖς πολλοῖς εἶναι, καὶ ἀχώριστα τῆς ὕλης· θεασάμενοι δὲ τοὺς κατὰ μέρος ἀνθρώπους, ὅτι πάντες τὸ αὐτὸ εἶδος τοῦ ἀνθρώπου

ἔχοιεν, ὡς εἰκὸς τοῦ ὕστερον ἐγθόντος, καὶ θεασαμένου τὰ κυρία, ἀνεμαξάμεθα αὐτὸ ἐν τῇ
διανοίᾳ. καὶ λέγεται τοῦτο τοῖς πολλοῖς. κοινωνεῖ δὲ τὰ πολλὰ, καὶ ὑστεροῦνται. ἔστι δὲ τὰ
τοιαῦτα σώματος μὲν χωρισά. οὐ γὰρ ἐν σώματι ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἐν ψυχῇ. οὐκ ἄνευ δὲ ἀχω
ρισα. οὐ γὰρ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ χωρίζεσθαι δύνατο οἷα τὰ πρὸ τῶν πολλῶν ἤδη ὑπεθέ
τοτο πλάτων. οὐ γὰρ ἁπλῶς νοήσεις αὐτὰ ἄνευ τοῦ δημιουργοῦ βουλέσθαι, ἀλλὰ πάντως
οὐσίας τινὰς νοήσεις, πρὸς ἃς ἀφορῶντα τὸν δημιουργὸν ὡς πρὸς ἀρχετύπους ἐνό
νας τὰ τῇδε ποιεῖν. τοῦτο οὖν ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἐστι τὰ ἀσώματα ὄντα χωρισά ἐστι τῆς ὕλης, ὡς
τὰ παρὰ τῷ δημιουργῷ. καὶ ἀχώρισα, ὡς τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς. καὶ μετὰ τὰ αἰσθητὰ, του
τέστι, τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς. ταῦτα δὲ πάντα πρακτέα λέγειν. Ἰστέον δὲ ὅτι περὶ ταῦτα
δυνοῦσιν ἀριστοτέλης καὶ πλάτων διαφωνεῖν. ὁ μὲν γὰρ ἀριστοτέλης, ἀχώρισα αὐτὰ τῆς
ὕλης εἶναι φησι. ὁ δὲ πλάτων, χωρισά. ἔτε δὲ διαφωνοῦσι πρὸς αὐτοὺς οἱ φιλόσοφοι, ἔτε
μή. δοκεῖ γὰρ τοῦτο ἀριστοτέλης ὡς φυσικοῖς κεχρῆσθαι, οὐκ οὖν πρόσκαιρον ἐπι
σκοπεῖν. Τὸ δὲ ὅπως περὶ αὐτῶν. Ὑποθέσεις ἐν τῷ φιλοσόφῳ χρήσιμον ποιεῖσθαι τοῦ
τον τὸν βιβλίον καὶ ἐκ τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας, ἃ τινες ὁ δοί εἰσι καὶ προσαυξίας ἐκ τῶν
ἁπάντων τῶν φιλοσόφων λογικὴν θεωρίαν. Τοῦ δὲ λόγου, πολλά ἐστι μέρη. ἀποφαντικόν.
ἐρωτητικόν. κλητικόν. προσαγορευτικόν. εὐκτικόν. καὶ ἄλλα δὲ ἔστιν, ἀλλ' λεπτὸν σκοπεῖ
σθαι. ἀλλ' ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ οὐ περὶ πάντων διαλέγεται, ἀλλὰ περὶ μόνου τοῦ ἀπο
φαντικοῦ. οὗτος γὰρ ἐστιν ὁ τῆς γνωστικῆς ψυχῆς ἄγγελος. οἱ γὰρ ἄλλοι, τῆς ὀρεκτικῆς ψυ
χῆς ὑπάρχουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐρωτῶν, ὀρεγόμενος τινὸς ἐν τῷ. καὶ ὁ προσαγορεύων τινὰ, ὀρεγό
μενος τινὸς προσαγορεύειν. ὁμοίως δὲ πρᾶγμα καὶ ὁ προσφωνῶν τινί. μόνος δὲ ὁ ἀποφα
τικὸς λόγος περὶ ἔχει τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος. οἱ γὰρ ἄλλοι, οὔτε ἀληθεύουσιν, οὔτε ψεύ
δονται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐρωτῶν καὶ προσαγορεύειν. ὁ δὲ ἀποφαντικὸς λόγος, καὶ ἀληθεύει, καὶ
ψεύδεται. ἀποφαίνεται περὶ τῆς ψυχῆς, ὅτι θνητὴ ὑπάρχει καὶ ἀθάνατος. καὶ πάντως καὶ
ἀληθεύει, καὶ ψεύδεται. ἀποφαντικὸς γὰρ λόγος ἐστὶν, ὁ ἄνω ἄνθρωπος ὑπάρχον καὶ μὴ ὑπάρ
χον ἀποφαινόμενος. περὶ ἐκείνου δὲ οὗτος ἐν ἑαυτῷ διαλογίζεται. τί, τε κατηγορούμενον, καὶ τὸ ἀπεκφάνσεμενον.
ἵνα δὲ σαφὴς γένηται ὁ λόγος ἡμῖν, ἐπὶ παρμένου οὕτω. δεῖ δὲ ἐνεῖναι ὅτι ἀπεκφάνσεμενον λέγεται, τὸ
περὶ οὗ ὁ λόγος. κατηγορούμενον δὲ, τὸ περὶ ἐκείνου λεγόμενον. οἷον, ἄνθρωπος ζῷον ἐστιν. ἀπε
κφάνσεμενον μὲν ὁ ἄνθρωπος, κατηγορούμενον δὲ τὸ ζῷον. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ψυχῆς, ὅτι ἀθάνατός
ἐστι. περὶ τίνος δὲ νῦν διαλέγομαι, καὶ δῆλον ὅτι περὶ ψυχῆς. καὶ ἀπεκφάνσεμενον μὲν ἡ ψυχὴ, κατηγο
ρούμενον δὲ πάλιν τὸ ἀθάνατον. ὡς τε οὖν καλῶς εἴρηται, ὅτι ὁ ἀποφαντικὸς λόγος καὶ ἀπε
κφάνσεμενον ἔχει καὶ κατηγορούμενον. δύνατον μὲν οὖν περὶ γνῶναι καὶ εἰδέναι. καὶ θεολογικῶς μὲν
διαλέγεσθαι, ὁ πόταν ζητῶμεν ὅτι ἆρα ὁ θεὸς ἔχει παρ' ἑαυτῷ τῶν γνῶναι καὶ εἰδέναι τὸ
ἐκ τοῦ σώματος, καὶ οὐκ ἔχει. ἆρα ἀληθὴς ἐστὶν ἡ πλάτωνος δόξα, ὅτι εἰσὶν αἱ ἰδέαι νοηταὶ
καθ' ἑαυτὰς ὑφεστῶσαι, ἃς καὶ ὄντως οὐσίας καὶ πρώτως οὐσίας καλεῖ, καὶ οὐ, ὡς καὶ ἀριστο
τέλει δοκεῖ. φυσικῶς δὲ ὅταν ἐπισκοπῶμεν, ἆρα τε ἡ φύσις ἐν ἑαυτῇ ἔχει τοὺς λόγους τῶν
εἰδῶν τε καὶ τῶν γενῶν, καὶ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ὡς πορ καὶ ἀπόρως ψυχεῖ, καὶ ὡς πορ καὶ τὸ πῦρ
καίει, οὕτω καὶ ἡ φύσις ποιεῖ, ἀλλὰ δῆλον ὅτι λογισμῷ τινὶ πάντα ἐν μὴ γινώσκουσα

ποιᾷ. ἅμωσ τε καὶ οὕτωσ δὴ περὶ ἁπλῶν φυσικῶς ζητᾶν. ἆρα δὴ ταῦτα ἐν τοῖς πολλοῖς,
τὸ ἁπλῶς ὂν ἐν πᾶσι τοῖς καθέκαστα, καὶ ὁ ἁπλῶς ἄνθρωπος, καὶ οὐ. καὶ τίς ποιὴ οὐ-
σία ἐν πᾶσι τοῖς καθέκαστα θεωρουμένη. ἀλλὰ πᾶν τὸ θεωρᾶν τὰ ἐν τοῖς καθέκαστα, ἄτο-
μόν ἐστιν. ἔστι δὴ καὶ λογικῶς περὶ τούτων, τουτέστιν ἀποφαντικῶς καὶ παρεπόντως τῇ λο-
γικῇ θεωρίᾳ ζητᾶν, τίνα μὲν τούτων τίσιν ὑπόκειται, τίνα δὲ τούτων τίνων κατηγορεῖ-
ται, ὅτι κατηγορεῖται τὰ γένη τῶν διαφορῶν καὶ τῶν εἴδων. οὐ μὴν ἔμπαλιν. εἰρήκαμεν
γὰρ ὅτι τάξιν τινὰ ἀποσώζουσιν εἰς ἄλληλα, τὸ γένος, καὶ ἡ διαφορά, καὶ τὸ εἶδος. καὶ ὅτι προ-
τέρα μὲν τὸ γένος. δευτέραν δὲ τάξιν ἔχει τὸ εἶδος. μέσην δὲ ἡ διαφορά. καὶ διὰ τὰ μὴ ἄνω
τῶν ὑπερκάτω κατηγορεῖσθαι. οὐ γὰρ τὰ ὑπερκάτω τῶν ἐπάνω. οἷον, ἐὰν εἴπωμεν πᾶς ἄνθρω-
πος ζῷον, ἀληθεύομεν. ἂν δὲ ἀντιστρέψωμεν καὶ εἴπωμεν πᾶν ζῷον ἄνθρωπος, ψευδόμε-
θα. καὶ πάλιν, ἐὰν εἴπωμεν πᾶς ἵππος ἀλόγον, ἀληθεύομεν. ἐὰν δὲ ἀναστρέψαντες εἴπω-
μεν πᾶν ἄλογον ἵππος, ψευδόμεθα. οὐ γὰρ ἐστὶ τὸ τυχὸν ποιὸν ὑπερκείμενον. οὐ γὰρ ἐστὶ
τὸ ζῷον εἶδος, ἄνθρωπος δὲ εἶδος ὡς ἤδη εἴρηται. διὰ οὖν εἶδος ποῖα χρὴ ποιεῖν ὑπερκείμε-
να, ποῖα δὲ κατηγορούμενα, ἃ καὶ διδάξει ὁ φιλόσοφος. καὶ διὰ τοῦτο εἶδος λογικώτερον,
ἂν παρεπόντως τῇ λογικῇ πραγματείᾳ. Τὸ δ' ὅπωσ περὶ ἁπλῶν τε καὶ τῶν προκειμένων,
λογικώτερον οἱ πολλοὶ διέλαβον. Λογικώτερον μὲν λέγει κυρίως διαλαβεῖν, τὸ τὰ συμ-
βεβηκότα ζητεῖν τῶν πραγμάτων. φυσικῶς δὲ, τὸ τὰς οὐσίας ζητεῖν. θεολογικῶς δὲ δὴ ζη-
τεῖν, τὸ ὅθεν ἦλθεν ἅπαντα, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως ἑκάστου. ἐπεὶ οὖν ἐστὶ φυ-
σικῶς διαλαβεῖν ὡς ἀρτίως εἰρήκαμεν περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, καὶ τῶν λοιπῶν. ὡς ὅταν περὶ
τῶν ἐν τοῖς ἀιδίοις ζητῶμεν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης διέλαβε περὶ ἁπλῶν. καὶ θεολογικῶς δὲ,
ὡς ὅταν περὶ τοῦ ἐν τῷ δημιουργῷ ζητῶμεν, ὡς Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ διέλαβεν.
ἔστι δὲ λογικώτερον διαλαβεῖν περὶ ἁπλῶν, ἐπειδὴ ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ δεόμεθα τῶν
ἀποφαντικῶν λόγων. ἐν δὲ τοῖς ἀποφαντικοῖς λόγοις, τὰ μὲν, ὑπόκειται. τὰ δὲ, κατηγο-
ρεῖται. τὸ δὲ ὑπερκείμενον καὶ κατηγορούμενον, καὶ γένος δὲ καὶ εἶδος, καὶ διαφορὰ, καὶ ἴδιον, καὶ συμβε-
βηκός. τὸ δὲ ὅπωσ περὶ ἁπλῶν, ἂν περὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν. καὶ γὰρ προσεχῶς περὶ ἁπλῶν
ἐποιήσατο τὸν λόγον. προσθεὶς δὲ καὶ τὸ περὶ τῶν προκειμένων, ἐσήμαινε καὶ τὰ λοιπὰ γένη. τὴν
διαφορὰν φησὶ, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ συμβεβηκός. καὶ τὸ ἀνάπαλιν δὲ λέγειν. ὅτι εἰρηκὼς μὲν
τὸ ὅπωσ περὶ ἁπλῶν, ἐδήλωσε τὸ γένος, καὶ τὴν διαφορὰν, καὶ τὸ εἶδος. εἰρηκὼς δὲ πάλιν τῶν
προκειμένων, ἐδήλωσε τὰ περὶ τῶν ἄλλων δύο. τοῦτο ἴδιον, καὶ τοῦ συμβεβηκότος. Καὶ
τούτων μάλιστα οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου, νῦν οἱ πρόσομαι δεικνύναι. Ὁ φιλόσοφος πρῶ-
τος εὑρίσκεται ἑαυτὸν ἀνάλυσιν τῆς εὑρέσεως καὶ τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ φησὶν ὅτι τῶν πρῶτα
διαλαβόντων λογικῶς περὶ ἁπλῶν, οἱ περιπατητικοὶ μάλιστα τὰ περὶ τούτων ἐξακρι-
βώσαντο. τὸ δὲ περιπατητικῶν ὄνομα, ἐκ τριῶν τῆς γέγονεν ἀφῆς. φασὶν ὅτι ὁδὸς
πλατεῖα καὶ ἀκαδημία βαδίζων, ἐποιεῖτο τὰς πρὸς τοὺς ἑταίρους σπουδάς, διὰ τὸ, τὸ
σῶμα ἐπιτήδειον ποιεῖν διὰ τῆς γυμνασίων προσέλαμψιν τῆς ψυχῆς. ὡς γὰρ ἂν ἔχοι τὸ
ὄργανον, οὕτω καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐχομένου διαφαίνεται. καὶ τούτου χάριν ἔλεγον περι-
πατητικοί. μετὰ τοῦτο τὴν τοῦ πλάτωνος τε λαυτὴν, διεδέξαντο τὴν διαδοχὴν, ὅ, τε

ἀριστοτέλης, καὶ ὁ ξενοκράτης. ὁ μὲν ἀριστοτέλης, ἐν λυκείῳ. ὁ δὲ ξενοκράτης, ἐν ἀκαδημείᾳ. ἦν γὲ γὰρ οὖν οἱ μὲν τοῦ ἀριστοτέλους, περιπατητικοὶ ἐκ λυκείου. οἱ δὲ τοῦ ξενοκράτους, περιπατητικοὶ ἐξ ἀκαδημείας. ὕστερον δὲ οἱ μὲν τοῦ ἀριστοτέλους, ἀπέλαβον τὸ ἐκ τῆς ἐνφρεῖας ἐπωνυμίαν, ἀπολέσαντες τὴν ἐκεῖνου τόπου. καὶ ἐκλήθησαν περιπατητικοί. οἱ δὲ τοῦ ξενοκράτους, τὸ ἐκεῖνου τόπου ἀπολαβόντες, καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐνφρεῖας ἀπολέσαντες, ἐκλήθησαν ἀκαδημαικοί. ἐπεὶ οὖν ὁ φιλόσοφος ἔμελλε νὰ ἐπόλητιν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ὅλῳ τῶν ἐπὶ πλάτωνος ἁρμόζῃ πλατωνικὸς ὢν καὶ αὐτός, καὶ χρήσιμον ἁς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας γράψῃ τὸ βιβλίον, ἵνα ὅτι διδάξῃ περὶ αὐτῶν, ὡς οἱ παλαιοὶ διέλαβον. καὶ τούτων, οἱ ἀριστοτελικοί. διαιρεῖ ἁπτε καὶ μάλιστα οἱ ἐκεῖνου περὶ πάντου. δέκα ἁσὶ γενικώτατα τὰ γένη. οὐσία. ποσόν. ποιόν. καὶ τὰ ἄλλα. ὧν ἡ μὲν οὐσία, πρῶτα αὐτοτέλεστον. τὰ δ' ἄλλα, συμβεβηκότα. ἀπεδείδοται οὖν τῷ γένει ἐπιγραφή, ἥτις ἁρμόσει καὶ τοῖς δέκα. καὶ μὴ λέγε ἁπλῶς τὴν οὐσίαν ἁρμόσει καὶ τοῖς συμβεβηκόσι, διαφόροις οὖσι κατὰ τὸ εἶναι. ὅ ἐστι γὰρ ἐστι συμβεβηκὲ τὴν οὐσίαν, τουτέστι τὸ ὄνομα ἁς ἤδη διαρθῶσι τὰ ὑπάλληλα, τὸ ἀλλοῖον καὶ τοῖς ἄλλοις συμβεβηκὲ. διαιροῦνται γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ἁς τὰ ὑπάλληλα ἤδη, ὡς γένη. ἀλλοτρίωσι δὲ σκοπεῖν ταῦτα ὡς οὐσίαν καὶ συμβεβηκότα. καὶ ἄλλο τὸ ὡς γένη γενικώτατα τὰ κοινὸν γὰρ ἔχουσι τοῦτο.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ.

Ὁ οἶκε δὲ μήτε τὸ γένος, μήτε τὸ εἶδος ἁπλῶς λέγεσθαι. ἐπιεικὲς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ χρήσιμον, ἧς τε ὁ ἀναγωγικὸς λόγος, ὅλῳ τῶν μὲν βαθυτέρων ἀπέχεσθαι μηδὲ ἁκτιμάζων, τῶν δὲ ἀπλουστέρων σχέξεσθαι, καὶ ἵνα τὰ ἁπλούστερα, καὶ ἵνα τὰ βαθύτερα, ἀκολούθως ἐπὶ τὸ μέρος διδασκαλίαν ἁστεβάλλε. καὶ πρῶτον περὶ γένους διελαμβάνει, ὅτι πρώτην τάξιν ἔχει τὸ γένος ἐν τοῖς ἀπριθμημένοις. καὶ ὅτι πολλάκις ἐστὶ καὶ εἰκὸν ἁδῶν. πρῶτον δὲ ἐστὶ τὸ γένος τῶν ἁδῶν κατὰ ἀναίτιον. καίτοι τῶν πρός τι ἐστὶ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος. ἀνάγκη ἔστι τινὰ τῶν πρός τι, ἐν οἷς τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων πρεσβύτερα καὶ ἄτια λέγομεν. οἷον, τὸν πατέρα τοῦ υἱοῦ καθὸ ἄνθρωπος, ἄτιον φαμὲν καὶ πρεσβύτερον. καίτοι ἅμα γιγνωσκομένων, καὶ ἀναιρουμένων συστατικῶν γνωρίμων τῶν πρός τι, ἢ πρός τι ἐστί. τὰ γὰρ πρός τι, ἀνάγκη προτέρου οὐσίας τινὰς εἶναι. σκοπεῖν τε οὖν τὸ πρεσβύτερον ἀναίτιον τὸ πρός τι ἢν ἂν προυφεστῶσαν εὕρωμεν, κατὰ χρόνον, κατὰ φύσιν, ἐκείνην κατὰ ἀναίτιον πρεσβύτερον λέγομεν. ἐν τοῖς τῶν πατρὶ καὶ υἱῷ, πρεσβύτερός ἐστιν ὁ πατὴρ χρόνῳ, καθὸ ἄνθρωπός ἐστιν. ὅπερ ἐστὶν ἀλλοῖα οὐσία, ἥτις συστατικὴ τῆς τοῦ υἱοῦ οὐσίας. διαιροῦνται οὖν τὸ πατέρα πρεσβύτερον λέγομεν εἶναι τὸ υἱοῦ, καίτοι πρός ἄγκλα λεγομένῳ. ὁ δὲ δεχόμενος τὸ ἀρχομένου, καὶ ὁ διδάσκαλος τὸ μαθητοῦ, κατὰ μόνην ἀναίτιον πρεσβύτεροι, οὐ τῷ χρόνῳ. τῷ χρόνῳ γὰρ ἔστι ὅτε καὶ ὕστεροι εἰσὶν ὡς ἄνθρωποι. ὁ δεχόμενος τὸ ἀρχομένου, καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ μαθητοῦ. τὰ ἀλλοῖα οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ γένους καὶ τὸ εἴδους. τὸ μὲν γένος, καὶ τὸ πρός τι. τὰ δὲ πρός τι, ἀνάγκη οὐσίας πρότερα εἶναι. τὸ δὲ γένος, κατὰ τὸ οὐσίαν φύσει προυφέστηκεν, οὐ χρόνῳ. καὶ συστατικὸν τῆς οὐσίας τοῦ εἴδους. τὸ μὲν γένος, τέμνεται εἰς εἴδη.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

πωῦ δ τεμνόμενον, καὶ φύσει πρότερον τοῦ τμήματος, καὶ συστατικόν. οὐκοῦν δ πρότερον
κατὰ τὴν οὐσίαν τὸ γένος τοῦ εἴδους, τὰ δ πρότερα κατὰ τὴν οὐσίαν τῶν πρός τι κατάστασι-
αν πρότερα, πρεσβύτερον ἄρα τὸ γένος τοῦ εἴδους. καὶ ἐνότητος ἀπὸ πρότατ[illegible] τῶν ἄλλων.
τάξις τοῖς καὶ κατὰ φύσιν τὴν γενέσει τὴν τάξιν κέχρηται. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ σπέρμα,
πρῶτα μὲν ζωοποιεῖ ἀπὸ καὶ ἐμψυχοῖ. εἶτα προϊοῦσα, καὶ αἴσθησιν παραχοῦσα, ποιεῖ τὸ
ζῶον. εἶτα θυμόν, καὶ ἐπιθυμίαν. καὶ ποιεῖ ἄλογον ζῶον. εἶτα τέλος τὸ λόγον παραχοῦ-
σα, ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. ὡς τε, ὅς μὲν οὐσία, πρου παρχεῖ τὰ γένη τῶν εἰδῶν. ὅς δ γένη
καὶ εἴδη, συνυφέστηκεν ἀλλήλοις, καὶ συναναιρεῖται. τῆς γὰρ πρὸς ἄλλα ἀπῶν σχέσεως,
ὀνόματά τε τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος. Ἄξιον δ ζητῆσαι, διὰ τί πολὺ τοῦ γένους διδάσκων, ἐμνή-
σθη τοῦ εἴδους, καὶ μὴ τῆς διαφορᾶς, καὶ τῶν ἄλλων. φαμὲν οὖν ὅτι, τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, πρός τι
τε καθάπερ εἰρήκαμεν. καὶ γὰρ τὸ εἶδος, γένους τε ἦν εἶδος. καὶ τὸ γένος, εἴδους τε ἦν γένος. καὶ
διὰ τοῦτο ἐνότητος ἐμνήσθη τοῦ εἴδους ἅμα τῷ γένει. ἐν γὰρ τῇ τῶν πρός τι διδασκαλίᾳ,
ἀνάγκη πάντα τὸν πεῖθαι τοῦ τοῦτον διδάσκοντα καθὸ πρός τι τε, καὶ τοῦ λοιποῦ
μνησθῆναι. καινόν δὲ ἐν τούτοις ἀριστοτελικῶς κέχρηται ὁ πορφύριος. ἔστι δ ὁ καινὸν οὗ-
τος. Δεῖ τὸν μέλλοντα ποιήσασθαι διδασκαλίαν περί τινος ὁμωνύμου, τοῦ τε εἶναι δ
τὸν τῶν ἄλλων ὀνόματι πολλὰ σημαίνεται, δι' ἑλῶν πρῶτον τὰ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος πολλὰ
σημαινόμενα. εἶτα οὕτως δεῖν πεῖν ποίου τῶν σημαινομένων τὴν διδασκαλίαν ποιεῖ-
ται. ἡ γὰρ ὁμωνυμία, ἔνοιαν ἀσάφειαν καὶ πλάνην φανεῖν. τὸ μὲν διδάσκοντος, εἰς ἀλ-
λου σημαινομένου τὸ ὄνομα τοῦτο διδάσκοντος καὶ λαμβάνοντος. τὸ δ διδασκομένου,
ἐπὶ ἄλλου. οἷον, εἴ τις πεῖ τοῦ ἀστρώνικος διδάσκειν βουλόμενος ἐν ποιόν κύων καὶ μέλα
ποιεῖ, καὶ διακρίνει τοὺς καρποὺς, μὴ πρότερον εἰπὼν πεῖ ποίου κυνὸς ποιεῖται τὸν λό-
γον, πλάνην ἐμποιήσει τῷ ἀκροατῇ. δεῖ οὖν πρότερον ἀριθμήσασθαι τὰ σημαινό-
μενα τοῦ κυνός. καὶ γὰρ ὁ μὲν, ἀστρῶος ἐστιν. ὁ δ, χερσαῖος. ὁ δ, θαλάττιος. τὸ δ φιλόσο-
φον εἶναι, ὅτι πεῖ τοῦ ἀστρώου ποιοῦμαι τὸν λόγον. τοῦτο οὖν φιλοσόφως ποιῶν ὁ
πορφύριος, ἀριθμεῖται τὰ σημαινόμενα τοῦ γένους, καὶ δηλοῖ πεῖ ποίου ἄλλων ὁ λό-
γος. Τί ἔοικεν, οὐχ ὡς ἐν διάζων λέγει, ἀλλ' ἁπλῶς φαίνεται. τὸ δ ἁπλῶς, τέλεον χῶς λέ-
γεται. ὅτι γὰρ τὸ καθόλου, ὡς φασιν οἱ ῥήτορες. καὶ ἁπλῶς εἶναι, ἀντὶ καθόλου εἶναι.
καὶ τὸ κυρίως. ὡς ὅταν εἶναι ποιὸ ἀριστοτέλης, καὶ ἁπλῶς γένεσις, τοῦ τέλους καὶ κυρία. καὶ τὸ μά-
τηλ, καὶ ἀνάλογος λόγου, ὡς τὸ ἁπλῶς ἄλλου τοῦ εἶναι. ὅτι δ καὶ τὸ μονάχῶς. ὡς ὅταν εἶπω
μεν, ἁπλοῦς ὁ μῦθος τοῦ ἀληθεῖς ἔφυ. νῦν δ, ἀντὶ μονάχῶς κεῖται. λέγει γὰρ ὅτι φαίνεται,
μήτε τὸ εἶδος, μήτε τὸ γένος, μήτε τὰ λοιπὰ μονάχῶς λεγόμενα. Γένος γὰρ λέγεται
καὶ κατὰ τινῶν ἐχόντων τῶς πρός ἐστι καὶ πρὸς ἀλλήλοις ἀθροίσεις. Πρῶτον σημαινόμενον φη-
σὶ τὸ γένος. τοῦτο δὲ ἐστι, καθὸ δύο σχέσεις λαμβάνει. πλῆθος πρὸς πλῆθος. καὶ πλῆθος
πρὸς ἕνα. οἷον, τῶν ἡρακλείδῶν πρὸς ἡρακλέα, καθὸ ἐξ ἑκάτερον λέγονται τὸ γένος. καὶ
ἄλλων τοῦ πρὸς ἀλλήλοις. καθὸ ἀλλήλοις λέγονται θεοί, καὶ ἀνεμοί. καὶ ὁπωσοῦν ἄλλως. τὸ
δ τῶς, καλῶς προσέθηκεν. ἄλλη γὰρ ἄλλῳ ἔστι σχέσις τοῦ τὸ αὐτὸ γένος ἔχοντων. καὶ γὰρ θεοί
εἰσιν ἄλλοι ἄλλων, καὶ τέκνα, καὶ ἀδελφοί, καὶ ἄλλοτι τῶν τριούτου γένους συμπληρωματικῶν.

Καθὸ σημαινόμενον τὸ τῶν ἡρακλειδῶν λέγεται γένος. Τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡρακλειδῶν, χωρίζει
ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν. ὅ, ταυτὰ λιδῶν, καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τῆς ἀφ' ἑνὸς σχέσεως. λέγω
δὲ τοῦ ἡρακλέους, καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπὸ ἐκείνου οἰ-
κείότητα. καθὸ πάλιν δύο σχέσεις λαμβάνοντα, ἑνὸς πρὸς ἕνα αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ. ὅν,
τοῦ ἡρακλέους, πρὸς τινα τῶν ἡρακλειδῶν. αἰτίου μὲν ὄντος τοῦ ἡρακλέους. αἰτιατοῦ
δὲ τοῦ ἀπ' ἐκείνου, κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ τοῦ εἰς αὐτὴν ἀναφέρεσθαι. καθὸ λέγομεν, πλάτωνα
μὲν, ἀθηναῖον τὸ γένος. πίνδαρον δὲ, θηβαῖον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ σχέσις κατὰ τέσσαρας τρόπους λέ-
γεται. κατὰ τέχνην, ὡς τοῦ διδασκάλου πρὸς τὸν μαθητήν. κατὰ τύχην, ὡς τοῦ δεσπό-
του πρὸς τὸν δοῦλον. κατὰ προαίρεσιν, ὡς τοῦ φίλου πρὸς τὸν φίλον. κατὰ φύσιν,
ὡς τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν. ἡ οὖν τῶν ἀρκμῶν σχέσις φύσει ἐστὶ, κατὰ τὸ μὴν τῶν ἀπὸ τῶν
ἄλλων γένων κεκλημένων. Ἰστέον δὲ ὅτι, αἱ συμβολικαὶ φωναὶ καὶ τὰ ὀνόματα, διάθεσι χω-
ρίζεν τὰ πράγματα ἀπ' ἀλλήλων. καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐπενόησε τὸ δεῖν ἄνθρωπον καλεῖσθαι,
κύνα, ἄλογον. ἵνα διὰ τοῦ ὀνόματος χωρίσῃ ἕκαστον ἀπ' ἀλλήλων. καὶ γὰρ ἑκάστου τέχνην
ὡς μαθουσάσης καὶ νόμον καὶ ἐξενοπρεπεῖς παρὰ τὰς ἄλλας τέχνας διδάσκειν, τοῖς οἰκείοις
ὀργάνοις ὀνόματα ἐπιτίθησιν, ἵνα ἔχῃ πρὸς ἀλλήλας σαφηνίσῃ. οὕτω γὰρ καὶ οἱ γεωμέτραι πολ-
λὰς διαφορὰς εἰδῶν εὑρηκότες, ὅ, τὸ μὲν, ἴσας ἔχειν τὰς πλευρὰς, τὸ δὲ, τὰς
δύο μόνας, τὸ δὲ, τὰς πλευρὰς ἄνισος, ὀνόμασιν οἰκείοις κέχρηνται. τὸ μὲν ἴσας ἔχον τὰς πλευ-
ρὰς, ἰσόπλευρον. τὸ δὲ τὰς δύο μόνας ἴσας, ἰσοσκελές. τὸ δὲ τὰς πλευρὰς
ἄνισος, σκαληνὸν, βουλόμενοι διὰ τῶν ὀνομάτων ἕκαστον τούτων δηλῶσαι. οὕτως ἄρα
τὰ ὀνόματα σημαίνουσι τὰ πράγματα. Τοῦτο δὲ ἔοικε πρόχειρον εἶναι τὸ σημαινόμενον.
Ἀσάφειαν τινὰ ἐποίησεν ὁ φιλόσοφος ἀμέσως εἰς τὸ πρῶτον σημαινόμενον τοῦ γένους
ἐπελθὼν, καὶ μὴ ἐπισημηνάμενος ἀπὸ τοῦ τοῦ. ἀφελὲ γὰρ διορίσασθαι περὶ ποίου σι-
μαινομένου τοῦ γένους λέγει. ὅτι γὰρ περὶ προτέρου ποιεῖται τὸν λόγον, καὶ οὐ περὶ τοῦ προ-
τέρου πρὸς ἡμᾶς εἰρημένου, δηλοῖ τὰ παραδείγματα ἃ τίθησι. φησὶ γὰρ ὅτι, τοῦτο τὸ σημαι-
νόμενον τοῦ γένους, πρόχειρον ἔοικεν ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας εἶναι, καὶ γνωριμώτερον.
πρόχειρον δὲ τῇ συνηθείᾳ λέγει σημαινόμενον, τὸ ἀφ' ἑνὸς τὸ πολλῶν, καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς
σχέσιν. Ἄξιον δὲ ἀπορῆσαι, διατί τὸ πρῶτον ἀπορθὲν γένος πρόχειρον εἶπε, καὶ μὴ τὸ τοῦ
ἑνὸς πρὸς ἕνα σχέσιν, λέγω δὴ τὸ δεύτερον. τοῦτο γὰρ πρότερον οἶδεν ἡ φύσις. ἔνια γὰρ ἐξ
ἑνὸς πρωτοποιεῖ. καὶ οὕτω πολλοὺς ἐκ πολλῶν. Ἐρροῦμαι οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν
δεύτερον σημαινόμενον τοῦ γένους, ὁ ἐστὶν ὡς πρὸς ἡμᾶς δεύτερον, τῇ φύσει πρῶτον ἐστιν.
ἀπὸ γὰρ τοῦ ἡρακλέους, πρότερον εἰς ἡμᾶς. οὕτω τὸ πλῆθος. τὸ δὲ πρῶτον σημαινόμενον,
τῇ φύσει ἡμῖν ἐστὶ δεύτερον. καὶ τὸ τῇ φύσει δεύτερον, ἡμῖν πρῶτον. καὶ καθόλου τὰ τῇ
φύσει πρῶτα, ἡμῖν δεύτερα ἐστί. τὰ δὲ τῇ φύσει δεύτερα, ἡμῖν πρῶτα. οἷον, φύσει πρῶτον
ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος. ἔπειτα τὰ στοιχεῖα. ἔπειτα σάρκες καὶ ὀστέα, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ
ὁμοιομερῆ. εἶτα ἄνθρωπος. καὶ ἡμεῖς φύσει, οὕτως ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων εἰς τὰ δεύτερα
φερόμεθα. ἡμεῖς δὲ ὡς ἄτε κατωτέρα νεύοντες, καὶ ὑψηλὰ βλέπουσι, καὶ ἀπὸ τῶν προσε-
χεστέρων, ἐπὶ τὰ πορρωτέρα. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιλοτέρων, ἐπὶ τὰ ἀνωτέρα βουλόμενοι

ἀνάρχεσθαι, πρῶτον μὲν γνώσκομεν τὸν ἄνθρωπον. ἔτα οἱ σύγκειται ἐκ δύο σέων καὶ
σκηνῆς. ἔτι τα οἱ ταῦτα ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων. ἔτα οἱ ταῦτα ἐκ ὕλης καὶ εἴδους.
ὥστε τὰ τῇ φύσει πρότερα, τῇ γνώσει ἡμῖν ὕστερα γίνονται. καὶ τὰ τῇ φύσει ὕστερα,
ἡμῖν τῇ γνώσει πρότερα. σαφέστερον οὖν τὸν πρῶτον. ἀσαφέστερον δὲ τὸν δεύτερον. διὰ τοῦ-
τ' τοῦ αὐτῶν διδασκαλίαν οὕτω προεχείρισατο ὁ πορφύριος. δεῖ γὰρ ἐκ τῶν σαφε-
στέρων ἡμᾶς ποιεῖσθαι τὴν διδασκαλίαν. καὶ ὅτι τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις γένος τοῦ δὲ
λόγος, ἔοικε τοῖς ἑρμηνεύοις γένεσι, καὶ ὁμοιότητα τινὰ πρὸς ταῦτα ἔχει. Ἄξιον δὲ ἀπορῆ-
σαι, διὰ τὴν αἰτίαν οὕτω καὶ ἑτέρων σημαινομένων τοῦ γένους, ἄλλος μόνος ταῦτα ἀπεριθμή-
σατο. οὐδὲ ἔστι καὶ ἑτέρα σημαινόμενα, δῆλον ἐν τεύθεν. ὁ γὰρ πλάτων, γένη λέγει τοῦ
ὄντος. οὐσίαν. ταυτότητα. ἑτερότητα. κίνησιν. καὶ στάσιν. ταῦτα οὖν οὐκ ἀπεριθμή-
σατο, ἐπεὶ δὴ προέκειτο ἄλλῳ, καθὼς προεσήμανε πρὸς τὸν τῶν ἀριστοτέλους ὁμωνύμων γρά-
ψαι. φάσκει τοίνυν καὶ ἄλλος ὁ ἀριστοτέλης γένος καλεῖν ἐν τῇ φυσικῇ τὴν ἐν ἑκάστῃ ἐγκει-
μένην ὕλην. ὡς ἐν τῇ τεκτονικῇ τὰ ξύλα. καὶ ἐν τῇ ἰατρικῇ τὰ ἀνθρώπινα σώματα. καὶ ἐν
τοῖς φιλοσόφοις ἅπασι τὴν πρώτην ὕλην. ἀφ' οὗ προέκειτο τῷ πορφυρίῳ περὶ τούτων φυ-
σικῶς σκοπεῖν, ἀλλὰ παρεπόντως τῇ λογικῇ πραγματείᾳ. Ἄλλως δὲ καὶ γένος λέ-
γεται, ᾧ ἐπιτάττεται τὸ εἶδος, καὶ ὁμοιότητα ἴσως τούτων τῶν ἑρμηνεύων. Τρίτον
ἀπριβεῖται σημαινόμενον τὸ γένος, περὶ οὗ καὶ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. ὁ μοιότητα δέ-
τινα ἔχει πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ. ὡς γὰρ τὸν πρῶτον σημαινόμενον τοῦ γένους δύο τινὰς ἔχει
σχέσεις τὴν πολλῶν πρὸς ἕνα, καὶ τὴν ἄλλων πρὸς ἄλλους, οὕτω καὶ τὰ ἑξῆς σχέσιν ἔχει
καὶ πρὸς τὸ γένος, καὶ πρὸς ἄλληλα. πλὴν ὡς γε τὸ δεύτερον σημαινόμενον σχέσιν ἔχει ἑνὸς
πρὸς ἕνα τὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπου, οὕτω καὶ τοῦ τρίτου σχέσιν ἔχει ἑνὸς πρὸς ἕνα. οἷον τοῦ ζώου
πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον. ἴσως μὲν οὖν οἱ ὀνομαζόμενοι τὰς διά-
φορος τῶν ἀνθρώπων γενέσεις διακρίνειν βουλόμενοι, ἐκάλεσαν τὸ μὲν, ἡρακλεῶν
γένος. τὸ δ', ἀλκιδῶν. τὸ δ', πελοπιδῶν. ἔτι δ' ὕστερον οἱ φιλόσοφοι κατὰ τὴν τοῦ μίμησιν,
τὰ παρ' ἄλλοις ὠνόμασαν γένη. ὡς γὰρ ἡρακλεῶν γένος οἱ ἐκ ἡρακλέους γενόμενοι, οὕτω
δὴ λέγεται καὶ τὸ ζῶον γένος. τῶν γὰρ μυθικῶν ζώων, ἀνθρώπου, κενταύρου, καὶ τὰ λοι-
πῶν, γένος λέγεται τὸ ἀπλῶς ζῶον. πολλάκις δὲ οἱ φιλόσοφοι εὗρον πρότερον τὰ παρ'
ἑαυτοῖς γένη. ἔτα ὕστερον ἐπιγενόμενοι οἱ ὀνομαζόμενοι κατὰ μίμησιν τούτων, τὰ ἐν τῇ
σωκηθέα τῶν ἀνθρώπων γένη ὠνόμασαν. δύνατον γὰρ ἑκάτερον ὑπολαβεῖν. ἐπεὶ οὖν ἀμ-
φίβολον ὑπάρχει τοῦτο, ἔτε οἱ φιλόσοφοι εὗρον τὴν ἀρχὴν τῆς τριάδος ὀνομάσας,
ἔτε οἱ ὀνομαζόμενοι, διατρίσας ἔπεσι, ἀμφιβάλλων καὶ ἄλλος. Τριχῶς οὖν τοῦ γένους
λεγομένου, περὶ τοῦ τρίτου παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. Ἀπριθμησάμενος ὁ πορ-
φύριος τὰ σημαινόμενα τοῦ γένους, φησὶ περὶ τοῦ τρίτου ἅνα παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὸ
λόγου. ὃ καὶ ἐπιγράφοντες ἀπεδώκασι. δεῖ οὖν ἡμᾶς πρότερον ἔπειν τὴν ἐπιγρα-
φὴ, καὶ τὸν ὅρον. καὶ τὴν διαφορὰν ὁ ὁρισμὸς ἐπιγραφῆς. ἔτι δὲ ἐξῆς τὴν ἀρετὴν ἔχει τῆς τάξεως ἕνεκεν
δὲ ἐπιγραφῆς ἄλλο διδάσκει, καὶ μὴ διὰ ὁρισμοῦ. καίτοι γε ἔθασιν οἱ ὁρισμοὶ τὴν οὐσί-
αν τοῦ ἐπικειμένου πρᾶγμα τος σημαίνειν, καὶ πολλὴν μὲν τὰ οἰκεῖα, οὐδὲν δὲ ἀφαιρεῖ-

θεα τῶν ἀνομάτων. ἐκτέον οὖν ὡς ἕκαστον τῶν πραγμάτων καὶ ἐνδέχεται καὶ πολλά. καὶ διαφέρει
τὸ σημαίνεται ἕκαστον. καὶ δὴ ὄνομάτος, καὶ διὰ λόγου. δὴ ὄνομάτος μὲν, ὅταν ὡς ἑνὶ θεω
ρῆται. διὰ λόγου δὲ, ὅταν ὡς πολυμερές. ἆρ', τὸν ἄνθρωπον σημαίνομεν, καὶ διὰ τοῦ
ἄνθρωπος ὀνόματος, καὶ διὰ τοῦ λόγου τοῦ λέγοντος, ζῶον λογικὸν θνητόν. οὗτος δὲ ὁ
λόγος ὁ σημαντικὸς τῶν πεκαμένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῶν κατ' οὐσίαν ὑπαρχόντων τοῖς
πράγμασιν ἐλλημμένος ἐστὶν, καὶ ἐκ τῶν συμβεβηκότων ἀλλοῖς. ἐν μὲν οὖν ἐκ τῶν οὐσιω
δῶς ὑπαρχόντων ἀλλοῖς λαμβάνεται, καλεῖται ὁρισμὸς, ὡς ζῶον λογικὸν θνητόν. συμ
πληροῖ γὰρ ταῦτα τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου. ἐν δὲ ἐκ τῶν συμβεβηκότων ἀλλοῖς ἐλλημμέ
νος ἦν, καλεῖται περιγραφή. οἷον, ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον ὀρθοπεῖ πατητικὸν, πλατυόνυ
χον, χερσὶ χρώμενον. ταῦτα γὰρ ἐπισυμβέβηκε τῇ ἀνθρώπου οὐσίᾳ. οὐ γὰρ συμπλη
ροῖ ταῦτα τὴν τοῦ ἀνθρώπου οὐσίαν, ἀλλ' ἐπισυμβέβηκεν ἀλλῃ. ταύτῃ οὖν διαφέρει
ὁ ὁρισμὸς τῆς περιγραφῆς, τῷ τὸν μὲν ὁρισμὸν, ἐκ τῆς οὐσίας δεικνύναι τὰ πράγματα.
τὴν δὲ περιγραφὴν, ἐκ τῶν συμβεβηκότων. περιγραφὴ δὲ λέγεται, οἷον σκιαγραφία τῆς οὐσ-
σα. ὡς πολλὰ γὰρ καὶ παρὰ τοῖς γραφεῦσι σκιαγραφία, δηλοῖ μὲν τὸ μίμημα τῆς ἀληθείας,
οὐ μὴν διηρθρωμένως, οὕτω καὶ ἡ περιγραφή. δηλοῖ μέν πως τὸ πρᾶγμα, οὐ μέν τοι διηρ-
θρωμένως. ὁ δὲ ὁρισμὸς, ἀλλ' ἡμῖν τὸ πρᾶγμα σαφῶς παρίστησιν. ἀνάλογεῖ οὖν ὁ μὲν ὁρι-
σμὸς, τῇ τελείᾳ γραφῇ. ἡ δὲ περιγραφὴ, τῇ σκιαγραφίᾳ. διόπερ καὶ περιγραφὴ λέγεται. ἐπεὶ
οὖν οἱ ὁρισμοὶ λαμβάνονται ἐκ γένους καὶ διαφορῶν συστατικῶν, τοῦ δὲ καθολικωτάτου
γένους οὐκέτι γένος, ἵνα ᾖ ἀλλοῦ καὶ τῶν διαφορῶν τὸ τοῦ γένους ἀποδοῦναι ὁρισμὸν,
τοῦ δὲ καθολικωτάτου γένους νῦν ἀλλῶν ὑπάρχει ὁ λόγος, διὰ τοῦτο μὴ δυνάμενοι ὁρι-
σμὸν τοῦ γένους ἀποδοῦναι ὁ πορφύριος, δι' περιγραφῆς ἀλλ' ἐσήμανεν. ἐφ' ὧν γὰρ πρᾶγ-
μάτων μηδαμῶς δυνάμεθα ὁρισμοὺς ἀποδοῦναι, φυγεῖν δὲ περιγραφῆς ἀλλὰ σημαίνειν.
ἀπορεῖται δὲ ὁρισμὸν εἰδῶν γένους ἀποδοῦναι. πρῶτον μὲν ὡς κοινῇ ἐπεῖπεν, διόπερ τοῦ
τοῦ ἀπλῶς γένους ποιούμεθα τὸν λόγον, τὸν τοῦ γένους ἐφαρμόσαι δυνάμενον. οὐκ ἔστι δὲ
τοῦ καθολικωτάτου γένους εὑρεῖν γένος. οὕτω γὰρ οὐκ ἂν ἦν καθολικώτατον. γένους δὲ μὴ
ὄντος, οὐδὲ ὁρισμὸν εἶναι ἐνδέχεται. πᾶς γὰρ ὁρισμὸς, ἐκ γένους συγκείται καὶ διαφορῶν
συστατικῶν τὸ ὁριζόμενον. γένους δὲ μὴ ὄντος, οὐδὲ τὰς συστατικὰς διαφορὰς εἶναι ἐνδέχεται.
αἱ γὰρ συστατικαὶ διαφοραὶ τῶν εἰδῶν, αἱ ἀλλαὶ τῶν γενῶν εἰσὶ διαιρετικαὶ, ὡς προϊόντες
εἰσόμεθα. οὐδὲ ἄρα μὴ ἐστὶ γένος, τοῦ τοῦ οὐδὲ τὰς διαφορὰς τὰς συστατικὰς εἶναι ἐνδέχε
ται. μήτε οὖν γένους ὄντος, μήτε συστατικῶν διαφορῶν τὸ καθολικωτάτου γένους, οὐδὲ
ὁρισμὸν εἶναι τούτου ἐνδέχεται. πρῶτα μὲν οὖν διὰ τοῦτο οὐκέτι ὁρισμὸν τοῦ γένους
ἀποδοῦναι. ἔτι τὰ δὲ καὶ διότι ὁμώνυμον τὸ γένος. δεκαχῶς γὰρ λέγεται, ὡς ἐν
ταῖς κατηγορίαις μεθ' ἡμῶν. τῶν δὲ ὁμωνύμων ὅρους οὐκέτι ἀποδοῦναι, ἐπεὶ καὶ ὁμω-
νυμία μόνα τὰ τῇ πρᾶγμασι τοῖς ὑπ' ἀλλῶν σημαινομένοις διαφέρουτα. ὁ δὲ ὁρι-
σμὸς, οὐσία ἐστί. ὧν δὲ ὁρισμοὶ οἱ ἀλλοι, τούτων καὶ τὰ πράγματα τὰ ἀλλά. οὐκ ἄρα ἐν
δέχεται τῶν ὁμωνύμων ἕνα ποιόν ὁρισμὸν ἀποδοῦναι. ὅθεν καὶ δὴ περιγραφῆς ἀλλὰ ση-
μαίνομεν. ἐνδέχεται γὰρ καὶ τοῖς κατ' οὐσίαν διαφέροισι, τὰ ἀλλὰ συμβεβηκότα ὑπάρ-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

χν. ὡς πρὸς οὖν καὶ ταῦτα πολλοῖς οὐσῶν καὶ διαφόροις κατ' οὐσίαν τοῖς γένεσι, μία καὶ
ἡ αὐτὴ σχέσις ἀλλοῖς συμβέβηκε πρὸς τὰ προβεβλημένα αὐτοῖς ἤδη. καθ' ἣν τὰ μὲν,
γένη κέκληται. τὰ δ', εἴδη. διὰ ταῦτα οὖν ὁ πορφύριος οὐχ ὁρισμὸν ἡμῖν ἀπλῶς γένους,
ἀλλὰ περιγραφὴν ἀπεδέδωκεν, ἵνα κατὰ τῶν δέκα γενῶν αὐτῶν ἁρμόσῃ δυνήται. [πως δὲ τῶν
καὶ πρὸς ταῦτα ἡμῖν ἀπεκρίνατο. ὅτι δὲ τὰ ὁμώνυμα οὐχ ὁριζόμεθα, ὁ γὰρ ὁρισμὸς οὐσί-
αν σημαίνει, ἐκφανεῖ τιλάχιστον ὄνομα, διὰ τοῦτο περιγραφὴν ἀποδίδομεν. καὶ γὰρ ἡ περι-
γραφὴ, διὰ τῆς τῶν συμβεβηκότων συνδρομῆς τὴν περικειμένην αὐτοῖς οὐσίαν σημαίνει. ἡ δὲ
ὁμοιότης γὰρ ἄγει ἡμᾶς τῆς οὐσίας, ἣ ταῦτα συμβέβηκεν. ἐπεὶ οὖν μίαν περιγραφὴν τῶν
ὁμωνύμων ἀποδίδομεν, καὶ διὰ τῆς περιγραφῆς ἡ ὁμοιότης τῆς περικειμένης οὐσίας κρι-
νόμεθα, εὑρεθήσεται οὐ μόνον τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ πράγματα τὰ αὐτὰ, ὁπόσα ἄτο-
μα. εὑρεθήσεται γὰρ τὰ δέκα γένη ταῦτα. ἡ οὐσία. καὶ τὸ ποσὸν. καὶ τὸ ποιόν. καὶ τὰ ἄλ-
λα, οἷς ἔστι τὸ γένος ὁμώνυμον. ἡ μὲν ἀπορία, τοιαύτη. δυνάμεις δὲ αὐτὴν ἀρτίως προσα-
πελυσάμεθα, ἐνοῖς ἔχεται λέγομεν. ἐνδέχεται καὶ τοῖς διαφέρουσι κατ' οὐσίαν τὰ αὐτὰ συμ-
βεβηκέναι, καθ' ἃ καὶ ἡ περιγραφή. ὡς πρὸς οὖν καὶ τῆς δέκα κατηγορίας τὴν αὐτὴν
συμβέβηκε πρὸς τὰ ὑπὸ αὐτὰ σχέσιν ἀναδέξασθαι. ὥς γὰρ ἡ οὐσία πᾶν ἐκτικὴ οὖσα σώματος
καὶ ἀσωμάτου γένος αὐτῶν ἔχει ἐκφανῶς ἤδη ὄντα, οὕτω καὶ τὸ ποσὸν δύο ἤδη ἐν τοῦ συνε-
χοῦς καὶ τοῦ διωρισμένου πᾶν ἐκτικὸν ὄν, γένος αὐτῶν ἔχει. καὶ τὸ ποιὸν ὥσπερ τῶν πολλὰ
ἤδη πᾶν ἔχον, γένος αὐτῶν ἔχει. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ὥστε καὶ αὐτὴ σχέσις πάσας τὰς
κατηγορίας συμβέβηκε. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἤδη τῶν κατ' οὐσίαν διαφερόντων ἐνδέχεται
μίαν περιγραφὴν ἀποδίδοσθαι, καὶ μὴ τὰ αὐτὰ ποιεῖν τὰ περιγραφόμενα πράγματα. αὐτί-
κα γοῦν ἐν τοῖς δέκα γένεσιν ὅμοιον πρόσεστι τὸ κατὰ πολλῶν κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' οὐ κατὰ
τῶν αὐτῶν καὶ κατὰ τοσούτων. τὸ μὲν γὰρ, ἐτύχοι, κατηγορεῖται κατὰ τεσσάρων ἤδη. τὸ δ',
κατὰ τοσῶνδε καὶ τοσῶνδε. καὶ πάντα ὁμώνυμα ἔχει, καὶ κατὰ πολλῶν κατηγορεῖται. οὐ μὴν καὶ
τῶν αὐτῶν, καὶ τοσούτων. καὶ μὲν οὖν περιγραφὴ, λαμβάνεται καὶ ἐξ ἐτυμολογίας, καὶ ἐκ τῆς
τῶν συμβεβηκότων συνδρομῆς. καὶ καὶ κυρίως περιγραφὴ λέγεται. ἐξ ἐτυμολογίας μ, οἱ,
ἄνθρωπός ἔστι τὸ δυνάμει ἄνω ἀθρεῖν. καὶ τὸ ἀναθεωρεῖν ἀπὸ τοῦ ὤπατος. καὶ τὸ ἄνωθεν ἔχειν τοὺς
ὤπας. ἐκ συμβεβηκότων δ', οἱ, ἄνθρωπός ἔστι ζῶον ὀρθοπεῖ πεπτικὸν πλατυόνυ-
χον, ὡς ἔφθημεν ἤδη ἤδη πολλάκις. ὁ δ' ὁρισμὸς, καὶ ἐξ ὕλης λαμβάνεται, ὅς ὅτε ὁριζόμεθα
τὸν θυμοῦ ζέσιν τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος. καὶ ἐξ εἴδους, ὡς τὸ, ὄρεξιν ἀνταποδόσεως.
καὶ ἐκ τοῦ συναμφοτέρου, ὡς τὸ ζέσιν τοῦ περὶ τὴν καρδίαν αἵματος διὰ ὄρεξιν ἀντιπλυ-
τώσεως. καὶ ὅτε μὲν ἐξ ὕλης μόνης, καὶ ἐξ εἴδους μόνου ἔχοιμεν, ἀτελής ἔστιν. ὅτε δ' ἐκ τοῦ
συναμφοτέρου, τότε ἐστὶ τέλειος ὅρος, ἐπειδὴ τὸ συναμφότερον σύ. ἔστι δὲ τέλειος ὅρος, ὁ
ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν. ἐπεὶ γὰρ τὴν μὲν τῆς ὕλης τάξιν, τὸ γένος. τὴν δ'
τοῦ εἴδους, ἡ διαφορά. Τοῦτον τοίνυν τὸν ὅρον τὰ μέσα τῶν πραγμάτων ἐπιδέχεται.
οὔτε γὰρ τὰ πρώτιστα, οὔτε τὰ ἔσχατα γένη ἔχει. οὔτε μὴν συστατικὰς διαφορὰς,
ἀλλ' ἤδη. ⓓ, τὰ ἄτομα. ὅθεν καὶ αὐτῶν περιγραφὰς καὶ οὐχ ὁρισμοὺς ἀποδίδομεν. ⓔ, σω-
κράτης ἐστὶν υἱὸς σωφρονίσκου. ἀθηναῖος. φιλόσοφος. πρωτάγορας. φαλαικρός. γυ-

πός. καὶ ἔτι ἄλλο συμβέβηκεν ἄλλῳ. ὅσοι δὲ λέγουσι διαφορὰς εἶναι τὰ γνωστὰ τὰ
συστατικὰς, οὐκ ὀρθῶς λέγουσιν. οὐ γὰρ συστατικὰς εἶναι διαφορὰς, ἀλλὰ διαιρετικὰς. ἔστι
γὰρ τὸ συστατικὸν, πρεσβύτερον τοῦ συνιστάμενου. ὡς γὰρ καὶ πρόβατον χέος ἔστιν,
ἀλλ' οὐ συστατικὰ τινῶν διαφοραὶ, πολλῷ πρότερον τῶν γνωστὰ τινὰ ἐστὶ διαιρετικά. τὸ
τοῦ λογικοῦ καὶ τὸ θνητὸν συστατικὰ τοῦ ἀνθρώπου ὄντα, καὶ τὸ θνητὸν καὶ ἄλογον τοῦ
ἵππου, διαιρετικά ἐστι τοῦ γένους, λέγω τοῦ ζώου. τοῦτο γὰρ διαιρεῖται εἰς λογικὸν καὶ
ἄλογον, εἰς θνητὸν καὶ ἀθάνατον. καλῶς ἄρα εἴρηται ὅτι αἱ συστατικαὶ τινῶν διαφοραὶ,
πρεσβύτεραι ἀλλῶν εἶναι βούλονται. τοῦ γὰρ γνωστοῦ, πρεσβύτερον οὐδέν. τούτων
οὕτως ἐχόντων, ἐνίοτε τὴν τοῦ γένους τε καθόλου δίδασκαλίαν διὰ γραφῆς ποιεῖ-
ται, ὁρισμὸν ἄλλου ἀπολοῦσαι μὴ ἔχον. ἵνα δὲ μάθωμεν τίς ποτε ἐστὶν ἡ ἀπολυθεῖσα γρα-
φὴ, καὶ πόθεν ἔλαβεν, ἐκτέον οὕτως. ἅμα δὲ μαθησόμεθα, ὅτι οὐκ τύχῃ ὁ
πορφύριος τὰς πάντε τάξας φωνὰς παρέλαβεν, ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη πᾶσαν φω-
νὴν ἐκ μίαν τούτων ἀνάγεσθαι τῶν φωνῶν. Τῶν φωνῶν αἱ μὲν, ἐστὶν ἄσημοι, οἷον, κνάξ,
βλίτυρι. αἱ δὲ, σημαντικαί. αἱ τινες καθ' ἑνὸς λέγονται, ὡς ὅταν ἔπαιμεν πλάτω-
να καὶ σωκράτην, καὶ τινὰ τῶν καθ' ἕκαστα, καὶ πολλάκις. αὗται δὲ αἱ κατὰ πολλάκις,
οὐσιωδῶς κατηγοροῦνται, καὶ ἐπουσιωδῶς. καὶ αἱ οὐσιωδῶς, καὶ ἐν τῷ τί ἐστιν, καὶ ἐν τῷ ὁποῖόν
τί ἐστι. καὶ αἱ μὲν ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν, εἶδη καὶ διαφοραί. αἱ δὲ ἐν τῷ τί ἐστιν, καὶ τῶν διαφε-
ρόντων τῷ εἴδει, ὡς τὸ γένος, καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ, ὡς τὸ εἶδος. αἱ δὲ ἐπουσιω-
δῶς, καθ' ἑνὸς εἴδους κατηγορεῖται, ὡς τὸ ἴδιον, καὶ πολλάκις, ὡς τὸ συμβεβηκός.
καὶ ἐκ τούτων τῆς διαιρέσεως φαίνεται ὅτι ἀνάγκη πᾶσαν φωνὴν τὰς εἰρημένας πάντε
φωνὰς κεχῆσθαι. καὶ οὔτε πλείοσιν, οὔτε ἐλάττοσιν. εἰρήκαμεν γὰρ ὅτι τῶν φωνῶν αἱ
μὲν, εἰσὶν ἄσημοι. αἱ δὲ, σημαντικαί. καὶ τῶν σημαντικῶν, αἱ μὲν, καθ' ἑνὸς κατηγοροῦνται. αἱ
δὲ, καὶ πολλάκις. τῶν δὲ καὶ πολλάκις, τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ διαφορὰ, καὶ τὰ λοιπὰ
δύο. ἐπεὶ οὖν οὐσιῶν φωνῶν τῶν ἀσήμων, καὶ τῶν καθ' ἑνὸς λεγομένων, καὶ τῶν καὶ πολλάκις
νῶν, γένους λέγω, καὶ διαφορᾶς, καὶ εἴδους, καὶ ἰδίου, καὶ συμβεβηκότος, τῶν δύο ἀφαιρεθε-
σῶν φωνῶν, αἱ πάντε μόνῃ ἀπολείπονται. ἀφαιροῦνται μὲν γὰρ αἱ ἄσημοι, ὡς μὴ δὲν συμ-
βαλλόμεναι, μήτε γραμματικοῖς, μήτε ῥήτορσι. πολλῷ δὲ μᾶλλον φιλοσόφοις. ἐκβάλ-
λονται δὲ καθ' ἑνὸς, ἐπειδὴ μόριον ὑπάρχουσι. τὰ δὲ κατὰ μέρος, ἄπειρα καὶ ἀπερί-
ληπτα. οἱ δὲ φιλόσοφοι, ἐπιστημονικῶς πάντα ἐπιτελοῦντες ἐπίστασθαι. ὡς δὲ φασιν
οἱ πλάτων σὺν τῷ κρατύλῳ, ὅτι ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ τῆς ἐπίστασιν τινὰ ἡμᾶς καὶ ὁ-
ρον ἄγειν τῶν ζητήσεων. ἐπεὶ οὖν τὰ κατὰ μέρος πολλὰ ὄντα καὶ ἄπειρα ἐπιστήμην οὐ
ποιοῦσιν, αἱ δὲ καθ' ἑνὸς κατηγορούμενα τῶν μορίων κατηγοροῦν, ἐνίοτε ἐκβάλ-
λονται. καὶ λοιπὸν καταλείπονται αἱ πάντε φωναί. τὸ γένος. τὸ εἶδος. καὶ ἡμέτερον τού-
των διαφορά. τὸ ἴδιον, καὶ τὸ συμβεβηκός. ὑφ' ἃς φωνὰς εὑρήσεις ἅπαντα τὰ ῥηθέντα,
καὶ πᾶσαν ἄλλην φωνὴν, καὶ κίνησιν ἁπλῆς, καὶ ἄπορον. καὶ ταῦτα μὲν εἰρήκαμεν κεφαλαιωδῶς
ἐν τῇ διαιρέσει. τὸ δὲ πλατυκωτέρων ἀλλῶν ἀξιώσιν, ἐφ' ἑξῆς ἀξιεταστέον. τὸ μὲν φω-
νῶν, αἱ μὲν, εἰσὶν ἄσημοι, οἷον κνάξ, βλίτυρι. αἱ δὲ, σημαντικαί. καὶ οὐδεὶς ἡμῖν πεῖ τῶν

ἀσύμφωνος λόγος. λέγονται οὖν αἱ μὲν ἄσυμφοι, ἀκατηγόρητοι, ὡς μὴ κατά τινος φερόμενοι, καὶ λεγόμεναι. τῶν δὲ συμφωνικῶν, αἱ μὲν, καθ' ἑνὸς λέγονται φωναί, ὡς συνεχές τῆς, πολλάτων. αἱ δὲ, καὶ πολλόνων, ὡς τὰ γένη, καὶ τὰ εἴδη, καὶ αἱ διαφοραὶ, καὶ τὰ ἴδια, καὶ τὰ συμβεβηκότα. ἄρα φασὶ δὲ ὅτι πεῖ τῶν μυστικῶν οὐδεὶς λόγος τοῖς φιλοσόφοις. τῶν δὲ καὶ πολλόνων λεγομένων, αἱ μὲν, οὐσιωδῶς κατηγοροῦνται, ὡς τὰ γένη, καὶ αἱ διαφοραὶ, καὶ τὰ εἴδη. συμπληρωτικά γὰρ ἐστι τοῦ οὐσίας. αἱ δὲ, οὐκ οὐσιωδῶς, ὡς τὰ ἴδια, καὶ τὰ συμβεβηκότα. οὐ γὰρ συμπληροῖ τοῦτο τὴν τῶν ὑποκειμένων οὐσίαν. τῶν δὲ οὐσιωδῶς κατηγορουμένων, τὰ μὲν, καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει λέγεται, ὡς τὰ γένη, καὶ αἱ διαφοραί. τὰ δὲ, καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ, ὡς τὰ ἄτομα. ἄτινα διαφέρει ἀλλήλων, οὐ τῷ εἴδει, ἀλλὰ τῇ ὕλῃ, καὶ τῷ ἀριθμῷ. οἷον ὁ Ξάνθος ἵππος, καὶ ὁ Βαλίας. οὐδὲν γὰρ οὐ τῷ εἴδει διαφέροντιν ἀλλήλων, ἀλλὰ τῇ ὕλῃ, καὶ τῷ ἀριθμῷ. καὶ πάλιν. ὁ δέκα ἀριθμός, συγκείται ἐκ δέκα μονάδων. οὐ συγκεχυμένῳ, ἀλλὰ ἀλλήλων ἀπεκεχωρισμένῳ. εἰ γὰρ συνεχέον τὰ ἡμονάδες, οὐκ ἔχομεν ἐκ μονάδων λέγειν συγκεῖσθαι τὸν δέκα ἀριθμόν. καὶ τέως ἐκ τούτου ἔχομεν τὴν διαφορὰν, τοῦ τε εἴδους, καὶ τοῦ γένους, καὶ τῆς διαφορᾶς. διαφέρει γὰρ ἀλλήλων, τῷ τὸ μὲν εἶδος, καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖσθαι. τὸ δὲ γένος καὶ τὴν διαφορὰν, καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορουμένων. καὶ τὰ μὲν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, καὶ ποιεῖ τὸ γένος. ἐν τῷ τί δὲ ἐστι κατηγορεῖσθαι λέγομεν, ὅταν ἐρωτώμενοι τὸ, τί ἐστιν ἄνθρωπος, εἰπεῖν τύχοι εἰπόμεν ὅτι ζῷον. ὅπερ ἐστὶ γένος. ὥστε τὸ γένος, ἐν τῷ τί ἐστι λέγεται κατηγορεῖσθαι. τὸ δὲ ἐν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν ὑπάρχει, ὡς ὅταν ἐρωτηθέντες ὁ ποῖόν τί ἐστι ζῷον ὁ ἄνθρωπος, εἴπωμεν ὅτι λογικόν. ὅπερ ἐστὶ διαφορά. ὥστε ἐν τῷ ὁ ποῖόν τί ἐστιν ἡ διαφορὰ κατηγορεῖται. καὶ ἐν τούτοις ἀνεφάνη ἡμῖν καὶ ἡ τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς διαφορά. καὶ τοῦτο γὰρ ἀλλήλων διαφέροντι. καθὸ τὸ μὲν γένος, ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. ἡ δὲ διαφορὰ, ἐν τῷ ὁ ποῖόν τί ἐστι. τῶν δὲ μὴ οὐσιωδῶς λεγομένων, τὰ μὲν, ἑνὶ τινὶ ὑπάρχει εἴδει, ὡς τὰ ἴδια. τὰ δὲ, πολλοῖσιν, ὡς τὰ συμβεβηκότα. ἐκ τούτου οὖν τῆς διαιρέσεως, ἀνεφάνη ἡμῖν καὶ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος διαφορά. καὶ τοῦτο γὰρ διαφέρει. καθὸ τὸ μὲν ἴδιον, ἑνὶ εἴδει ὑπάρχει. τὸ δὲ συμβεβηκὸς, πολλοῖσιν. ἐκ τούτου γίνεται τῆς διαιρέσεως, δῆλον ὅτι ἀνάγκη πᾶσαν φωνὴν ἢ μίαν τοῦ τῶν τοῦ τε φωνῶν τυγχάνειν. καὶ ἅμα δῆλον ὅτι δύναται ἐκ τῆς προκειμένης διαιρέσεως τὸν ἑκάστου ὁρισμὸν ἤτοι περιγραφὴν ἀποδοῦναι, ἐκ λεγομένοις τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν ἑκάστου ἀποδοσιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐποίησε. φησὶ γὰρ ὅτι γένος ἐστὶ τὸ κατὰ πολλόνων καὶ διαφέροντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. τὸ μὲν γὰρ κατὰ πολλόνων, διακρίνει αὐτὸ τῶν ἀτόμων, ἐκείνων καθ' ἑνὸς λεγομένων. τὸ δὲ διαφέροντων τῷ εἴδει, διακρίνει αὐτὸ εἴδους καὶ ἰδίου. τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον, διακρίνει αὐτὸ καὶ διαφορᾶς καὶ συμβεβηκότος. καὶ ἡμεῖς μὲν οὕτω πλατυκώτερον ἀπεδώκαμεν τὴν διαίρεσιν, βουλόμενοι διδάξαι τὴν διαφορὰν τῶν φωνῶν, καὶ ὅτι πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ τῶν ἀριστοτέλους τάξεις μόνας τὰς τοῦ τε φωνὰς χρήσασθαι. καὶ οὔτε πλείοσιν, οὔτε ἐλάττοσιν. ἐπεὶ γὰρ οὐ πολλοῦ τῶν φωνῶν πασῶν, καὶ τῶν δύο ἐξαιρεθεισῶν, αἱ τοῦ τε μόνα ἐπιλείπουσιν. ὁ δὲ φιλόσοφος πορφύριος μὴ βουλό-

μθνος ἀπο δεξᾳ τοῦτο νῦν, διὰ τῆς πότε φωνῆς μόνας ἐχέτω τὸ ἄριστον ἥκης, ἀλ-
λὰ τὴν διαφορὰν μόνην τῶν πότε σημαντικῶν φωνῶν, ἑτεροῖον ποιοῦμεν τὸ διά-
ρεσιν λέγει οὕτως. τὸ σημαντικῶν φωνῶν, ἃ μ, καθ' ἑνὸς λεγόμενα. ἃ γ, κ πολλόνων.
κ λίμπανε γὰρ τὸ ἀνώτερον μέρος τὸ διαιρέσεως. καθ' ἑνὸς μ κατηγορῶνται, ὡς
τὰ ἄρμα. ᾧ, σωκράτης. πλατ. ἀλκιβιάδης. τὸ γ κ πολλόνων, ἃ μ, κ διαφερόν-
των τῶ ἤδει. ἃ γ, κ διαφέρον τὸ τῶ ἀριθμῶ. καὶ κ διαφέρον τὸ τῶ ἤδει κατηγορῶν-
ται, καὶ τὸ ζῶον, καὶ ἡ διαφορὰ, καὶ τὸ συμβεβηκός. καὶ γὰρ τὸ ζῶον, οἱ τὸ ζῶον, κατηγορεῖται
κ πολλῶν ἤδῶν. οἱ, ἀνθρώπου, καὶ ἵππου, καὶ κυνός. καὶ ἡ διαφορὰ γ, οἱ τὸ λογικόν, κα
τηγορεῖται καὶ κ ἀγέλων, καὶ κ ἀνθρώπων. καὶ τὸ θνητὸν κ ἀλόγων, ἵππου τε καὶ ἄλλων
ζώων. καὶ τὸ συμβεβηκός γ, κ πολλῶν ἤδῶν κατηγορεῖται. κατά τε λευκότητος, καὶ
μελανίας. καὶ κ τοῦ ἑστάναι, καὶ τοῦ καθέζεσθαι. τῶν δὲ κ διαφερόντων τῶ ἀριθμῶ,
ὑπάρχει τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἴδιος. τῶν γὰρ κ διαφερόντων τῶ ἤδει κατηγορουμένῳ, τὰ μ,
ἐν τῶ τί ἐστι κατηγορεῖται. τὰ γ, ἐν τῶ ὁποῖόν τί ἐστι, καὶ πῶς ἔχον ἐστί. καὶ ἐν μὲν τῶ τί ἐστι,
τὸ ζῶον. ἐν γ τῶ ὁποῖόν τί ἐστιν, ἡ διαφορὰ, καὶ τὸ ἀχώριστον συμβεβηκός. ἐν δὲ τῶ πῶς
ἔχον ἐστί, τὸ χωριστὸν συμβεβηκός. ὅρωτώμενοι γὰρ πῶς ἔχει ὁ πλάτων, φαμὲν ὅτι ὑμ-
νεῖται, καὶ νοσεῖ, καὶ κάθηται, καὶ ἵσταται. καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἄξιον γ ἀπορῆσαι, τί ἐστὶν φωνὴν ὡς
ζῶον ἀνάγεται ἃ ἄρμα μόνα πότε φωναί, τὸ γ ζῶον ἐπὶ πάσας ἀνάγεται, ἔστι τῶν γε-
νικωτάτων ζῶων ζῶον, ὁ πορφύριος. φαμὲν οὖν ὅτι, οὐχ ὡς παράμαλλα τὰ ζῶα ἀνάγε-
ται ἐπὶ πάσαν τὴν διαίρεσιν, ἀλλ' ὡς φωνά. ὡς μόνον τὰ παράμαλλα ζωικώτατα, οὐκέτι
ἐπί τι κοινότερον ἀνάγεται. Τῶν γὰρ κατηγορουμένων, τὰ μὲν, καθ' ἑνὸς λέγεται μό-
νον, ὡς τὰ ἄρμα. Διὰ τούτων δηλοῖ πῶς ἡ ἀπορθεῖσα τοῦ ζῶου ὑπογραφὴ, χωρίζει
ἀπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. Καὶ τὸ οὗτος καὶ τὸ τοῦτο. Καὶ γὰρ καὶ ταῦτα μυρικὰ ὑπάρχει.
καθ' ἑνὸς γὰρ μόνου λέγεται. δεικνύοντες γὰρ φαμὲν, τοῦτο, καὶ ἐκεῖνο, καὶ τὸ ἄλλο. καὶ κα-
λῶς οἱ φιλόσοφοι κ τῶν μυρικῶν ἤγαγον τὸν λόγον τοῦτον. ταῦτα γὰρ καὶ τῇ δείξει καὶ τῇ
ἀφαιρέσει ἐπὶ πολλοῦσιν. οὐ γὰρ καθόλου ἄνθρωπος, καὶ τὸ καθόλου ζῶον, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ
καθόλου ἐν τῶ δημιουργῶ ὄντα, οὔτε τῇ δείξει, οὔτε τῇ ἀφαιρέσει ἐπὶ πολλοῖς. κα-
λῶς οὖν τὰ καθέκαστα ἐπὶ τὴν δεῖξιν ἀνήγαγον. οὐ γὰρ τὰ καθόλου. ἄρμα γ λέγεται
ταῦτα, ἐπεὶ οὔτε μένεται οὔτε ἅς ὁμοφωνῇ, οὔτε ἅς ἀνομοφωνῇ, ὥσπερ τὰ ζῶα, καὶ τὰ
ἤδη, ἀλλ' ἅμα τῇ τομῇ φθείρεται. τὸ γὰρ ἐν ἐμοὶ ζῶον, οὐκ ἔστι ποιόν, ἀλλ' ἐν ἐμοὶ πυ-
γέγραπται. ὁμοίως καὶ τὸ λογικόν, καὶ τὸ ἐκ πάντων σύγκριμα ὁ ἄνθρωπος πυῶρισται.
Καὶ τὰ συμβεβηκότα ποιῶς, ἀλλὰ μὴ ἰδίως τινί. Οἷον, ἡ λευκότης, καὶ ἡ μελανία. Τὰ
γὰρ μυρικὰ, οὐκ πολλόνων λέγεται. οἱ, ἡ ἐν τῶδε τῶ σώματι λευκότης, καὶ ἡ ἐν τῶ ὀλυμπιονί-
κῃ, ἀφ' ἧς ἄλλον ἡ πρόφασις ἐπέγω. καὶ γὰρ ἄλλῃ ἄλλῳ μόνῳ ὑπῆρχεν. ἄλλῃ γὰρ καὶ ἄλλῳ μό-
νῳ, πῶς ἄχεν ἄλλον καὶ ἄλλῃς ἐπιγῶνα. διὰ τοῦτο οὖν ἄρα τὰ ποιῶς συμβεβηκότα,
ἀλλὰ μὴ ἰδίως τινὶ ὑπάρχοντα. ἄρα τὰ καθόλου, καὶ μὴ τὰ μυρικά. Ἔστι γ ζῶον μὲν, οἱ,
τὸ ζῶον. ἄλλος γ, ᾧ, ὁ ἄνθρωπος. Ἐσκιαγραφῆ μόνον οἷόν τινα πεῖ ἄλλων ποιᾶ τὴν τ
διδασκαλίαν, διὰ παραδείγματος ἕκαστον ἡμᾶς διδάσκων τῶν πότε. Τῶν μὲν οὖν
καθ' ἑνὸς μόνου κατηγορουμένῳ διαφέρει τὰ ζῶα, τῶ ταῦτα κ πολλόνων λέγεσθαι.

Διὰ τούτων δείκνυσι πῶς ὁ παραδοθεὶς ὁρισμὸς τοῦ γένους, κατὰ τὴν παραγραφὴν, χωρίζει τὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων. κατηγορεῖται μὲν γὰρ τὸ γένος καὶ πολλόνων καὶ διαφερόντων, οὐ μόνον τῷ ἀριθμῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ εἴδει. τὸ δὲ εἶδος, καὶ διαφερόντων μόνον τῷ ἀριθμῷ. ὡς τε οὖν δεῖξαι πῶς εἰκάζεται φωνὴς τὸν ὁρισμὸν, κατὰ τὴν παραγραφὴν οὕτως. ὅτι γένος μέν ἐστι, φωνὴ σημαντικὴ καὶ πολλόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει σὺν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένη. διαφορὰ δὲ ἐστι, σημαντικὴ φωνὴ, καὶ πολλόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει σὺν τῷ ὁποῖον τί ἐστι κατηγορουμένη. εἶδος δὲ, φωνὴ σημαντικὴ, καὶ πολλόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ, σὺν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένη. ἴδιον δὲ ὑπάρχει, φωνὴ σημαντικὴ ἐποιοῦσα κατὰ ἑνὸς εἴδους κατηγορουμένη. συμβεβηκὸς δὲ ἐστι, σημαντικὴ φωνὴ ἐποιοῦσα κατὰ πολλόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει σὺν τῷ ὁποῖον τί ἐστιν, καὶ σὺν τῷ πῶς ἔχον κατηγορουμένη. Τὸ δὲ ζῷον γένος ὂν, ἀνθρώπου, καὶ ἵππου, καὶ βοὸς, κατηγορεῖται. οἱ διαφέροντοι καὶ τῷ εἴδει ἀλλήλων, καὶ οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον. Ἰστέον δὲ ὅτι, τὰ τῷ εἴδει διαφέροντα ἀλλήλων, καὶ τῷ ἀριθμῷ διαφέροντοι. τὰ δὲ τῷ ἀριθμῷ διαφέροντα, οὐκέτι καὶ τῷ εἴδει. οὐ γὰρ ἀντιστρέφει ὁ λόγος. εἴδεται γὰρ δῆλον, ὅτι τὸ ταὐτὸν εἴδει ὑπάρχει. καὶ γὰρ τῷ γένει ἐστὶ ταὐτὸν, καὶ τῷ εἴδει, καὶ τῷ ἀριθμῷ. καὶ τῷ γένει μένει ταὐτὸν, ὡς ἄνθρωπος. ἵππος. κύων. βοῦς. ταὐτὰ γὰρ τῷ γένει ταὐτὸν ὑπάρχει. ἅπαντα γὰρ ζῷα εἰσι. τῷ δὲ εἴδει ταὐτόν ἐστιν, ὡς θεὸν, καὶ πλάτων, καὶ ἀλκιβιάδης. οὗτοι γὰρ οἱ ἄνθρωποι σὺν τῷ εἴδει ὑπάρχουσι. τῷ δὲ ἀριθμῷ ταὐτόν ἐστιν, ὡς ἄνθρωπος, καὶ βροντὴ, καὶ ὡς ξίφος, καὶ μάχαιρα. εἴδοιν τὸ ταὐτὸν ἑτερόν ὑπάρχει, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ ἕτερον ἑτερόν ὑπάρχει. καὶ γὰρ τῷ γένει τινὰ διαφέρει καὶ ἕτερα εἴδη ἀλλήλων, καὶ τῷ εἴδει, καὶ τῷ ἀριθμῷ. καὶ τὰ μὴ τῷ γένει διαφέροντα ἀλλήλων, πάντως καὶ τῷ εἴδει διαφέρουσι, καὶ τῷ ἀριθμῷ. οἷον, τῷ γένει διαφέρει ἀλλήλων, ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ λευκόν. ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος, ζῷον ὑπάρχει. τὸ δὲ λευκόν, ποιόν. ἀμφὶ δὴ καὶ τῷ εἴδει. ἄλλο γὰρ εἶδος ἀνθρώπου, καὶ ἄλλο λευκοῦ. ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος, εἶδός ἐστι τοῦ ζῴου, γένους ὄντος. τὸ δὲ λευκόν, εἶδός ἐστι τοῦ ποιότητος καὶ τοῦ χρώματος. ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ ἀριθμῷ. ὁ γὰρ ἀνθρωπος ἄνθρωπος, ὁ Σωκράτης, ἕτερός ἐστι τοῦ πλάτωνος. ὡς τε οὖν καλῶς εἰρήκαμεν ὅτι τὰ τῷ γένει ἀλλήλων διαφέροντα, καὶ τῷ εἴδει διαφέρουσι, καὶ τῷ ἀριθμῷ. τὰ δὲ τῷ εἴδει διαφέροντα, διαφέρει μὲν πάντως τῷ ἀριθμῷ. οὐκέτι δὲ καὶ τῷ γένει. οἷον, ἄνθρωπος. ἵππος. ταῦτα γὰρ διαφέρει ἀλλήλων τῷ εἴδει. ἄλλο γὰρ εἶδος ἀνθρώπου, καὶ ἄλλο ἵππου. ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ ἀριθμῷ. ἄλλη γὰρ ὕλη ἵππου, καὶ ἄλλη ἀνθρώπου. οὐ μὴν καὶ τῷ γένει διαφέρουσιν. ἀμφότερα γὰρ ζῷα ὑπάρχει. τὰ δὲ τῷ ἀριθμῷ διαφέροντα, οὔτε πάντως τῷ εἴδει, οὔτε τῷ γένει διαφέρουσιν ἀλλήλων. διαρρήδην εἴρηται, οἱ διαφέρουσι καὶ τῷ εἴδει ἀλλήλων, ἀλλ' οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον. ὡς δῆλον ὄντος, ὅτι τὰ διαφέροντα τῷ εἴδει ἀλλήλων, καὶ τῷ ἀριθμῷ πάντως διαφέρει. Τῆς δ' αὖ διαφορᾶς καὶ τῶν κοινῶς συμβεβηκότων, διαφέρει τὸ γένος. Τῶν διαφορῶν φησὶ καὶ τὸ καθόλου συμβεβηκότων διαφέρει τὸ γένος, τῷ ταὐτὰ μὴ, σὺν τῷ ὁποῖόν τί ἐστιν, καὶ πῶς ἔχον ἐστὶ κατηγορεῖται. τὸ δὲ γένος, σὺν τῷ τί ἐστιν. τὸ δὲ σὺν τῷ τί ἐστι κατηγορουμένῳ διαφέρει τὸ γένος. τὸ μὴ εἶδος, ὅτι ἐκείνο μὴ, καὶ πολλόνων καὶ διαφέρον τὸ τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖται. τοῦτο δὲ, καὶ πολλόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει, οἷον, τὸ γένος. τοῦ δὲ εἴδους, ὅτι τοῦτο μὲν, ἑνὶ εἴδει ἁρμόζει. τὸ δὲ γένος, πολλοῖς

ἄδεσιν. ὥστε τὸ μὴ κατὰ πολλόνων λέγεσθαι τὸ γένος, διαστέλλει ἀπὸ τῶν καθ' ἕνος
μόνου τῶν ἀγόμενον κατηγορουμένων. ὃν οὖν τρόπον δείκνυσι πᾶς ἕκαστον τῶν παρειλημμένων
τὴν τοῦ γένους ἐπιγραφὴν δεόντως ἐφαρμόττει. οὐκ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀλλ' ἐν τῷ ὁ
ποῖον τί ἐστιν, καὶ πῶς ἔχον κατηγορεῖται. καὶ διαφορὰν καὶ τὰ συμβεβηκότα, οὐ μόνον
ἐν τῷ ὁ ποῖόν τι κατηγορεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πῶς ἔχον. ἐρωτηθέντες γὰρ πῶς ἔχει
σωκράτης, ἀποκρινόμεθα κυμαίνει, κινεῖται. ἃ γὰρ ἄμα διαφορά, πρὸς τοῖς συμβεβη
κόσιν ἐστίν. οἷον, τὸ σιμόν. τὸ γρυπόν. καὶ τὸ φαλακρόν. τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι, χω
ρίζει ἀπὸ τῶν διαφορῶν, καὶ τῶν κοινῶν συμβεβηκότων, οὐκ ἐν τῷ τί ἐστιν, ἀλλ' ἐν τῷ ὁ
ποῖον τί ἐστιν, καὶ πῶς ἔχον κατηγορεῖται ἕκαστον ὧν κατηγορεῖται, ἐν τῷ ὁ ποῖον τί ἐστιν καὶ
διαφορὰ κατηγορεῖται. ἐν δὲ τῷ πῶς ἔχον, τὰ κοινῶς συμβεβηκότα. φασὶ δέ τινες
ὅτι ἐπὶ καὶ πῶς ἔχον, παραλαμβάνει καὶ τὰ ἰδίως τινὶ συμβεβηκότα. λέγομεν οὖν ὅτι, ἐπὶ
καὶ ἐν τῷ πῶς ἔχον κατηγορεῖται καὶ ἄλλα, ἀλλ' ὅμως τῶν καθ' ἑνός ἐστι κατηγορουμέ
νων. ἐκεῖνον δ' αὖ ἐχώρισε τὸ γένος, ἀρκικῶς, τὸ μὴ κατὰ πολλόνων λέγεσθαι τὸ γένος, διά
στελλει ἀπὸ τῶν καθ' ἑνὸς μόνου καὶ τῶν ἀγόμενον κατηγορουμένων. Οὐδὲν δὲ κω
λύει τοιούτου δὲ ἐλλείπειν καὶ ἐπὶ τὸ γένος ἐκθέσει τῆς ἐπιγραφὴν τῆς ἐννοίας. Οἱ ὁρισμοὶ
βούλονται καὶ μόνῳ ἐφαρμόζειν τῷ πράγματι, καὶ ὅλον ἀπὸ παραλαμβάνειν. διὰ τοῦτο γὰρ
καὶ ὁρισμοὶ λέγονται, ὡς παραλαμβάνοντες τὸ ὁρισθὲν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὁρῶν με
τειλημμένοι. μόνοι δὲ οἱ ὁρισμοὶ ἀσύμμετροι εἰσὶ δύο τρόποις. καὶ παρεύοντες, καὶ ἐλλέ
πουντες. καλῶς γὰρ εἴρηται τοῖς φιλοσόφοις, ὅτι ἑκάστη συμμετρία μία τις οὖσα, δύο
ἔχει ἀμετρίας παρακείμενας. οὕτω γὰρ καὶ ἡ δικαιοσύνη. μία μέν τις ὑπάρχει ἀρετὴ, παρά
κειται δὲ αὐτῇ ἡ μειονεξία, καὶ ἡ πλεονεξία. καὶ μειονέκτης μέν ἐστιν, ὁ ἧττον τοῦ δέ
ου τοῖς ἑαυτῷ τι παρὰ ποιῶν. πλεονέκτης δὲ, ὁ πλέον τοῦ δέοντος. καὶ πάλιν ἡ ἀνδρία ἀρε
τὴ ὑπάρχει. παράκειται δὲ αὐτῇ, ἥ τε δειλία, καὶ ἡ θρασύτης. ἀλλὰ δὴ καὶ ἡ σωφροσύνη ἀρε
τὴ ὑπάρχει. παράκειται δὲ αὐτῇ, ἥ τε ἀναισθησία, καὶ ἡ ἀναισθησία. καὶ ἀναίσθητος μέν ἐστιν, ὁ ἧττον
τοῦ κινδύνου. ἀναίσθησος δὲ, ὁ μᾶλλον καὶ ἀτάκτως κινδύνου. ἀλλὰ δὴ καὶ ἡ φρόνησις ἀρε
τὴ δὲ. παράκειται δὲ αὐτῇ, ἥ τε ἀφροσύνη, καὶ ἡ ὑπερηφανία. ὡς περ οὖν ἐπὶ τούτων ἔχει,
οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ. ἐκεῖνος γὰρ ἐστιν ὅρισμος ὁρισμὸς, ὁ περιορίζων μὲν τὸ οἰκεῖον πρᾶγ
μα, καὶ μηδὲν ἔξω αὐτοῦ καταλιμπάνων. τῶν δὲ παρακειμένων μηδὲν ἀφαιρούμενος.
παράκειται δὲ τούτῳ ὡς περὶ τὰς ἄκρας ἀρετὰς, ἥ τε ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ἔλλειψις, ὡς ἤδη
εἴρηται. καὶ παρεύοντες μὲν, ποιοῦσι τὰ πράγματα ἐλλείποντα. ἐλλείποντες δὲ,
ποιοῦσι παρεύειν. οἷον, ὁ τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμός ἐστι, ζῷον λογικὸν θνητόν. καὶ οὗτος ὁ ὁρι
σμὸς χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ παραλαμβάνει πάντας τοὺς ἀν
θρώπους. ἐλλείπει δὲ, ποιεῖ τὸ πρᾶγμα παρεύειν. ζῷον θνητόν. οὐ μόνον γὰρ ὁ
ἄνθρωπος ζῷον θνητὸν, ἀλλὰ καὶ ἵππος, καὶ κύων, καὶ ἄλλα πολλά. πάλιν δὲ παρεύων,
ποιεῖ τὸ πρᾶγμα ἐλλείπειν. ζῷον λογικὸν θνητὸν γραμματικόν. οὐκέτι γὰρ πάντας
ἀνθρώπους παραλαμβάνει, ἀλλὰ μόνους τοὺς γραμματικοὺς. καὶ τοῦτο ἀνάγκης. σωθε
τέον γὰρ καὶ ὁμόλογα τὰ πράγματα, μᾶλλον τεινοῦντα. ἀπολυτέρα δὲ ὄντα, μᾶλλον ἀλλοτρία
ἐκτείνεται, καὶ μᾶλλον ἀλλόλωνα φέρεται. ἅτε δὲ πλησιέστερα ὄντα τῆς πρώτης ἀρχῆς

καὶ ἀναιρεῖς πᾶσι. διὰ τοῦτο τὸ μὲν ζῷον, ἅπερ καθ' ἅπαντα πολλάκις φέρεται. σωματικὸν ὑπὸ τῶν λογικῶν, ἐπὶ πλείστων. τὸ δὲ λογικὸν ζῷον τῶν θνητῶν σὺν ἀναζόμενον, ἔτι ἐλάττονα πεῖραν ἔχει. ἔτι δὲ προστεθεῖσα καὶ τὸ γραμματικόν, ἔτι μυριακὸν προσγίνεται. ὥστε ἐλλείποντες μὲν οἱ ὁρισμοί, ποιοῦσι τὰ πράγματα πλείστου. πλείστου δὲ, ἐλλείπων. ταῦτα οὖν ἐπιμαρτυρόμενος ὁ πορφύριος, φησὶν ὅτι ὁ ἀπροσδιόριστος τῶν γένους ὁρισμὸς, καὶ ἡ ἀπόφασις, τῶν δύο τοῦ ἀπαλλάττει, τῶν κακιστόντων τοὺς ὁρισμούς. οὔτε γὰρ πλείστου ποιεῖ ἐλλείπειν τὸ πρᾶγμα, οὔτε ἐλλείπων πλείστου. εἴρηται ὅτι ἐπιπλέον τὰ γένη. τὰ μὲν, πρὸ τῶν πολλῶν. τὰ δὲ, ἐν τοῖς πολλοῖς. τὰ δὲ, ἐπὶ τοῖς πολλοῖς. ἀκόλουθον γὰρ καλεῖται, καὶ συνοικειωτικὰ, ὅσα ἐν τῇ διαιρέσει τὰ κεφάλαια. προκείται τοῖς πορφυρίου διδάξαι περὶ γένους, οὔτε περὶ τῶν πρὸ τῶν πολλῶν, οὔτε περὶ τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐπὶ τοῖς πολλοῖς, τουτέστι περὶ τῶν συνοικειωτικῶν. διὰ τοῦτο τοίνυν φησὶν ἀπόφασιν τῆς συνοίας, τουτέστι τοῦ συνοικειωτικοῦ γένους. συνοικειωτικὸν γένος ἐστὶ, καθ' ἣν ὁμοιότητα λαμβάνοντες τὰ πράγματα πρὸς ἀλλήλα ὁριζόμεθα. οἱ, λαμβάνομεν τὴν οἰκείαν διάνοιαν τὸν ἄνθρωπον, ἢ πρὸς ἀλλήλα ἀνακομιζόμεθα λέγοντες, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῷον λογικὸν θνητόν. φησὶν οὖν ὁ πορφύριος, ὅτι ταύτης τῆς συνοίας οὐ δεῖται βάθος οὐδὲ ἐλλείψεις ἔχει τοῦ γένους ἀπόφασις.

ΠΕΡΙ ΕΙΔΟΥΣ.

Τὸ εἶδος, λέγεται μὲν ἐπὶ τῆς ἑκάστου μορφῆς καθ' ἑαυτό. Πεπλήρωται δὲ περὶ τοῦ γένους λόγος. δευτέραν οὖν τάξιν ἔχουσιν ἐν τούτοις αἱ διαφοραί. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ γένος ἐστὶ τὸ εἶδος πρότερον ἀμφίσβητεῖται, ἀναμφίβολα τοῦτο ἐστὶ, διαρρήδην τὸ εἶδος τῶν διαφορῶν προτάττει. οὐ διὰ τὴν φυσικὴν τάξιν, ἀλλὰ διὰ τὴν διδασκαλικὴν ἀκολουθίαν. ἐπὶ ὅτι ἐν τῇ τοῦ γένους διδασκαλίᾳ, ἐμνημόνευσε καὶ τοῦ εἴδους. καὶ ἔδει μὴ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀνενόκτον τοῦτο εἶναι τὸν ἀκροατήν. τῷ δὲ εἴδωθότι καὶ ἐπὶ καινὸν χρῶμαι, ἀπαριθμεῖται πρότερον τὰ σημαινόμενα τοῦ εἴδους πάντα. εἶτα οὕτως προσδιορίζεται περὶ ποίου ποιεῖται τὸν λόγον. εἰσὶ γὰρ ἕτερα σημαινόμενα τοῦ εἴδους, περὶ ὧν οὐ πρόκειται λέγειν, ἀλλ' ἑκάστα καταριθμεῖται τοῦ εἴδους τὰ σημαινόμενα, τὰ πρὸς τὴν λογικὴν ἁρμόζοντα πραγματείαν. λέγει οὖν ὅτι δίχα ὑπάρχει τὸ σημαινόμενον τοῦ εἴδους. εἶδος μὲν γὰρ λέγεται, καὶ ἡ ἑκάστου μορφή. καθὸ σημαινόμενον λέγομεν τοῦ εἴδους τὸ εἶδος τε καὶ συστελλόμενος. εἶδος δὲ λέγεται, καὶ τὸ ἄτομον τὸ γένος τὸ ἀπλῶς, καὶ οὐ τὸ γένος ἐν τῷ ἐστὶ κατηγορεῖται. ἀλλ' οὗτος ὁ ὁρισμός ἐστι, καὶ τοῦ εἴδικωτάτου εἴδους, καὶ τοῦ μὴ εἴδικωτάτου. λέγεται δὲ καὶ ἁπλῶς εἶδος, τὸ κατὰ πολλῶν καὶ διαφέρον τῶν ἀριθμῷ, ἐν τῷ ἐστὶ κατηγορούμενον. ἐπειδὴ δὲ τὰ τὸ ὄνομα τοῦ τῶν σημαινόμενα, λέγω δὴ τὸ μὴ εἴδικωτάτου εἴδους καὶ εἴδικωτάτου φανερὰ σαφῆ ὑπάρχοντι τῇ νοῇ σύνθεσιν, προϊόντος τοῦ λόγου, σαφηνίζει ἀπὸ προχειρίζομενος τὴν κοινοτέραν τῶν κατηγοριῶν. λέγω δὴ τὴν οὐσίαν, ἥτις αὐθυπόστατον ὑπάρχει πρᾶγμα, καὶ γνωστὸν τὸν γένος. αἱ γὰρ ἄλλαι κατηγορίαι, συμβεβηκότα ἀλλήλοις ὑπάρχουσιν. εἰ γὰρ πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἐν τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχουσι καὶ ἐν ἀλλήλοις θεωρεῖται, καὶ χωρὶς ἀλλήλων συστῆναι

οὐδὲν αὐτῷ, δῆλον ὅτι ἡ μὲν οὐσία, ἀφῃρέθη πάντως ἐξ αὐτῆς. ἡ δὲ ἄμα καὶ συνεκκατηγορία, συμ-
βεβήκασιν αὐτῇ. λαμβάνεται τὴν οὐσίαν, ἡ πολλάκις αὐτῆς σειρὰν ποιοῦσιν. ὅτι τῆς
οὐσίας, ἡ μέν ἐστι σῶμα. ἡ δὲ, ἀσώματον. καὶ τοῦ σώματος, ἡ μέν ἐστιν ἔμψυχον. ἡ δὲ,
ἄψυχον. καὶ τοῦ ἐμψύχου, ἡ μὲν, ζῶον. ἡ δὲ, φυτόν. ἡ δὲ, ζωόφυτον. καὶ τοῦ ζώου, ἡ
μὲν, λογικόν. ἡ δὲ, ἄλογον. καὶ τοῦ λογικοῦ, ἡ μὲν, ἄγγελος. ἡ δὲ, ἄνθρωπος. ἡ δὲ, δαί-
μων. ἐν τούτοις οὖν γνωριζόντων μὲν γένος ἡ πρώτη ἐστὶν οὐσία. ἐξαιρετόντων δὲ, ὁ ἄνθρω-
πος. τὰ δὲ μέσα, γένη καὶ εἴδη καλοῦνται, καὶ εἴδη. εἴδη μὲν, τῶν πρὸ αὐτῶν. γένη δὲ, τῶν
μετ' αὐτά. ὁμοίως μὲν οὖν καὶ τὰ εἴδη, τάτε ἐξαιρετόντα τὰ καὶ τὸ ὑπόκειμενα, καὶ πρότε-
ρα ἐπιγραφὴν εἶχε, καὶ λέγουσα εἴδος εἶναι τὸ γένος ἐπιτροπικός, καὶ οὐ τὸ γένος ἐν
τῷ εἴδει ἐστὶ κατηγορεῖται. τοῦ γὰρ τῶν ἐπιγραφῶν ἑκατέρα, τῷ μὲν ἐπικειμένῳ, καὶ ἀπὸ
τῶν λοιπῶν. τῇ δὲ θέσει, μόνον ἀλλήλων διαφέρουσι. πολλὰ γὰρ καὶ ἅμα πράγματα, ἅ-
τινα τῷ μὴ ἐπικειμένῳ, ταῦτά ἐστι. τῇ δὲ θέσει, διάφορα, ὡς καὶ ἀνάβασίς τε καὶ κατάβα-
σις. τούτοις γὰρ τοῖς πράγμασιν, ἐπίκειται μὲν τὸ αὐτὸ, κλίμαξ. διαφέρει δὲ ἡ ἀνάβα-
σις τῆς καταβάσεως τῇ θέσει μόνῃ. ὅτι ἡ μὲν κατάβασις, ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κά-
τω οὖσα, κάθοδος ὑπάρχει. ἡ δὲ ἀνάβασις, ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω, ἄνοδος. καὶ τὸ σπέρ-
μα δὲ καὶ ὁ καρπὸς, τῷ μὴ ἐπικειμένῳ, τὰ αὐτά ἐστι. τῷ λόγῳ δὲ καὶ τῇ θέσει, διάφορα. ὡς-
περ οὖν ἐπὶ τούτου θέσις, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ διπλοῦ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ εἴδους. διαφέρου-
σι γὰρ ἀλλήλων, τῷ τὴν μὲν, ἀπὸ τῶν γένους ἄρχεσθαι, λέγειν δὲ τὸ εἶδος. τὴν δὲ ἑτέραν,
ἀπὸ τοῦ εἴδους μὲν ἄρχεσθαι, λέγειν δὲ τὸ γένος. ὥστε οὖν καὶ ταῦτα τῇ θέσει μόνῃ διά-
φορα ἀλλήλων. τῷ δὲ ἐπικειμένῳ, ταῦτά ἐστιν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν
μεταπαιδευομένου τοῦ εἴδους, διὸ τὸ ὁμοιότητα τὰ ἐν πρὸς τὰ πρὸς τοῖς φιλοσόφοις. ὡς γὰρ
τὸ εἶδος ἀπὸ τῆς μορφῆς τῆς ἐπιπεδωθείσης τῶν μερῶν, οὕτω καὶ τὰ πρὸς τοῖς φι-
λοσόφοις τῶν κ' μέρος. τὸ δὲ εἶδος, λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ τῆς ἑκάστου μορφῆς. ὡς γὰρ ἐπὶ
τοῦ γένους πρὶν διδάξαι τί τε ἐστὶ γένος καὶ ποῖόν τι, τὴν ὁμωνυμίαν ἀπὸ τοῦ διεστείλα-
το, καὶ πρῶτον τοῦ ὄντος οὐ προέκρινε ἀλλὰ ἐδίδασκε σημαινομένων τοῦ γένους, εἶδος οὕτω
τοῦ προκειμένου, τὴν ἀλόγου ῥόπου καὶ ἐν ταύτῃ τὴν ὁμωνυμίαν πρότερον διά-
στελλεται, εἶδος οὕτω ποῖόν ἐστιν εἶδος λέγει, καὶ ποῖον ἀλόγου τὸ σημαινόμενον. λέγεται
δὲ εἶδος, καὶ τὸ ἐπὶ τὰ ἀπολυθέν γένος, καθὸ ἐξῴθαμεν λέγειν. τὸν μὲν ἄνθρωπον, εἶδος τοῦ
ζώου γένους ὄντος τοῦ ζώου. τὸ δὲ λευκόν, τοῦ χρώματος εἶδος. τὸ δὲ ῥίγωνον, τοῦ σχή-
ματος εἶδος. εἰρηκὼς τὰ σημαινόμενα τοῦ εἴδους, καὶ πεῖσον πρόκειται ἀλλῶ λέγειν, νῦν
ὡς ἐν παραδείγματι τὸ προκείμενον τοῦ εἴδους σημαινόμενον διδάσκει, πῶς ἐπὶ τὸ γέ-
νος ἀνάγεται τὸ εἶδος. λαμβάνει γὰρ τὸ ῥίγωνον, καὶ τὸ σχῆμα. τὸ μὲν σχῆμα, ὡς γένος. τὸ δὲ
ῥίγωνον, ὡς εἶδος. ἐπιλαμβάνονται δὲ τινες ἀλόγου ὡς μὴ κυρίως εἰρημένος τὸ σχῆμα τοῦ
ῥιγώνου γένος, καὶ τὸ ῥίγωνον τοῦ σχήματος εἶδος. ἐνοῖς πρῶτόν τι καὶ δεύτερον φασὶ, τοῦ
τὸ ποιῶς κατηγορούμενον, γένος οὐκ ἔστι. τὸ δὲ ῥίγωνον, τοῦ τετραγώνου πρῶτον. τὸ
μὲν γὰρ, ἐκ ῥιῶν ἐστι γραμμῶν. τὸ δὲ, ἐκ τεττάρων. τὰ δὲ ῥία, τῶν τεττάρων πρῶ-
τα. καὶ ἁπλῶς. πᾶν τετράγωνον, ἐξ δύο ῥίγωνα ὀρθογώνια διαιρεῖται. καὶ γὰρ τοῦ α β γ δ

τετραγώνου ἐπίζευξις, τῶν γ διαμέτρων διαιρεθήσεται εἰς δύο τρίγωνα ὀρθογώνια, τό, τε α β γ, καὶ τὸ α δ γ. ὥστε ἀναιρουμένου μὲν τοῦ τετραγώνου, οὐκ ἀναιρεθήσεται τὸ τρίγωνον. τριγώνου δ' ἀναιρεθέντος, ἀδύνατον ἦν τὸ τετράγωνον. ὥστε πρῶτον τῇ φύσει τὸ τρίγωνον τοῦ τετραγώνου. τῷ αὐτῷ δὴ τρόπῳ καὶ τῶν λοιπῶν πάντων εὐθυγράμμων σχημάτων πρῶτον δεῖ θήσεται. πάντα γὰρ ὅσα τετραγώνου φύσιν ἔχει, καὶ ἑξαγώνου, καὶ τῶν λοιπῶν. ἕκαστον γὰρ τούτων, εἰς τρίγωνα διαιρεῖται. δύο τὸ μὲν τρίγωνον πρῶτον, τὸ δὲ τετράγωνον καὶ τὰ λοιπὰ δεύτερα, τὸ δὲ σχῆμα τούτων κοινῶς κατηγορούμενον, λέγω δὴ τὸ σχῆμα, οὐκ ἔστιν αὐτῷ γένος. οὐκοῦν οὔτε ταῦτα ἐκείνου ἔδει. λείπεται τοίνυν μὴ κυρίως εἰρῆσθαι τὸ πρόσφυρον τὸ τριγωνοειδοῦς σχήματος εἶδος. πρὸς τοῦτο πάντες κατέκρινον ἀπολογίας οἱ δεξιοτεχνῶν. καὶ φασὶν αὐτὸν ὑπόδειγμα χάριν, καταχρηστικώτερον γένος καλεῖν τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα. ἐπιλυόμενοι δὲ καὶ ἡμεῖς τὴν ἀπορίαν, φαμὲν, ὅτι εἰ μὲν τοιχεῖα εἶεν τοῦ τετραγώνου τὰ τρίγωνα, ὡς μὴ ἄνευ τετράγωνον ἐνδέχεται γενέσθαι μὴ ἐκ δυοῖν τριγώνων σύγκειται, ὡς καὶ ἐν τιμαίῳ δοκεῖ λέγειν ὁ πλάτων, πάντα τὰ εὐθυγράμμα τὰ ὡς εἰς τοιχεῖα ἀναλυόμενα τὰ τρίγωνα ἀναλύων, ἀληθὲς ἂν εἴη τὸ λεγόμενον. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τῶν σχημάτων τὸ τρίγωνον, καὶ οὐκ ἂν εἴη τὸ σχῆμα γένος αὐτῶν, εἰ πρὸς ἀλήθειαν ὅτι ἐνοῖς τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὕστερον, τούτων τὸ κοινῶς κατηγορούμενον οὐκέτι γένος. νῦν δὲ οὐδεμία ἀνάγκη ἵνα γένηται τὸ τετράγωνον, τῷ προϋποκεῖσθαι τρίγωνον. εἶτα τῇ σωθέσει τούτων τὸ τετράγωνον γίνεσθαι, ὡς ὁ εὐκλείδης ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἕκτῳ αὐτοῦ θεωρήματι, ἀπὸ τριγώνου τὸ τετράγωνον δεῖξαι ἀναγράφειν διδάσκει. οὐδὲν γὰρ κωλύει καὶ ἐνίοτε, τετάρας εὐθείας ἐπιζευξάντας ποιῆσαι τετράγωνον. ὥστε οὐκ ἀληθὲς τὸ ἀναιρουμένου τοῦ τριγώνου, συναναιρεῖσθαι καὶ τὸ τετράγωνον. εἰ δὲ ὅτι τὴν διάμετρον ἐπιζεύξαντες διαιροῦμεν τὸ τετράγωνον εἰς δύο τρίγωνα, διαιροῦντα φασὶ πρῶτον εἶναι, καὶ οἱ τοιχεῖον, καὶ μέρος τοῦ τετραγώνου τὸ τρίγωνον, ἐπειδὴ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ τετράγωνον, καὶ εἰς δύο ἑτερομήκη διῃρῆσθαι τὰς ἀντικειμένας πλευρὰς δίχα διαιροῦντας καὶ ἐπιζευγνύντας. οἱ, ἀπὸ τοῦ α, εἰς τὸ β. καὶ ποιήσαι δύο ἑτερομήκη χωρία τὸ γ καὶ τὸ δ. λεγέτωσαν καὶ τὰ ἑτερομήκη πρῶτα εἶναι τοῦ τετραγώνου. οὕτω δὴ καὶ τὸ ἐναντίον τὸ τετράγωνον πρῶτον ἔσται τὰ ἑτερομήκεις, εἰ ἑτερόμηκες τὸ μίαν ἔχον πλευρὰν διπλασίονα τῆς ἑτέρας διῃρῆσθαι δίχα εἰς δύο τετράγωνα. ἀλλὰ δὴ καὶ εἰ τοῦ κύκλου τὴν διάμετρον εἰς ἄγκ, διαιρήσει τὸν κύκλον εἰς δύο ἡμικύκλια, τό, τε α, καὶ τὸ β. καὶ δῆλον ὅτι ἕκαστον τῶν ἡμικυκλίων, σχῆμά ἐστιν ἐκ περιφερείας τῆς τοῦ ἡμικυκλίου γραμμῆς, καὶ εὐθείας τῆς διαμέτρου συγκείμενος. ὥστε συμβήσεται τὸ ἀπλοῦν σχῆμα τὸ κύκλῳ ἐκ μικτῶν ἡμικυκλίων συγκεῖσθαι. καὶ τὸ ἀπλοῦν λέγω τοῦ κύκλου, πρῶτον φύσει ἔσεσθαι τὸ μικτόν. ὥστε πρὸς οὖν τοῦ ἡ ἐπίνοια ἡ ἡμετέρα τὴν τοιαύτην ποιεῖται διαίρεσιν, καὶ οὐχὶ διαιροῦντο, ἀνάγκη τὸ τετραγώνου πρῶτα εἶναι τῇ φύσει τὰ ἑτερομήκη. ἐπειδὴ καὶ τὰ ἑτερομήκη ἐνδέχεται διῃρῆσθαι εἰς δύο τετράγωνα, εἰ πρὸς ἡ ἑτέρα τῶν πλευρῶν διπλασίων ἦ τῆς ἑτέρας. εἰ τοῖς πρῶτον τοῦ κύκλου τὰ μικτὰ σχήματα ἐξ εὐθείας καὶ περιφερείας συγκείμενα πρῶτά ἐστιν, οὕτω δὴ καὶ τὸ τετράγωνον ἐνδέχεται τῇ διαμέτρῳ

δεδόξασται διὰ τοῦτο καὶ ἐκ δεύτερον ἀπὸ συμπεράσματος ἀνάγκη, καὶ πρῶτα δεῖξαι
ἀπὸ τῆς φύσεως τὰ ζῴα. καθὼς ὁρᾷ ὁ πορφύριος γνώσεις δεῖξαι καὶ τοῦ τέλους τὸ
« σχῆμα. εἰ δὲ καὶ τὸ γνῶναι ἀποδιδόντες τὸ δεῖξαι ἐμεμνήμεθα, καὶ τὸ δεῖξαι ὁριζόμενοι μεμνή-
» μεθα, δεικνύντες τὸ κεῖ πολλάκις καὶ διαφερόντων τῶν δεῖξαι τῶν ἐστὶ καὶ πηγοῦ μὴ, καὶ
« τὸ δεῖξαι ὁριζόμενοι, πάλιν γνῶναι μεμνήμεθα, φάσκοντες, δεῖξαι δὲ καὶ τὸ ἀπόδο-
» θεν γνῶναι, μηδεὶς μέμψοιτο. Κατὰ ἀλήθειαν γὰρ ταῦτα λέγων ὁ πορφύριος, μιμεῖται
τὴν διαλεκτικὴν δεῖξαι κεχρῆσθαι. ἡ δὲ διαλεκτικὴ δεῖξις, διαβέβληται παρὰ τοῖς φιλοσό-
φοις, ὡς τὰ ἄλλα καὶ πρῶτα καὶ δεύτερα ποιοῦσα, καὶ ἀμείβουσα τὴν τάξιν τῶν προτά-
σεων καὶ τῶν συμπερασμάτων. ποιεῖ γὰρ τὸ μὲν δεύτερον, πρῶτον. καὶ τὸ πρῶτον, δεύ-
τερον. καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἄλλων σαφέστερά τε ποιεῖ, καὶ ἀσαφέστερα. ἐὰν δὲ πειρᾶσθαι
ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, λέγω ἄλλον νοῦν. πῶς; ὅτι ἡ ψυχὴ ἀλογόκινητος. τὸ ἀλογόκινητον,
ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον, ἀθάνατον. ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. ἐὰν δὲ πειρᾶσθαι ἀπόδειξιν δι-
λον ὅτι ἀλογόκινητος ἡ ψυχὴ, εἶτα τοῦτο δεῖξαι βουλόμενος, εἶπω ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος.
τὸ ἀθάνατον, ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον, ἀλογόκινητον. ἡ ψυχὴ ἄρα ἀλογόκινητος. ἡ τριάδικὴ
δεῖξις, διάμεσος λέγεται. βουλόμενος γὰρ δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, λαβὼν τὸ ἀλογόκι-
νητον πρῶτον, εἶτα πρόσωπον τὸ ἀθάνατον. βουλόμενος δὲ πάλιν δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀλογόκι-
νητος, λαβὼν πρῶτον τὸ ὕστερον λεχθὲν τὸ ἀθάνατον, καὶ σύνεπρόσωπον ὅτι ἀλογόκινητος,
τὸ πρῶτον ὕστερον ποιήσας. ὡς τε διάμεσος δεῖξις ἐστὶν, ἡ τὰς προτάσεις συμπερά-
σματα ποιοῦσα. καὶ πάλιν, τὰ συμπεράσματα ποιοῦσα προτάσεις. ὅθεν καὶ διαβέ-
βληται. πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις, τὰς μὲν προτάσεις σαφεῖς καὶ ὁμολογουμένας λαμβά-
νει. τὸ δὲ συμπέρασμα ἀσαφὲς ὄν, σαφηνίζει καὶ φανερὸν ποιεῖ διὰ τῶν προτάσεων. ἐπει-
δὴ τοσοῦτον διαβολῆς ἄξια, ἡ τὴν τάξιν τούτων ἀντιστρέφουσα. καὶ τὸ μὲν συμπέρασμα
ὅπερ πρότερον ὡς ἀσαφὲς ἐλαμβάνετο, σαφὲς ποιοῦσα τὸ ἐν τάξει προτάσεως πρὸς
λαμβάνειν. τὴν δὲ πρότασιν ἣν ὡς ὁμολογουμένην πρὶν ἐλαμβάνομεν, νῦν ἄδηλον
συμπέρασμα ποιοῦσα. πάλιν αὖ βουληθέντες δεῖξαι ὅτι ἡ δὲ γυνὴ γεγάασι, εἴπω-
μεν ὅτι ἡ δὲ γυνὴ τέτοκεν. ἡ δὲ τεκοῦσα, γεγάασι. ἡ δὲ ἄρα γυνὴ γεγάασι. βουλη-
θέντες δὲ ἀπὸ τοῦτο δεῖξαι πάλιν ὅτι τέτοκεν, εἴπωμεν. ἡ δὲ γυνὴ, γεγάασι. ἡ δὲ γεγάασι
ἔχουσα, τέτοκεν. ἡ δὲ ἄρα γυνὴ τέτοκεν. ἐν τούτοις δὲ πάλιν τὰ ἄλλα τῶν ἄλλων καὶ
πρότερα λάβομεν, καὶ ὕστερα. καὶ σαφέστερα, καὶ ἀσαφέστερα. πρότερον γὰρ λαμβάνο-
μεν, σαφὲς μὲν καὶ πρότερον, τὸ τεκεῖν. ἀσαφὲς δὲ καὶ ὕστερον, τὸ γεγάασι. ὕστερον δὲ
λάβομεν, σαφὲς μὲν καὶ πρότερον, τὸ γεγάασι. ἀσαφὲς δὲ καὶ ὕστερον, τὸ τεκεῖν. ὥστε
ἐν τῇ τριάδικῇ δεῖξει, τὰ ἄλλα τῶν ἄλλων καὶ πρότερα λαμβάνεται καὶ ὕστερα. καὶ σαφέστερα
καὶ ἀσαφέστερα. πᾶσα γὰρ δεῖξις, ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς τὸ σαφὲς ἀποδείκνυσιν, ἐκ μὲν
ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφές. καὶ δῆλον ὅτι μόνη κυρίως ἐστὶν δεῖξις, ἡ ἐκ τοῦ σαφοῦς δεί-
κνυσα τὸ ἀσαφές. ἡ οὖν ἀμφιβόλος, ψευδής, καὶ οὐδ' ὅλως δεῖξις οὐ ἐστιν. οὐ γὰρ οἷόν τε
τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς δηλωθῆναι. οὐ δὲ τὸ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς. ἀλλ' οὐ δὲ τὸ
σαφὲς δείξεως δεῖται, ἵνα ἐξ ἄλλου σαφοῦς δηλωθῇ. πολλὰ οὖν ἀπόρρητον τὸ ἐκ

τῶν ἀσαφῶν τὰ σαφῆ λέγειν δείκνυσθαι. μία οὖν μόνη ἐστὶ κυρίως λέξις, ἡ ἐκ τοῦ σα-
φοῦς τὸ ἀσαφὲς δεικνύουσα. ἐνίοτε δὲ ἡ διὰ ἀμήχανος διαβέβληται λέξις, τὰ σαφῆ
καὶ πρῶτα ἀσαφῆ ποιοῦσα καὶ ὕστερα. καὶ ἔμπαλιν τὰ ἀσαφῆ καὶ ὕστερα σαφῆ καὶ πρῶτα
ποιοῦσα. ἐπεὶ οὖν ὁ φιλόσοφος πορφύριος κἄστερ ἑαυτοῦ τὴν διαμήλω λέξιν κεχρη-
μένος, ἔν τε γὰρ τῇ τοῦ γένους διδασκαλίᾳ πρὸ ἐλαβε τὸ εἶδος, καὶ πάλιν ἐν τῇ τοῦ εἴδους
τὸ γένος, ὅ περ ἀντιστρόφως ἐμέμψατο, ἀλλὸς φθάσας ἀπελογήσατο. ἔφησε γὰρ ὅτι τὸ
γένος, εἶδος ἐστὶ γένος. καὶ τὸ εἶδος, γένους ἐστὶν εἶδος. ἀνάγκη τοίνυν διδάσκοντα περὶ γέ-
νους, μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἴδους. καὶ περὶ τοῦ εἴδους λέγοντα, μνησθῆναι καὶ τοῦ γένους. τὰ
γὰρ πρός τι, καὶ ἅμα συνυφίσταται, καὶ ἅμα νοεῖται. τὸ γὰρ γένος, τινός ἐστι γένος. τουτέστιν,
εἴδους. καὶ τὸ εἶδος, τινός ἐστιν εἶδος. τουτέστι, γένους. καὶ ἀδύνατον τούτων θάτερον, χωρὶς
θατέρου γνῶναι. ὥστε ἀνάγκη τὸν περὶ θατέρου τούτων διδασκαλίαν ποιούμενον, καὶ τοῦ
λοιποῦ μνησθῆναι. ὁ γὰρ τὸ ἕτερον τῶν πρός τι ἀγνοῶν, οὐδὲ τὸ λοιπὸν οἶδεν. Εἶδος
δὲ τὸ τὰ πλείονα κατὰ τὸ γένος, καὶ οὗ τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. Δύο γὰρ γρα-
φὰς ἀποδίδωσι τοῦ εἴδους. τῶν μὲν γὰρ κεφαλαίων, τὰς ἀλλάς. ἀμφότερα γὰρ κατὰ πολλῶν
κατηγορεῖται. τῇ σχέσει δὲ διαφέρουσιν, ὡς ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις. τῶν μὲν γὰρ
κεφαλαίων μία οὖσα, τῇ δὲ σχέσει διάφοροι. ἄνωθεν γὰρ ἀρχόμενοι, κατάβασιν ἀλλὴν
λέγομεν. κάτωθεν δὲ, ἀνάβασιν. ὥσπερ οὖν καὶ ἐν τούτοις αἱ σχέσεις εἰσὶ δύο. τοῦ τε εἴδους
πρὸς τὸ γένος καθὰ ὑπὸ ἀλλὸ ἐστι, καὶ τοῦ γένους πρὸς τὸ εἶδος, καθὰ πρὸς ἀλλὸ. καὶ
ἔοικεν ἡ σχέσις ἡ ἀπὸ τοῦ γένους ἐπὶ τὸ εἶδος, καταβάσει. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ εἴδους ἐπὶ τὸ
γένος, ἀναβάσει. καὶ ἔστι μὲν ὁ λοιπὸς τρόπος τῆς γραφῆς. ἐξῆς δὲ τὴν τῆς γραφῆς
ἀποδίδωσι, τὴν ἀπὸ τῆς διαιρέσεως τῶν φωνῶν ληφθεῖσαν. Οὗ εἶδος ἐστὶ τὸ πολλά-
κις καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. Δεῖ δὲ ζητῆσαι, διὰ τί
ἀγνοῖαν καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους γραφῆς ὁ πορφύριος κέχρηται. οὐκέτι γὰρ χώραν ἔχει ἡ ἐπὶ τοῦ
γένους ἐρωτήσασα ἀγνοία. ἔχει γὰρ τὸ εἶδος, γένος. ἐρωτέον τοίνυν καὶ τὴν ἀκριβεστάτην καὶ ἀλη-
θινὴν ἀγνοίαν. ὅτι οἱ ὁρισμοὶ, παραμένουσι ἐστὶν ὁρισμοὶ τὰς φύσεις ἀλλῶν δηλοῦντες. τὰ γὰρ
γένη καὶ τὰ λοιπὰ, οὐκ ἐστὶ πράγματα, οὐ γὰρ ἀφωρισμένην φύσιν ἔχει. διὸ οὐ γὰρ μίαν
τινὰ ἀνάγεται τῶν κατηγοριῶν, ἀλλ' ἐν πάσαις θεωρεῖται. καὶ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ, καὶ ἐν τῷ
ποιῷ, καὶ ἐν τῷ ποσῷ, καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς κατηγορίαις, εἰσὶ καὶ γένη, καὶ εἴδη, καὶ διαφοραί.
διὸ οὐκ εἰσὶ πράγματα, ἀλλὰ σχέσεις πραγμάτων δηλωτικαί. ἐπεὶ οὖν οἱ ὁρισμοὶ ὡς
εἴρηται πραγμάτων εἰσὶν, ὧν τὰ δὲ ἀφωρισμένα οὐκ εἰσὶ πράγματα, εἰκότως οὐ γὰρ ὁρισμοὶ
ἀλλῶν δύνατο ἀποδοῦναι. ἑτέραν οὖν γραφὴν ἀποδίδωσι τοῦ εἴδους, ὁμοίαν τῇ προ-
λεχθείσῃ τῇ ἀπὸ τοῦ γένους ἀποδοθείσῃ. Ἀλλ' αὕτη μὲν τοῦ εἰδικωτάτου ἐστὶ καὶ εἴδους.
ἡ δ' ἄλλη, εἴδη ἐστὶ καὶ τῶν μὴ εἰδικωτάτων. Αὕτη ἡ ὑστέρα φησὶν ἀποδοθεῖσα τοῦ εἴδους
γραφὴ, οὐ πάντῃ εἴδει ἐφαρμόζει, ἀλλὰ μόνοις τοῖς εἰδικωτάτοις. ἵνα δὲ μάθωμεν τί
ἐστὶ τὰ εἰδικώτατα τὰ εἴδη, κέχρηται διαιρέσει τοιαύτῃ. τῆς οὐσίας τὸ μὲν, σῶμα.
τὸ δὲ, ἀσώματον. καὶ τοῦ σώματος τὸ μὲν, ἔμψυχον. τὸ δὲ, ἄψυχον. καὶ τοῦ ἐμψύχου τὸ
μὲν, ζῷον. τὸ δὲ, ζωόφυτον. τὸ δὲ, φυτόν. τὸ μὲν γὰρ φυτὸν, τὰς μὲν ἔχει τάσεις δυνάμεις

μόνον. θρεπτικὴν. αὐξητικὴν. γνωστικὴν. τὸ δὲ ζῷον, πρὸς ταύταις ἔχει καὶ τὴν αἰσθητικὴν δύναμιν, καὶ τὴν μεταβατικὴν, τὴν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. τὸ οὖν ζῴον φυτὸν, μέσον ἐστὶν ἀμφοτέρων. ἔχει γὰρ πρὸς τὰς ἕξεις δυνάμεις, καὶ τὴν ἀπτικὴν αἴσθησιν. οὐκέτι μὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον ἀμείβει, οἷά ἐστι τὰ ὄστρεα, καὶ οἱ πόδοι. πρὸς πεφύκασι μὴ τὰς πέτρας. προσπόρους δὲ τινὸς ἀντιτύπου, συστέλλονται μὴ, καὶ δεῖσ δὲ διαχέονται. πάλιν δὲ τοῦ ζῴου τὸ μὲν, ἄλογον. τὸ δὲ, ἄλογον. καὶ τοῦ λογικοῦ τὸ μὲν, θεῖον. τὸ δὲ, ἀνθρώπινον. πάλιν δὲ τῶν ἀνθρώπων, τὸ μὲν, σωκράτης. τὸ δὲ, πλάτων. καὶ οἱ κατὰ μέρος. ἀλλ' οὐδεὶς τοῖς φιλοσόφοις λόγος τούτων, καθὰ πολλάκις εἴρηται. ἐν τούτοις οὖν τὴν διαιρέσει, πρώτη μὲν ἡ οὐσία. ὕστερον δὲ, ὁ ἄνθρωπος. τὰ δὲ κεφάλαια ὑπάλληλα, μέσα. ἃ καὶ γένη καὶ εἴδη πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο. λέγεται οὖν καὶ μὲν οὐσία, γένος γενικώτατον. ὁ δὲ ἄνθρωπος, εἶδος εἰδικώτατον. τὰ δὲ λοιπὰ, καὶ γένη καὶ εἴδη πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο παραλαμβανόμενα. τὸ γὰρ σῶμα, εἶδος μέν ἐστι τῆς οὐσίας, γένος δὲ τοῦ ἐμψύχου. καὶ τὸ ἔμψυχον, εἶδος μὲν τοῦ σώματος, γένος δὲ τοῦ ζῴου. καὶ τὸ ζῷον, εἶδος μὲν τοῦ ἐμψύχου, γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου. ὁ δὲ ἄνθρωπος, εἶδος μὲν τοῦ ζῴου, οὐκέτι δὲ καὶ γένος φησί. κατηγορεῖται γὰρ οὐ διαφερόντων τῶν εἰδῶν, ἀλλὰ τῶν ἀριθμῶν. ἔστι, σωκράτης. ἀλκιβιάδου. οὐκέτι οὖν γένος, ἀλλ' οὐδὲ ἄτομον, ἐπειδὴ τῶν κατὰ μέρος ἄτομον ἐστὶ πλειστινῶν. λείπεται δὲ ἄρα τὸν ἄνθρωπον εἶδος εἰδικώτατον εἶναι. ἐπὶ οὖν ὁ κατὰ τὸ εἶδος ἀπορθεῖσα ἀπογραφὴ ὑστέρα, οὐ πάντι εἴδει ἐφαρμόζει. οὐ γὰρ δὴ καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν ἐμψύχων, ἀλλὰ μόνοις τοῖς εἰδικωτάτοις εἴδεσιν. ἔστι, ἄνθρωπος, καὶ ἵππος, καὶ κύων. ἃ μόνως ἐστὶν εἴδη. [σκέψω δὲ ὧν μιᾶς κατηγορίας σαφὲς τὸ λεγόμενον. ὧν πάντων γὰρ τῶν κατηγορίων ἐστὶ καὶ γένη καὶ εἴδη. ἀλλ' ἡ μὲν οὐσία, γένος ἐστὶ γενικώτατον. ἔστι δὲ τούτου, ἐστὶ τὸ σῶμα. καὶ ἔστι τὸ σῶμα, τὸ ἔμψυχον. τοῦτο γὰρ τὸ μέρος λαβὲ τὸ τῆς διαιρέσεως, παραλείψας τὸ τοῦ ἀσώματος. ἐπειδὴ τὰ ἀσώματα, γνωρίμωτερα ἡμῖν. καὶ ἔστι τὸ ἔμψυχον, τὸ ζῷον. καὶ ἔστι τοῦτο, τὸ ἄλογον. καὶ ἔστι τοῦτο, ὁ ἄνθρωπος. ἀλλ' ἔστιν ἡ μὲν οὐσία, τὸ γενικώτατον, καὶ ὁ μόνον ἐστὶ γένος. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ πρότερον οὐσίας. ὁ δὲ ἄνθρωπος, εἰδικώτατον, καὶ ὁ μόνον εἶδος. οὐδὲν γὰρ ἐστι μετὰ τὸν ἄνθρωπον ἐν τοῖς καθόλου. τὸ δὲ σῶμα, εἶδος καὶ γένος, καὶ εἶδος. ἀλλὰ εἶδος μὲν, τῆς οὐσίας. γένος δὲ, τοῦ ἐμψύχου. τὸ δὲ ἔμψυχον, εἶδος μέν ἐστι τοῦ σώματος. γένος δὲ τοῦ ζῴου. ζῷον γὰρ λέγεται τὸ ἔμψυχον, καὶ τὸ αἰσθήσεως μετέχον. ἔμψυχον δέ ἐστι, τὸ τρεφόμενον καὶ αὐξανόμενον, καὶ γεννῶν ὅμοιον ἑαυτῷ. τὰ οὖν φυτὰ τούτων μετέχοντα τῶν δυνάμεων, ἔμψυχα μέν εἰσιν, οὐ μὴν ζῷα. τὰ δὲ ὄστρεα καὶ οἱ πόδοι, ἔμψυχά τε εἰσὶ, καὶ πρὸς τούτοις μετέχει τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως. προσπόρους γὰρ ἀλλοῖς τινος ἀντιτύπου, συστέλλονται. ἀποπόρους δὲ, κάμπτονται. καὶ κατά τι μὲν τοῖς φυτοῖς, ὁμοῖα εἶναι τὰ ἐρρίζωθαι. κατά τι δὲ τοῖς ζῴοις, τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τρέφεσθαι. πάλιν τὸ ζῷον, εἶδος μὲν τοῦ ἐμψύχου, γένος δὲ τοῦ λογικοῦ. καὶ τὸ λογικὸν, γένος μὲν τοῦ θνητοῦ, εἶδος δὲ τοῦ ζῴου. καὶ τὸ θνητὸν, εἶδος μὲν τοῦ λογικοῦ, γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου. ὁ δὲ ἄνθρωπος, εἶδος μὲν τοῦ λογικοῦ, οὐκέτι δὲ γένος σωκράτης, καὶ πλάτων. καὶ πάντων τὸ πρὸ τῶν ἀτόμων προσεχῶς κατηγορούμενον, εἶδος μὲν αὐ ἐστὶ μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ γένος. προσεχῶς

φησιν, ἀπὸ τοῦ εὐθέως, καὶ ἀμέσως. ἔστι γὰρ παρὸ τῶν ἀόμων καὶ τὸ ἔθνος, οὐκ ἀμέσως,
ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ ἀνθρώπου. ὁ οὖν ἄνθρωπος, παρόσε χῶς ἐστι τῶν ἀόμων. καὶ ἔστιν
ἔθνος μόνον. ὥστε ταῦτα δύο ὄντα σχέσεις. καὶ οὐσία, μίαν ὄντα σχέσιν τὴν πρὸς τὰ μετ'
αὐτήν. τὴν γὰρ πρὸς τὰ πρὸ αὐτῆς, οὐκέτι ὄντα. οὐδὲ γὰρ ἐστι ἀνώτερον τῆς οὐσίας. πάλιν τὸ
ἔθνος μίαν ὄντα σχέσιν τὴν πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ. τὴν γὰρ πρὸς τὰ μετ' αὐτό, οὐκέτι ὄντα.
οὐδὲν γὰρ ἐστι μετ' αὐτὸ ἔθνος. τὰ δὲ μέσα, δύο ὄντα σχέσεις. τήν τε πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν καθὸ
ἔθνη αὐτῶν ἔθνη λέγεται, καὶ τὴν πρὸς τὰ μετ' αὐτὰ, καθὸ γένη λέγεται. καὶ τὴν πρώτην
οὖν σχέσιν, ἔθνη λέγεται. καὶ τὴν δευτέραν, γένη. τὰ δὲ ἄκρα, μίαν ὄντα σχέσιν. τό, τε γενικώτατον, καὶ τὸ ἐθνικώτατον. ἀμφὶ καὶ τῶν ἀόμων ἔθνος λέγεται. ὄντα γὰρ καὶ τὸ ἐθνικώτατον
ἔθνος σχέσιν τινὰ πρὸς αὐτὰ τὰ ἄτομα. ἀλλ' οὐ τὴν αὐτὴν ὄντα σχέσιν καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ.
ὁ γὰρ ἄνθρωπος, σωκράτης καὶ πλάτων οὐ λέγεται γένος, ἀλλ' ἔθνος, ὡς περιέχον τὰ
ἄτομα. Διορίζονται τοίνυν τὸ μὲν γενικώτατον, οὕτως. Γενικὸς τὸ γενικώτατον γένος,
καὶ τὰ ὑπάλληλα, καὶ τὸ ἔθνος τὸ ἐθνικώτατον, νῦν λοιπὸν ὑπογράφει αὐτὰ, καὶ φησὶ περὶ
μὲν τοῦ γενικώτατον γένος, ὅτι ὁ γένος ὢν, οὐκέτι καὶ ἔθνος ἐστὶ. καὶ ὑπὸ ὁ οὐκ ἂν ἔτι
ἐπαναβεβηκὸς γένος. περὶ τε τὸ ἐθνικώτατον, ὅτι ὁ ἔθνος ὢν, οὐκέτι γένος. καὶ ὁ οὐκ ἂν ἔτι
διελοίμεθα εἰς ἔθνη. περὶ τε τὰ ὑπάλληλα, ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ γένη καὶ ἔθνη τυγχάνει. περὶ τούτων οὖν θεὶς ἐθνικὴν, καὶ σαφῆ ἡμᾶς χάριν παρὰ λαμβάνει παράδειγμα τὸ τῆς γενεαλογίας. φησὶ γὰρ ὅτι ὡς ὑπὸ τῶν γενεαλογῶν ὁ ζεὺς ἀρχὴ τίς ἐστι καὶ μόνος πατὴρ, οὐκέτι δὲ τύχοι καὶ υἱὸς, ὁ δὲ ὀρέστης εἰ τύχοι μόνον υἱὸς, ὁ δ' ἀγαμέμνων, πατὴρ μὲν τοῦ ὀρέστου, υἱὸς δὲ τοῦ ἀτρέως, ὁ δ' ἀτρεὺς, πατὴρ μὲν τοῦ ἀγαμέμνονος, υἱὸς δὲ τοῦ πέλοπος, ὁ δὲ πέλοψ, υἱὸς τε ταντάλου, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τοῖς φιλοσόφοις γένους καὶ ἐθνῶν. τὰ μὲν γὰρ ὄντα μόνως γένη, ὡς καὶ οὐσία. τὰ δὲ, μόνως ἔθνη, ὡς ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν γενεαλογιῶν, εἰς ἔνα ἀνάγωμεν φέρε δὴ πεῖν τὸν διὰ τὴν ἀρχὴν ὡς ἐπὶ πολύ.
Ἀπορίαν τινὰ ἴσως ἀνεκίνησεν καὶ μὴν τὸ παράδειγμα. καὶ φθάσας ὁ πορφύριος ἐπιλύεται. οὐ πέλαβε γὰρ ἄν τις μὴ ποτε ὡς ἐπὶ τῶν γενεαλογῶν ἀπειρὰ χρόνον ἐπὶ μίαν ἀρχὴν ἀναγέχοιτο, φέρε δὴ πεῖν τὸν διὰ, πάντων γὰρ τῶν ὄντων, καὶ μυθολογία πατέρα ἀνδρῶν τε καὶ θεῶν καλεῖ τὸν διὰ, οὕτω καὶ ἐν ταῖς θεῖα. πάσαι αἱ κατηγορίαι, ἐπὶ μίαν τινὰ ἀρχὴν ἀναγέχοιτο. ἡ, τὴν τοῦ ὄντος. καὶ γὰρ καὶ οὐσία, ὄν ἐστι. καὶ τὸ ποσόν. καὶ αἱ ἄλλαι κατηγορίαι. καὶ δὴ τοῦτο οὕτως ἔχει, οὐκέτι ἔσονται γένη δέκα γενικώτατα, ἀλλὰ τὸ ὄν πάντων ἐστὶ κοινὸν γένος. τοῦτο οὖν ἐπισκεψάμενος ὁ φιλόσοφος, φησὶ μὴ δεῖν τὸ ὄν γένος τῶν κατηγοριῶν. ὅτι δὲ τὸ ὄν οὐκέτι γένος τῶν δέκα κατηγοριῶν, δείξομεν οὕτω.
Πάντα τὰ διαιρούμενα, καὶ ὡς γένη εἰς ἔθνη διαιρεῖται, ὡς ὅταν θῶμεν τοῦ ζώου τὸ μὲν, ἵππον, τὸ δὲ, κύνα, τὸ δὲ, ἄνθρωπον, καὶ ὡς ὅλον εἰς μέρη. καὶ τοῦτο διττόν. καὶ γὰρ εἰς ὁμοιομερῆ διαιρεῖται, καὶ εἰς ἀνομοιομερῆ. καὶ εἰς ὁμοιομερῆ μὲν διαιροῦνται, αἵτε φλέβες, καὶ ἀρτηρίαι, καὶ ὀστᾶ, καὶ σάρκες. ταῦτα γὰρ διαιρούμενα ἔχει τὰ μέρη. καὶ ἀλλήλοις ὅμοια, καὶ τῷ ὅλῳ. εἰς ἀνομοιομερῆ δὲ, ὡς ὅταν θῶμεν, ὅτι τοῦ σώματος τὸ μὲν, κεφαλὴ ἔχει. τὸ δὲ, χεῖρ. τὸ δὲ, πόδες. καὶ ὡς ὁμώνυμος φωνὴ εἰς διάφορα σημαινόμενα.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ὡς ὅταν ἡ πτῶσις, οἷον κινοῦς ὁ μὲν, καὶ χρυσοῦς. ὁ δὲ, θαλάττιος. ὁ δὲ, ἀστρῶος. ἐὰν οὖν
δείξῃ ὅτι τὸ ὄν, οὔτε ὡς γένος ἐστὶ τῶν, οὔτε ὡς ὅλον ἐστὶ μέρη διαιρεῖται εἰς τὰς κατηγο
ρίας, λέγεται ὡς ὁμώνυμον φωνὴν τέμνεσθαι εἰς διάφορα σημαινόμενα. ὅτι μὲν οὖν
οὐ διαιρεῖται ὡς γένος εἰς εἴδη, ἐν τούτοις δῆλον. τὸ γὰρ γένος διαιρούμενον εἰς εἴδη, πάντῃ
τοῖς εἴδεσιν ἐξ ἴσου παρέστι, καὶ οὐ θεωρεῖται ἐν τοῖς εἴδεσι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον κατὰ τὴν
τοῦ γένους μετοχήν. οὐ γὰρ μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου ζῶον ἐστι, καὶ πρότερον καὶ πάλιν
ἀναιρεθέντος τοῦ ἑνὸς εἴδους, οὐκ ἀνάγκη τὰ λοιπὰ εἴδη ἀναιρεθῆναι. ἀναιρεθέντος γὰρ
τοῦ ἀνθρώπου, οὐκ ἀναιρεῖται τὸ ζῷον, οὐδὲ τὰ λοιπὰ εἴδη. ἵππος, καὶ φυτὰ, καὶ
κύων, καὶ τἄλλα. ἔτι οὖν τὸ ὂν διαιρεῖται εἰς τὰς δέκα κατηγορίας ὡς γένος εἰς τὰ εἴδη,
οὐκέτι ἔσται ἐν ἅπασι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. οὐδὲ μὲν ἅπασιν, μᾶλλον τοῦ ὄντος μετέ-
χει. τὸ δὲ, ἥττον. νῦν δὲ ἔστι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. προτέραν γὰρ λέγομεν τὴν οὐσίαν,
καὶ τὰ λοιπὰ καθεξῆς. εἴτε ἀναιρουμένης, συναναιρεῖται καὶ τὰ συμβεβηκότα. ὅθεν
καὶ μᾶλλον ἅπασιν μετέχειν τοῦ ὄντος φαμὲν, ἢ πρὸς ἣν οὐσίαν τοῖς συμβεβηκόσι τὸ εἶναι δίδω
σιν. ἐν ἅπασι γὰρ ὑφέστηκασι. καὶ ἅπασι μὲν τοῖς συμβεβηκόσι τοῖς ἐστὶ τὸ εἶναι οὐδέτερον. τὰ
δὲ συμβεβηκότα, οὐκ ἂν εἴη μὴ οὐσίας ἀπούσης, ἢ καὶ συμβέβηκε. τὸ γὰρ συμβεβηκός τινί,
πρόσεστι πολλοῖς μὲν ὄν. τὸ δὲ συμβέβηκεν. οὐκοῦν τὸ ὂν ὡς γένος εἰς εἴδη διαιρεῖται εἰς
τὰς δέκα κατηγορίας. οὐ γὰρ ἂν ἑνὸς εἴδους ἀναιρεθέντος, ἀναιρεῖται τὸ γένος ὡς ἐπόμε-
νον. εἰ δὲ οὐσίας ἀναιρεθείσης, ἀναιροῖντο καὶ τὰ λοιπὰ κατηγορία. ἐν ἅπασι γὰρ τὸ
εἶναι ἔχουσιν. οὐκοῦν τὸ ὂν ὡς γένος διαιρεῖται. ὥστε οὐ δύναται τὸ ὂν διαιρεῖσθαι εἰς τὰς
δέκα κατηγορίας, ὡς γένος εἰς εἴδη. οὔτε ὅλον εἰς μέρη. τοῦτο γὰρ καὶ ὡς ὁμοιομερὲς, καὶ ὡς
ἀνομοιομερὲς διαιρεῖται ὡς εἴρηται. καὶ ὁμοιομερὲς μὲν ἐστι, τὸ ἔχον τὰ μέρη ὅμοια τῷ
ὅλῳ, ὡς τὰ μέρη ὀνομάζεσθαι τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρειν. τοῦ
γὰρ ξύλου τὰ μέρη, ξύλον ἕκαστον προσαγορεύεται, καὶ οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρει. ὁμοί-
ως δὲ καὶ τοῦ ὕδατος τὸ μέρος, τῷ τοῦ ὅλου φωνῇ προσαγορεύεται, καὶ οὐδὲν ἀλλήλων
διαφέρει. καὶ πηγὴ. καὶ φλέψ. ἀδύνατον οὖν τὸ ὂν ὡς ὁμοιομερὲς διαιρεῖσθαι εἰς τὰς δέκα
κατηγορίας. τὰ γὰρ μέρη, ὅ ἐστιν ἡ κατηγορία, ἢ καὶ τῷ τοῦ ὅλου προσηγορίᾳ προσαγο
ρεύονται καὶ ὄντα πᾶσα καλοῦνται, ἀλλ' οὐκ ἀλλήλων πάντα διαφέροντιν ὀνόμασι καὶ
πράγμασι, καὶ οὐκ εἰσὶν ὅμοια ἀλλήλοις. ἄλλο γὰρ σημαίνει ἡ οὐσία, καὶ ἄλλο τὸ ποσόν. πάλιν τὸ
ὡς ἀνομοιομερὲς διαιρούμενον, οὐκ ἔχει τὰ μέρη ὀνομαζόμενα τῷ τοῦ ὅλου προσηγορίᾳ. ἀ
καὶ διαφέρει ἀλλήλων. οἷον, τοῦ προσώπου τὰ μέρη, ὄψις καὶ ὀφθαλμοί. ἃ οὔτε τῷ
τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται, οὔτε ἀλλήλοις ἐστὶν ὅμοια. οὐ γὰρ τὴν ὄψιν ἡ ποιεῖ ἀν
θρώπου, καὶ τὸν ὀφθαλμόν. οὐκοῦν οὐδὲ ὡς ἀνομοιομερὲς τὸ ὂν διαιρεῖται διαιρεῖσθαι. ἡ
γὰρ καὶ τὰ μέρη ἐστὶν ἀλλήλων διαφέροντα καὶ ὀνόματι καὶ πράγματι, καὶ κατὰ τοῦτο δόξειε
ἀνομοιομερὲς εἶναι τὸ ὄν. ἀλλ' οὐδὲ τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι τὰ μέρη προσαγορεύεται. ὅλον γὰρ
ἐστὶν ἡ οὐσία, καὶ τὸ ποσὸν, καὶ τὸ ποιόν. τὰ δ' ἀνομοιομερῆ, τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι οὐ προ
σαγορεύεται. ἔτι οὖν μήτε ὡς ὁμοιομερὲς, μήτε ὡς ἀνομοιομερὲς διαιρεῖται τὸ ὂν εἰς τὰς δέ-
κα κατηγορίας διαιρεῖσθαι, ἐδείχθη ὅτι οὔτε ὡς γένος εἰς εἴδη, καὶ πάντῃ κατὰ ὡς φωνὴ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ὁμώνυμος δὲ διάφορα σημαινόμενα διαιρεθήσεται. Ἀλλὰ καθάπερ ὡς περὶ τὰς κατηγο-
ρίας τὰ πρῶτα δέκα γένη. Ὑποκείσθω φησὶν ἡμῖν ἀρχὰς εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ ὡς περὶ
γένη δέκα. τὸ γὰρ ἀπὸ δείξαι ὅτι δέκα εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ μόνον, ἀναγκαῖον πραγματείας τῆς δο-
θείσας. ἐν γὰρ τοῖς κατηγορίαις τοῦτο δείκνυται, ὅτι δέκα εἰσί. νῦν δὲ ὑποκείσθω μόνον ὡς
ὁμολογούμενον. καὶ δὴ πάντα τὰ ὄντα καθ᾽ ἃ, ὁμώνυμος φησὶ καλέσει, ἀλλ᾽ οὐ συνω-
νύμως. Ὁμώνυμα δὲ, τὰ ὀνόματος μὲν τοῦ αὐτοῦ κοινωνοῦντα, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ
ὀνόματος πράγματος σημαινομένου τοῦ αὐτοῦ μετέχοντα. οἷον, ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ θα-
λάττιος, καὶ ὁ χερσαῖος. κοινωνοῦντες γὰρ τοῦ ὀνόματος, διαφέρουσι τοῖς πράγμασι τοῖς
κατὰ τὸ ὄνομα σημαινομένοις. συνώνυμα δὲ ἐστιν, ὧν καὶ τὸ ὄνομα κοινὸν, καὶ ὁ κατὰ τοῦνομα
ὁρισμός. οἷον, ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος, ζῷα ἑκάτερα. καὶ γὰρ ὄνομα κοινὸν ἔχουσι τὸ τοῦ ζῴ-
ου, καὶ ὁρισμὸν τὸν αὐτὸν τὸν κατὰ τὸ ζῷον, ὃς ἐστιν οὐσία ἔμψυχος ἀθανατική. φησὶν οὖν
ὅτι καὶ πάντα ὄντα καλοῦμεν, ὁμωνύμως λέγομεν, οὐ συνωνύμως. καθάπερ εἴρηται ὁ
μώνυμά ἐστι, τὰ μόνου ὀνόματος κοινωνοῦντα. συνώνυμα δὲ, τὰ καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ
ὁρισμοῦ. τὸ οὖν ὄν, μόνου ὀνόματος κοινωνεῖ πρὸς τὰ αὐτό. λέγεται γὰρ ὄντα, αἱ
δέκα κατηγορίαι. οὐκέτι δὲ καὶ τὸν τοῦ ὀνόματος ὁρισμὸν κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις. ἄλλη
γὰρ οὖσα κατηγορία, κατὰ τὸ εἶναι ἐστὶ, ὀνόματός τε, καὶ τοῦ κατὰ τοῦνομα τεύχεσιν ὁρι-
σμοῦ. ἔμθεν ὡς ὁμώνυμος φωνεῖ τὸ ὄν, ἃς τὰς δέκα διαιρεῖται κατηγορίας τὰς γενικω-
τάτας. ἃς οὐσίαν. ποσόν. ποιόν. πρός τι. ποῦ. πότε. ποιεῖν. πάσχειν. κεῖσθαι. ἔχειν.
Τὰ δὲ ἄτομα ἄπορ ἐστὶ μεθ᾽ τὰ εἰδικώτατα τα, ἄπειρα. Ἄπειρα φησὶν, οὐ τῷ εἶναι, ἀλλὰ
τῷ πάλιν καὶ πάλιν γίνεσθαι εἶδος ποιοῖς διαφορᾶς, ἢ τοῖς οἱονεὶ εἴδεσι διαφορᾶς. οἷον, τὸ
ζῷον εἶδος λογικὸν καὶ ἄλογον. εἰσὶ γὰρ καὶ μὴ οὐσιώδεις διαφοραί. Τὰ δ᾽ ἄπειρα φησὶν ἐᾶν.
μὴ γὰρ ἄν ποτε φησὶ γνῶσθαι τούτων ἐπιστήμην. τοῦτο φησὶ πλάτων ἐν τῷ σοφιστῇ. καὶ γὰρ
ἐπιστήμη δύναται λαμβάνειν καὶ τὸ ὁρισμόν. τὸ οὖν ἄπορ ἐλλιπὲς, οὐ δὲ ἐπιστὴν δύναται
εἶναι. ἀμέλει δὲ δείκνυται ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ τῶν καθ᾽ ἕκαστα, οὔτε ὁρισμός ἐστιν, οὔτε
ἐπιστήμη, ἀλλὰ μόνων τοῦ καθόλου. κατιόντας μὲν οὖν ἐπὶ τὰ εἰδικώτατα τα εἶπεν, ὅτι τὸ
ὂν οὐκέτι γένος τῶν γενικωτάτων, ἅ εἰσι καὶ πεπερασμένα τῇ ἰδίᾳ φύσει, καὶ ἡμῖν γνώ-
ριμα. βουλόμενος οὖν ἐπισκέψασθαι καὶ περὶ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν εἰ οὕτως ἔχει, ὡς περὶ τῶν
τῶν γενικωτάτων γενῶν. φησὶν οὖν ὅτι τὰ μὲν, γενικώτατον καὶ πεπερασμένον ἔχει τὸ
ἀριθμὸν, καὶ ἡμῖν γνώριμον. δέκα γὰρ ἐστὶ τὰ γενικώτατα τα γένη. τὰ δὲ εἰδικώτατα τα εἴδη,
οἷον, ἄνθρωπος, ἵππος, βοῦς, κύων, ἄμπελος, ἐλάα, μεθ᾽ ἃ καὶ τῶν ἀτόμων οὐθύς ἐστι
διάιρεσις, τὰ μὲν ἀτόμων φύσει πεπερασμένα εἴδη καὶ ἄτομα, ἡμῖν δὲ ἄγνωστα, ἄμμον ἀλ-
λοις τρόποις μεμιγμένων. πολλὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ζῴων εἴδη, καὶ φυτῶν, καὶ μετάλλων ἡμῖν ἄ-
γνωστα. ὅτι δὲ πεπερασμένα εἴδη ὅσα τοῦ αὐτοῦ εἴδη, δείξομεν λαβόντες λημμάτιόν τι
ἐναργές. ὅτι τοῦ ἀπείρου, μεῖζον οὐκέτι πλῆθος. τούτου γὰρ ἐπιπροσθεῖν ἐστὶ, ἐπι-
καθάπερ τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα τα ἄπειρα εἶναι. ἐπεὶ οὖν καθ᾽ ἕκαστον εἶδος πολλά εἰσιν
ἄτομα, ἐν γὰρ ὂν τὸ ἀνθρώπου εἶδος, εἰς μυρία ἴσως διαιρεῖται ἄτομα τοῖς κατὰ μέρος ἀν-
θρώποις, ὁμοίως καὶ τὸ ἵππου εἶδος ἐν ὂν, πολλὰ εἰσὶ τὰ ὑφ᾽ αὐτὸ ἄτομα, καὶ ἐπὶ τῶν

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

λοιπῶν ἑκάστου ὁσονοῦν πλῆθος, πλὴν τὸ πολύ, ὡς τὴν τῶν ἀδῶν ἀθροίσμαλος πολ-
λῶν πολλοῦ καὶ ὑπερβολὴν τὸ τῶν ἀόρατον ἄθροισμα. ἡ δὲ πολλαπλάσια καὶ τὴν
ἀδῶν τὰ μὲν τὰ ἀδὴ ἄτομα, ἄπειρος δὲ ἐστὶν ὁ τῶν ἀδικωτάτων ἀδῶν ἀριθμός, ὁ δὲ ὅρα
τῶν ἀόρατον ἀριθμός, μείζων ἔσται τοῦ ἀπείρου τῶν ἀδῶν ἀριθμοῦ, καὶ πολλαπλάσι-
ος. ἔστιν ἄδυνατον τοῦ ἀπείρου πολλαπλάσιον εἶναι, καὶ ὅλως μείζονα, ἀδύνατον δὲ ὅρα
τὸν τῶν ἀδῶν ἀριθμὸν ἄπειρον εἶναι. ἀλλὰ γὰρ τὸ λέγειν μείζονα εἶναι ἀριθμὸν ἀριθμοῦ,
ὁρίζομεν καὶ πρὸς ἀρχὴν τὴν ἀρχαίαν. ὁ γὰρ μείζων τινὸς, ὑπερέχει μείζων ἐστίν.
ἀφαιρουμένης οὖν τῆς ὑπεροχῆς, ὥρισται τὸ λοιπὸν καὶ πεπερασμένον. οὕτω μὲν οὖν ἐδείχθη, ὅτι τὰ ἀδικώτατα τὰ ἀδὴ οὐκ ἔστιν ἄπειρα. ὁμοίως δὲ δείξομεν, ὅτι οὐδὲ τὰ ἄρρα τὰ μὲν τὰ ἀδικώτατα τὰ δὲ ἀδὴ ἄπειρα, καίτοι πολλαπλάσια τῶν ἀδῶν ὄντα. ἀλλὰ
λέγει τὰ ἄτομα ἄπειρα εἶναι, καίτοι τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄρρα, ἄπειρα λέξει. φέρε
τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἴδους ἀπὸ καθ' ἕκαστα ἄπειρα. ὁμοίως καὶ τὰ τοῦ ἵππου εἴδους
ἄτομα. καὶ πάλιν ἄπειρα, καὶ τὰ ὑφ' ἕκαστον τῶν λοιπῶν εἰδῶν ὁμοίως. καὶ τὰ μὴ ὑφ' ἕκα-
στον εἶδος ἄτομα, πεπερασμένα φύσει εἶναι. τὸ δὲ ἐκ πολλῶν ὁμοῦ τῶν μὲν πάντα τὰ
ἀδὴ ἀόρατον ἄθροισμα, ἄπειρον εἶναι. ἐὰν μὴ ὁμοῖον τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄτομα ἄπειρα εἶναι
λέγει, συμβήσεται πολλοῦ ἀπείρου μεῖζον εἶναι καὶ πολλαπλάσιον. οἱ γὰρ κ' μέ-
ρος ἀνθρώπου, ἄπειροι. καὶ οἱ κ' μέρος ἵππου, ἄπειροι. τὸ δὲ ἀμφοῖν ὅρα διπλάσιον
ἔσται τοῦ ἀπείρου. καὶ τὸ ἐκ πολλῶν πολλαπλάσιον. ὅπερ ἄτοπον. ἀδύνατον ὅρα τὰ ὑφ'
ἕκαστον εἶδος ἄτομα, ἄπειρα εἶναι. ἐὰν οὖν τὰ ὑφ' ἕκαστον εἶδος ἄρρα πεπερασμένα ᾖ,
ἀνάγκη καὶ ἀπὸ τὰ ἀδικώτατα τὰ ἀδὴ πεπερασμένα ἐστί, καὶ τὸ ἐκ πολλῶν ὅρα συγκείμε-
νον πλῆθος, πεπερασμένον ἐστί. τὸ γὰρ ἐκ πεπερασμένων συγκείμενον, πεπερασμέ-
νον ἐστί. ὡς τε πεπερασμένος ἂν ὁ τῶν ἀόρατον ἀριθμός. τὸ δὲ ἀεὶ γίνεσθαι, ἢ τὸ πάν-
τοτε ὄν, τὴν ἀπειρίαν ὁρᾷ. ὡς πρὸς καὶ ὁ ἀριθμὸς λέγεται ἄπειρος, τῷ ἀεὶ δύνασθαι αὐξε-
σθαι καὶ μὴ ἐλλείπειν. ὁ μὲν γὰρ ἐν ἀρχῇ λαμβανόμενος, ἀεὶ πεπέρασται. ὁμοίως δὲ
δείκνυται καὶ ἡ γραμμὴ πεπερασμένη. ὅθεν καὶ ὁ λόγος. Οἶδα δ' ἐγὼ γραμμὴν τ' ἀριθ-
μὸν, καὶ μέγα θαλάσσης. ἡ γὰρ ἄπειρος οὖσα, ἐπειδὴ πρὸς τιθέμενον ἀεὶ καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀριθ-
μὸς, τὸ δὲ ἀμφοῖν μεῖζον θαῦμα ποιεῖ. ἔστι δὲ ὅρα τοῦ ἀπείρου μεῖζον. ὅ πρὸς ἀδύνα-
τον. οὐκοῦν τὰ μὲν ἀδικώτατα τὰ, τῇ μὲν φύσει ὥρισται. ἡμῖν δὲ ἐστιν ἄγνωστα. τὰ δὲ
ἄρρα, τῇ μὲν φύσει οὐχ ὥρισται, τῷ πάντοτε καὶ πάντων γίνεσθαι. ἡμῖν δὲ τὰ γνώμενα καὶ ἐν φο-
ρείᾳ ὄντα, καὶ τὰ ἀδὴ γεγενημένα, ἀρχὴν ἔχει ἡ γένεσις, ἢ καὶ μὴ ἔγνωσται πόσα ἐστίν,
ἀλλ' οὖν γνωσθῆναι ὅσον ἐπὶ τῇ φύσει τῇ ἐαυτῶν ἠδύνατο, ὡς πρὸς τὰ ἀδικώτατα τὰ ἀδὴ,
ἐπειδὴ πρὸς καὶ δεδείκται ὡς ὡρισμένος ἐστὶν ὁ τούτων ἀριθμός. Ἀνιόντας δὲ ἀπὸ τὰ γνωκό-
τατα, ἀνάγκη συναιρεῖν τὸ πλῆθος ἀπὸ ἑνός. Ἐν τοῦτο βούλεται ὁ πορφύριος ἀπεῖν, ἢ
μὲν συμβαίνει ἀνιοῦσιν ἀπὸ τῶν ἀδικωτάτων ἐπὶ τὰ γνωκότατα, ἢ δὲ καταιοῦσιν ἀπὸ
τῶν γνωκωτάτων ἐπὶ τὰ ἀδικώτατα. καὶ ἔτι μίαν τὸ γένος. τὸ γὰρ ἄδος, πρὸς κεκλιμένον ἐστὶ
τῶν κ' μέρος ἀόρατον. τὸ δὲ γένος, καὶ τῶν ἀδῶν, καὶ τῶν ἀόρατον. κατωθεν μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ
ἀόρατον ἀνιοῦσιν ἐπὶ τὰ γνωκότατα, πολλὰ μὲν τὰ πρόσθεν ἐνοῦται. δυνάμει δὲ

αὔξεται. τὰ γὰρ ἄλογα τῶν ἀρίθμων, πλήθει μὲν ἐλάττονα. δυνάμει δὲ, ὑπερβάλλεται καὶ
αὔξει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν λόγων τὰ γένη, μέχρις ἂν ἐπὶ τὸν γενικώτατον φθάσωμεν. καὶ
τοῦτο φανερῶς. ἐπειδὴ γὰρ μία μὲν ἡ πρώτη καὶ ἀρχὴ, διαιροῦντο τὰ μὲν πλείω πλη-
σιάζοντα, εἰς ἐλάττονα πλήθη. αὔξεται δὲ δυνάμει. τὰ δὲ πορρωτέρω ἀπ᾽ αὐτῆς ὄντα, πολ-
λαπλάσιον. πλήθει δὲ πολλαπλάσιον ἀριθμῷ, μειοῦται δὲ δυνάμει. ἀπὸ δὲ δόξης δὲ τοῦ γένους καὶ τοῦ ἴδ-
δους τί ἐστιν ἑκάτερον ἀπῶν, ὑπέχει ὁ πορφύριος διδάξαι πρὸς τὸ προκείμενον φανερὸν
λογικώτερον, τουτέστι, πρεπόντως τῇ λογικῇ πραγματείᾳ. μεθ᾽ ὃ διδάξαι φησὶν πρῶτον
γένους καὶ ἴδους τί ἐστιν ἑκάτερον, βούλεται προσθεῖναι καὶ πῶς χρήσιμός ἐστιν ἡ περὶ ἀπῶν
θεωρία ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ. ἐπειδὴ γὰρ λογικὴ πραγματεία κατ᾽ αἰτίαν περὶ τὰ ἀπόδει-
ξιν. ἡ δὲ ἀπόδειξις, συλλογισμός τις ἐστὶν. ἐν δὲ τῷ συλλογισμῷ, δεόμεθα προτάσεων.
ἡ δὲ πρότασις, ἐκ δύο ὅρων συγκείται. ὧν ὁ μὲν ἐστὶν κατηγορούμενος. ὁ δὲ, κατηγορούμενος. καὶ κατη-
γορούμενος μέν ἐστι, περὶ οὗ ὁ λόγος. κατηγορούμενος δὲ, ὁ περὶ ἑκάτερου λεγόμενος. οἷον, σωκράτης περι-
πατεῖ. κατηγορείται μὲν γὰρ ὁ σωκράτης περὶ οὗ ὁ λόγος. κατηγορείται δὲ τὸ περιπατεῖ, ὅ-
περ κατὰ τοῦ σωκράτους λέγεται. πάλιν ἐὰν εἴπῃς ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, κατηγορεῖται μὲν ἡ ψυχὴ,
κατηγορεῖται δὲ τὸ ἀθάνατον. πάλιν ἐὰν εἴπῃς ὁ ἄνθρωπος ζῶον ἐστὶν, ὁ μὲν ἄνθρωπος,
ἐστὶ κατηγορούμενος. τὸ δὲ ζῶον, κατηγορούμενος. καὶ πάσης προτάσεως. ὥστε βούλεται
περὶ τῶν γενῶν καὶ εἰδῶν διδάξαι, τίνα τίνων κατηγορεῖται, καὶ τίνα τίσιν κατηγορεῖται. καὶ ἵνα
γνῶμεν πῶς συμπλεκόμενα προτάσεις ποιοῦσιν, ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς γίνεται, περὶ οὗ
ἡ λογικὴ καταγίνεται πραγματεία, φησὶν ὅτι τὸ μὲν γένος, ἀεὶ τοῦ εἴδους κατηγορεῖ-
ται. οἷον, τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον, καὶ τοῦτο ἡ οὐσία. τὸ δὲ εἶδος, οὐδέποτε τοῦ γένους κα-
τηγορεῖται. οὐ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι ἡ οὐσία ζῶον ἐστὶν, καὶ ὅτι τὸ ζῶον ἄνθρωπος. δη-
λονοῦν ὅτι ἀεὶ τὰ μὲν γένη, τῶν εἰδῶν κατηγορεῖται. τὰ δὲ εἴδη, τῶν γενῶν οὐδέποτε.
καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, δεῖ τὰ κατηγορούμενα καὶ ἐπὶ πλέον εἶναι τῶν ὑποκειμένων, ὡς τὸ
ζῶον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δεξιοστάζειν, ὡς τὸ γελαστικὸν τοῦ ἀνθρώπου. τὰ δὲ δεξιοστάζοντα, καὶ
ἀντικατηγορεῖται. ὡς γὰρ λέγομεν πᾶς ἄνθρωπος γελαστικὸν, οὕτω καὶ πᾶν γελαστικὸν
ἄνθρωπος. καὶ πάντα τὰ ἑπόμενα, τῶν ὑποκειμένων. ἡ οὐσία, τοῦ σώματος. καὶ τὸ σῶμα, τοῦ
ἐμψύχου. καὶ τὸ ἔμψυχον, τοῦ ζώου. καὶ τὸ ζῶον, τοῦ ἀνθρώπου. Καθ᾽ ὧν δ᾽ ἂν τὸ εἶδος
κατηγορεῖται, κατ᾽ ἐκείνων ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ τοῦ εἴδους γένος κατηγορηθήσεται. Ἕτερον
θεώρημα παραδίδωσι χρήσιμον, καὶ ἀπὸ ἄλλης τὴν λογικὴν πραγματείαν. ἔστι δὲ τοιοῦτον.
ἐὰν τὸ εἶδος κατηγορεῖται τινός, κατὰ τοῦ αὐτοῦ κατηγορηθήσεται καὶ τὸ τοῦ εἴδους αὐτοῦ
γένος. καὶ τοῦτο μέχρι τοῦ γενικωτάτου. οἷον τοῦ σωκράτους, κατηγορεῖται ὁ ἄνθρω-
πος. τυχὸν δὲ, τὸ ζῶον. καὶ τὸ ζῶον ἄρα κατὰ τοῦ σωκράτους κατηγορηθήσεται. ὡσαύτως καὶ
τὸ ἔμψυχον κατὰ τοῦ ζώου. οὐκοῦν καὶ κατὰ ἀνθρώπου, καὶ κατὰ σωκράτους. πάλιν τὸ σῶμα κατὰ
τοῦ ἐμψύχου. οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κατὰ τοῦ ζώου, καὶ κατὰ σωκράτους. πάλιν
ἡ οὐσία κατὰ τοῦ σώματος. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ οὐσία καὶ τὸ σῶμα, καὶ κατὰ τοῦ ἐμψύχου, καὶ κατὰ
τοῦ ζώου, καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κατὰ τοῦ σωκράτους κατηγορηθήσεται. Λέγεται γὰρ τὸ μὲν
γενικώτατον, κατὰ πάντων τῶν ὑπ᾽ αὐτὸ γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ ἀτόμων. Εἰ γὰρ ἀεὶ τὰ ἑπόμενα

τῶν ἕνεκά τῶν κατηγορήματα, δῆλον ὅτι τὰ μὲν ῥηματικά τα ἐστι, τὰ δὲ ἀπὸ ῥηματικῶν τε
καὶ ἡδῶν καὶ ἀτόμων κατηγορηθήσεται. τὰ δ' ἡδέα, τὰ ἄτομα μόνων. Ἄτομον δὲ λέγεται ὁ
σωκράτης, καὶ τοῦτο τὸ λευκόν. Τούτοις προσθεῖς, ἐποίησε μυθικόν τε δεικνύμενον. τὰ γὰρ
λευκόν, καθόλου ἐστίν. ζῶν τὸ ἄθροισμα οὐκ ἂν ἐπ' ἄμφω τινός ποτε τὰ ἀπὸ ῥήματος.
Οὐκ ἔστι δὲ ὧν ἕκαστον, ἀνὴρ ὧν τὰ ἄθροισμα. ἕκαστον μὲν γὰρ, καὶ ἄμφοιν ὑπάρχειν δύναται. τὰ
δὲ πάντα, οὐδενί. Ἀνθρώπου τοῦ ἀνθρώπου, λέγω δὴ τοῦ κοινοῦ ἰδιότητες, ῥήματα τε καὶ
ἃ ἀπὸ ῥημάτων πολλάκις. ἃ δὲ τοῦ σωκράτους ἰδιότητες, οὐκ ἂν ἐπ' ἄμφω τινός ῥήματα
ἂν ἃ ἀπὸ ῥημάτων. Ἀνθρώπου τοῦ ἀνθρώπου, ὑπάρχουσι καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἀνθρώποις. ἔστι, τὸ
ζῶον. τὸ λογικόν. τὸ θνητόν. καὶ ἁπλῶς ὅσα τοιοῦτον ἐθέλοιμι εἰπεῖν. Σκεπτέον δὲ ὅτι τὸ γένος
ἔχει τινὰς ἰδιότητας, καὶ τὸ ἡδύ, καὶ τὸ ἄτομον. αἱ μὲν τοῦ ῥήματος καὶ τοῦ ἡδέος,
πολλοσιν ὑπάρχειν δύνανται. αἱ δὲ τοῦ ἀτόμου ἀθροιζόμεναι, ἐκείνῳ μόνῳ τῷ ἀτόμῳ καὶ οὐ-
δενὶ ἄλλῳ. ἔστι, τὰ λέγω. ἰδιότητες δέ εἰσι τοῦ ῥήματος, ἔστι, τοῦ ζῴου, κοινότατα. τὸ ἔμψυχον. τὸ
αἰσθητικόν. ἃ πάντα δὲ πολλοσιν ὑπάρχουσι. καὶ γὰρ ἀνθρώπῳ, καὶ ἵππῳ, καὶ κυνὶ, καὶ τοῖς κατὰ
μέρος ζῴοις. ἔθεμεν ἐπὶ τὸ ἡδύ. ἔστι, τὸν ἄνθρωπον. ἰδιότητες ἀπόλου, τὸ ζῶον. τὸ
λογικόν. τὸ θνητόν. τὸ ὀρεκτικόν καὶ ἐπιστημονικόν. καὶ πάντοις ἀνθρώποις ταῦτα ὑπάρ-
χει. ἔθεμεν ἐπὶ τὸ ἄτομον. ἔστι, τὸν σωκράτην. ἰδιότητες ἀπόλου, τὸ φιλόσοφον. τὸ
φαλακρόν. τὸ προγάστορα. τὸ σωφρονίσκου υἱόν. τὸ ἀθηναῖον. καὶ ἤτι τοιοῦτον. ἕκαστον
οὖν τούτων, καθ' ἑαυτὸ μὲν πολλοῖς ὑπάρχειν. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλοις φαλακροί. καὶ σι-
μοί. καὶ φιλόσοφοι. καὶ ἀθηναῖοι. ἔστι τύχοι δὲ, καὶ σωφρονίσκου υἱοί. τὸ δὲ ἐκ τούτων ἄθροισμα,
τὸ φιλόσοφον. τὸ φαλακρόν. τὸ σιμόν. τὸ προγάστορα. καὶ ἐν τῷδε γνέσθαι τῷ χρόνῳ, μό-
νῳ σωκράτει ὑπάρχει, καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ. Τὸ δὲ ἡδύ, ἢ τὸ γένος. ὅλον γάρ τι τὸ γένος. τὸ
μὲν γὰρ γένος, μόνως ὅλον. τὸ δὲ ἄτομον, μόνως μέρος. τὸ δὲ ἡδύ, καὶ ὅλον, καὶ μέρος. καὶ
ὅλον μὲν, ὡς πρὸς τὸ ἄτομον. μέρος δὲ, ὡς πρὸς τὸ γένος. ἀλλὰ μέρος μὲν, ἄμφω. ὅλον
δὲ, οὐκ ἄμφω, ἀλλ' ἐν ἄμφοις. Ἐπεὶ δὴ τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος τῶν πρός τι ἐστί. Τοῦ δὲ πρός τι τὸ
μὲν, κατ' ὀρθὴν πτῶσιν λέγεται. τὸ δὲ, κατὰ εἶναι πλαγίαν. οἷον, ὁ πατὴρ, υἱοῦ πατήρ. ἐν
τούτῳ πρὸς γενικὴν ἡ ἀπόδοσις. κατὰ δὲ δοτικὴν ἡ ἀπόδοσις, ἐὰν ἔτι, ὁ φίλος, φίλῳ
φίλος. ἔτι δὲ λέξω ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει, πρὸς αἰτιατικήν. ἐπεὶ οὖν τοῦθ' οὕ-
τως ἔχει, διαφέρει τὸ μέρος ἄμφω. τὸ δὲ ὅλον, ἐν ἄμφοις. λέγομεν γὰρ τὸ μὲν μέρος,
τοῦ ὅλου μέρος. καὶ ποιοῦμεν τὴν ἀπόδοσιν πρὸς γενικήν δηλονότι. τὸ δὲ ὅλον, οὐκέ-
τι λέγομεν μέρους ὅλον. οὐ γὰρ συγκεῖται τὸ ὅλον ἐξ ἑνὸς μέρους, ἀλλ' ἐκ πολλῶν. ἀλλὰ
λέγομεν τὸ ὅλον, τοῖς μέρεσιν ὅλον. καὶ μένει ἡ ἀπόδοσις πρὸς δοτικήν. τοῖς γὰρ μέρε-
σιν ἔστιν ὅλον. καθῶς οὖν ἔτι, τὸ δὲ ὅλον οὐκ ἄμφω, ἀλλ' ἐν ἄμφοις. Σκεπτέον δὲ ὅτι δύνατον καὶ
πρὸς γενικὴν οὐχ ἑνικὴν, ἀλλὰ πληθυντικὴν ἀποδοῦναι, καὶ ἔτι. τὸ ὅλον, μερῶν ἔστιν
ὅλον. ἀλλ' ὁ πορφύριος τῇ πολλῇ χρήσει ἀκολουθεῖ, πρὸς δοτικὴν ποιούμενος τὴν
ἀπόδοσιν. κατὰ τινα καὶ γένη καὶ ἔδη ἔστιν, ὅτι ὑπάλληλα. ταῦτα γὰρ καὶ γένη καὶ ἔδη.
καὶ ποσαχῶς τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος. ὅτι τὸ μὲν γένος, ἑξαχῶς λέγεται. τὸ δὲ εἶδος, διχῶς =

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Διαφορὰ δὴ νοεῖται τε, καὶ ἰδίως, καὶ ἰδιάζοντα τὰ λεγόμενα. Ὧν μὲν ἡ διαφορὰ προσήκει τοῦ ἑνὸς, καὶ δι' ἣν αἰτίαν πρὸς τοῦ ἑνὸς διείλεκται, ἡ δὴ λέλεκται. νῦν οὖν περὶ τῆς διαφορᾶς ποιήσεται τὸν λόγον. καὶ τῷ ἑρμηνεύω πάλιν κανονιζόμενος, ἀπαριθμεῖται τῆς διαφορᾶς τὰ σημαινόμενα. ἵνα δὴ τοῖς μὴ οἰομένοις λέγεσθαι παρακολουθήσωμεν, ἑπωμεν οὕτως. ἡ διαφορὰ ἑτερότης δοκεῖ τινῶν παρεμφαίνειν πρὸς ἄλληλα. αὕτη οὖν ἡ ἑτερότης, ἡ χωρὶς ἡ δὴ καὶ κατά τι συμβεβηκὸς, ἥτις πέφυκε χωρίζεσθαι ἐκ τινων ὧν δὴ ἡν ἑτερότης, ἡ ἀχώριστος. οἱ, διαφέρουσιν ἀλλήλων τινὲς, τῷ τὸν μὲν, ἑστάναι τυχόν. τὸν δὲ, καθῆσθαι. καὶ δίκαιον τὸ καθήμενον ἑστῆναι, καὶ ὁ ἑστὼς καθῆσθαι. καὶ διαφέρουσι κατὰ τοῦτο ἀλλήλων. αὕτη οὖν ἡ διαφορὰ λέγεται χωρὶς ἡ, καὶ καλεῖται πορφύριος κοινῶς. ἐπειδὴ οὐκ ἀφωρισμένως τῷ δέ τινι ὑπάρχει, ἀλλὰ κοινῶς πᾶσι. καὶ αὕτη μέν ἐστι χωρὶς ἡ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ διαφορά. εἰ δ' ἀχώριστος ἡ διαφορὰ ὑπάρχει, καθ' αὑτὸ ὑπάρχει, τουτέστι συμπληρωτικὴ δὴ τῆς τοῦ πράγματος οὐσίας, καὶ κατὰ συμβεβηκός. τουτέστι, μὴ δὲ συμπληροῦσα εἰς τὸ εἶναι τοῦ πράγματος πᾶσι. καὶ αὕτη μέν ἐστιν ἀχώριστος καὶ κατὰ συμβεβηκός. οἱ, γνωστὸς τῆς. σημότης. γλαφυρότης. διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων τινὲς, τῷ τὸν μὲν, σημεῖον εἶναι. τὸν δὲ, γνωστόν. αὕτη δὲ κατὰ συμβεβηκός μέν ἐστιν, ὡς μὴ οὖσα τῶν οὐσιῶν συμπληρωτικὴ τοῦ πράγματος. ἡ δὲ γὰρ ὁ σωκράτης μὴ εἶναι σημεῖον, καὶ ὅμως εἶναι σωκράτης. ἀχώριστοι δὲ. οὐ γὰρ πέφυκασι χωρίζεσθαι τοῦ πράγματος ἃς καλεῖ ὁ πορφύριος ἰδίως, ἐπειδὴ ἀφωρισμένως τῷ δέ τινι ὑπάρχει τὸ σημεῖον. ἀχώριστον δὲ ἐστὶ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλὰ συμπληρωτικὸν τῆς οὐσίας. οἱ, τὸ λογικὸν. τὸ θνητόν. διαφέρομεν γὰρ τῶν ἀλόγων ζώων. καθὸ ἡμεῖς μὲν λογικοὶ, ἐκεῖνα δὲ ἄλογα. ταύτην οὖν τὴν διαφορὰν, ἰδιάζοντα τὰ ἐκλέγει. τῶν οὖν διαφορῶν, ἡ μὲν, λέγεται κοινῶς. ἡ δὲ, ἰδίως. ἡ δὲ, ἰδιάζοντα τὰ. κοινῶς μὲν, ἃ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ χωρίζεται. ἰδίως δὲ, ἃ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ ἀχώριστοι. ἃ δὲ ἀχώριστοι μὲν, συμπληροῦσα δὲ τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος καὶ οὖσα καθ' αὑτὸ, ἰδιάζοντα τὰ λεγόμενα ὧδε. ἐπειδὴ πεῖραν κατάγει πᾶς φιλόσοφος, ἃ συμβάλλεται εἰς τὴν κατὰ φιλοσοφίαν μέθοδον, τήν τε διαιρετικὴν, καὶ τὴν ὁριστικήν. οὐδέποτε δὲ ὁριστικὸς οὔτε διαίρεσις ἀπὸ συμβεβηκότος λαμβάνει, ἀλλὰ ἐκ τῶν οὐσιωδῶν. εἰ δὲ ἡ ἰδιάζοντα τὰ ἐκ τῶν οὐσιωδῶν, εἰκότως πεῖραν ταύτης. πρώτη μὲν οὖν διαίρεσις τῶν διαφορῶν αὕτη. πάλιν δὲ ἑτέρα διαιρῶν αὐτὰς, φησίν. ὅτι τῶν διαφορῶν ἃ μὲν, ἀλλοῖον ποιοῦσι τὸ πράγμα. ἃ δὲ, ἄλλο. ἡ μὲν κοινῶς καὶ ἰδίως λεγομένη διαφορὰ, ἀλλοῖον. ἀλλοῖον γὰρ τὸ καθέζεσθαι, καὶ τὸ ἑστάναι. καὶ ἀλλοῖον τὸ σημεῖον, καὶ τὸ γνωστόν. ἃ δὲ ἰδιάζοντα τὰ, ἄλλο. ἄλλο γὰρ τὸ λογικὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἄλογον. τὸ μὲν γὰρ ἀλλοῖον, κατά τι τῶν τοῦ πράγματος τὴν σύστασιν ποιεῖται. τὸ δὲ ἄλλο, πάλιν ἕτερον ποιεῖ. τὸ μὲν γὰρ λογικὸν ζῶον, ἄλλο παρὰ τὸ ἄλογον. ὁ δὲ καθεζόμενος, τοῦ ἑστῶτος οὐκ ἄλλο. ἀλλοῖον δὲ. ὁμοίως καὶ ὁ γνωστὸς τοῦ σημείου. εἰκῶς οὖν τῶν διαφορῶν λεγομένων, τῶν μὲν, κοινῶς, τῶν δὲ, ἰδίως, τῶν δὲ, ἰδιάζοντα τὰ, πεῖραν τῶν ἰδιάζοντα τὰ πρὸς τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. ἃ γὰρ ἰδίως καὶ κοινῶς, εἰς διαίρεσιν τῶν γενῶν οὐ χρησιμεύουσιν. οὐ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

δεὶς γὰρ λέγει ὅτι τῶν ζώων τὰ μὲν, κάθηται. τὰ δ', ἵστανται. οὐ γὰρ πάντα πε λαμ-
βάνομεν. οὐδ' ὅτι τὰ μὲν, σιμά. τὰ δ', γρυπὰ διὰ τὸ αὐλός. ἢ δὲ μὴ ἢς τὴν διάιρεσιν χε-
» σιμοι, οὐδ' ἢς γρυπὸς ὁρισμοὺς. μόνα ἄρα ἁ ἰδιάτατα τα χρησιμεύουσι. Καὶ ἰδιάτατα τα
» λεγέσθω. Τὸ λεγέσθω προσθεὶς, ἐσήμωνε τὸ αὐλοῦ τὸ ὄνομα τοῦ τεθεικέναι. ἢθάσι
γὰρ οἱ παλαιοὶ, ὅταν ὀνόμασί τινὶ τῶν φερομένων κέχρηνται, λέγειν λέγεται. ὅταν δ'
» αὐλοὶ ὀνόμασι θῶσιν, ἢθάσι καὶ ἢθέσθω λέγειν, καὶ λεγέσθω. Διαφέρει γὰρ σκιρά τῆς πλά-
» τωνος τῇ ἑτερότητι. Καθὸ γὰρ ἄνθρωποι, οὐδὲν διαφέρουσι τῇ ἑτερότητι. καθὸ δ' ὁ μὲν,
» ἢ τύχῃ κάθηται, ὁ δὲ, πεζεύει, διαφέρουσι. Καὶ ἀεὶ ἐν ταῖς τοῦ πῶς ἔχειν ἑτερό-
» τησι. Τουτέστιν, αὗται αἱ διαφοραὶ καὶ συμβεβηκὸς θεωροῦνται. ἀντὶ δὲ τοῦ ἢ πεῖν καὶ
συμβεβηκὸς, ἢ πῶς ἐν ταῖς τοῦ πῶς ἔχειν ἑτερότησιν. ἐπεὶ δὴ πᾶν τὸ συμβεβηκὸς ἐν τῷ
πῶς ἔχειν κατηγορεῖται, ὡς πᾶν ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἵππου ἢ δὲ ποιῶ διαφορᾷ διεκνόη-
σε τὴν τοῦ λομβοῦ ποιότητι, τουτέστι, τὴν συμπληρωτικὴν τοῦ ἢ δὲ ὅλου. τὸ γὰρ ζῶον πρὸς
λαμβάνον μὲν τὸ θνητὸν καὶ λομβικὸν, ποιεῖ ἄνθρωπον. τὸ δὲ θνητὸν καὶ ἄλογον, ποιεῖ ἵπ-
πον. κύνα. καὶ τάλλα τὰ ἄλογα ζῶα. αὗται οὖν αἱ διαφοραὶ συμβεβήκασι τοῖς ὄνεσι,
» ποιοῦσι τὰ ἢ δὴ. καὶ διὰ τοῦ τὸ ἢ δὲ ποιοὶ λέγονται. Τῶν γὰρ διαφορῶν αἱ μὲν, ἄμοιροι
» οὖσιν. αἱ δ', ἀμοῖρον. Ἄλλην διάιρεσιν ἐκλέγεται τῶν διαφορῶν. αἱ μὲν γὰρ φησι ποιοῦσιν
ἄμοιρον. αἱ δ', ἀμοῖρον. καὶ αἱ μὲν ποιοῦσαι ἄμοιρον, καθ' αὑτό. αἱ δ' ἀμοῖρον, καὶ συμβεβηκός. καὶ καὶ
συμβεβηκός ἐστι καὶ χωριστά. χωριστὴν δὲ λέγω, τὴν κοινῶς, καὶ τὴν ἰδίως. καὶ αὕτη γὰρ χω-
ριστὴ ἐστὶ ἐστὶ ποιοῖα. δύναται γὰρ τὸ σκιρά τὴν ἄγρυπνον κοῖσαι μόνον τὸ σκιρά τὴν, ἰσχνο
γάστορα δὲ καὶ κοινὴ τὴν. τὴν δὲ ἰδιάτατα τα, οὐκέτι χωρίσαι αὐτοῦ οὐδὲ κατ' ἐπίνοιαν δύνα
ται. οὐ γὰρ ἐπιδέξασθαι τὸν ἄνθρωπον ἄνευ τοῦ λομβοῦ δύνασθαι, ἐπεὶ οὐκέτι ἔστι ἄν-
θρωπος. πάντες γὰρ ἄνθρωποι λομβοὶ, καὶ πάντες θνητοί. ὥστε τὸν μὲν σιμὸν, δύναται
γρυπὸν κοῖσαι τὸ αὐλοῦ ἀνθρώπου μόνον τὸ. τὸ δὲ ἄνθρωπον, οὐκέτι ἄνευ τοῦ λομβοῦ
καὶ τοῦ θνητοῦ. οὐκέτι γὰρ ἄνθρωπος. ὥστε οὖν αἱ ἰδίως καὶ κοινῶς λεγόμεναι διαφοραὶ,
χωρισταί εἰσιν. ὅταν γὰρ ὁ ἵστα μὴ καθίσῃ, οὐκ ἐγένετο ἄμοιρος, ἀλλὰ μόνον ἀμοῖρος, ὡς δη-
λοῖ τοῦ τὸ καὶ ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Δυσστέως καὶ τὰ περὶ αὐλοῦ συμβεβηκότα μεταβε-
βλημένα τῆς Ἀθηνᾶς, λέγων. Ἀλλοῖος μοι ἔφ' ἐφάνης νέον ἢ ἐπάροιθεν. οὐ γὰρ ἢ πῶς
ἄμοιρος, ἀλλὰ ἀμοῖρος. ἀλλ' οὐ δὲ μὴν ἢ σιμὸς γρυπὸς ἐπινοηθῇ, οὐ παρὰ τοῦ τὸ ἄμοιρος ἐγένετο,
ἀλλὰ ἀμοῖρος. ὁ αὐλὸς γὰρ δύναται ἢ ἔναι. οὐ μόνον σιμός. αἱ δ' ἄμοιροι οὖσαι, ἢ σὺν ἢ δὲ ποιοί.
τὸ γὰρ λομβικὸν, οὐ ποιεῖ ἀμοῖρον τὸν ἄνθρωπον παρὰ τὸν ἵππον, ἀλλὰ ἄμοιρον. ἅμα γὰρ λέγο
» μεν τὰ τῇ οὐσίᾳ διαφέροντα, ὡς ἢρήκαμεν νῦν. ἢ, ἄνθρωπον, καὶ ἵππον. Κατὰ τὰ
» μὲν οὖν τὰς ἄμοιρούσας διαφορὰς, αἱ τε διαιρέσεις μόνον τὴν τῶν ὀνῶν ἢς τὰ ἢ δὴ, οἱ
» τε ὅροι ἀποδίδοντα. Λέγομεν γὰρ τοῦ ζῴου τὸ μὲν, λομβοῦ. τὸ δ', ἄλογον. καὶ τὸ μὲν,
θνητόν. τὸ δ', ἀθάνατον. καὶ πάλιν τοὺς ὁρισμοὺς διὰ τούτων ἀποδίδομεν. λέγομεν γὰρ, ἄν-
» θρωπός ἐστι ζῷον λομβικὸν θνητόν. νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. Ἀπωθεν οὖν πάλιν ἀρχο-
» μαι, ἐκτέον τῶν διαφορῶν τὰς μὲν, ἢ ναι χωρίσας. τὰς δ', ἀχωρίστους. Ἐν τοῦθεν πά
λιν δεῖ χε τὴν ἢ δόδον τῆς διαιρέσεως, ὡς πρὸ ἀπ' ἀρχῆς τινος πρὸς τὸ αὐλὸς χωρί-

σα ἀπαλλάττει. τῶν οὖν διαφορῶν, αἱ μὲν εἰσι χωρισταί, αἱ δὲ, ἀχώριστοι. καὶ τὴν διαφορὰν τὴν κοινῶς, τῶν ἰδίως, καὶ ἰδιότητα τὰ. πάλιν τῶν διαφορῶν, αἱ μὲν, ποιοῦσιν ὅμοιον. αἱ δὲ, ἀνόμοιον. καὶ τὴν διακρίνον τὴν ἰδιότητα, τῶν ἰδίως, καὶ κοινῶς. ἐκ τοῦ πῶς τῶν ἀντιθέσεων ἄξιον διακρίνον τὴν διαφορὰν ἀπαλλάττει, μόνον τὴν συζυγίαν. ἄξιον ἡ ὁμόλογουμένως ἐστὶν ἀσύγκριτον. οὐ γὰρ οἷόν τε τὴν χωρίσιν καὶ ἀχώριστον. καὶ τὸ ἀνόμοιον, καὶ ὅμοιον. τῶν δὲ τεσσάρων συζυγιῶν τῶν λοιπῶν, ἡ μία ἀσύγκριτος ἔσται, καὶ χωρὶς καὶ ἀλλοιοποιοῦσα. αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, οἷόν τε τὴν. αἱ μὲν γὰρ χωρὶς καὶ ἀνόμοιον ποιοῦσαι, ἐστὶν αἱ κοινῶς. αἱ δὲ ἀχώριστοι καὶ ὅμοιον ποιοῦσαι, αἱ ἰδιότητα τὰ. αἱ δὲ ἀχώριστοι καὶ ἀνόμοιον, αἱ κὲ συμβεβηκότος. καὶ κοινῶς ἐστιν, ὡς ποτὲ τὸ καθέζεσθαι. ἰδίως δὲ, ὡς καὶ γραμματικῆς. ἰδιότητα τὰ δὲ, ὡς ποτὲ τὸ λογικόν. διὸ ἔξεστι καὶ ἑτέρου πρὸς διάφορον εἶναι, τὸ τῶν χωρίσεων καὶ ὅμοιον ποιουσῶν. καὶ ἀκόλουθον δὲ, καὶ ἄλλην καὶ συζυγία ἀσύγκριτός ἐστι. τὸ μὲν γὰρ λογικὸν, καθ' αὑτὸ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ. καθὸ γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὑπάρχει λογικός. διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι, λογικοί. τὸ δὲ γραμματικὸν καὶ μέλαν, καὶ ἐξάπαν, καὶ τῶν παραπλησίων, οὐ καθ' αὑτό. οὐ γὰρ καθὸ ἄνθρωπος γραμματικός ἐστιν, καὶ μέλας, καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπειδὴ ἔνεστι πάντας ἀνθρώπους μέλανας καὶ γραμματικοὺς εἶναι. ὥστε καὶ μὴ καὶ τὸς γραμματικὸς καὶ μέλας, ἄνθρωπος οὐδὲν ἧττον ἐστίν. οὐδεμία ἄρα τῶν τοιούτων διαφορῶν ποιεῖ ἄνθρωπον, ἀλλὰ ἀνόμοιον. τὸ δὲ λογικὸν καθ' αὑτὸ πρόσεστι τῷ ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ποιεῖ, ὅ πρός ἐστιν ἀσύγκριτον τὸ ἀνόμοιον. Δι μὲν οὖν καθ' αὑτὸ πρόσεστι τινὶ, ἐν τῷ τῆς οὐσίας λαμβάνον τὴν λόγῳ. ἐν τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας, ἐν τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, τουτέστι τῷ ὁρισμῷ. οἱ γὰρ ὁρισμοὶ, ἐκ γένους καὶ τῶν συστατικῶν ἐστι διαφορῶν, τουτέστι τῶν ἐξ ὧν ποιεῖν, αἵτινες οὐκέτι δέχονται τὴν μᾶλλον καὶ ἧττον. οὐ γὰρ λέγεται τίς μᾶλλον θνητὸς, καὶ ἧττον θνητός. οὔτε μᾶλλον λογικὸς, καὶ ἧττον λογικός. καὶ γὰρ οἱ μικροὶ παῖδες ὁμοίως εἰσὶ λογικοὶ, καὶ ἐμποιοῦσι τὴν τοῦ ὀργάνου πρὸς τὰς λογικὰς ἐνεργείας. καὶ ἁπλῶς δὴ εἴρηται, ὅσα ἐκφάνσεις ἐπιδέχονται τὴν μᾶλλον καὶ ἧττον, ὅσα τοῖς τοῦ ὁρισμοῦ μορίοις σύνεστι τὴν ἐνέργειαν ὄντα, ἄτιμα καὶ μὴ γνωτὰ ἀναλύοις. ⊗ λευκὸν λευκοῦ, μᾶλλον λέγεται λευκὸν καὶ ἧττον. καὶ μέλαν μέλανος, μᾶλλον καὶ ἧττον. ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ἐκφάνσεις ποτὲ μὲν λευκὸν κάλεται, ποτὲ δὲ μέλαν. καὶ μὴ γνωτὰ ταῦτα ἀναλύοις. τὸ λευκὸν λέγω, τῷ μέλανι. καὶ ποῦ μὲν καθαρώτερα, ποῦ δὲ ἐπιμεμιγμένα συμβαίνει γίνεσθαι. ἐπὶ δὲ τοῦ οὐσιῶν, οὐκέτι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον φιλεῖ γίνεσθαι, ἐπειδὴ οὐ δὲ ἐναντίον δεῖ τῇ οὐσίᾳ. οὐ δὲ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλόγον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκφάνσεις σύνεστι. ἔδει δὲ τοῖς ὡς ὁ ἀριστοτέλης ἐν ταῖς κατηγορίαις ἔφη, οὐσία δὲ ἐστὶν ἡ κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα λεγομένη. ἰδοὺ γὰρ τὸ μάλιστα ἔφη, ὥσπερ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον δείξας ἐπιδεχομένην. φαμὲν ὡς πρῶτον μὲν πρὸς τὴν ἡμετέραν γνῶσιν αὐτῷ ταῦτα ἐκφάνσεις λέλεκται. πρώτην γὰρ ἔφη καὶ μάλιστα τὴν ἄρμον, διὰ τὸ σύνεγνῶσθαι μᾶλλον ἡμῖν, καὶ πρώτην κατειλῆφθαι. ἐκ ταύτης γὰρ χρόνῳ καὶ ἐπιστήμῃ προκύψαντες, προϊέμεθα καὶ τὴν δευτέραν τὴν κατὰ τὰ ἔθη καὶ τὰ ἤθη. ἔπειτα δὲ καὶ συγχωρήσειέ τις ἐν αὐτοῖς τὸ μᾶλλον ἔφη καὶ τὸ ἧττον, οὐκ ἐν ταῖς κατὰ πλάτος ἔσται, ἀλλ' ἐν ταῖς κατὰ βάθος. οὐ γὰρ ἄνθρωπος ἀνθρώπου μᾶλλον ἄνθρωπος, καὶ μᾶλλον λο-

μενος. οὐ γὰρ ὁ ἵππος τοῦ βοὸς μᾶλλον ζῷον, καὶ οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ βάθος ὅσῳ
ἥττων, δυνατόν πως θεωρῆσαι τοῦτο. ἡ γὰρ ἐπάνω, τῶν κατὰ τὴν ἀνέσεις, ὅσῳ καὶ ἀπο-
λαύουσι τῶν κρείττονων. οἱ μὲν τὸ λογικόν, ἐνταῦθα καὶ τὸν ἥττον, ἐν ψυχῇ. καὶ μὲν ἐν ἀγγε-
λοις. καὶ ἥττον δὲ ἐν οὐρανίοις σώμασιν, ἤτοι καὶ αὐτὰ ἔμψυχα ἢ καὶ λογικά. καὶ ἔτι τὸ μὲν
ἐν τούτοις, καὶ ἐν ἡμῖν. καὶ ἄλλως. καὶ οὐσία μὲν ἐν ζῴῳ, καὶ ἐν ἀνθρώπῳ. καὶ μὲν ἐν τούτοις. ὁ
μοίως τὸ ζῷον μὲν ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐν σωκράτει. ἡ γὰρ μὴ ἀμέσως καὶ οὐσία τῷ σωκράτει,
ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ ζῴου. κἀκείνου πάλιν διὰ μέσου τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ τοιαῦτα. πρό-
δηλον οὖν ὡς τὰ πρώτως καὶ ἀμέσως τινὸς μετέχοντα τῶν δευτέρων καὶ διὰ μέσου με-
τέχοντων, μᾶλλον μετέχει. κακῶς ἄρα εἴρηται, ὡς ἡ μὲν κατὰ πλάτος, οὐκ ἐπιδέχονται τὸ
μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον. ἡ δὲ κατὰ βάθος, ἐπιδέχονται. εἰ γὰρ ἡ κατὰ πλάτος ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ
τὸ ἧττον, οὐκοῦν οὐδὲ ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις καὶ ἀπλῶς ἀπὸ τοῦ γένους, τοῦ λογικοῦ φησι, καὶ τοῦ
ἀλόγου. τοῦ τε θνητοῦ, καὶ τοῦ ἀθανάτου. Αἱ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ ἀχώριστοι εἰσιν, ἐπί-
τασιν καὶ ἄνεσιν λαμβάνουσιν. Ἐπίτασιν καὶ ἄνεσιν λαμβάνουσιν, ἐν ἐπιδέχονται τὸ
μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον. ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χορδῶν εἴληπται. ἐκεῖ γὰρ
ἡ μὲν ἀπατεινομένη, σφοδρὸν ἀπεργάζεται ψόφον. ἡ δὲ ἀνιεμένη, κάττονα. οὕτως οὖν οἱ
φιλόσοφοι ἐπίτασιν μὲν λέγουσι τὴν σφοδρὰν ἀνθίλητιν τοῦ πράγματος. ἄνεσιν δὲ,
τὴν κάττονα. εἶτα μὲν γάρ εἰσιν αἱ τὸν ἑκάστου λόγον συμπληροῦσαι διαφοραί, αἱ
τὰς οὐσίας συμπληρωτικαί. εἶτα δὲ καὶ τῶν ὁριζομένων εἰσὶ συμπληρωτικαί. οἱ δὲ ὁρισμοὶ
τοῦ παντὸς, οἱ ἄλλοι εἰσὶ πάντες. οὐ γὰρ τὸ μὲν ζῷον λογικὸν θνητὸν ὁ ἄνθρωπος, τὸ δὲ
ὄν, ἀλλ' ἀεὶ ὡσαύτως οὔτε ἐπίτασιν οὔτε ἄνεσιν ἐπιδεχόμενος. οὐ γὰρ τὸ μὲν μᾶλλον
ζῷον λογικὸν θνητὸν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, τὸ δὲ ἧττον. Ἡκεχαθάπαξ. Τουτέστι,
λευκὸν καὶ μέλαν ἔνια ἐπιτείνεται καὶ ἀνίεται. ἔστι γὰρ ἄλλο ἄλλου λευκότερον, καὶ μελανό-
τερον, καὶ σιμότερον, καὶ γρυπότερον. Δῆλον οὖν ἐκ τῶν τῆς διαφορᾶς θεωρουμένων, καὶ τῶν
μὲν, οὐσῶν χωριστῶν, τῶν δὲ, ἀχωρίστων, καὶ πάλιν τῶν ἀχωρίστων, τῶν μὲν, οὐσῶν καθ'
αὑτό, τῶν δὲ, κατὰ συμβεβηκός, ὑπέρχεται λογικωτέρως ὁ τοιοῦτος τῶν προκειμένῳ
διδάσκειν. βούλεται γὰρ ἐν τῷ διαφορῶν καὶ ταῦτα διδάξαι τινὰ συμβαίνε-
ν πρὸς τὴν διαιρετικὴν καὶ ὁριστικὴν μέθοδον. φησὶν οὖν ὅτι, τῶν ἐν τοιαῦταις διαφορῶν
αἱ μὲν, εἰσὶ συστατικαί. αἱ δὲ, διαιρετικαί. οὐκ ἄμφω καὶ ἄμφω, ἀλλ' αἱ ἄλλαι. τὰς μὲν γὰρ μόνον
τὴν διαιρετικὰς, τὰς δὲ συστατικὰς, ἄμφω καὶ ἄμφω τὰς ἀναμβανόμενα. τὸ γὰρ λογικὸν καὶ
τὸ ἄλογον, τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον, τοῦ ζῴου εἰσὶ διαφοραί. καὶ εἰσὶν αὗται διαιρετικαί.
τὸ γὰρ ζῷον, εἰς ταῦτα διαιρεῖται. ἐὰν δὲ αἱ δυάμεναι συμπλακῆναι ἅμα λάβωσιν, ὅ,
τε λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν, μόνον συστατικὰ τοῦ ἀνθρώπου διαφοραί. σωιζῶσι γὰρ καὶ συμ-
πληροῦσιν ἀλλοῦ τὴν φύσιν. δῆλον οὖν ὅτι αἱ μὲν διαιρετικαὶ διαφοραί, χρῆσιμεύουσι
πρὸς τὴν διαιρετικὴν μέθοδον, εἰς τὴν κατ' ταύτην μόνον αἱ τῶν γενῶν εἰς τὰ εἴδη διαιρέσεις.
αἱ δὲ συστατικὰ, εἰς τὴν ὁριστικὴν, εἰς τὴν οἱ ὁρισμοὶ ἐκ γενῶν εἰσὶ καὶ τῶν τοιούτων διαφο-
ρῶν. [τέον δὲ, ὅτι οὐ πλέμνα αὗται, τοιοῦτοι τέσσαρας συζυγίας. ὧν αἱ μὲν δύο, σωι-
σαν τὴν. καὶ δὲ μία, ἀσυστάτος ἐστὶν. ὅ, ἐστὶ λογικὸν καὶ ἄλογον. θνητὸν καὶ ἀθάνατον. ἰδοὺ τοι-

νων λογικὸν καὶ θνητὸν συνίστασθαι. ἔστι γὰρ ὁ ἄνθρωπος λογικὸν, καὶ ἀθάνατον ὁ θεός. ἄλογον δὲ καὶ θνητὸν, ὁ ἵππος. οὐκέτι δὲ ἔστιν ἄλογον καὶ ἀθάνατον. ζητεῖται γὰρ περὶ τῆς λοιπῆς συζυγίας, τῆς τοῦ ἀλόγου φημὶ καὶ τοῦ ἀθανάτου. πρόσφορον συνέσκηκε καὶ ἔστι τὸ ἄλογον καὶ ἀθάνατον, οἷόν τι δοκεῖ καὶ περὶ τῆς σκύλλης ὁ ποιητὴς λέγειν, Ἀλλ' ἀθάνατον καὶ νόον ἐστὶν, οὐ οὐ. οἱ μὲν γὰρ φασιν ἔνιά τι δαιμόνιον ἄλογον γένος ἀθάνατον. ὅπερ δὴ μείονα ἐπέχειν φασὶ τάξιν, οὓς καὶ ἀπορήσεσθαι. οἱ δὲ φασι καὶ τὸ τοιοῦτον γένος θνητὸν εἶναι. οὐ γὰρ ἂν ἀθάνατον, καὶ λογικὸν εἶναι πάντως. ἡθέλομεν τοίνυν καὶ εἰδέναι τὴν οὐσίαν, καὶ τὰ ἄλλα εὑρίσομεν. καὶ γὰρ καὶ ἐν τοῖς θαυμαστοῖς οὐσῶν ἀντιθέσεων, ἔμψυχον φημὶ καὶ ἄψυχον, αἰσθητικὸν καὶ ἀναίσθητον, καὶ τούτων συμπλεκομένων, τρεῖς μόνας συνίστασθαι συζυγίας. αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς, ἀσύστατοί εἰσι. τὸ μὲν γὰρ ἔμψυχον καὶ αἰσθητικὸν, ζῷον. τὸ δὲ ἔμψυχον καὶ ἀναίσθητον, τὸ φυτόν. τὸ δὲ ἄψυχον καὶ ἀναίσθητον, ὁλίθος. ἄψυχον δὲ καὶ αἰσθητικὸν, οὐδέν ἐστιν. ὁ γὰρ ἂν ᾖ αἰσθησιν, πολλῷ μᾶλλον τὴν φυσικὴν ἔχει ψυχήν. ὅπου γὰρ φυσικὴ, οὐπάντως καὶ αἰσθητική. ὅπου δὲ αἰσθητικὴ, ἐκεῖ πάντως καὶ φυσικὴ. ἀλλ' αὐτάγε διαιρετικαὶ διαφοραὶ τῶν γενῶν. ὥσπερ γὰρ ἔστι τινὰ μόνως εἴδη, τινὰ δὲ καὶ γένη καὶ εἴδη, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν. τῶν γὰρ εἰδοποιῶν διαφορῶν, αἱ μὲν εἰσι μόνως διαιρετικαὶ, αἱ τῶν γενικωτάτων. αἱ δὲ, μόνως συστατικαὶ, αἱ τῶν εἰδικωτάτων. αἱ δὲ, συστατικάτε καὶ διαιρετικαὶ, αἱ τῶν ὑπαλλήλων. αἱ μὲν γὰρ τῆς οὐσίας διαφοραὶ, τὸ σῶμα φημὶ καὶ τὸ ἀσώματον, διαιρετικαὶ μόνως τῆς οὐσίας. οὐδαμῶς δὲ συστατικαί. αἱ δὲ τοῦ ἀνθρώπου διαφοραὶ, οἷον, τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν, μόνως συστατικαὶ τοῦ ἀνθρώπου. αἱ δὲ τῶν μέσων, οἷον, αἱ τοῦ ζώου, τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον, τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, συστατικαὶ καὶ διαιρετικαὶ, διότι τὸ ἔχουσι πρὸ αὐτῶν ἐπαναβεβηκός. αἱ μὲν γὰρ ἐναντίαι, διαιρετικαὶ τοῦ ζώου, ὅτι αὐταὶ διαιροῦσι τὰς ἑτέρας εἴδη. ὅ, τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον. ἀς ταῦτα γὰρ διαιρεῖται τὸ ζῶον, καὶ τὸ λογικὸν, καὶ τὸ ἄλογον ὁμοίως. αἱ δὲ ὑπάλληλοι, τῶν εἰδῶν εἰσι συστατικαί. λογικὸν μὲν γὰρ καὶ θνητὸν, ἀνθρώπου συστατικόν. λογικὸν δὲ καὶ ἀθάνατον, ἀγγέλου. ἄλογον δὲ καὶ θνητὸν, ἵππου. αἱ δὲ τοῦ ἀλόγου καὶ τοῦ θνητοῦ, τῶν ἀλόγων ζώων. ὅπερ ἀεὶ φυτεῖ ὁ πορφύριος τὸ ἄλογον καὶ τὸ ἀθάνατον ὡς ἀμφιβαλλόμενα, ἅ τε εἰσὶ τοιαῦτα οὐσία, ἅ τε οὐ. εἰσὶ γὰρ ὡς εἶπον τὰ ἄλογα δαιμόνια τὰ μείονα τάξιν ἐν τῷ παντὶ ἐπέχοντα, καὶ ἀφωρισθέντα πρὸς τὸ τὰς ἀξίας πολάζειν ψυχὰς, ἅπερ ἔστιν ὡμῶν, ἀθάνατα. ἔστιν ὡν δὲ, θνητὰ εἶναι νενόμισται. Καὶ τοῦ γεμαλίσα χεῖρα εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν γενῶν. Σκόπει πῶς ὧδε ἐν τῷ λέγειν εἰς τοὺς ὁρισμοὺς λαμβάνοντα αἱ διαφοραὶ αὐτὰ, δηλοῖ ὅτι καὶ αἱ φωναὶ εἰσὶ τῶν ὁρισμῶν τὰ συμβεβηκότων οὐσιώδεις εἰσὶν. οἱ γὰρ ὅροι, ἐξ οὐσιωδῶν φωνῶν σύγκειν τοι. ὅν, λόγος ἐστὶ χεῖμα, διακριτικὸν ὄψεως. τὸ δὲ μαλίσα προσέθηκεν, ὅτι πολλάκις διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀπροῦντες τοιούτων διαφορῶν, ἐπιλαμβάνομεν ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκός. ὅ, εἰς τοῦ οὐρανοῦ ἀντὶ διαφορῶν, τὸ μέλαν λαμβάνομεν. καὶ εἰς τὸ κύκνου τὸ λευκόν. ἐπεὶ ὅταν ἵππον ὁριζόμενοι, εἴπωμεν ζῷον εἶναι ἄλογον χεμεπτεινόν. τὸ δὲ ἴδιον ἐπουσιῶδες ὄν, ἀντὶ διαφορᾶς οὐσιώδους ἐπιλαμβάνομεν, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι οὐσιώδη διαφορὰν ἵππου

φόρε ἢ πεῖν, καὶ ὅλου εὑρῆσθαι. Ἃς δὴ καὶ ὁριζόμενοι, φαμὲν. διαφορά ἐστιν, ἡ πεῖ σεύσθαι τὸ
εἶδος τοῦ γένους. Ἀριθμησάμενοι τὰ σημαινόμενα τῆς διαφορᾶς, καὶ ἢ πὼν πεῖ ποιοῦ σημαι
νομένου παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος, μαθεῖν βούλεσθαι τὴν γραφὴν ἀπόδοσιν. φκ
οἶν ὅτι διαφορά ἐστιν, ἡ πεῖ πλεῦσθαι τὸ εἶδος τοῦ γένους. ὁ γὰρ ἄνθρωπος, τῶν λογικῶν καὶ τῶν
θνητῶν πεῖ πλεῦσθαι τοῦ ζώου. Ἀπορίαν δὲ τίνα ἀπορεῖ ὁ πορφύριος ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ,
καὶ ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν. προλαμβάνει δὴ τῆς ἀπορίας δύο ἐναρκῆ τινὰ ἀξιώματα, ἃ οὕτω
καλοῦνται παρὰ τῶν πεῖ τὰ μαθηματικῶν, ὡς οἴονται τὸ ἀξιόπιστον ἔχοντα. εἰσὶ δὴ τὰ ἀξιώ
ματα, ταῦτα. πρῶτον μὲν, ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὄντος. β, τὸ ἄβ
βακον, γέγονεν ἐκ τοῦ ξύλου. ὁ πῦρ μὲν, οὐ πῦρ χε. ξύλον γὰρ κν. πῦρ δὲ, μὴ ὄν. οὐ πῦ
γὰρ κν ἄββακον. εἰ γὰρ κν, οὐκ ἔχει ζητεῖσθαι τοῦ ποιοῦντος. καὶ οἱ λίθοι πῦρ μὲν εἰσὶν
ὄντες, ὡς λίθοι. πῦρ δὲ οὐκ ὄντες, ὅτι οὐ ποιοῦνος. ἐκ δὲ τοῦ μὴ ὄντος ὄντος, πῶς
ἂν γένοιτο. δεύτερον δὲ, ὅτι τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ περιέμενον καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἅμα
οὐκ ἐνδέχεται εἶναι. ἀναιρετικὰ γὰρ ἀλλήλων τὰ ἐναντία εἰσί. τούτων προλεχθέντων,
ἡ ἀπορία προβάλλεται τοῦτον τὸν τρόπον. Ἀνάγκη τὰς διαφορὰς, καὶ ἐκ τοῦ γένους τῆς εἰδε
σιν ἐπιγίνεσθαι πρὸ ὑπαρχούσας ἐν αὐτῷ, καὶ ἐκ τοῦ μὴ μὴ ὄντος ὄντος. εἰκὸς δὲ τοῦ
δὲ τούτων, ἄτοπον. εἰ γὰρ εἰσὶν ἐν τοῖς γένεσιν αἱ διαφοραὶ σώματα οὖσιν, ἔσονται τὰ ἐναν
τία ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον. τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον. τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον.
ὅπερ ἄτοπον. εἰ δὲ μὴ εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἐν τοῖς γένεσι, πόθεν γίνονται ἐν τοῖς εἴδεσιν.
ἔτι γε τὶ μὴ γόμενον ἐκ τοῦ μὴ μὴ ὄντος ὄντος, ὅπερ ἄτοπον. οὐ γὰρ ἐξ ἄλλου τινὸς
δίνανται εἶναι, ἐπεὶ οὐ δὴ ἔστι μετὰ τὸ γένος καὶ εἴδος ἄλλο, ἢ μὴ αἱ διαφοραί. δῆλον οὖν
ὅτι ἀπορεῖται ὁ λόγος. ἀπορήσας τοίνυν, ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν πεῖ τὰ μαθηματι
κός. λέγει γὰρ ὁ πορφύριος, ὅτι τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐνεργείᾳ
μὲν εἶναι οὐ δύνατται. δυνάμει δὲ δύνατται εἶναι. ἵνα δὲ σαφὲς γένηται τὸ λεγόμενον, ἐπιπο
μνῶ οὕτως. ἄνθρωπος τὸ δυνάμει εἶναι πάντι, καὶ ἄνθρωπος τὸ ἐνεργείᾳ. δυνάμει μὲν γὰρ λέγεται, τὸ
ἀνθρώπου καὶ μὴ πρὸς χρόνον εἶναι ἐνεργείᾳ, δυνάμει μέντοι καὶ ἐπὶ τῆς δείας ἔχον ἐνεχθῆναι
εἰς τὸ ἐνεργείᾳ. β, τὸ παιδίον, δυνάμει μὲν γραμματικόν δέ. δύνατται γὰρ γενέσθαι
γραμματικόν. καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, δυνάμει θερμόν. δύνατται γὰρ γενέσθαι δυνάμει θερ
μόν. τοῦτο οὖν δὲ τὸ δυνάμει. ἐνεργείᾳ δὲ λέγεται γραμματικός, ὁ ἤδη κατὰ τὴν γραμ
ματικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἕξιν τῆς θεωρεῖν καὶ πρᾶξιν τοῖς γραμματικοῖς λόγοις. καὶ τὸ μὲν
ψυχρὸν ὕδωρ, δυνάμει λέγεται εἶναι θερμόν. τὸ δὲ ἤδη θερμὸν ἐνεργείᾳ θερμόν. β
οὖν ὅτι τὰ ἐναντία ἤτοι τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν, ἐνεργείᾳ μὲν, ἅμα τοῖς παρεῖναι ἀδύνα
τον. δυνάμει δὲ, δυνατόν. τὸ γὰρ χλιαρὸν ὕδωρ, οὔτε θερμὸν, οὔτε ψυχρὸν δὲ ἐνεργείᾳ.
δυνάμει δὲ ἐστὶν ἀμφότερα. καὶ τὸ βρέφος δυνάμει καὶ ἀρετὴν ἔχει, καὶ κακίαν. καὶ ἡ ὕλη δυνά
μει πάντα ἔχει τὰ ἐναντία. εἰ οὖν καὶ τὸ γένος ὕλης λόγον ἐπέχει ὡς ἐξῆς φκ, δῆλον ὅτι ἐξ
ἐν ἑαυτῷ δυνάμει πάσας τὰς ἐναντίας διαφορὰς. καὶ ἄνωθεν δὴ, δυνατὸν ἐνεῖναι τὰ ἐναντία
εἶναι. εἰ μὲν τὸ ἕτερον, ἐνεργείᾳ ἔχει. τὸ δὲ λοιπὸν, δυνάμει. τὸ γὰρ ἐνεργείᾳ ψυχρὸν, δυνά
μει ἔχει θερμὸν, εἰ πεφύκοι μεταβάλλεσθαι εἰς τὸ θερμόν. τοῦτο δὲ εἶπον, ἐπειδὴ ἔχει τὰ

θατέρου μόνου τῶν ἀντικειμένων δεκτικά. ὁ μὲν κρύσταλλος ψυχρὸς ὤν, οὐ δέχεται τὴν
θερμότητα. οὐδὲ τὸ πῦρ τὴν ψυχρότητα ψύξιν ἐπιδέξεται τὴν. ὁ ἀὴρ μὲν καὶ τὸ ὕδωρ παρὰ
μέρος ἑκάτερον, τῶν ἐναντίων δεκτικά. δύναμεις γὰρ δύνανται τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ
παρεῖναι ἅμα. εἰ μὲν γὰρ τὰ δύο εἶχε δύναμεις, οὐκ ἂν καὶ ἐνέργειαι εἰς ἑκάτερον μετεβέβλη-
το. νῦν δὲ ἐπειδὴ τὰ ἐναντία ἐκεῖ δύναμεις, διὰ τοῦτο εἰς ἑκάτερα παραβάλλει, καὶ μεταβάλ-
λεται παρὰ μέρος. οὕτως οἶμαι φησὶ καὶ τὰ γένη ἔχειν τὰς ἐναντίας διαφορὰς δύναμεις. καὶ
οὔτε ἐκ τῆς μιᾶς μιᾶς ὅλως γίνεται, οὔτε τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ ἅμα ἐνέργεια.
τοῦτο τὴν λύσιν κέχρηται οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου, ἣν καὶ ὁ πορφύριος ἀπέδοκεν. ἐπειδὴ-
περ ὡς κεῖται χρήσιμον πρὸς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας γράφει τὸ βιβλίον.
Ἰσέον δὲ ὅτι οἱ πλατωνικοὶ, ἐναντιοῦνται τῇ ἐπιλύσει ταύτῃ. καὶ γὰρ ἐνέργεια εἶναι λέ-
γουσι τὰς διαφορὰς ἐν τοῖς γένεσι. καὶ φασὶν ὅτι οὐ δεῖ φοβεῖσθαι ἐνέργειαν ὑπάρχειν ἐν
τοῖς γένεσι τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον. τὸ θνητὸν καὶ ἀθάνατον. κέχρηται δὲ εἰς ἀπόδειξιν τού-
του, τριούτοις λόγοις. πρῶτον μὲν γὰρ φασιν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐναντίον τὸ λογικὸν τῷ ἀλό-
γῳ. οὐδὲ τὸ θνητὸν τῷ ἀθανάτῳ. τὰ γὰρ ἐναντία, φθείρει ἄλληλα. ταῦτα δὲ οὐ μόνον
φθαρτικά εἰσιν ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ ὑπερβατικά. τὸ γὰρ λογικὸν καὶ τὸ ἀθάνατον, ὑπερβατικά εἰσι
τοῦ θνητοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου. ὁ γὰρ θεὸς ἀθάνατος ὢν καὶ λογικὸς, ὑφίστησι τὰ θνητά τε καὶ
ἄλογα. καὶ ὁ ἄνθρωπος λογικὸς ὤν, κοσμῶν τοῦ ἀλόγου γίνεται, καὶ σωτήρ. καὶ οἱ ἄγγελοι
ἀθανατίζοντες, τῶν θνητῶν εἰσι κοσμήτορες καὶ φύλακες. ὥστε, οὐκ ἐναντία τὸ λογικὸν
καὶ τὸ ἄλογον. οὐδὲ τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον. εἰ δὲ μὴ ἐναντία, οὐκ ἀδύνατον ἅμα ταῦτα
εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ, ἐπεὶ καὶ ἄλογοι δύναμεις, θυμός φημι καὶ ἐπιθυμία, καὶ αἴσθησις, καὶ ἡ
λογικὴ ζωὴ, ἅμα ἐν ἑνὶ ζῴῳ τῷ ἀνθρώπῳ θεωρεῖται. ἔτι τὰ δέ φασιν, εἰ καὶ ἐναντία εἶεν,
οὐδὲν ἄτοπον εἶναι ἀλλὰ ἐν τῷ αὐτῷ τῷ ἀλλῷ ἐνέργεια. ἐπειδὴ οὐχ ὡς ἐν ὑπεκμείνῳ εἰσὶ
σώματι, ἀλλ' ἄμεινον ἀσωμάτῳ. ἀσώματον γὰρ τὸ γένος. δύνανται δὲ ἐν ἀσωμάτῳ τὰ ἐναντία
εἶναι. διαρρεῖ γὰρ ἐν ὑπεκμείνῳ τινὶ σώματι τὰ ἐναντία οὐ δύνανται εἶναι ἅμα, διὰ τὸ
βούλεσθαι ἀμφότερα μετέχειν τοῦ ὑπεκμείνου. μερίζεται δὲ ὅν τὸ σῶμα καθ' αὑτό, τὰ
φθαρτικὰ ἀλλήλων οὐ δύνανται δέχεσθαι. ὥστε δὲ τῶν ἀσωμάτων, οὐκ ἔστι τοῦτο. ἀμέλει
καὶ ἡ φύσις ἐκεῖ τοὺς λόγους πάντων τῶν ἐναντίων καὶ ὑφίστησι. ὅτι, ὁ ὀφθαλμὸς ἅμα προβάλ-
λεται τοὺς τοῦ λευκοῦ καὶ τοὺς μέλανος λόγους. καὶ ἡ ψυχὴ ἅμα καὶ κατὰ ταὐτὸν, τῶν
ἐναντίων ἐκεῖ λόγου. ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. ψυχροῦ καὶ θερμοῦ. εἰ πορ τῶν ἐναντίων μία δύνα-
ται ἐπιστήμη. ὥστε οὐδὲν ἄτοπον συμβαίνει τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι τὰς διαφορὰς ἐνέργειαν
ἐν τοῖς γένεσιν εἶναι. ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἀβακίῳ, σωματικὰς μὲν καὶ κατὰ ταὐτὸν, καὶ γίγα-
νον, καὶ τετράγωνον, καὶ εἰρηνίλον ποιῆσαι οὐ δυνάμεθα, ἐπειδὴ ὑπὸ ἀλλήλων συγχέονται
οἱ τύποι. ἐν δὲ τῇ ψυχῇ ἔχομεν ταῦτα πάντα ἀσυγχύτως. ὅθεν καὶ ἀσυγχύτως προβαλ-
λόμεθα ἀλλά. καὶ δείκνυμεν καὶ τὸ πρῶτον θεώρημα, καὶ τὸ δεύτερον, καὶ τὸ γίγον. καὶ πεῖ
εἰρηνίλου, καὶ πεῖ τετραγώνου, καὶ πεῖ εἰγώνου. ὥστε εἰ ἀσωμάτων τεδύνατον ἅμα
τὰ ἐναντία εἶναι ἐνέργεια. ἄμεινον δὲ. εἰ δύνανται εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἐν τοῖς γένεσι, εἰ δὲ
τὸ ποιῆσαι ἀλλὰς ἐνέργειαν ἐν τοῖς εἴδεσι. πῶς γὰρ τὸ δύνασθαι ὄν, λέγεται εἶς ἐνέργειαν

διάζωνος ἐνέργειας τοιαύτης οὔσης. τὸ γὰρ ὕδωρ τὸ ψυχρὸν δυνάμει ὂν θερμόν, τῇ ἐνέρ-
γειᾳ θερμόν, διὰ τοῦ πυρὸς ἐνέργειᾳ ὄντος θερμοῦ. καὶ τὸ παιδίον δυνάμει ὂν γραμμα-
τικόν, ἐνέργειᾳ τῇ γραμματικόν, διὰ τοῦ ὄντος ἐνέργειᾳ γραμματικοῦ. ἆρ οὖν δυνά-
μει ἆρ' εἰσὶν ἐν τοῖς γένεσιν αἱ διαφοραί, προάγουσαι τὴν ἕξιν ἐνέργειαν, δεήσουσαι τῆς ἄμου τι-
νὸς ἐνεργείας ἔχοντος τὰς διαφοράς. οὐδὲν δὲ δεῖν ἄμοιρον πάντα. οὐκοῦν δυνάμει
ἆρ' εἰσὶν αἱ διαφοραὶ ἐν τοῖς γένεσι. πάντῃ δή. πάντων μὲν τὸ δυνάμει ὄν, ἀτελές δεῖ. τὸ δ' ἐνέρ-
γειᾳ, τέλειον. ἆρ οὖν τὰ μὲν ἤδη ἐνέργειᾳ ἀφ' τὰς διαφορὰς, τὰ δὲ γένη δυνάμει, ἔστι τὰ
μὲν ἀδιάφορα τὰ, πάντων τελειότερα καὶ ἐντιμότερα. τὰ δὲ γενικώτατα, πανταχῇ ἀτελέστε-
ρα, καὶ ἀτιμότερα. ὅπερ ἄρτιον. ἔστιν τοίνυν τὰ ἀτιμότατα, τελειότερα καὶ πρότερα τῇ
φύσει. ἀνάγκη ἄρα τὰς διαφορὰς ἐν τοῖς γένεσιν ἐνέργειᾳ εἶναι. ἆρα οὖν ἀπόβλητος
δεῖ πάντως τελεῖν ὁ τῶν πυθαγορικῶν λόγος; φαμὲν οὖν οὐδαμῶς. εἰ γὰρ ὄντων τῶν
γενῶν ὡς πολλάκις ἔφαμεν, οἱ μὲν πλατωνικοί, πρὸ τῶν πολλῶν ἔλεγον. ἐν
γὰρ τοῖς πρὸ τῶν πολλῶν γένεσιν, ἐνέργειαι ὑπάρχουσιν αἱ διαφοραί. οἱ γὰρ λόγοι πάντων
ἐκεῖ εἰσὶν ἐνέργειαι. οἱ δὲ πυθαγορικοί, πρὸ τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς. ἴσον γὰρ ὁ κατὰ φύσιν
ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων ἐπὶ τὰ μερικώτερα ὁδεύει. καὶ τὰ μερικὰ, δυνάμει ἐν τοῖς κα-
θολικωτέροις προυπέστησαν. ὅ, τε καταβληθέντος σπέρματος, δημιουργεῖ πρῶ-
τον τὸ σπέρμα, ὡς φασιν οἱ ἰατροὶ ἐν τῇ μήτρᾳ, ὅπερ σῶμα ἐστί. τὸ δὲ σῶμα, καθολικόν. εἶτ'
λαβὸν οὗτος μὲν σῶμα, ἐνέργειᾳ δεῖ. ὡς δὲ ἔμψυχον, δυνάμει. οὐπω γὰρ δεῖν ἐνέργειᾳ
ἔμψυχον. ὅταν δὲ λάβῃ καὶ αὐξηθὲν ψυχωθῇ, ἐνέργειᾳ μὲν λέγεται ἔμψυχον. δυνάμει
δὲ ζῶον, μήπω τυχὸν αἰσθήσεως καὶ κινήσεως. ὅταν δὲ ἤδη τούτων μετάσχῃ, ἐνέργειᾳ μὲν
ζῶον, δυνάμει δὲ λογικόν. ὅταν δὲ ἐκπαιδευθῇ καὶ λόγου μετάσχῃ, ἐνέργειᾳ μὲν γίνεται ζῶον
λογικόν, δυνάμει δὲ γραμματικόν. ἰδοὺ οὖν ἐν τοῖς γένεσι τῶν ἐν τοῖς πολλοῖς, δυνάμει
θεωροῦνται αἱ διαφοραί. καὶ καλῶς οἱ φυσικοὶ οὕτω λέγουσιν. ὅθεν ὁ πορφύριος ἐπαδὴ
προέθετο ἐκθέσθαι τὸ σύγγραμμα τοῦτο, οὐ πρὸς πλατωνικὰς συμβαλόμενον πραγ-
ματείας, ἀλλὰ πρὸς ἀριστοτελικὰς, διὰ τοῦτο τὴν τῶν πυθαγορικῶν ἐχρήσατο ἐπιλύ-
σει. ἀλλ' ἐπειδὴ πόρρω ἄνωθεν ἡμῖν ὁ λόγος ἐστὶν αἱ ἀσώματοί εἰσιν αἱ ἀσώματοι φωναὶ ἀναπόδεικτος,
φόρε καὶ τοῦτο ἀποδείξωμεν. καὶ πρῶτον μὲν τὸ σῶμα οὐδέποτε ἐν μείζονι καὶ ἐλάττονι
ὡσαύτως θεωρεῖται. οἷον, ὕδωρ ἐλέφαντος, καὶ μύρμηκος. αἱ δὲ ἀσώματοι φωναὶ, ὡσαύτως
καὶ ἐν μείζονι καὶ ἐλάττονι. ἔπειτα δὲ τῶν σῶμα σώματι προσλαβόντων, αὔξησιν ποιεῖ-
ται τοῦ ἐν δεχομένου τὴν προσθήκην. τὸ δὲ χρῶμα καὶ τὸ εἶδος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν σωμάτων
προσλαβόντα, οὐδὲν προστίθεασιν. ἄλλως. οὐδέποτε ταὐτὸν σῶμα ἐν τῷ αὐτῷ χωρῷ
ἐν πάσῃ θεωρεῖται. κἂν γὰρ ὅμοιον, ἀλλ' οὖν οὐ τὸ αὐτό. ὅτι, εἰ ἐν τῷ πλάτωνος μικρῷ φα-
νεῖ ἡ κόνις ἐλέφαντος, οὐ ταὐτὸν δεῖ καὶ ἐν τῷ τοῦ ὄρους. τὸ δὲ χρῶμα καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ
αὐτῷ καιρῷ ἐν πολλοῖς θεωρεῖται. ἄλλως. οὐδέποτε τὰ σώματα μιζόμενα, τὸ ἓν εἶ-
δος καὶ τὸ ἓν ποσὸν φυλάττει. ὅτι, ὁ σιτὴρ μιζίζεται εἰς πολλά. οὐκοῦν τὰ μιζόμε-
να, οὐ φυλάττουσι τὸ ἓν εἶδος, καὶ τὸ ἓν ποσὸν τοῦ σιτηρίου. τὰ δὲ χρῶμα καὶ τὰ εἴδη σώ-
ζουσι τὸ οἰκεῖον εἶδος μιζόμενα εἰς σωμάτων, καὶ πλάτος, καὶ τοῖς λοιπούς. ἄλλως τε

ἢ. πᾶν σῶμα, ἐξ ὕλης καὶ εἴδους σύγκειται. τὸ δὲ χρῶς καὶ τὸ εἶδος, οὐχ οὕτως. εἶδος γὰρ ἐξ
εἴδους οὐ σύγκειται πώποτε. ἀστόμαλοι ἄρα αἱ πόντε φωναί. πάντα ἤδη προκατεβαινόμε-
θα. λοιπὸν σαφὴς ἡ λέξις. ἀναγνώμεν οὖν ἀπλῆν, καὶ εἴπου τι πρὸς τὸν λόγον, σαφηνίσω-
μεν. Τὸ γὰρ ζῶον οὔτε οὐδὲν τούτων ἐστί. φυτέστιν, ἀμέτοχον. προσυπακουστέον γὰρ
τὸ φυόμενον. εἰ γὰρ μὴ μετεῖχε λογικοῦ καὶ θνητοῦ τὸ ζῶον, πόθεν εἶχε τὸ εἶδος ταῦτα δέ-
ξασθαι. οὔτε ἢ πάσας τὰς ἀνικμάσας ἄχρι, ἐπεὶ ἔσονται τὰ ἀνάλογα ἅμα, ἀλλ' ὡς ἀξι-
οῦσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ πορφύριος πλατωνικὸς ὢν οὐ τὰ ἀπῶν ἀρέσκοντα λέγων, εἰ πεν ὡς ἀξι-
οῦσιν οἱ πλατωνικοί. φυσιολογοῦντες γὰρ, καὶ ὡς οὕτω προσδεόμενοι, ὅτι τὰ καθό-
λου, δυνάμει πρόκρον ἄχρι τὰ μυρικά. καὶ οὕτως εἰς τὴν σύγκρισιν προνοεῖται. ὁρίζον-
ται ἢ ἀπλῆν οὕτως. ἐν τούτοις τὴν εἰ γραφὴν λέγει λαμβανομένην ἐκ τῆς τῶν φω-
νῶν διαιρέσεως τῆς λεγούσης, ὅτι τὰ φωνάεντα μ, εἰσὶν ἄσημοι. αἱ ἢ, σημαντικαί. τῶν
γὰρ πρωτοτύπων ἐξ ὕλης καὶ εἴδους συνεστώτων, τὴν ἀτιμίαν ἀπόδιδωσι. διὰ τὸ μὲν
χρῶς, ἐν τοῖς τῆς κατηγορίας. ἡ ἢ διαφορά, ἐν τοῖς ὁποῖον τῆς ποιότητος. λέγει γὰρ ὅτι τὰ
τὰ ὄντα, ἢ κυρίως ἐξ ὕλης καὶ εἴδους ὑπάρχει, ἢ ἀνάλογον ὕλη καὶ εἶδος τὴν οὐσίαν
ἔχουσι. πάσι μὲν οὖν τοῖς φυσικοῖς πράγμασιν ἐστὶ τὸ πρόκειμένον, ὃ καλοῦσι κυρίως ὕλην,
τὴν ἀκατάληπτον καὶ ἄνειδεον. ἔστι ἢ κυρίως εἶδος, τὸ κοσμοῦν ἀπλῆν καὶ ἐν ἀπλῇ μορφούμενον. οὕ-
τως μὲν οὖν ἡ κυρίως ὕλη, καὶ τὸ κυρίως εἶδος, ἐν τοῖς φυσικοῖς πράγμασι θεωρεῖται. ἐν
ἢ τοῖς τεχνικοῖς, τὸ ἀνάλογον. οἷον, ἐκ χαλκοῦ γίνεται ἀνδριάς. οὐκοῦν ὁ χαλκὸς λέ-
γεται ὕλη. ἀλλ' οὐ κυρίως. ἀναλόγως ἢ. οὐ γὰρ ἀνείδεος ὁ χαλκός. ἀλλ' ἐπειδὴ ὑστέρω-
ται τῶν τεχνιτῶν, καὶ ἐπιδέχεται τὸ τοῦ ἀνδριαντος εἶδος, ὡς πρὸς καὶ ἡ κυρίως ὕλη, διὰ
τοῦτο ὕλη λέγεται. καὶ τὸ σχῆμα ἢ εἶδος ἀναλόγου κεκλῆται, ἐπειδή τι ποιεῖ τὸν χαλκόν.
διόπερ γὰρ ἐπέκειται τοῖς φυσικοῖς μία ὕλη, διὰ τοῦτο καὶ εἶδος ἄμικτα μεταβάλλουσι πάντα.
ἀδύνατον ἢ καὶ εἶδος ἄμικτα πάντα μεταβάλλειν, εἰ μὴ μία ἡ κοινὴ ὕλη πάσιν ὑπέκειτο.
οὕτω τοῖς καὶ τὰ χαλκᾶ σκεύη δυνατὰ εἰς ἄμικτα μεταβάλλειν, κοινὴν ἔχον-
τα ὕλην. ὅ, ἐκλέβητες, εἰς ἀνδριάντα. τὰ γὰρ μὴ ἔχοντα μίαν ὕλην, οὐ δύνατται με-
ταβάλλειν εἰς ἄμικτα. οὐ γὰρ ἄν ποτε χοῖρος ἐκλέβητος τὸ ἀββάκιον. γίνεται ἢ ἐξ ἀέ-
ρος ὕδωρ, καὶ ἐξ ὕδατος ἀήρ, καὶ ἐξ ἀέρος πῦρ, τῶν μίαν ἄχρι τὸ κοινὴν ὕλην. δηλο-
νότι δεξαμενὴν εἶναι ψυχρότητα καὶ ὑγρότητα, γίνεται ὕδωρ. θερμότητα ἢ καὶ ξηρό-
τητα, γίνεται πῦρ. καὶ τάλλα ὁμοίως. πάντα οὖν τὰ φυσικὰ πράγματα, ἐξ ὕλης καὶ
κυρίως καὶ εἴδους, ὡς πρὸς ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ τάλλα. τὰ ἢ τεχνικὰ, ἐξ ἀναλόγου μὲν
τῆς ὕλης, οἷον, τῶν ξύλων. ἐξ ἀναλόγου ἢ τῶν εἴδεσι τοῦ τοιούτου σχήματος. φασὶν οὖν ὅτι
τὸ μὲν χρῶς, ὕλης ἄχρι λόγου. αἱ ἢ διαφοραί, εἴδους. ὡς πρὸς γὰρ κεῖ μὲν τὴν οὐσίαν οὐ-
δὲν διαφέρει ἀλλήλων, ὅ, τὰ χαλκᾶ σκεύη, ἡ δὲ διαφορὰ κατὰ τὸ σχῆμα γίνεται, οὕτω
κεῖ μὴ τὸ χρῶς καθόλου ἓν μὲν, οὐδὲν διαφέρει ἄνθρωπος. ἵππος. κύων. καὶ τάλλα. κεῖ
ἢ τὰς διαφορὰς, διαφέρει. τὸ γὰρ ζῶον δεξάμενον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν, ποιεῖ τὸν ἄν-
θρωπον. τὸ δ' ἀλόγου καὶ θνητὸν πάλιν δεξάμενον, ποιεῖ τὸν ἵππον. ὥστε ὕλη μὲν,
ἀνάλογεῖ τὸ χρῶς. εἶδει ἢ, αἱ διαφοραί. ἐπεὶ οὖν ἡ μὲν ὕλη ἑκάστω τὸ εἶναι παρέχει, τὸ δ'

ἄλλος, τὸ ποῖον, καὶ τὸ τοιόνδε, ἀκόλουθος τὸ μὲν γένος, ἐν τῷ εἴδει κατηγορεῖται, ὡς ἀνάλογον τῇ ὕλῃ. ἡ δὲ διαφορὰ, ἐν τῷ ὁ ποῖον εἶναι, ὡς ἀνάλογον οὖσα τῷ εἴδει. Οἰκεῖός τε καὶ ἰδιόνυμος. οἰκεῖος, ὁ καθόλου. ἰδιόνυμος δὲ, ὁ καθ' ἕκαστα. ἐπιγράφουσι δὲ καὶ οὕτως. διαφορά εἶδος, τὸ χωρίζειν πεφυκὸς τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος. προσελθὸν γὰρ τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν, ἐχώρισε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἵππου. Μὴ τὸ τυχὸν φασὶ τῶν χωριζόντων. ποιὰ οὐκ ἡ τυχοῦσα διαφορὰ, οὐδὲ ἡ κοινῶς, οὐδὲ ἡ ἰδίως, οὐδὲ τὸ καθ' ἑξεῖς ἢ ἐστέρησις, καὶ τὸ σημαῖνον καὶ τὸ γνωστὸν χωρίζει, ἀλλ' ἡ ἰδιάτατα. καὶ ουσιωτικὸν τοῦ νοῦ καὶ ἐπιστημονικὸν εἶναι. τοῦτο γὰρ, μόνῳ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ἐπεὶ οὐδὲ θεῷ, ὡς πάσης γνώσεως κρείττονι. οὐδὲ τοῖς ἀλόγοις, ἐπεὶ οὐδ' ἄλλοις πέφυκε. καὶ πάλιν, οὐ τῆς δείνος ἐπιστήμης, οὐδὲ τῆς γραμματικῆς μόνης, ἀλλὰ πάσης. Καὶ τοῦ εἶναι, καὶ ὁ τοῦ παράλληλος εἶδος μέρος. Αὐτὴ τοῦ καθ' ἑαυτὸ ὁρισμόν. τὸ γὰρ εἶναι, σημαίνει πρὸς ἄριστον τὸ ὁρισμὸν, ὡς πρὸς ἐν τῇ γραμματικοῖς ἡ μηνὶς τὴν ὀργήν. ἐπειδὴ ὁ ὁρισμὸς τὸ εἶδος ἑκάστου καὶ τὸ εἶναι σημαίνει. ὅ ὅπερ μέρος εἶδος τοῦ ὁρισμοῦ, ἐκείνο διακρίνει. τὸ γὰρ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶναι, μέρος τοῦ ὅρου. διὰ τοῦτο ἄρα ἡ διαφορὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίνει τὸν ἄνθρωπον. Οὐ γὰρ τὸ πεφυκέναι πολλά. οὐ λέγει τὸ πολλὰ, τὸν κεῖσθαι, καὶ τὸ φέρεσθαι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, οὕτω γὰρ καὶ τὰ ἄλογα καὶ τὰ ἄψυχα πεφύκασι πολλά, ἀλλὰ τὸ νοεῖν. τοῦτο γὰρ ἴδιον ἀνθρώπου. ἀλλ' οὐκ τὸ νοεῖν ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρίζεται. ἐπεὶ οὕτως οἱ μὴ νοεῖν ὄντες, οὐκ ἂν εἶεν ἄνθρωποι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Τὸ δὲ ἴδιον, διαιροῦσι τέτταρα χῶς. Πληρώσας τὸν περὶ τῆς διαφορᾶς λόγον, περὶ τοῦ ἰδίου λοιπὸν διαλέγεται. τοῦτο γὰρ καὶ ἀκόλουθον τὴν ἑρμηνεύειν τάξιν. διαλεχθεὶς γὰρ περὶ τῶν οὐσιωδῶν, ἀναγκαίως καὶ περὶ τῶν ἐπουσιωδῶν διαλέγεται. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἄρχεται, ὡς μεταχειρίζοντος ὄντος. ποιεῖται δὲ καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν. καθὸ μόνῳ καὶ πᾶσι καὶ ἀεὶ ὑπάρχει τὸ κυρίως ἴδιον, ὡς πρὸς καὶ τὰ οὐσιώδη. καὶ γὰρ ταῦτα, καὶ πᾶσι καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, οἷς ὑπάρχει. ποιεῖται δὲ καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν. ὅτι ὡς πρὸς ἐκείνα τὴν ἐπιστήμη χωρίζεται τὸ ἀνθρώπου, οὕτω καὶ τὸ ἴδιον τὴν ἐπιστήμη χωρίζεται. πάλιν δὲ καὶ τὸν ἄλλον τύπον τῆς διδασκαλίας, πρότερον ἄλλου τὰ σημαινόμενα ἀπαριθμεῖται, καὶ οὕτω λέγει περὶ ποίου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. Πρόπον οὖν τινα διαιρεῖς τέσσαρα τὸ ἴδιον, καὶ φασὶν οὕτως. τὸ ἴδιον, καὶ μόνῳ τινὶ ὑπάρχει εἴδει, καὶ οὐ μόνῳ. καὶ εἴδει μόνῳ, καὶ παντὶ τῷ εἴδει ὑπάρχει, καὶ οὐ παντί. καὶ εἴδει μὲν μόνῳ πάντῃ, καὶ παντὶ, καὶ οὐ παντί. καὶ ἀεὶ, καὶ οὐκ ἀεί. καὶ ἐν μέρει διαίρεσις, ἑξῆς. Καὶ ἔστιν ἓν μὲν σημαινόμενον καὶ πρῶτον, ὃ μόνῳ τινὶ συμβέβηκεν, οὐ παντὶ δέ. ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἰατρεύειν. τὸ φιλοσοφεῖν. τὸ ἀστρονομεῖν. τὸ γεωμετρεῖν. καὶ τῷ τοιούτῳ. Δεύτερον δὲ, ὃ παντὶ μὲν, οὐ μόνῳ δέ. ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ εἶναι θνητόν. παντὶ γὰρ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. οὐ μόνῳ δέ. καὶ γὰρ καὶ πετεινοῖς ὑπάρχει τὸ θνητὸν εἶναι. Τρίτον δὲ, ὃ καὶ μόνῳ καὶ παντὶ, οὐκ ἀεὶ δὲ, ἀλλὰ ποτέ. ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ συγκαθίζειν πολιοῦσθαι. μόνῳ γὰρ καὶ παντὶ. ἀλλ' οὐκ ἀεὶ πεπολίωται, ἀλλ' ἐν γήρᾳ. Τέταρτον δὲ, ἐφ' οὗ σὺν δεδρά-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

μικε, καὶ τὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεί. οἷον, τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ γελαστικόν. καὶ τῷ ἵππῳ, τὸ χρεμετιστικόν. καὶ τῷ κυνί, τὸ ὑλακτικόν. τοῦ δὲ ἑκάστου λεγομένου δύναμιν, οὐ κατ' ἐνέργειαν. οὐ γὰρ καθὸ γελᾷ ἢ χρεμετίζει, γελαστικὸν λέγομεν, ἢ χρεμετιστικόν, ἀλλὰ καθὸ πέφυκε. τοῦτο γὰρ δὴ τὸ κυρίως ἴδιον, τὸ τῷ μόνῳ, καὶ παντὶ, καὶ ἀεὶ ὑπάρχον. ὥστε ὁ πορφύριος κατεχρήσατο τῶν ἄνω σημαινομένων. καὶ ἁπλῶς τὸ κοινότερον λεγόμενον ἴδιον λαβών, ἅς τέσσαρα διέλε. ἐκ δὲ τῶν οὕτω ὑποτιθέσεων, δεῖξαι τὰ τοῦ ἰδίου σημαινόμενα ἑλκόμενα, τούτων πρὸς ἄλληλα συμπλεκομένων, πολλοὺς μὲν ἀπόδοσεις ἀπῶν. δεῖξαι ἃ μὲν, ἐστὶν ἀδύνατον. εἰ δὲ, σύνισταμένα, ὅς διὰ τῶν ἐπιγραμμῶν δείκνυται. τούτων δ' ἀπῶν ἀεὶ σύμφυτα τέσσαρα. τὸ δὲ πεῖν σύμφυτον, τὴν δύναμιν καὶ τὸ πεφυκέναι ἐδήλωσεν. οὐ τὴν ἐνέργειαν. ἐπεὶ καὶ μὴ ἀεὶ γελῶμεν, ἀλλὰ γελαστικοὶ ἔναι λεγόμεθα ἀεί. δυνάμει γὰρ ἔχομεν, τὸ γελᾶν ἀεί. καὶ πεφύκαμεν γελᾶν ἀεί. γελαστικοὶ οὖν ἐσμὲν, οὐ γελῶντες ἀεί. ἄλλο γὰρ τὸ γελᾶν, καὶ ἄλλο τὸ γελαστικόν. καὶ ἄλλο τὸ χρεμετίζειν, καὶ ἄλλο τὸ χρεμετιστικόν.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΟΣ.

Συμβεβηκὸς δὲ λέγεται, ὃ γίνεται καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς. Τῶν προκειμένων πρωτίστως πρὸς τὴν διδασκαλίαν, ὑστέραν τάξιν ἔχει τὸ συμβεβηκός. λέγεται τοίνυν περὶ τούτου τὸν λόγον ποιήσασθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι, οὐ κατὰ τὴν ἀνωθεν διδασκαλίαν καὶ περὶ τούτου ἐβούλεξεν. ἐκεῖ μὲν γὰρ τῶν ἄνω φωνῶν, πρότερον ἀπεριθμήσατο τὰ διάφορα ἀπῶν σημαινόμενα, καὶ τότε δεῖξε περὶ ποίου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. ἐν τούτοις δὲ οὐ τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' εὐθὺς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συμβεβηκότος λέγει, ἀδήλως ὅτι περὶ πόσων τῶν σημαινομένων τοῦ συμβεβηκότος ὁ λόγος τοῖς φιλοσόφοις. ἀλλὰ δὲ τὸ συμβεβηκὸς γίνεται καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς, δῆλον ἐν τούτοις, ὡς οὐκ ἀεὶ σώματα τὰ συμβεβηκότα. ἀλλ' ἔστιν σώματα προστιθέμενα μὲν τοῖς σώμασιν, ἔχον ἀπὰ δηλονότι αὔξειν. ἀφαιρούμενα δὲ, μειοῦν. ἀλλὰ δὲ μήτε προστιθέμενα, μήτε ἀφαιρούμενα λυμαίνεται τὰ σώματα, ὅρα τὰ συμβεβηκότα ἀσώματά ἐστι. καὶ ὅλως. ἀλλ' ἔστιν σώματα, ἐμέλλοντες τόπος πολλῶν σωμάτων ἔναι πεῖκτικός. ὅπερ ἀδύνατον. ἐν γὰρ τῷ μήλῳ, ἐστὶ καὶ εὐωδία, καὶ χροιὰ, καὶ γλυκύτης. καὶ ταῦτα ἀλλ' ἦν σώματα, οὐκ ἔμελλεν ἕνα ἔχειν τόπον. ὅπερ ἀδύνατον. σῶμα γὰρ διὰ σώματος χωρεῖν ἀδύνατον. καὶ ὅτι μὴ τὰ χωριστὰ συμβεβηκότα τοῦ ὑποκειμένου οὐ λυμαίνεται, ἀλλὰ μόνα καὶ ἀπομόνα, δῆλον. τὸ γὰρ καθῆσθαι, κεῖσθαι, θερμαίνεσθαι, ψύχεσθαι, γίνεται καὶ ἀπογίνεται, μὴ φθείροντα τὸ ὑποκείμενον. ἀρα οὖν καὶ τὰ ἀχώριστα ἀπογίνεται μὴ λυμαίνόμενα τὸ ὑποκείμενον, σιμότης λέγω, καὶ γρυπότης, καὶ μελανία ἢ ἐν τῷ ὁρᾶν; φαμὲν οὖν ὅτι ἐν μὴ τῇ ἐνεργείᾳ, ἀλλ' οὔτε τῇ ἐπινοίᾳ καὶ ταῦτα χωρίζεται. κἂν γὰρ σύθεν ἢ κεμπυλὴν νοήσῃς τὴν ῥῖνα, μόνη ἐρεῖς οὐδὲν ἧττον. ἔνθεν δὲ δεῖξαι περὶ τοῦ ἀπολύτου ὁρισμοῦ ἀπορεῖται. φασὶ γὰρ ὡς ἤδη εἴρηται, μὴ πάσῃ ἁρμόζειν τοῖς συμβεβηκόσι τὸ ὁρισμῷ, ἀλλὰ τοῖς χωρισταῖς. τὸ γίνεσθαι λέγω, καὶ ἀπογίνεσθαι. τὸ γὰρ ἐν ἀθίο-

πω, καὶ ὁρακιμέλαν, ἀδύνατον ἀπολυέσθαι χωρὶς τοῦ τεκνομένου φθορᾶς. ἐπειδὴ
δὲ καὶ, ὅτι ἐὰν μὴ κατὰ συνάρτειαν ἀπομένεται, ἀλλ' οὖν τῇ ἐπινοίᾳ ὁ ὁρᾶν καὶ ὁ ἀιθίοψ
λευκὸς. τοῦ δὲ ἀνθρώπου τὸ ζῶον, οὐ δὲ τῇ ἐπινοίᾳ χωρίσαι δυνατόν. ἅμα γὰρ τὸν νοῆσαι
τὸν ἄνθρωπον μὴ ἔνεα ζῶον, φθείρομεν αὐτόν. ἐπινοήσαντες δὲ τὸ ὁρᾶν καὶ μὴ ἔνεα μέ-
λανα, καὶ τὸν αἰθίοπα, οὐ φθείρομεν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ὡς ὁρᾶνος, καὶ ἀνθρώπου. ἀμέ-
λει καὶ ἐφέλοι ἢς τοῦ ὁρᾶνος τὰ πρὸς, οὐδὲν ἢ πλέον ἐστὶν ὁρᾶξ. καὶ τὸν αἰθίοπα δὲ
λευκὸν ἐπινοήσας, οὐδὲν ἢ πλέον ἐστὶν ἄνθρωπος. ὡς τε καὶ τὰ ἀχώρισα δὲ μὴ τῇ συνάρτειᾳ
ἀπομένεται, ἀλλ' οὖν τῇ ἐπινοίᾳ. Ἀπορεῖται δὲ καὶ τοῦτο, πῶς λέγεται γίνεσθαι καὶ ἀπομ-
νεσθαι χωρὶς τῆς τοῦ τεκνομένου φθορᾶς. ὁ γὰρ πυρετὸς μνόμενος, φθείρει τὸ ζῶον.
Φαμὲν τοίνυν ὡς τοῦτο, οὐκ αὐτὸ τὸ πυρετὸν μόνον ἔδει ἀπορεῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἀμέτρου
ψύξεως, καὶ ξηρότητος, καὶ ὑγρότητος. ταῦτα γὰρ πάντα προσμνόμενα, φθείρει τὸ ζῶον.
Φαμὲν οὖν ὅτι καθάπερ ἐν ταῖς χορδαῖς ἐπιτεινομένων καὶ ἀνιεμένων τὴν ἁρμονίαν
γίνεσθαι συμβαίνει, τὸ μέν τοι τεκνεῖν οὐ φθείρεται, οὕτω καὶ ἐν τούτῳ. θερμότητος
καὶ ψύξεως ἀμέτρου μνομένης, καὶ τινὸς τῶν παραπλησίων, τὴν μὲν συμμετρίαν καὶ ἁρ-
μονίαν τὴν ἐν τῷ ζώῳ, συμβαίνει φθείρεσθαι. σώζεται δὲ τὸ τεκνεῖν, τουτέστι τὸ σῶμα.
τὸ γὰρ τῇ θερμείᾳ καὶ τῇ ψύξει τεκνεῖν, οὐχ ἁπλῶς τὸ ζῶον ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ σῶμα. σύνθε-
τον δὲ τοῦτο ἐστὶν ἐκ τῶν ἐναντίων, ψυχρόν τε καὶ θερμὸν. ξηρόν τε καὶ ὑγρόν. εἰ γὰρ καὶ
ἐν ὁ ἄνθρωπος φύσει πρακτικός, οὐκ ἀν ἔλεγεν. καὶ δὴ ἂν ἐν καὶ τὸ ἰώμενον αὐτόν. πῶς
δὲ κρασθέντων αὐτῶν ἀλλήλων, καὶ ἐς ἕνωσιν καὶ φιλίαν ἁρμοσθέντων, οὐκ ἐκ τῶν ἐναντίων
δὲ μόνον ἐναντίων ποιοτήτων σύνθεσθαι τὸ τοῦ ζώου σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑκατέρου τινὸς
ἐξ ἀμφοῖν τοῦ, καὶ τὸν ἴδιον λόγον ἀποίου σώματος, ἐν ᾧ ὑφίσταται πᾶσα ποιότης.
οὐδεμίᾳ δὲ ποιότητι μάχεται τῷ ἰδίῳ τεκνεῖν, καὶ φθείρει τὸ ἐν ᾧ τὴν ὑπόστασιν ἔχει.
φθείρουσα γὰρ τὸ τεκνεῖν, καὶ ἑαυτὴν συμφθείρει. τοῦ γὰρ ἐν ᾧ τὴν ὑπάρξιν ἔχει φθα-
ρέντος, καὶ ἑαυτὴν συμφθείρεσθαι ἀνάγκη, καθ' ἑαυτὴν ἔνεα μὴ δυναμένην. οὐδὲν δὲ κωλύει
ἑαυτοῦ φθαρτικόν. ποιότης γὰρ ποιότητι μάχεται, οὐχὶ τῷ τεκνεῖν σώματι. ὡς τε ἀδύνα-
τον πυρετὸν, καὶ ἑτέραν ὅλως ποιότητα φθείρειν τὸ ἴδιον τεκνεῖν. ἕκαστον γὰρ τοῦ ἔνεα
ἐφίεται. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο μίαν τῶν ἐναντίων τούτων ποιοτήτων ἐξ ὧν κέκρατται τὸ σῶ-
μα πλεονάσαι συμβῇ, φθείρεσθαι τὴν τοῦ παντὸς σώματος ἁρμονίαν ἀνάγκη. κατα-
λαβὲν γὰρ ἀπουδάζουσα τὸ τεκνεῖν ὡς ἐν τούτῳ σαλευόμενον, φθείρει τὴν μαχομένην
αὐτῇ καὶ ἐναντίαν. ἵν' ἐκείνην ἐξωθήσασα, τὸν αὐτῆς κατα λάβῃ τόπον. ὡς περὶ οἱ πεῖνοι
νοῦν χωρίου πολεμοῦντες ἀλλήλοις, ἀπευδεῖ γὰρ ἕκαστος τὴν ἀντικείμενον ἀπωθήσας
αὐτὸς ἐν καθέξει τοῦ χωρίου γενέσθαι, οὕτως οὖν φόρεκ καὶ τὴν θερμοῦ καὶ ψυχροῦ μαχομένη
πεῖ τὸ αὐτὸ τεκνεῖν, ἐν ὅσῳ μὲν οὐδέτερον ἐπικρατεῖ, ἐν συμμετρίᾳ δὲ τούτων τὸ τε-
κνεῖν. θατέρου δ' ἐπικρατήσαντος, τὸ μὲν ἀντικείμενον φθαρεῖν τὸ τ' ἐπικρατήσαντος,
δεῖται. τὸ δ' τεκνεῖν, οὐδὲν πάσχει. οὐ δ' τὸ τῆς ἐπικρατούσης ποιότητος φθείρε-
ται. ὡς τε τὸ τοῦ πυρετοῦ καὶ μὲν ἁρμονία, καὶ ἡ κρᾶσις, τῶν ἐν τῷ σώματι ποιοτή-
των φθείρεται. αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα ὅπερ τεκνεῖν καὶ τῆς ποιότητος, οὐ φθείρεται. Ἴσως δ'

ἄντις σύγκρισις πρὸς τὰ ἀρημμένα, ὡς τῶν πυρετῶν ἐπικαμμένου ἐστίν, οὐχ ἁπλῶς τὸ
σῶμα, ἀλλὰ τὸ τοιῶσδε κεκραμένου τοῦ ζώου σῶμα. ὅπερ φθείρεται ἀμέτρως ἀεί. καὶ
πυρετοῦ, καὶ ψύξεως ἐπιγινομένων, καὶ τινὸς τῶν παραπλησίων. οὐ γὰρ καὶ τυχοῦσα ἀμε
τρος θερμότης, πυρετός ἐστιν. ἢ, καὶ σὺν σιδήρῳ, καὶ σὺν πυρί, ἀλλ' καὶ σὺν ζώου σώματι. ἀμέλει
φθειρομένου τούτου, καὶ ὁ πυρετὸς συμφθείρεται, ὡς σὺν αὐτῷ τὸ εἶναι ἔχων. Ἐπαλυόμε-
θα οὖν τὴν ἀπορίαν τὴν ἐξ ἀρχῆς, οὕτως. αἱ κινήσεις καὶ αἱ μεταβολαί, σὺν τέτρασι μό-
νοις τοῖς κατηγορίαις. καὶ γὰρ σὺν οὐσίᾳ, καὶ σὺν ποσῷ, καὶ σὺν ποιῷ, καὶ σὺν τῇ τοῦ ποῦ κατηγορίᾳ.
καὶ ἡ μὲν κατ' οὐσίαν μεταβολή, ποιεῖ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορά. γένεσις μὲν γὰρ ἐστιν, ἡ
ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν μεταβολή. φθορὰ δὲ, ἡ ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν. κατὰ ποσὸν
δὲ, αὔξησις καὶ μείωσις. κατὰ ποιὸν δὲ, ἀλλοίωσις. λεύκανσις. καὶ θέρμανσις. καὶ αἱ κατὰ τὰς
λοιπὰς ποιότητας κινήσεις. ἔτι δὲ καὶ ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ἣν καλοῦσι φορά. ἐπεί-
περ ἡ γένεσις οὐσιώδης ἐστὶ μεταβολὴ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἄγουσα, καὶ ἡ ἀντικειμέ-
νη ἄρα τούτῃ φθορὰ ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὂν ἄγουσα, καὶ αὕτη κατ' οὐσίαν ἐστὶ μετα-
βολή. ὥστε ὁ πυρετὸς εἰ φθείρεται τὸ ἐπικαμμένον, οὐκ αὐτὴ ἡ συμβεβηκός, ἀλλὰ κατ' οὐσί-
αν μεταβολή, καὶ κακοῖσι φθορά. ἐπειδὴ γὰρ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ, ἀλλοίωσις μὲν οὐκ ἔστιν,
οὐκ ἄρα δὲ ἀλλοιώσεως μόνον τοῦ. ὅταν μὲν οὖν μετρίαν μίγνυται ἀλλοίωσις, θέρμανσις, καὶ
ψύξις, ὥστε μὴ φθείρειν τὸ τοῦ ζώου συμμετρίαν, συμβεβηκός ἡ τοιαύτη ποιότης ἐστίν.
καὶ τις καὶ ἀπομένεται μὴ φθείρουσα τὸ ἐπικαμμένον. ὅταν δὲ ἐπιπολάζον ἐκ τάθη, ὡς τὴν
συμμετρίαν τῆς τοῦ ἐπικαμμένου κράσεως φθείρειν, τότε λοιπὸν οὐκ ἔστιν ἀλλοίωσις τὸ
τοιοῦτον. οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς μεταβολή, ἀλλ' αὐτῆς τῆς οὐσίας. ὡς τε οὐ πᾶς πυρε-
τὸς φθείρει, ἀλλ' ὁ ἀμέτρος. ὃς οὐδὲ συμβεβηκὸς ἐστιν, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὂν μεταβολή. Ἀπο-
ροῦσι δὲ καὶ περὶ τῆς φαλάκρας. φασὶ γὰρ φθείρειν τὸ ἐπικαμμένον, κατὰ τὰς τρίχας. [σέον
τοίνυν, ὅτι οὐχ ἐπικείμενα τῇ φαλάκρᾳ αἱ τρίχες, ἀλλ' ἡ κεφαλή. καὶ αὐτὴ οὐ φθείρεται. τὸ
δὲ μέλαν εἶναι, ἀχωρίστως τῶν ὁρᾶν καὶ τῶν αἰθίοπι συμβέβηκε. καθὸ δὲ τῶν ὁρᾶν καὶ
τῶν αἰθίοπι. εἰσὶ γὰρ πολλὰ μέλανα, ἃ λευκαίνονται. δῆλον δὲ, ὅτι καὶ τὰ ἀχώριστα συμ-
βεβηκότα, δεῖ χωρίσαι τῇ ἐπινοίᾳ δυνατόν. τὰς δὲ ἰδιότητα τὰ διαφορὰς, οὐδὲ τῇ ἐπι-
νοίᾳ. οὐδὲ γὰρ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ λογικοῦ συνοικοῦσαν δυνατόν. ἐπεὶ οὐδ' ἂν εἴη
ἄνθρωπος. οὔτε τοῖς ἀγέλοις τοῦ ἀθανάτου. ἐπεὶ οὐκέτι ἄγελοι εἰσι. Συμβεβη-
κὸς δὲ ἐστὶν, ὃ σὺν δέχεται τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν. Ἄλλην γραφὴν ἀποδίδωσι
τοῦ συμβεβηκότος, ἀκριβεστέραν τῆς προτέρας. μόνον γὰρ ἐφαρμόζει καὶ τοῖς ἀχωρίστοις, τὸ
δεῖν ὃ σὺν δέχεται τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, καὶ μὴ ὑπάρχειν. κατὰ τοῦ, καὶ ἀπομένει. καὶ οὔτε γένος ἐστὶν,
οὔτε διαφορὰ, οὔτε ἴδιον, οὔτε ἴδιον. ἀεὶ δὲ ἐστὶν σὺν ἐπικαμμένῳ ὑφιστάμενον. ἄλλην γραφὴν
ἀποδίδωσι τοῦ συμβεβηκότος, δυναμένην καὶ ἐπὶ τῆς τέτρασι φωνῆς ἀποδίδοσθαι σὺν
τῷ λοιπῶν αἱρέσεως. καὶ γὰρ ὁ μὴ γένος ἐστὶ φύσει, μήτε εἶδος, μήτε διαφορὰ, μήτε
ἴδιον, μήτε συμβεβηκός. ἀεὶ δὲ ἐστὶν σὺν ἐπικαμμένῳ ὑφιστάμενον. ἄλλην τοίνυν εἶναί τις καὶ
ἐπὶ ἐκείνας, οἷς, ἐπὶ τοῦ γένους. ὁ μήτε διαφορά ἐστι, μήτ' ἴδιον, μήτε συμβεβηκός. ἀεὶ
δὲ ὑφέστηκε. καὶ ἁπλῶς ἐπὶ πασῶν. οὐχ ὥρισται δὲ ἐκείνας οὕτως, ἐπειδὴ ἀγνωστοῖ εἰσιν ἄν

ἐφεξῆς φωνά. νῦν δὲ μετὰ τὸ διδάξαι πάσας, ἑνότητος ὥρισατο τὸ συμβεβηκός. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ τεταρτον ἀνάιρεσις οὐ μόνον τὸ συμβεβηκὸς ἀναφέρει, ἀλλὰ καὶ παρεπόμενα καὶ ἄλλα πολλά, προσέθηκεν ὅτι ἀεὶ δὲ ἔστιν ἐν ἀντικειμένῳ ὑφιστάμενον. ἔπειδὴ δὲ ἀεὶ ἐν ἀντικειμένῳ δεῖν ὑφιστάμενον τὸ συμβεβηκὸς, δέξεωστε τὸν παρεπόμενον. οὐχ ὑφίσταται γὰρ ἐν ἀντικειμένῳ, ἀλλ' ἔστιν ἐν ψιλῇ ἐπινοίᾳ. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔστιν, δέξ ἀπροφάσεως ἐποιήσατο τὴν ἀπαρφικὴν, ἀρκικῶς ὅτι οὔτε γένος ἐστὶν, οὔτε τὰ λοιπά. καὶ τί ἐστι λέγει, ὅτι ἐν ἀντικειμένῳ ὑφίσταται.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΦΩΝΩΝ.

Κοινὸν μὲν δὴ πάντων τῶν πολλάκις ἄρκεται καὶ παρεπόμενα. ἐν πᾶσι τοῖς πράγμασι, μία ταῦτα θεωρεῖται. οὐσία. ταυτότης. ἑτερότης. οὐσίαν δὲ λέγω, οὐ τὴν ἀντικειμένην τοῖς συμβεβηκόσιν, ἀλλὰ τὴν ἑκάστου πράγματος ὑπάρξιν. διὸ καὶ ὄντα λέγεται. ἔχει δὲ καὶ ταυτότητα. ἐπεὶ γὰρ μία τῶν πάντων ἀρχὴ, ἀνάγκη τὰ πάντα κοινωνίαν τινὰ ἔχειν πρὸς ἄλληλα. πάλιν ἐπεὶ καὶ πολλά ἐστι πάντα τὰ ὄντα, ἀνάγκη καὶ ἑτερότητα τινὰ εἶναι, ἵνα καὶ πολλὰ ᾖ. ὅπου γὰρ πλῆθος, ἐκεῖ καὶ ἑτερότης. δεῖ οὖν καὶ τῶν προκειμένων πάντε φωνῶν, ζητεῖν οὐσίαν. ταυτότητα. ἑτερότητα. ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς οὐσίας, ἤδη προείρηται. ἔφη γὰρ τὴν ὑπάρξιν εἶναι. περὶ δὲ τῆς ταυτότητος καὶ ἑτερότητος, νῦν λέγει. καὶ τί κοινωνοῦσι, καὶ τί διαφέρουσι. καὶ δύναται μὲν οἱ σοφυεστέρως διακείμενοι, ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων τούτοις ἐπιστῆσαι. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ βιβλίον πρόστιμα τῶν ἐπιπαλαιοτέρων γράφει, τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τὰ ἐπιπόλαιμα τὰ θεωρημένων πρὸς ἄλλον γράφειν, ἄλλος ἐκ τῶν εἰρημένων ἐκλεξάμενος ταῦτα λέγει. καὶ πρότερον μὲν λέγει τὰ κοινὰ πρὰ πάντων παρακολουθοῦντα, ἵν' ἐν ἕκαστον παραβάλῃ πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα. καὶ λέγει κοινὰ μὲν, κοινωνοῦσι. κοινὰ δὲ, διαφέρουσιν. [σέον δ' ὅτι, ἐν διαφορῶν τινῶν ὁ πάσσοφος παρακείμενον ἐθελήσομεν μαθεῖν, πάσας ποιοῖσιν αὐτὰ διαφορὰς πρὸς ἀλλήλας συμπλοκῶν, μεθόδῳ τοιαύτῃ ὀφείλομεν χρήσασθαι. δεῖ γὰρ λαμβάνειν τὸν μονάδι χάτιστον ἀριθμὸν, καὶ πολυπλασιάζειν αὐτὸν τὸν ἐξ ἀρχῆς προκείμενον. καὶ τὸν γινόμενον, μερίζειν δίχα. καὶ τοσαύτας συμπλοκὰς λέγειν γίνεσθαι. ὅσαι, πόσαι τε εἰσὶν αἱ φωναὶ αἱ νῦν συγκρινόμεναι πρὸς ἀλλήλας. λάβε τὸν μονάδι χάτιστον ἀριθμὸν τέτταρα, καὶ ποίησον τε τρεῖς πόσαι τε. καὶ γίνονται ἑξῆς. τούτων αὖθις τὸ ἥμισυ. ὅπερ ἐστὶ δέκα. καὶ τοσαύτας λέγε γίνεσθαι τῶν πόσαι τε, τὰς πρὸς ἀλλήλας συμπλοκάς τε καὶ συγκρίσεις. λαμβάνομεν δὲ τὸν μονάδι χάτιστον, ἐπειδὴ ἄλλο τι πρὸς ἄλλο, οὐδὲν παραβάλλει, ἀλλ' ἄλλο πρὸς ἄλλο. πρὸς ἀλλήλους δὲ πολλαπλασιάζομεν, ἐπειδὴ τὴν πρὸς ἄλλα παραβολὴν ζητοῦμεν, ἥτ' οὖν τὴν διαφορά. τοῦ δὲ γινομένου ἀριθμοῦ λαμβάνομεν τὸ ἥμισυ, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ γινομένου πολλαπλασιασμοῦ, συμβαίνει δίς τὰ ἄλλα παραβάλλεσθαι πρὸς ἄλλα. ἕκαστον γὰρ τῶν πόσαι τε, πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα πολλαπλασιάζεται. οἷον, τὸ γένος, πρὸς τὰ ἐφεξῆς τέσσαρα. καὶ πάλιν τὸ εἶδος, πρὸς τὸ γένος καὶ τὰ λοιπὰ χάτια. καὶ συμβαίνει δίς τὴν ἄλλην ἑκάστου παραβολὴν, ἤγουν διαφορὰν ποιεῖσθαι.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

διὰ τοῦ τοῦ τοῦ γενομένου ἀριθμοῦ τὸ ἥμισυ λαμβάνομεν. Ἀλλὰ προκατηγορικῶς μὲν,
τῶν ἀτόμων. καὶ δεύτερον λόγον, καὶ τῶν πυκνοτέρων τὰ ἄτομα. Πάνυ ἀνάγκαιον ἐν
τούτοις θεώρημα ὁ πορφύριος λέγει. φησὶ γὰρ καὶ τὰ γένη, καὶ αἱ διαφοραὶ, κατηγορεῖσθαι
τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων. λέγεται γὰρ καὶ ζῷον καὶ ἄνθρωπος, ὁ σωκράτης. ἀμφὶ προκατηγορικῶς μὲν, τῶν εἰδῶν κατηγορεῖσθαι. καὶ δεύτερον λόγον, διὰ ταῦτα καὶ τῶν ἀτόμων. ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον, καὶ ὁ σωκράτης ζῷον. καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος λογικὸν, καὶ ὁ σωκράτης λογικόν. κατηγορεῖται δὲ καὶ τὰ ἴδια, καὶ τὰ συμβεβηκότα τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων. λέγεται γὰρ γελαστικὸς, ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ σωκράτης. καὶ λευκὸς, ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ σωκράτης. ἀμφὶ προκατηγορικῶς μὲν, τῶν ἀτόμων. καὶ δεύτερον λόγον, καὶ τῶν εἰδῶν. οὐ γὰρ τὸν καθόλου ἄνθρωπον εἶναι γελαστικὸν καὶ λευκὸν, λέγομεν γελαστικοὺς πάντας τοὺς κατὰ μέρος, καὶ λευκοὺς. ὁ γὰρ καθόλου ἄνθρωπος, ἀσώματος ἐστὶ, καὶ οὐκ ὑπάρχει γελαστικὸς, ἀμφὶ τὸν κατὰ μέρος ἀνθρώπους εἶναι γελαστικοὺς καὶ λευκοὺς. καθόλου δὲ, πολλῶν ἐν τοῖς πολλοῖς, καὶ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς λέγει.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ.

Κοινὸν δὲ γένους καὶ διαφορᾶς, τὸ πυκνοτικὸν τῶν εἰδῶν. Μετὰ τὸ τὰς πόσας τε
ὁμοῦ παραβαλεῖν ἀμφίλαις, καὶ ἃ πεῖν καὶ ἃ μὲν κοινωνοῦσι, καὶ ἃ δὲ διαφέρουσι, βούλεται λαβεῖν ἓν ἕκαστον αὐτῶν, καὶ παραβαλεῖν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα. καὶ δεῖξαι καὶ ἃ μὲν κοινωνεῖ τὸ ἓν τῶν πολλῶν κοινῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ ἃ δὲ διαφέρει. Κοινὸν δὲ γένους καὶ διαφορᾶς τὸ πυκνοτικὸν τῶν εἰδῶν. Νῦν ἓν ἕκαστον παραλαμβάνει, καὶ παραβάλλει πρὸς ἕκαστον τῶν λοιπῶν ἰδίᾳ καθ' ἕν. καὶ πρῶτον τὸ γένος παραβάλλει πρὸς τὴν διαφορὰν, καὶ λέγει καὶ ἃ κοινωνοῦσι, καὶ καὶ ἃ διαφέρουσιν. Ὅσα τε κατηγορεῖται τοῦ γένους ὡς γένους, καὶ τῶν ὑπὸ αὐτὸ εἰδῶν κατηγορεῖται. Ὅσα γὰρ κατηγορεῖται τοῦ ζῴου, ταῦτα καὶ τοῦ μετὰ τὸ ζῷον εἰδῶν, καὶ ἀτόμων. ὁ μοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς. Ἆρα οὖν ἐπειδὴ τοῦ ζῴου κατηγορεῖται τὸ γένος, λέγομεν γὰρ τὸ ζῷον γένος, διαφέρει καὶ εἴδους καὶ ἀτόμου κατηγορηθήσεται; εἰ γὰρ τοῦτο, καὶ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ σωκράτης, γένος. ὅπερ οὐκ ἔστι. καὶ ἐπειδὴ τὸ γένος διαστύλλαβον, ὅρα καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ῥητέον τοίνυν. ὅτι διαφέρει κοινῶς ὁ πορφύριος προστέθηκε τὸ ὡς γένους, ἀντὶ τοῦ ὡς πρόσωπον. οὐ γὰρ ὡς σχέσιν ἔχοντος. τὸ γὰρ γένος καὶ τὸ διαστύλλαβον καὶ ὅσα τοιαῦτα, τὴν σχέσιν τοῦ ζῴου δηλοῖ. ὅσα οὖν τοῦ ζῴου ὡς ζῴου κατηγορεῖται, τοῦτο γὰρ αὐτὸ δηλοῖ τὸ ὡς γένους, ταῦτα πάντως καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τὰ ἄτομα κατηγορεῖται. τὸ δὲ γένος τοῦ ζῴου, οὐχ ὡς ζῴου κατηγορεῖται, ἀλλὰ σχετικῶς. λέγεται γὰρ οὐ μόνον τὸ ζῷον γένος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἵππου καὶ τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρῶμα γένος λευκοῦ καὶ μέλανος, καὶ τῶν ἄλλων. ὁ μοίως καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εὑρήσεις. ὥστε τὸ γένος τοῦ ζῴου, οὐχ ὡς ζῴου κατηγορεῖται, ἀλλ' ὡς ποιὰν σχέσιν ἀναλαμβάνοντος πρὸς τὰ ὑπ' αὐτό. καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατηγορηθήσεται καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς λόγος. ὅσα γὰρ τῆς διαφορᾶς ὡς διαφορᾶς, καὶ οὐ σχέσιν δηλοῦντα κατηγορεῖται, πρόσωπα καὶ τῶν ἐπ' αὐτὴν εἰδῶν πάντων, καὶ ἀτόμων. Κοινὸν δὲ καὶ τὸ ἀναιρεθέντος τοῦ

γένους καὶ τῆς διαφορᾶς, συναναιρεῖσθαι τὰ ὑπαλλά. Δύο κανόνες εἰσὶ τῶν φύσει προ-
κρίνων. τό, τε συναναιρεῖν μὲν, μὴ συναναιρεῖσθαι δὲ. καὶ τὸ συναφαίρειν μὲν, μὴ συναφαι-
ρεῖσθαι δέ. πάλιν δὲ καὶ ἀμφοτέρων ἐστὶ κοινὰ, τοῦ γένους τε καὶ τῆς διαφορᾶς.

ΠΕΡΙ ΙΔΙΩΝ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ.

Ἴδιον δὲ τοῦ γένους, καὶ τὸ πολλάκις κατηγορεῖσθαι καθ' ἑκάστου διαφορά.
Εἰπὼν καὶ ἃ κοινωνοῦσι τό, τε γένος καὶ ἡ διαφορὰ, νῦν λέγει καὶ ἃ διαφέ-
ρουσιν ἀλλήλων. εἰδὼς δὲ τὰς διαφορὰς διχῶς λαμβάνει ἐν τούτοις. εἴρη-
ται γὰρ, ὅτι αἱ διαφοραὶ, διχῶς θεωροῦνται. καθ' ἃς συστατικαὶ καὶ συμ-
πληρωτικαὶ τῶν εἰδῶν, καθ' ἃς διαιρετικαὶ τῶν γενῶν. Εἰ δὲ διαφορὰς
λαμβάνει, αἷς τέμνεται τὸ γένος. Εἰ οὖν φησι τὰς διαφορὰς λαμβάνειν, οὐ τὰς συ-
στατικὰς. ἐκείνας γὰρ οὐκέτι καθ' γενῶν εἰσὶ διαφοραὶ, ἀλλ' καθ' εἰδῶν. εἰ οὖν τὰς διαιρετι-
κὰς λαμβάνει. αὗται γὰρ εἰσὶ τῶν γενῶν. τούτων γὰρ ἐστὶ πλέον ἡ τὸ ζῷον. ἐστὶ τ' συμ-
πληρωτικῶν καὶ ἐλάττονες. καὶ τὸ συμβεβηκὸς ὁμοίως ἐλάττονα. καὶ μὴν τὸ
συμβεβηκὸς πολλάκις τοῦ γένους παραλαμβάνεται. τὸ γὰρ μέλαν εἰ τύχοι, οὐκ ἐπὶ
ζώων μόνων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀψύχων. πῶς οὖν ἐλάττονα; φαμὲν ὅτι τὰ ἐπὶ πλείστοις γε-
νος, ἢ, τὸ συμβεβηκὸς τὸ ἐν ζώοις, ἐλάττονα τοῦ ζώου. τὸ γὰρ μέλαν, οὐ πάντων τῶν
ζώοις ὑπάρχει. καὶ τὸ ἐν φυτοῖς, ἐλάττονα τοῦ φυτοῦ. Εἰπὼν τὸ γένος πολλάκις τῆς δια-
φορᾶς δυνάμει. Εἰρηται γὰρ καὶ τοῦ πολλαπλασιονός, ὅτι αἱ διαφοραὶ, δυνάμει εἰσὶν
ἐν τοῖς γένεσι προϋπάρχουσαι τῶν ὑπαλλάξ εἰδῶν. Εἰπὼν γένος μὲν ἐν, καθ' ἕκαστον εἶδος. οἷον,
ἀνθρώπου τὸ ζῷον. διαφορὰ δὲ, πολλοὺς. οἱ, λογικὸν. θνητὸν. καὶ οὗ καὶ ἐπιστημονικὸν δεκτικόν.
Εἶτα ἐπὶ τῆς γένους καὶ διαφορᾶς. τὸ μὲν γὰρ, ἓν ἐστιν. αἱ δὲ, πολλοὺς καθ' ἕκαστον εἶδος.
Καὶ τὸ μὲν γένος ἔοικεν ὕλῃ. μορφῇ δὲ ἡ διαφορά. Ἤδη εἴρηται ὅτι ἐν τοῖς πολλοῖς γε-
νεσι, καὶ μάλιστα τὸ φυσικὸν ὕλῃ ἔοικεν. ἡ δὲ διαφορὰ, εἴδει. Προσόντων δὲ καὶ ἀπόντων κοι-
νῶν τε καὶ ἰδίων γένει τε καὶ διαφορᾷ. Φησὶν ὅτι καὶ ἅμα μὲν ἐστὶν ἀλλοῖς κοινὰ καὶ ἴδια, ὅ-
μως ἀρκεῖ τοῦτο. ἔστι δὲ κοινὸν ἀλλοῖς, καὶ τὸ οὐσιῶδες. ὡς γὰρ οὐσιῶδες τὸ γένος, οὕ-
τως καὶ ἡ διαφορά. κοινὸν ἀλλῶν καὶ τὸ συνωνύμως κατηγορεῖσθαι. ὡς γὰρ τὸ γένος
τῶν ὑπαλλὸ συνωνύμως κατηγορεῖται, οὕτω καὶ ἡ διαφορά. ἔστι δὲ καὶ ἴδιον ἑκάστῳ παρὰ
τὰ εἰρημένα. ὅτι τὸ μὲν γένος, οἷον τὸ ζῷον, μετ' ἄλλου γένους οὐ συμπλέκεται πρὸς τὸ
συμπληρῶσαί τι. αἱ δὲ διαφοραὶ, συμπλέκονται καὶ ποιοῦσί τι. τὸ λογικὸν γὰρ μετὰ τοῦ
θνητοῦ καὶ νοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ δεκτικοῦ, καὶ τῶν τοιούτων, συμπλέκεται, καὶ συμπληροῖ
τὸν ἄνθρωπον.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΙΔΟΥΣ.

Γένος δὲ καὶ εἶδος, κοινὸν μὲν ἔχουσι τὸ κατὰ πολλῶν καθ' εἴρηται κατηγο-
ρεῖσθαι. Παραβάλλων τὸ γένος πρὸς τὴν διαφορὰν, καὶ εἰπὼν καὶ τὰ μὴ κοινὰ
κοῖσι, καὶ τὰ δὲ διαφέρουσι, νῦν παραβάλλει τὸ γένος πρὸς τὸ εἶδος. καὶ λέγει
τὰ κοινὸν ἔχουσιν. Εἰ λήφθω δὲ τὸ εἶδος καθ' εἶδος. Καλῶς τὸ καθ' εἶδος ἐτέ-
θη, ἵνα μὴ τὸ ἀδικῶτατον λάβῃς. τοῦτο γὰρ οὐκέτι καὶ πολλῶν κα-

τηγορεῖται. καὶ τὸ ὑπάλληλον, ὡς ὑπάλληλον. τὸ γὰρ ὑπάλληλον, καὶ εἶδος καὶ γένος ἐστὶ
τῶν μεταξὺ τούτων. καὶ εὑρίσκεται πάλιν γένος. ἀεὶ γὰρ καὶ ὑπάλληλόν ἐστιν, ὡς εἶδος ἀπολάβε, καὶ μηκέτι ὡς γένος. ἵνα σύγκρισιν ποιήσῃς εἴδοις καὶ γένοις, καὶ μὴ γένεσιν ἀμφοτέρων.
Κοινὸν δὲ ἀπλοῖς, καὶ τὸ πρότερος εἶναι. Διαφορὰ τὸ προέταξε τὸ κοινὸν τὸ λέγον κατὰ πλείονων κατηγορεῖσθαι, ἵνα εἴπῃ ὅτι καὶ πρότερόν ἐστιν ἐκείνων ὧν κατηγορεῖται.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΙΔΟΥΣ

Διαφορὰ δὲ, ὅτι τὸ μὲν γένος, πρεσβύτερα τὰ εἴδη. Κατά τι διαφέρουσι βούλεται δηλῶσαι. καὶ ἡ μὲν πρώτη διαφορὰ, δῆλον. ἡ δὲ κατὰ τὰ γένη, πρὸς τὸ ποιεῖσθαι δῆλον. τὸ γὰρ ζῷον ὡς εἴρηται, ὡς ὕλη πρὸς τὸ πέρας τεθεῖσα. καὶ προσλαβὸν τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν, ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. ἔτι τὸ μὲν ζῷον, γένος. ὁ δὲ ἄνθρωπος, εἶδος. πρότερα οὖν τῇ φύσει τὰ γένη. διό εἰσι κανόνες ὡς ἤδη ἔφαμεν, καθ' οὓς διακρίνομεν τὰ πρότερα τῇ φύσει. καὶ ἔστι πρότερος μὲν, ὁ λέγων πρῶτον τὸ εἶναι τὸ συναναιρούμενον μὲν, μὴ συναναιρούμενος δὲ. ὁ, τὸ ζῷον ἀναιρουμένου μὲν, συναναιρεῖται τὸ ἄνθρωπος. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀναιρεθεὶς, οὐ συναναιρεῖ τὸ ζῷον. πρότερον οὖν τῇ φύσει τὸ γένος τοῦ εἴδους. ἔστι δὲ δεύτερος καὶ ὁ φάσκων φύσει πρότερον εἶναι τὸ συνδιαφθειρόμενον μὲν, μὴ συνδιαφθειρόμενος δὲ. ὁ, ἀνθρώπου ὄντος, πάντως συνδιαφθείρεται καὶ τὸ ζῷον. ζῴου δὲ ὄντος, οὐκ ἀνάγκη συνδιαφθείρεσθαι τὸν ἄνθρωπον. καὶ κατ' ἀμφοτέρους οὖν τοὺς κανόνας, φύσει πρότερον τὸ γένος τοῦ εἴδους. τὸ γὰρ γένος ὑπάρχον, οὐ συνδιαφθείρει τὸ εἶδος. τὸ μήτι εἶδος ἐπιθῇ, συνδιαφθείρει καὶ τὸ γένος. τὰ δὲ εἴδη, τῶν γενῶν πολεοιάζει. τὰ γὰρ εἴδη ἔχει τὰς συμπληρωματικὰς αὐτῶν διαφορὰς ἐν ὑπερτείᾳ.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΥ

Γένους δὲ καὶ ἰδίου, ποιοῦν μὲν, τὸ ἔπεσθαι τοῖς εἴδεσι. Παραβαλὼν πρὸς τὸ εἶδος τὸ γένος, οἷον παραβάλλει αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ ἴδιον. ἕπεσθαι δὲ λέγεται, καὶ τὸ μεῖζον τῷ ἐλάττονι ἐξ ἀνάγκης, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον, εἰ γὰρ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον, καὶ τὸ ἴσον τῷ ἴσῳ, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ πάλιν τὸ γελαστικόν. εἰ γὰρ ἄνθρωπος, καὶ γελαστικόν. Κοινὸν δὲ καὶ τὸ συμπαρόν. Ἰδοὺ διὰ ταύτην τὴν συγγένειαν ἐξέρομεν σὺν μεταχειρίσει εἶναι τὸ ἴδιον τῶν οὐσιωδῶν, καὶ τῶν ἐπουσιωδῶν. καὶ πολυσιάζειν ἀπὸ μιᾶς τῆς οὐσιώδεσι.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΥ

Διαφορὰ δὲ τὸ γένος τοῦ ἰδίου. ὅτι τὸ μὲν γένος, πρότερον. ὕστερον δὲ τὸ ἴδιον. Εἰ πόνοι τὰ ποιοῦν οὐσίαν ἀλλήλοις, οἷον λέγει καὶ τὰ διαφέρουσι. πρότερον δὲ λέγεται οὐ τῷ χρόνῳ, ἀλλὰ τῇ φύσει. ἔτι τὰ μὲν ἴδια ἀναιρούμενα, οὐκ ἀναιρεῖται τὰ γένη. τὰ δὲ γένη ἀναιρούμενα, συναναιρεῖ τὰ εἴδη, ὧν εἰσὶν ἴδια. ἀναιρουμένων γοῦν τῶν γενῶν, ἀναιρεῖται καὶ τὰ ἴδια διὰ μέσου

τῶν δὲ δῶν. ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ἀνθρώπου, συναναιρεῖται καὶ τὸ γελαστικόν. καὶ τοῦ τοῦ δὲ τος. δὲ γὰρ ἀναιρουμένων τῶν δῶν ἀναιρεῖται τὰ ἴδια, καὶ τῶν ζῴων ἀναιρουμένων ἀναιρεῖται τὰ δῶ, καὶ τῶν ζῴων ὅλα ἀναιρουμένων, ἀναιρεθήσονται τὰ ἴδια.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΟΣ.

Γένους δὲ καὶ συμβεβηκότος κοινόν, τὸ κατὰ πολλόνων κατηγορεῖσθαι ὡς δεῖκται. Διαφορεῖ δὲ γένος συμβεβηκότος, τῶν πολλῶν ἀλλήλων διαφερόντων, ὡς ὄντε τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός. τὴν μὲν κοινωνίαν δεῖ πᾶν συνχερές, ἐπεὶ δὲ ὀλίγη ἡ κοινωνία. τὴν δὲ διαφορὰν, εὐάδιον. τὰ γὰρ πολὺ διεστηκότα, ἐν πολλοῖς ἐναντίων διαφορὰν, ὡς πολὺ καὶ τῶν πολλῶν συνεγγιζόντων. τὴν μὲν διαφορὰν δεῖ πᾶν, συνχερές. τὴν δὲ κοινωνίαν, οὐ χερές. οἷον, τὴν μὲν κοινωνίαν, λύκου, καὶ κυνός, καὶ ἵππου δεῖ πᾶν, καὶ φάττης, καὶ πτερνᾶς, οὐ χερές. τὴν δὲ διαφορὰν, οὐ εὐάδιον. πάλιν κατὰ μὲν διαφορὰ ὁ ἄνθρωπος μύρμηκος, καὶ οὐ χερές καὶ ἔνπορον δεῖ πᾶν. κατὰ δὲ κοινωνοῦσι, συνχερές. καὶ ἁπλῶς, τὰ μὲν πόρρω ἀπὸ ἀλλήλων ὄντα καὶ διεστηκότα πολύ, κοινωνίαν μὲν ὀλιγοστὴν ἔχει, πολὺ δὲ τὴν διαφορά. τὰ δὲ μὴ πολὺ διεστηκότα ἀλλὰ πλησιάζοντα ἀλλήλοις, ὀλιγοστὴν μὲν κέκτηται τὴν διαφορὰν, πολλὴν δὲ τὴν κοινωνίαν.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΟΣ.

Διαφορεῖ δὲ γένος τοῦ συμβεβηκότος. Εἰ πεῖ οὖν τὸ γένος τοῦ τοῦ καὶ τὸ συμβεβηκὸς πολὺ δὲ ἀλλήλων ἀπέχουσιν, ὀλιγοστὴ μὲν ἀπὸ δὲ ἡ κοινωνία, πολλὴ δὲ ἡ διαφορά. ὅθεν καὶ μίαν μόνην ἀπὸ δὲ κοινωνίαν ἔχει ὁ πορφύριος. ἐπὶ τὸ τὴν δὲ πολὺ δὲ ἀφορᾶς. ἐπὶ τὰ δὲ ἐν τῷ δὲ χεται καὶ τῶν συμβεβηκότων μέθεξις. ἄνθρωπος γὰρ καὶ ἵππος καὶ ἅμα δὲ δὴ, ὁ μοῖρον ζῴου μετέχει. ὁμοίως γὰρ δὲ ζῷα. τὰ δὲ σώματα, οὐχ ὁμοίως μετέχει τοῦ λευκοῦ, καὶ τοῦ μέλανος. λέγεται γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον δὲ ἄνα λευκὸν καὶ μέλαν. Τὸ μὲν οὖν γένος, ἢ τῶν ἄλλων διαφορά. Βούλεται ὁ πορφύριος ἐν τοῦτοις δὲ δεῖξαι πόσα μόνον τὰ σχέσεις ἐκ τοῦ πρὸς ἄλλα παραβολῆς τῶν πόσα τε. ἔφη γὰρ ὅτι μόνον τὰ σχέσεις, οὐχ ὡς ἄν τις ὑπολάβοι δεῖ πᾶσι διὰ τὸ δὶς ἕκαστον τῶν πόσα τε παραβαλεῖν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα. καὶ παρὰ δίδωσι τὴν μέθοδον ἣν ἤδη προεξεθέμεθα. δεῖ ἡ ἐς εὑρίσκομεν πόσα μόνον τὰ σχέσεις τῶν προκειμένων ὅρων ἐκ τῆς πρὸς ἄλλα παραβολῆς. φησὶ γὰρ ὡς ἤδη πᾶσι ἡ μῶν λέλεκται, ὅτι δεῖ τὸν προτεθέντα τῶν ὅρων ἀριθμὸν, πολλαπλασιάζειν εἰς τὸν μονάδι ἑλάττονα. καὶ τῶν μνημονευόντων λαβεῖν τὸ ἥμισυ. καὶ τοσαῦτας λέγειν γίνεσθαι τὰς σχέσεις. οἷον, εἰς τῶν προκειμένων δεῖ πολλαπλασιάσαι τὸν τέτταρα εἰς τὸν μονάδι ἐλάττονα. φυτεῖν τὸν τέσσαρα, καὶ μόνον τὰ δὲ πᾶσι. ἔτα τούτων τὸ ἥμισυ, μόνον τὰ δὲ

κα. τοσοῦτα δ' ἄρα τῶν πέντε γίνονται αἱ πρὸς ἄλληλα σχέσεις. ἡ δ' αἰτία δι' ἣν τὸν τρόπον τοῦτον ποιοῦμεν, ἔστιν αὕτη. Δι' ἑκάστου τοῦ πέντε, πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα παραβολή λαβόντες. διὰ τοῦτο οὖν πάντας ποιοῦμεν τὰ τέσσαρα, καὶ γίνονται σχέσεις ἑπτά. ἐπειδὴ δὲ συμβαίνει δὶς τὰς αὐτὰς σχέσεις πολλαμβάνειν, διὰ τοῦτο ποιοῦμεν τὸ ἥμισυ. πάντα βάλλοντες γὰρ τὸ γένος πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα, δῆλον ὅτι καὶ πρὸς τὴν διαφορὰν ἀλλὰ παραβάλλομεν. ἐὰν οὖν τὴν διαφορὰν πρὸς τὰ λοιπὰ τέσσαρα παραβάλωμεν, συμβαίνει δὶς καὶ μᾶς τὸ γένος πρὸς τὴν διαφορὰν παραλαμβάνειν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν λοιπῶν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος κανών, καθ' ὃν μανθάνομεν πόσαι σχέσεις γίνονται τῶν προτεθέντων ὅρων. ἐὰν γὰρ ὦσι τινὲς ὅροι, καὶ προστεθῶσιν ἕτεροι, καθ' ἕκαστον ὅρων τοσαῦται προσίασι σχέσεις. ᾖ, κ σαν οἱ προκείμενοι ὅροι πέντε. τοῦ οὖν πρώτου, σχέσις οὐκ ἔστιν. ἐὰν δὲ προστεθῇ ἕτερος ὅρος, γίνεται μία σχέσις, ἐπειδὴ εἰς ὅρος καὶ ὁ προκείμενος. πάλιν καὶ ἕτερος προστεθῇ, δύο προσίασι σχέσεις, οἷοι κσαν οἱ προκείμενοι ὅροι. γίνονται οὖν ἄπασαι τρεῖς σχέσεις. ἐὰν δὲ ἕτερος ὅρος προστεθῇ, τρεῖς προσίασι σχέσεις. καὶ γίνονται αἱ πᾶσαι σχέσεις ἕξ. ἐὰν δὲ ἄλλος ὅρος προστεθῇ, τέσσαρες προσίασι σχέσεις. ὥστε γενέσθαι τοῦ πέντε ὅρων τὰς πάσας σχέσεις, δέκα. καὶ ἄλλως δὲ. ἕκαστον τοῦ πέντε, πρὸς τὰς λοιπὰς τέσσαρας παραβάλλειν δεῖ. τὸ γένος οὖν πρὸς τὰς λοιπὰς τέσσαρας παραβαλόμενον, ποιεῖ σχέσεις τέσσαρας. καὶ ἡ διαφορά, πρὸς μὲν τὸ γένος ἤδη παραβέβληται, ὅτε τὸ γένος παρεβάλετο πρὸς αὐτήν. ταὐτὸν γὰρ ἐστι. πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ τρία παραβαλομένη, ποιεῖ σχέσεις τρεῖς. ὥστε γίνεσθαι ἑπτά. πάλιν τὸ εἶδος πρὸς τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν ἤδη παραβέβληται καὶ καὶ ἕνα πρὸς τοῦτο. πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ δύο παραβαλόμενον, ποιεῖ σχέσεις δύο. ὥστε γίνεσθαι σχέσεις ἐννέα. πάλιν τὸ ἴδιον πρὸς μὲν τὸ γένος καὶ τὴν διαφορὰν καὶ τὸ εἶδος ἤδη παραβέβληται καὶ καὶ ἕνα πρὸς αὐτό. πρὸς δὲ τὸ συμβεβηκὸς παραβαλόμενον, ποιεῖ μίαν σχέσιν. ὥστε τὰς πάσας γίνεσθαι δέκα. τὸ δὲ συμβεβηκὸς, οὐδὲν δεῖ παραβάλλεσθαι. ἤδη γὰρ πρὸς πάντα παραβέβληται, ὅτ' ἐκείνα πρὸς αὐτὸ παρεβάλετο. δῆλον οὖν, ὅτι πᾶσαι αἱ σχέσεις γίνονται τέσσαρες. τρεῖς. δύο. μία. τοῦ μὲν γένους, τέσσαρες. τῆς δὲ διαφορᾶς, τρεῖς. τοῦ δὲ εἴδους, δύο. τοῦ δὲ ἰδίου, μία. ὥστε αἱ πᾶσαι, γίνονται δέκα. καὶ τὸ ἴδιον οὐκέτι παραβέβληται πρὸς τὸ γένος. ἤδη γὰρ παραβέβληται, ὅτε τὸ γένος πρὸς αὐτό. λοιπὸν δὲ, τὴν διαφέρει τοῦ εἴδους. ἡ αὐτὴ γὰρ τοῦ σχέσις τοῦ γένους πρὸς τὴν διαφορὰν, καὶ τῆς διαφορᾶς πρὸς τὸ γένος. τῆς τε διαφορᾶς καὶ κοινωνίας αὐτῶν, οὐκέτι τὸ γένος παραβάλλει. ἀμφὶ τὰ πρὸς μετ' αὐτά.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ.

Κοινὸν τοίνυν διαφορᾶς καὶ εἴδους. Μέτεισιν οὖν τὰ κοινὰ καὶ ἴδια διαφορᾶς καὶ εἴδους, καὶ τῶν λοιπῶν. καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὰ πάντα τὸν λόγον. κοινὸν τὴν τάσ οὖν διαφορᾶς καὶ εἴδους, φάσκει δύο. ἑτέρότητας δὲ, πολλοὺς. καὶ πρῶτον μὲν ἴδιον διαφορᾶς, τὸ ἐν τῷ ὁ ποῖον τί ἐστι κατηγορεῖσθαι. εἴδους δὲ, τῷ τί ἐστι. καὶ ὁ πρᾶγμα τίς καὶ πόρκσον, ἀλλὸς φθάσας ἐπιλύει.

φησὶ γὰρ. διαφὴ τὸ μὲν ἄδος ἐν τῷ ἰδίῳ κατηγορεῖται, ἡ δὲ διαφορὰ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἰδίῳ. καίτοι καὶ ὁ ἄνθρωπος, ποιόν τι ζῷον λέγεται. φαμὲν γὰρ ἰδίῳ σωκράτης, ζῷον. ὁ ποῖον ζῷον, ἄνθρωπος. ὥστε καὶ τὸ ἄδος ἐν τῷ ὁποίῳ ἰδίῳ κατηγορεῖται. φησὶ τοίνυν ὅτι τὸ ἄδος, ποιόν ἐστιν οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ καθὸ μετέχει τῶν διαφορῶν. τὸ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἰδίῳ κατηγορεῖσθαι, ἐκ τὰ ἄδη ἐκ τῶν γενῶν. τὸ δὲ ἐν τῷ ὁποίῳ ἰδίῳ ἐστὶν, ἐκ τῶν διαφορῶν. ποῖον γὰρ ζῶον ἐρωτηθέντες, λέγομεν λογικὸν θνητόν. ὥστε καθ' ἁπλᾶς μὲν αἱ διαφοραὶ, τὸ ποῖον ἔχουσι. τὰ δὲ ἄδη, κέκτηνται τοῦτο ἐκ τῶν διαφορῶν. ἔτι διαφορὰ μὲν συνίθεται μεθ' ἑτέρας διαφορᾶς. Ἀλλὴν ἑτερότητα δείκνυσι διαφορᾶς καὶ ἄδους. ὅτι ἡ μὲν διαφορὰ, δύναται συντεθῆναι μεθ' ἑτέρας ἄδος προσάσιν τινός. ὅ, σωτεθὲν τὸ λογικὸν καὶ θνητὸν ἄδος ἀνθρώπου προσάσιν. ὁ δὲ καθόλου ἄνθρωπος σωτεθεὶς μὲν ἁπλοῦ καθόλου ἵππου, οὐδὲν ἀπετέλει. τὸ δὲ καθόλου λογικὸν συντεθὲν τῷ καθόλου θνητῷ, ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. ἄδη δὲ ὁ ἡμίονος ὄνος ἵππου καὶ ὄνου ἵππος, οὐκέτι ἐκ τοῦ καθόλου, ἀλλ' ἐκ τῶν μερικῶν. ὁ γὰρ ἵππος προσελθὼν τῷ ὄνῳ, ποιεῖ ἡμίονον. οὐχ ὁ καθόλου, ἀλλ' ὁ τὶς ἵππος τῷ τινὶ ἡμιόνῳ. καὶ ἄλλως. αἱ μὲν διαφοραὶ συνοῦσαι ἄδος ἑνὸς ἄδοις γένεσιν, οὐδὲν ὑπὸ ἀλλήλων παθοῦσαι, ἑκάστη τὴν ἑαυτῆς οὐσίαν φυλάττει. ὅ, συνῆλθον ἄδος ἑνὸς ἄδοις γένεσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν, καὶ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ οὐκ ἐκριφθήσαν πρότινος τούτων. ἵππος δὲ καὶ ὄνος συνελθόντες καὶ ἀπεργάσαντες ἡμίονον, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἄδη ἀλλὰ ἄτομα, οὐ δὲ τ' ἑαυτῶν ἀλληριῶδες φύσιν ἐφύλαξαν ἐν τῷ ἡμιόνῳ. ἄμφω γὰρ τὰ ἄμφοτέρων τῆς ἑκάστου οὐσίας φθαρέντα γέγονεν. ὥστε τὸ ἄδος ἀδιούσιον ὑπάρχει.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΥ.

Διαφορὰ μὲν καὶ ἴδιον, κοινὸν μὲν ἔχουσι τὸ ἑπόμενα μετέχεσθαι ὑπὸ τῶν μετεχόντων. Δύο κοινότητας λέγει διαφορᾶς καὶ ἰδίου. τό, τε ἑπόμενα μετέχεσθαι, καὶ τὸ ἀεὶ ὑπαρχόμενοις ὑπάρχουσιν. οὔτε γὰρ ὁ σωκράτης μᾶλλον πλάτωνος λογικὸν, οὔτε μᾶλλον γελαστικόν. ἄδη δὲ καὶ λογικώτερον ἄλλον ἄλλου λέγομεν μᾶλλον καὶ ἧττον, ἀλλ' ἑτέρου τι σημαίνομεν, διὰ τὸ λογικοῦ καὶ τὸ λογικωτέρου ἐν τούτοις. οὐ δὲ γὰρ τὸ λογικὴν οὐσίαν ζητοῦμεν ἐν τούτοις, ἀλλὰ τὸ ἐν τοῖς μεθέξεσι λογικὴν ἕξιν, ἥτις ἐπιτηδειότης ἐστὶ ψυχῆς. ἀεὶ δὲ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος λογικός, καὶ ἀεὶ γελαστικός. ἀεὶ δὲ οὐ κατὰ τὸ γελᾶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πεφυκέναι. λέγει δὲ καὶ ἑτερότητας δύο. ἡ μὲν γὰρ διαφορὰ, πολλάκις ἄδη πολλὰ ἔχει. τὸ δὲ ἴδιον, ἑνὶ μόνῳ ἄδει προσεστὶ. καὶ ὅτι ἡ μὲν διαφορὰ ἄδη καὶ ἑπεῖ τοῖς ἄδεσιν, ἀλλ' οὐκ οὐκ ἀνάπαλιν κατηγορεῖται. ἄδη γὰρ ἄνθρωπος, λογικόν. οὐμὲν καὶ ἄδη λογικόν, ἄνθρωπος. τὸ δὲ ἴδιον, καὶ ἑπεῖ καὶ ἀνάπαλιν κατηγορεῖται. ἄδη γὰρ ἄνθρωπος, γελαστικόν. καὶ ἄδη γελαστικόν, ἄνθρωπος.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΟΣ.

Διαφορᾶς καὶ συμβεβηκότος, κοινόν μὲν τὸ ἐπὶ πολλοῖς λέγεσθαι. Συμβεβηκότος καὶ διαφορᾶς, κοινότητες μὲν δύο. τό, τε καὶ πολλοῖς λέγεσθαι, καὶ τὸ ἀεὶ προσεῖναι τοῖς ἄδεσιν. ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη, καὶ τοῖς χωρισταῖς καὶ ἀχωρίστοις ἁρμόζει. ἡ δὲ δευτέρα, μόνοις τοῖς ἀχωρίστοις. οὐ γὰρ ἀεὶ ἄνθρωπος κάθηται. ἀεὶ δὲ ὁ κόραξ μέλας. ἐτέρότητες δὲ τρεῖς. ἡ μὲν γὰρ διαφορὰ, πλείστα τὰ ἄδη. ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου. τὰ δὲ συμβεβηκότα, καὶ πλείστα, καὶ πλείστα. καθόμεν γὰρ τὸ μέλαν οὐ μόνον ἀθίοπι, ἀλλὰ καὶ κόρακι καὶ ἑτέροις ἁρμόζει, πλείστα. καθὸ δὲ ὁ ἀθίοψ δύναται καὶ ἄλλων εἶναι συμβεβηκότων δεκτικός, πλείστα. Τόποι δὲ εἶναι εἴκοσι, ἐπὶ πολὺ οὔτε κυρίως πλείστα, οὔτε κυρίως πλείστα. ὁ σωκράτης γὰρ ἑτέρου οὐκέτι μᾶλλον λογικός, εἰ μὴ κατὰ μάθησιν μόνον, ἣ τῆς ἐπιστήμης δὲ τῆς ψυχῆς. οὐ μὴν κατὰ τὸ λογικὴν οὐσίαν ὡς ἔφθημεν εἰπόντες. τὸ δὲ συμβεβηκός, τὸ μὲν καὶ τὸ ἔν ποιον ἐπιδέχεται. ἔστι γὰρ ἀθίοψ ἑτέρου ἀθίοπος μᾶλλον μέλας. καὶ ἀμιγεῖς μὴ ἀναιρεῖται διαφορά. τὸ γὰρ λογικὸν καὶ ἄλογον, οὐ συμπλέκει. μέλαν δὲ καὶ λευκὸν κρᾶσιν νοῦμεν, ποιεῖ τὸ φαιόν. ὡς τεθεῖσαν τὴν τάξιν συμβεβηκότα μίγνυσθαι.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΥ.

Εἶδος καὶ ἰδίου κοινόν, τὸ ἀλλήλων ἀντικατηγορεῖσθαι. Πληρώσας καὶ τὴν περὶ τῶν διαφορῶν λόγον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὸ εἶδος. καὶ φησὶν, ὅτι τὸ εἶδος τῆς διαφορᾶς καὶ κοινωνεῖ τῷ γένει καὶ τῇ διαφορᾷ ἐρρέθη, κἀνίκα κἀκεῖνα πρὸς ἀλλὸ παρεβάλομεν. ἐκεῖθεν τοῦ τῆς διαφορᾶς καὶ κοινωνεῖ τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ συμβεβηκότι. εἶδος τρίτον καὶ ἰδίου κοινότητες δύο. τό, τε ἀντιστρέφειν καὶ ἀντικατηγορεῖσθαι. ἔστι γὰρ ἄνθρωπος, γελαστικὸν. καὶ ἔστι γελαστικὸν, ἄνθρωπος. γελαστικὸν δὲ λέγει, οὐ τὸ γελᾶν, ἀλλὰ τὸ πεφυκέναι γελᾶν. καὶ τὸ ἐπίστασθαι μετέχεσθαι τὰ ἄδη, ὧν ἐστὶν ἄδη. καὶ τὰ ἴδια, ὧν ἐστὶν ἴδια. ἐπίστασθαι γὰρ πάντες κατὰ τὴν ὑπόδοσιν λόγου, λογικοί. καὶ ἐπίστασθαι πάντες γελαστικοί. ἑτέρότητες δὲ πολλοὶ. ὅτι εἶδος δύναται ἄλλων γένος εἶναι. ὅ, τὸ ζῷον εἶδος μὲν τοῦ ἐμψύχου, γένος δὲ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἵππου.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΑΥΤΩΝ.

Διαφορὰ δὲ τὸ εἶδος τοῦ ἰδίου. Εἶδος δὲ λέγει τὸ ὑπὸ πλείονος, οὐ τὸ ἐξαιρετόν. τὸ δὲ ἴδιον, ἑτέρου εἶναι ἴδιον οὐ δύναται. καὶ τὸ μὲν εἶδος πρότερον τοῦ ἰδίου. ἀνάγκη γὰρ εἶναι ἄνθρωπον καὶ τὸ γελαστικόν. τὸ δὲ ἴδιον, τὸ εἶδος ὕστερον. ἔτι τὸ μὲν εἶδος, ἀεὶ πάρεστιν συμφυΐᾳ τῷ κεκτημένῳ. ἀεὶ γὰρ ὁ σωκράτης ἄνθρωπος. τὸ δὲ ἴδιον, οὐκ ἀεὶ συμφυΐᾳ. οὐ γὰρ ἀεὶ γελᾷ ὁ ἄν-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

θρωπος. δυνάμει δ', ἀεὶ γελαστικός. ἔτι ὧν οἱ ὅροι διάφοροι, διάφορα καὶ ἄλλα. τοῦτο δ' ἁρμόζει καὶ τοῖς λοιποῖς τέχναις. καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ χρώματος καὶ τῶν λοιπῶν δυνάμεθα λέγειν, ὅτι ὧν οἱ ὅροι διάφοροι, καὶ ἄλλα διάφορα.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΟΣ.

Εἴδους δ' καὶ συμβεβηκότος. Εἴδους καὶ συμβεβηκότος, ποιότητα μὲν μίαν λέγει, ἑτεροτήτας δ' πολλάς. λέγει οὖν καὶ τὴν ἀλήθειαν δι' ἣν μίαν μὲν ποιότητα φησί, τὰς δ' ἑτεροτήτας πολλάς. ἣν καὶ ἡμεῖς προτέρον εἴπομεν. ὅτι τὰ πολλοὶ διεστηκότα, πανταχοῦ μὲν ἔχουσι τὰς ποιότητας. πολλάς δ' τὰς ἑτεροτήτας. τοὐναντίον δὲ τὰ συνημμένα ἐπὶ πολύ, ὁ λιτὸς μὲν ἔχουσι τὰς ἑτεροτήτας, τὰς δ' ποιότητας πολλάς. ποιὸν τίθεμεν ἀμφοτέρων, τὸ ἐπὶ πολλῶν λέγεσθαι. καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος καὶ σωκράτης καὶ ἀλκιβιάδου καὶ τῶν λοιπῶν κατηγορεῖται. καὶ τὸ μέλαν, κατά τε ἀιθίοπος καὶ κόρακος καὶ ἑτέρων πολλῶν.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΑΥΤΩΝ.

Διαφορὰ δ' ἑκατέρου. Ἰδίον δ' τοῦ μὲν εἴδους, ἐν τῷ ἐπὶ πλείοσι κατηγορεῖσθαι. τοῦ δ' συμβεβηκότος, ἐν τῷ ὁποῖόν τι ἐπὶ πλείοσι, καὶ πῶς ἔχον. ὁ ποῖόν γὰρ ὁ ἀιθίοψ ὁρῶν τιθέντες, ὑμάνεται καὶ νοσεῖ λέγομεν. τὸ δ' εἶδος εἰ καὶ ἐν τῷ ὁποῖόν τι ἐπὶ πλείοσι λέγεται, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ διαφορῶν τοῦτο μετέχει, καθὼς καὶ πρότερον εἴπομεν. ἔτι ἑκάστη μονοῦσα, ἑνὸς εἴδους μετέχει. συμβεβηκότα δ', πολλοῖσιν. οἷον, πυρετός. σιμότητος. μελανίας. ἔθνη τὸ μὲν εἶδος, πρότερον. τὸ δ' συμβεβηκός, ὕστερον. πρότερον γὰρ δεῖ εἶναι ἄνθρωπον, εἶτα μέλανα. καὶ τοῦ μὲν εἴδους ἡ μετοχὴ ἐπίστασις. ὁμοίως γὰρ ἄνθρωπος σωκράτης καὶ πλάτων. οὐχ ὁμοίως δ' μέλανες καὶ λευκοί. εὑρίσκεται γὰρ ἀιθίοψ ἑτέρου ἀιθίοπος μᾶλλον μέλας. Μέτεισιν οὖν τὰ κοινὰ καὶ ἴδια εἴδους καὶ συμβεβηκότος, καὶ κατὰ πάντα τὸν λόγον. φησὶν οὖν ὅτι τὸ ἴδιον τῶν διαφορῶν καὶ κοινωνεῖ τῷ εἴδει καὶ τῇ διαφορᾷ καὶ τῷ εἴδει εἰρήκαμεν, ἵνα καὶ κοινὰ πρὸς ἄλλο παρεβάλομεν. τῶν δ' κοινωνεῖ καὶ διαφορᾷ τὸ συμβεβηκότος, ἐκθήσεται. κοινὸν τίθεμεν τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἀχώριστον συμβεβηκότι. ἑκάτερος δ' ἐστὶ τὸ ἀχώριστον. τούτων γὰρ διακριθέντων, ἐφαδίως κατανοήσομεν τὸ χωριστόν τε διακρίνεσθαι. ἄμφω τε χρεία οὐδεμία κοινωνία ἐστὶ τῷ ἰδίῳ καὶ τῷ χωριστῷ συμβεβηκότι. κοινὸν τίθεμεν ἰδίου καὶ ἀχωρίστου, τὸ μὴ ὑπάρχειν τὰ πράγματα ἐφ' ὧν θεωροῦνται ταῦτα ἄνευ ἐκείνων. ἄνευ γὰρ γελαστικοῦ, ἄνθρωπος οὐκέτι. καὶ ἄνευ τοῦ μέλανος, οὐκέτι κόραξ. καὶ ὡσαύτως ἀεὶ ὁ ἄνθρωπος γελαστικός, οὕτως ἀεὶ ὁ κόραξ μέλας. τὸ δ' χωριστόν, οὔτε ἀεὶ πρόσεστι τῷ εἴδει. οὐ γὰρ ἀεὶ κάθηται ὁ ἄνθρωπος. οὔτε ἀδύνατον χωρὶς ἐκείνου ὑπάρχειν ἄνθρωπον. δυνάμεθα γὰρ νοῆσαι τὸν σωκράτην μὴ καθήμενον. καθόλου οὖν τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἀχώριστον κοινωνοῦσιν, οὐ κοινωνεῖ τὸ χωριστόν. καθὸ δ' διαφέροντι, μάλιστα διαφέρει κατὰ τοῦ ἰδίου.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΑΥΤΩΝ·

Διανοηθεῖς, ὅτι τὸ μὲν ἴδιον, μόνῳ ἑνὶ ἀεὶ παρέστιν, ὡς τὸ γελαστικὸν ἀνθρώπῳ. Διαφέρει δὲ τὸ ἴδιον τοῦ ἀχωρίστου. ὅτι τὸ μὲν ἴδιον, ἑνὶ μόνῳ ἀεὶ παρόστεσι· τὸ γὰρ γελαστικὸν, μόνῳ παρόστεσι τῷ ἀνθρώπῳ. τὸ δὲ μέλαν ὅσον ἐστὶν ἀχώριστον, οὐ τῷ αἰθίοπι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ κόρακι. καὶ ἄλλοις πολλοῖς. καὶ τὸ μὲν ἴδιον ἀνθυποκατηγορεῖται. διὸ καὶ ἐπίσης μετέχεται. ἀεὶ γὰρ ἄνθρωπος, γελαστικόν. καὶ ἀεὶ γελαστικὸν, ἄνθρωπος. ἐπίσης ὅ, τε σωκράτης καὶ πολλά τῶν γελαστικοί. τὸ δὲ ἀχώριστον συμβεβηκὸς, οὐκ ἂν ἀνθυποκατηγορεῖται. διὸ οὐ δὲ ἐπίσης μετέχεται. ἀεὶ γὰρ κόραξ μέλαν, οὐ μὴν ἀεὶ μέλαν κόραξ. καὶ ἔστιν αἰθίοψ ἀναθίοπος μὴν μέλας ὡς καὶ πρότερον ἐφαμεν. γελαστικὸν δὲ μὴν ἑτέρου ἑτέρου οὐκ ἔστιν. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ λέγει αὐτὰ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος οὐ δύνατται χρῆσθαι αἱ οὐσίαι ἐφ' ὧν ταῦτα θεωροῦνται, ἐπεὶ καὶ οὐσία πρῶτον αὐτοῦ πρῶτον, ἀλλ' ὅτι χωρὶς τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ συμβεβηκότος οὐχ ὑφίστανται αἱ οὐσίαι. οὐχὶ καθὸ οὐσίαι, ἀλλὰ κατ' αὐτά. λέγω δὲ τά τε ἴδια, καὶ τὰ συμβεβηκότα. ὁ γὰρ μουσικὸς σωκράτης, καθὸ σωκράτης, οὐ μὴν αὐτὰ μουσικοῦ. ὡς μουσικὸς, αὐτὰ τοῦ μουσικοῦ χρῆσθαι οὐ δύνατται ·

Ἐνεδείκνυ ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦ θεοφιλοῦς καὶ δοκίμου ἀνδρὸς, κυρίου Νικολάου βλαστοῦ τοῦ κρικτοῦ. οὐκ ἄνευ μικροῦ προνομίου. Ἐτει τῶν ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, χιλιοστῷ τριακοσιοστῷ, σκιροφοριῶνος εἰκάτῃ φθίνοντος.
ἐν ἄρχοντος Αὐγουστίνου Βαρβαδίκου
τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου, τὴν
βασιλίδα τῶν πόλεων
τάυτην οὖ τὸ χῶς
ἀνιοχοῦντος ·

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

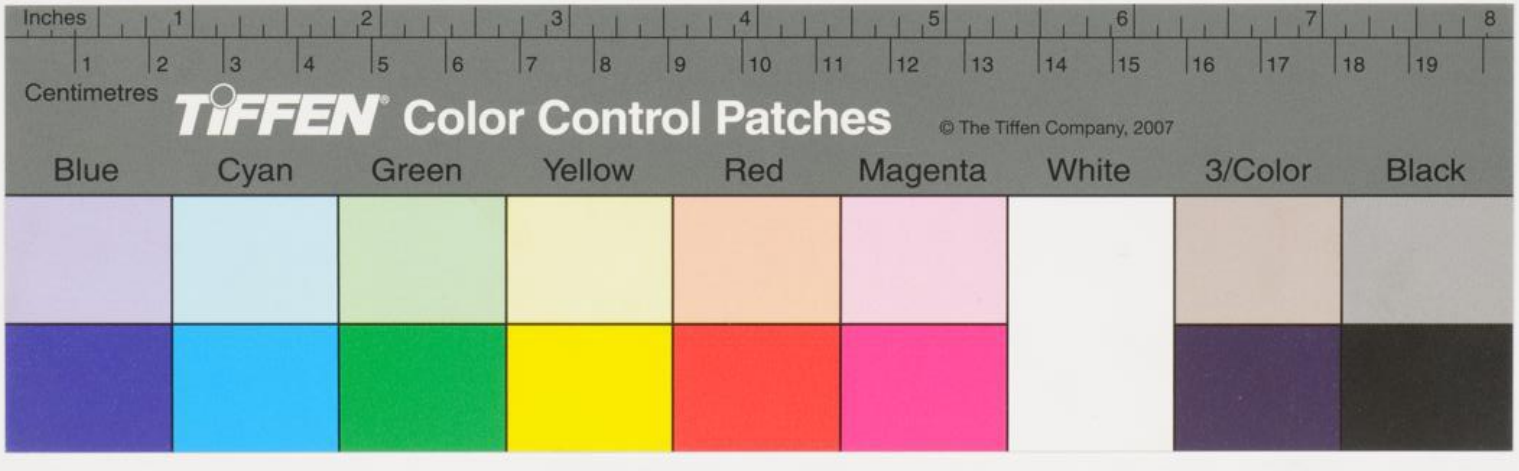

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf